

Årsredovisning 2007

Årsredovisning 2007

Vill du veta mer?

Besök Sidas webbplats www.sida.se
eller skicka din fråga till sida@sida.se

Besöksadress Valhallavägen 199, Stockholm

Telefon 08-698 50 00

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE
105 25 STOCKHOLM

Årsredovisning

2007

Innehåll

Inledning	7
Sidas organisation	10
Sidas styrelse 2007	11
Ledamöter i Sidas forskningsnämnd	12
Sidas ledningsgrupp 2007	12

Politikområde Internationellt utvecklingssamarbete

Effektivare utvecklingssamarbete och genomförande av Parisdeklarationen	14
---	----

Verksamhetsgrenar

Samarbetets omfattning och inriktning	17
Afrika	20
Asien	30
Mellanöstern och Nordafrika	38
Latinamerika	43
Östeuropa och Centralasien	50
Globala utvecklingsprogram	60
Forskning	67
Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet	72
U-krediter	78
Enskilda organisationer	80
Information	85

Övriga återsrapporteringskrav och uppdrag

Europeiska unionen	90
Internationella organisationer	93

Politikområde Utrikes- och säkerhetspolitik

Verksamhetsgrenar

Freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet	96
Samarbete inom Östersjöregionen	97

Organisationsstyrning

Intern effektivitet	100
Jämställdhet och det statliga personalpolitiska arbetet	104
Kompetensförsörjning	105

Not till resultatredovisningen 108

Finansiella dokument. 111

Kommentarer	113
Resultaträkning	115
Balansräkning	116
Anslagsredovisning	118
<i>Redovisning mot anslag</i>	<i>118</i>
<i>Redovisning mot statsbudgetens inkomsttitlar</i>	<i>119</i>
<i>Bemyndiganden</i>	<i>119</i>
<i>Finansiella villkor.</i>	<i>120</i>
Finansieringsanalys	122
Sammanställning över väsentliga uppgifter	124
Noter	126

Generaldirektörens fastställande av årsredovisningen. 143

Bilagor 145

1. Kostnader summerat per verksamhetsgren, region/land och världsdel	146
2. Internationellt utvecklingssamarbete per huvudsektor (Sidas indelning)	152
3. Total kostnad exklusive sakanslagsfinansierad personal	160

Förkortningar 161

Tabeller

Politikområde Internationellt utvecklingssamarbete

Tabell 1. Samarbetets omfattning	17
Tabell 2. Internationellt utvecklingssamarbete totalt	18
Tabell 3. Afrika	27
Tabell 4. Asien	36
Tabell 5. Mellanöstern och Nordafrika	42
Tabell 6. Latinamerika	48
Tabell 7. Stöd genom enskilda organisationer, Icke ODA	56
Tabell 8. Enskilda organisationer per huvudsektor, Icke ODA	56
Tabell 9. Östeuropa och Centralasien	59
Tabell 10. Globala utvecklingsprogram per ämnesområde	61
Tabell 11. Globala utvecklingsprogram	66
Tabell 12. Forskning	71
Tabell 13. Katastrofförebyggande och -beredskap, för nödhjälp, stöd till flyktingar samt metodutveckling och utvärdering	74
Tabell 14. Konfliktrelaterad verksamhet, ändamål och huvudinnehåll	74
Tabell 15. Konfliktrelaterad verksamhet, utförande organisation	75
Tabell 16. Konfliktrelaterad verksamhet, per region	76
Diagram 1. Konfliktrelaterad verksamhet, per region	76
Tabell 17. Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet	77
Tabell 18. U-krediter	79
Tabell 19. Stöd genom enskilda organisationer, ODA	82
Tabell 20. Enskilda organisationer	84
Tabell 21. Information	87

Övriga åiterrapporteringskrav och uppdrag

Tabell 22. Bidrag till internationella organisationer	93
---	----

Organisationsstyrning

Intern effektivitet

Tabell 23. Intern effektivitet, total översikt	100
Tabell 24. Intern effektivitet för alla insatser per verksamhetsgren, utfall	101
Tabell 25. Intern effektivitet för nya insatser per verksamhetsgren, avtalat belopp och avtalslängd	101

Tabell 26. Intern effektivitet för alla insatser per region, utfall	101
Tabell 27. Intern effektivitet för nya insatser per region, avtalat belopp och avtalslängd	102
Tabell 28. Uppskattad årsarbetskraft per verksamhetsgren	102
Tabell 29. Administrationskostnader per verksamhetsgren	102

Kompetensförsörjning

Tabell 30. Personalstatistik	105
------------------------------	-----

Not till resultatredovisningen

Tabell 31. Avstämning mellan resultatredovisningen och resultaträkningen	109
Tabell 32. Posterna i resultaträkningen fördelade per verksamhetsgren	110

Bilagor

Bilaga 1 Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren, region, land och världsdel

1:1. Översikt över politikområden	146
1:2. Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren och region	146
1:3. Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren och region/land i Afrika	147
1:4. Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren och region/land i Asien	148
1:5. Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren och region/land i Latinamerika	149
1:6. Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren och region/land i Europa	150
1:7. De 20 största samarbetsländerna 2007	151

Bilaga 2 Internationellt utvecklingssamarbete per land, region och huvudsektor

2. Internationellt utvecklingssamarbete per huvudsektor och region/land	152
---	-----

Bilaga 3 Internationellt utvecklingssamarbete, total kostnad exklusive sakanslagsfinansierad personal

3. Total kostnad exklusive sakanslagsfinansierad personal	160
---	-----

Inledning

2007

Inledning

Utvecklingen i världen går framåt. Globalt sett är det sannolikt att millenniemålet att mellan 1990 och 2015 halvera andelen av världens befolkning som lever i extrem fattigdom kommer att uppnås. Redan har denna siffra sjunkit från 29 till 18 procent. Huvudsakligen är det den starka tillväxten i Östasien som har lyft hundratala miljoner människor ur fattigdom. Men även Sydasien och Latinamerika är på god väg att nå målet. Fattigdomen minskar även i Afrika söder om Sahara, men i betydligt långsammare takt. Fortfarande lever närmare en miljard människor i extrem fattigdom på vår jord. 300 miljoner av dessa bor i Afrika.

Många av världens fattiga bor dessutom i svaga stater, länder som befinner sig i krig eller som nyligen tagit sig ur en konfliktsituation. En fjärdedel av världens extremt fattiga bor i dessa länder som dock endast utgör mindre än tio procent av utvecklingsländernas samlade befolkning.

Ett av dessa länder är Sudan, som under 2007 var Sidas tredje största mottagarland, där resultat av den pågående återuppbyggnaden i södra Sudan nu börjar synas i form av hälsocentraler och i skolor. För att öka effektiviteten inom utvecklingssamarbetet i Sudan kanaliseras nu givarna biståndet samordnat.

Medan konflikt pågår i flera afrikanska länder så har andra länder nu haft en lång period av hög stabil tillväxt. Tanzania och Moçambique, Sidas två största samarbetsländer och som tillsammans svarar för en tiondel av det samlade biståndet, är två länder i Afrika söder om Sahara som under 2000-talet sett sina ekonomier växa med upp till 6–7 procent om året. I kölvattnet av den starka ekonomiska utvecklingen i dessa länder märks också påtagliga sociala förbättringar.

I Tanzania är nu grundskoleutbildningen gratis och andelen barn som går i skolan har ökat från 60 till 97 procent år de senaste sju åren. Samtidigt som 40 000 nya grundskolelärare anställts har andelen studenter som går ut grundskolan med godkända betyg ökat från 22 till 62 procent mellan 2000 och 2005. Även inom hälsoområdet går utvecklingen åt rätt håll. Antalet barn som dör innan ett års ålder har sjunkit med nästan en tredjedel

och dödstalet för barn under fem års ålder har sjunkit med nästan en fjärdedel.

Även i Moçambique talar statistiken ett tydligt språk. Andelen människor som lever i extrem fattigdom har minskat från 69 procent 1997 till 50 procent 2005. Dessa förbättringar återspeglas på flera andra områden. Inskrivningen i grundskolan ökade mellan 1999 och 2006 från 44 procent till 87 procent. Ökningen var störst för flickor och innebar att könsklyftan mellan eleverna minskades. Fler barn slutför nu dessutom grundskolan. Andelen elever som slutförde sin grundskoleutbildning ökade markant under perioden 1999–2005, från 27 till 48 procent.

Det finns naturligtvis fortfarande stora utmaningar, inte minst när det gäller utvecklingen av demokrati och en miljömässigt hållbar utveckling. Fortfarande är Tanzania och Moçambique några av världens fattigaste länder. Men utvecklingen där är exempel på positiva resultat av den förändring som sker inom det internationella utvecklingssamarbetet och där samarbetsländerna tar ett allt större ansvar för utvecklingen i det egna landet.

Ökad effektivitet i det internationella utvecklingssamarbetet är högt prioriterat av Sida. Men fortfarande är biståndet alltför fragmenterat i flera mottagarländer. För många och för små projekt, ofta initierade av givarna, har lagt en tunga börda på redan svaga regeringar i mottagarländer som inte kunnat ta det ansvar som krävs för att utvecklingseffekterna ska bli bestående.

I linje med den så kallade Parisdeklarationen, som parterna i det internationella utvecklingssamarbetet antog 2005, har Sida konsekvent verkat för att öka andelen programstöd som samordnas mellan de olika givarna och kanaliseras genom mottagarnas egna finansiella system och budgetprocesser som landets egna skatteintäkter. Därmed har skattebetalare i Sverige och i Tanzania liknande intresse av att den tanzanska regeringen använder sina resurser på bästa möjliga sätt. Men detta förutsätter samtidigt att det finns ett fungerande parlament, organisationer i det civila samhället, och fria och oberoende medier som ser det som sin uppgift att granska hur regeringen förvaltar sina resurser.

En viktig del i Sidas arbete är att främja en demokratisk samhällsutveckling. Det återspeglas i att närmare en fjärdedel av det samlade utvecklingssamarbetet inriktas mot att främja demokrati och mänskliga rättigheter. Det handlar om genomförande av val, om uppbyggnad av fungerande rättsväsende, om stöd till människorättsorganisationer, men också om att stödja framväxten av en öppen, ansvarstagande och effektiv offentlig förvaltning som är ansvarig inför sina medborgare.

Som ett led i Sidas arbete för ökad effektivitet i utvecklingssamarbetet genom programstöd publicerade Sida under året en omfattande handbok för analys av ländernas offentliga finansiella system. Kunskap om svagheter i de finansiella systemen är en förutsättning för att kunna göra bedömningar av ländernas förmåga att genomföra sina fattigdomsstrategier. Det är också en väsentlig del i bedömningen av korruptionsriskerna för utvecklingssamarbetet.

Sida har under de senaste åren, som en strategisk prioritering, vidtagit en rad åtgärder för minimera riskerna för korruption. Etablering av controllerfunktioner i fält har effektiviserat anti-korruptionsarbetet. Allt fler ambassader har utarbetat anti-korruptionsstrategier och många utlandsmyndigheter har upphandlat lokala revisionsfirmor som stöd i uppföljningsarbetet och vid korruptionsmisstankar.

Sedan ett par år har Sida verkat för att koncentrera insatserna inom varje landsamarbete för att öka effektiviteten i utvecklingssamarbetet. I alla nya strategier som Sida tagit fram har samarbetet begränsats till högst tre sektorer. Ett stort framsteg under 2007 var att EU:s biståndsministrar, efter gemensamma ansträngningar från Sida och UD, enades om gemensamma principer för arbetsfördelning inom biståndet i enlighet med tankarna i Parisdeklarationen. Syftet är att minska de administrativa kostnaderna för samarbetsländerna och därmed öka effektiviteten.

Ytterligare ett viktigt steg för att öka effektiviteten i det svenska utvecklingssamarbetet, som Sida länge argumenterat för, togs av regeringen under 2007 när

den beslutade att fokusera det bilaterala utvecklingssamarbetet till en mindre krets länder än tidigare. Genom att frigöra svenska resurser från länder där andra givare kan ta ett större ansvar blir det möjligt för Sida att fördjupa engagemanget i de länder vi fortsatt kommer att samarbeta med. Genom att vara mer engagerade i färre länder kan Sverige ta en än mer aktiv roll i den allt viktigare dialogen som förs i de givarkretsarna på plats i länderna.

Landfokuseringen reflekterar en tydlig prioritering av Afrika. Nio av tolv länder där Sverige ska bedriva ett långsiktigt utvecklingssamarbete ligger i Afrika. Utmaningarna är fortsatt stora. Afrika söder om Sahara är fortfarande den mest drabbade regionen i världen vad gäller hiv/aids även om antalet nysmittade gradvis minskat de senaste åren.

Andra prioriterade områden är reformsamarbete i Europa, länder i konflikt eller postkonfliktsituationer, och länder där Sverige ska bedriva insatser för att främja demokrati och mänskliga rättigheter genom det civila samhället eller andra kanaler.

Inom Sida har vi under året påbörjat ett arbete för att bättre styra mot resultat i biståndet. Utmaningen ligger bland annat i att bli mer systematisk i tillämpningen och se till att resultat genomsyrar allt vårt arbete. Det ska inte råda någon tvekan om vilka resultat som ska uppnås med en insats och vilka som faktiskt sedan blev de verkliga resultaten. Kanske det allra viktigaste som projektet har uppnått under detta år har varit att förändra och utveckla kunskapen och insikten hos många medarbetare och chefer, men framför allt handlar det om att nå resultat för fattiga kvinnor, män och barn.

Anders Nordström
Generaldirektör Sida

FOTO: CHRIS BLACK

Sidas organisation

Sidas styrelse 2007

Maria Norrfalk, *ordförande 1/2–20/5, generaldirektör Sida*

Göran Holmqvist, *ordförande, tf generaldirektör Sida från 21/5*

Charlotte Petri Gornitzka, *generalsekreterare Rädda Barnen*

Leif Håkansson, *3:e vice ordf i LO*

Ari Kokko, *professor, Handelshögskolan i Stockholm*

Lena Johansson, *generaldirektör Kommerskollegiet*

Marie Öberg Lindevall, *divisionschef Capio Diagnostik AB*

Kent Härstedt, *riksdagsledamot, socialdemokraterna*

Marie Nordén, *riksdagsledamot, socialdemokraterna*

Kerstin Lundgren, *riksdagsledamot, centerpartiet*

Birgitta Ohlsson, *riksdagsledamot, folkpartiet*

Holger Gustafsson, *riksdagsledamot, kristdemokraterna*

Sida har ändrad ledningsform från 1/1 2008 vilket inneburit att styrelsen har ersatts med ett insynsråd.

FOTO: OWE WESSLÉN

Ledamöter i Sidas forskningsnämnd

Professor Gunnar Öquist, ordförande
Kungliga vetenskapsakademien

Professor Sven Hessle
Institutionen för socialt arbete – Stockholms Universitet

Professor Inga Persson
Nationalekonomiska Institutionen – Lunds Universitet

Professor Lena Gustafsson
VINNOVA – Stockholm

Professor Olle Stendahl
Institutionen för medicinsk biologi – Linköpings universitet

Professor Ingrid Öborn
Institutionen för Markvetenskap – Uppsala

Professor Lars-Åke Persson
*International Maternal and Child Health (IMCH) –
Uppsala Universitet*

Professor Ruth Haug
*NORAGRIC/Norwegian University of Life Sciences – Oslo
Norge*

Professor Hans C. Blomqvist
*Vice Rektor – Swedish School of Economics and Business
Administration – Vasa Finland*

Från Sida:

Dr Berit Olsson
Chef för avdelningen för forskningssamarbete, SAREC

Dr Joakim Molander – *Europa avd.*

Sidas ledningsgrupp 2007

Maria Norrfalk, *generaldirektör 1/1–20/5*

Göran Holmqvist, *ac AFRA 1/1–20/5,
tf generaldirektör fr o m 21/5*

Staffan Herrström, *överdirektör, ac POM 1/1–17/6*

Bengt Ekman, *planeringsdirektör*

Berit Olsson, *ac SAREC*

Klas Markensten, *ac EUROPA*

Eva Asplund, *ac ASIEN*

Jan Bjerninger, *ac NATUR*

Marie Ottosson, *ac EVU*

Anne-Charlotte Malm, *ac INEC*

Maria Stridsman, *ac DESO*

Christine von Sydow, *tf ac INFO*

Kristina Kühnel, *tf ac AFRA fr o m 21/5*

Magnus Lindell, *ac SEKA*

Åsa Edström, *ac PEO*

Hans Magnusson, *ac RELA*

Per Ronnås, *tf ac POM fr o m 18/6*

Chefen för sekretariatet för utvärdering och intern-
revision är enligt Sidas arbets- och beslutsordning
inte medlem i verksledningen, men har närvaro-
och yttranderätt.

Eva Lithman, *sekretariatschef UTV 1/1–31/10*

Stefan Molund, *tf sekretariatschef UTV fr o m 1/11*

Politikområde Internationellt utvecklingssamarbete

2007

Effektivare utvecklingssamarbete och genomförande av Parisdeklarationen

ÖVERGRIPANDE

Sida antog 2006 en handlingsplan för ökad biståndseffektivitet för 2006–2008. Syftet var att tillse att Sida genomför de svenska åtagandena i enlighet med Parisdeklarationen. Handlingsplanen innehåller fem huvudelement:

- Uppföljning av Parisindikatorerna,
- Utveckling av metoder och procedurer,
- Lärande och kompetensutveckling,
- Kommunikation och
- Kvalitetssäkring.

Sida har rapporterat till regeringen om uppföljning av Parisindikatorerna i en separat rapport.

Under 2007 har främst två större arbeten med utveckling av metoder och procedurer, i enlighet med Parisdeklarationens principer, genomförts. Resultatprojektet som resulterat i ett dokument med begreppsförklaringar och en åtgärdsplan för Sida och ett projekt kring sektorprogramstöd. Det senare har under 2007 bidragit till att ge stöd i åtta beredningar samt i pågående programstödsinsatser i frågor vad gäller offentlig finansiell styrning, val av finansieringsform samt hur man integrerar perspektiven i insatserna och resultatstyrning. Utifrån rådgivningsarbetet samt konsultationer med fältet i tre regionala seminarier (Afrika, Bangladesh och Latinamerika) har policy och metodslutsatser av arbetet dragits som resulterat i underlag för Sidas positionspapper för programansatser.

Vidare har Sida genomfört seminarier och kurser om metoder för ökad biståndseffektivitet för olika kategorier av personal. Detta har successivt integrerats i all kompetensutveckling. Sida har också genomfört aktiviteter för kommunikation kring Parisagendan för olika målgrupper. Särskilt har arbete lagts ned på kommunikation med det civila samhällets aktörer (se nedan). Sida har också integrerat Parisagendan i olika former av kvalitetssäkring av samarbetsstrategier, insatser och ambassadernas verksamhet, exempelvis ingår numera frågor om biståndseffektivitet

regelmässigt i bedömningar som görs av Sidas Projektkommitté och QA-missioner.

AFRIKA

I alla samarbetsländer i Afrika pågår nationella processer för att genomföra Parisdeklarationen, även om utgångsläge och förutsättningar skiljer sig åt. Sida deltar aktivt, exempelvis i JAS (Joint Assistance Strategy) processer i bland annat Moçambique, Tanzania, Zambia, Kenya och Uganda. I flera länder har regeringarna tagit ett starkt ägarskap över processerna och presenterat nationellt anpassade mål avseende biståndseffektivitet (till exempel i Rwanda). Ett påtagligt resultat är en ökad andel programstöd och gemensamma ramverk för uppföljning i till exempel Rwanda, Moçambique, Tanzania och Zambia. Svårigheter för Sida att medverka i dessa processer har dock uppkommit i vissa länder (till exempel Etiopien och Uganda) på grund av snabba förändringar av den politiska situationen.

Ett positivt exempel är JASZ-processen i Zambia. Den givargemensamma strategin följer i hög grad Parisdeklarationens krav på harmonisering, men också dess krav på ägarskap då den grundar sig på landets egen fattigdomsstrategi. Ambassaden har också utvecklat en dialog- och resultatmatris under året för uppföljning av den svenska samarbetsstrategin. Matrisen bygger i största möjliga mån på de viktigaste resultatindikatorerna från Zambias fattigdomsstrategi, så att kravet för styrning för resultat också inkorporerar zambiskt ägarskap. Sverige är dessutom sedan januari 2007 del av den trojka som leder arbetet med övergripande harmoniseringsfrågor.

Även i sviktande stater pågår processer för att genomföra Parisdeklarationen. Sverige har till exempel arbetat med harmonisering i Sudan genom sitt medlemskap i Advisory Group till Common Humanitarian Fund (CHF). Sida har genom CHF arbetat för en klarare och mer

transparenta struktur, vad det gäller prioritering och allokering av medel, som nu är på plats. CHF:s uppföljnings- och utvärderingssystem behöver dock stärkas för att Parisagendans krav på harmonisering och styrning för resultat ska uppnås.

ASIEN SAMT MELLANÖSTERN OCH NORDAFRIKA

Samarbetsländerna i Asien skiljer sig kraftigt åt vad gäller genomförande av Parisdeklarationen, men processer i riktning mot ökad biståndseffektivitet finns i alla länder.

I ett land som Afghanistan är en uppbyggande av en inhemsk fungerande förvaltning nationellt, regionalt och lokalt en förutsättning för återuppbyggnad. För att stärka den afghanska regeringens roll i återuppbyggnadsarbetet har Sverige valt att kanalisera närmare en tredjedel av det svenska stödet via Världsbanken till den stora fonden för återuppbyggnad av Afghanistan, »Afghanistan Reconstruction Fund«, (ARTF). Sida bedömer att banken väl fullgör koordineringen av givarnas insatser tillsammans med den afghanska regeringen.

Merpartern av det svenska stödet till Bangladesh utbetalas till hälso- och utbildningssektorn och kanaliseras till största del via Världsbanken och Asian Development Bank.

Sverige har tillsammans med andra givare börjat undersöka möjligheterna att på sikt arbeta för en JAS för Bangladesh, denna skulle utgå från Bangladesh kommande PRSP som planeras vara antagen 2011. Sida har varit aktiv i att stärka landets kapacitet inom undervisningssektorn avseende resultatstyrning.

I Vietnam arbetar givarna tillsammans med regeringen i olika grupper och tvärgrupper för att öka samordning och harmonisering i linje med Parisagendans intentioner. Sverige är ledande givare i den gruppen som arbetar med antikorrupktion i Vietnam. Sverige har även varit aktivt i arbetsgrupper inom olika sektorer tillsammans med andra givare. Sida bedömer att det svenska stödet är välkoordinerat med andra givares stöd och det stöd som Sverige bidrar med till tekniskt samarbete ligger helt i linje med landets egna planer.

LATINAMERIKA

Några av samarbetsländerna i Latinamerika har utvecklade processer för ökad biståndseffektivitet, men de är starkt länkade till den rådande maktstrukturen och förutsättningarna kan snabbt ändras vid politiska maktskiften. Detta har till exempel varit fallet i Nicaragua. En annan svårighet i Latinamerika har varit att så kallade likasinnade givare har en mindre roll än i till exempel Afrika, vilket gjort att Sverige ofta fått bära en speciellt tung roll i givardialogen.

I Bolivia har Sida under året deltagit i de existerande grupperna för givarkoordination, och även aktivt medverkat i etableringen av nya sådana (till exempel inom områdena stöd till grundlagsförsamlingen och decentralisering). Flera av Sidas insatser bedrivs också i form av finansiering till gemensamma fonder eller som delegerade partnerskap. I den sektor som inrymmer det största antalet insatser (demokratisk samhällsstyrning), har andelen givarsamordnade insatser ökat från 50 till 74 procent mellan 2006 och 2007.

ÖSTEUROPA OCH CENTRALASIEN

Europa har fortsatt arbetet med sektorkoncentration under 2007, men strävan att öka andelen programstöd har inte varit lika framgångsrika. Det planerade budgetstödet till Moldavien har skjutits på framtiden genom att regeringen fattade beslut om att återkomma till frågan först i halvtid för den nya strategin. Sverige spelar dock en aktiv och stödjande roll i arbetet med en gemensam samarbetsstrategi som börjar ta form i Tadzjikistan, även om Sverige, på grund av utfasningsbeslutet, inte blir en del av strategin. Den nära samordningen med EU-program är en faktor som delvis talar emot olika former av programstöd på Balkan eftersom det EU-instrument som används där har omformats till ett mer projektnriktat stöd. EU-instrumentet för övriga Östeuropa inriktar sig däremot på större sektorprogram och budgetstöd, vilket väsentligen förbättrar förutsättningarna för programstöd i de länder som omfattas av instrumentet.

Relativt få givare är aktiva i Europa-regionen. Trots en begränsad biståndsvolym får Sverige och Sida därför ofta en viktig och ledande roll i dialog och biståndssamordning. På Västra Balkan finns ett väl etablerat och fungerande samarbete med Storbritannien och Holland. Inom Svartahavsregionen håller ett samarbete med de baltiska länderna och Polen på att utvecklas, dels kring EU-samarbetet, men även gällande metoder och strategier inom utvecklingssamarbetet i stort. I Vitryssland arbetar Sida förutom med EU även med USA för att få till stånd ett effektivare bistånd där insatser förstärker och kompletterar varandra.

GLOBALA UTVECKLINGSPROGRAM

En viktig del av verksamheten inom Globala utvecklingsprogram utgörs av finansiering av globala initiativ i samordnad form för att möta viktiga globala problem och utmaningar. Sida har under 2007 bland annat finansierat WHO:s och FAO:s insatser för att möta fågelinfluensan, finansierat den internationella familjeplaneringsfederationen IPPF:s insatser för sexuell och reproduktiv hälsa och den internationella naturvårdsorganisationen

IUCN:s arbete med miljökonventionerna. Genom att tillsammans med andra finansiera en organisations samlade globala program inom ett viktigt och underförsörjt område uppnås en slagkraft och genomslag som annars inte skulle uppnåts.

FORSKNINGSSAMARBETE

Forskningssamarbetet utgår från strategier kring forskning och forskarutbildning som utarbetats i samarbetsländerna och bidrar till deras genomförande i ländernas egna institutioner. I Afrika märks ett ökande engagemang för forskning genom forskningsstrategier utarbetade av regionala samarbetsorgan som Afrikanska Unionen (AU), Östafrikanska gemenskapen (EAC) och Southern Africa Development Community (SADC). Sida har påbörjat en anpassning av det regionala forskningssamarbetet till dessa strategier. Sida driver också att internationella forskningsorgan tydligare skall lägga sina insatser för kapacitetsutveckling och kunskapsutveckling i linje med de nationella och regionala strategierna. Sida är pådrivande i ett arbete för att öka givarsamordning inom området hälsoforskning. I förslaget till strategi för Forskningssamarbetet och Parisdeklarationens genomförande har Sida lagt upp planer för stöd till forskningsorgan i regioner och samarbetsländer så att dessa skall komma i en bättre förhandlingsposition gentemot andra givare kring basstöd och gemensamma rapporteringsformat med mera. En närmare presentation av genomförande av Parisdeklarationen inom forskningssamarbetet ges i avsnittet om denna verksamhetsgren.

KONFLIKTRELATERAD VERKSAMHET

Konfliktrelaterad verksamhet inom anslaget för humanitärt bistånd följer Paris-deklarationens ambition. I länder i väpnad konflikt eller post-konfliktsituationer finns ofta inte samma förutsättningar för samarbetslandets ägarskap, att koordinera och hantera givares stöd. Sida samverkar med andra givare i samarbetsländerna, exempelvis genom att utnyttja gemensamma »trust funds« för stöd. De multilaterala organisationerna är viktiga partners. En del av stödet för fred och säkerhet från anslaget sker även via internationella enskilda organisationer inom fred och säkerhet exempelvis med organisations- och programstöd till International Alert, Liv och fredsinstitutet och Saferworld. Utöver den genomförande verksamheten deltog Sida i internationell policy och metodutveckling inom ramen för OECD/DAC-arbetsgrupper för fred och säkerhet. Arbetet har bland annat resulterat i en handbok i reformering av säker-

hetssystem (SSSR) samt en manual för gemensamma riktlinjer för utvärdering. Sida har även initierat och leder ett arbete att länka samman fred och säkerhet med mänskliga rättigheter i syfte att etablera bättre bistandsprogrammering och givarkoordinering inom området. Sida har deltagit i ett arbete att anpassa Parisdeklarationen i länder som befinner sig i väpnade konflikter eller på annat sätt betecknas som sviktande stater. Arbetet resulterade i att OECD-DACs medlemsstater 2007 undertecknade ett antal vägledande principer för biståndshantering i dessa situationer.

U-KREDITER

Nuvarande system för u-krediter ger inte Sida möjlighet att arbeta mer integrerat med andra givare i olika samarbeten och projekt dock förekommer samarbete med andra givare inom ramen för olika utvecklingsfonder. Sida har under året inlett diskussioner om samarbete med den Asiatiska Utvecklingsbanken (ASDB) om olika infrastrukturprojekt i Asien (Greater Mekong och en miljöfond). Liknande samarbete med den Afrikanska Utvecklingsbanken (AFDB) kan komma i fråga.

ENSKILDA ORGANISATIONER

Sida har under 2006 och 2007 bidragit till Parisagendans genomförande inom såväl bidragsförmedlingen som i det rådgivande arbetet gentemot ambassader, i internationella processer samt i kapacitetsstärkande arbete gentemot svenska ramorganisationer och deras partner. Nya anvisningar för EO-anslaget antogs i mars 2007 med en tydligare programbaserad ansats och ökad resultatorientering där den enskilda organisationens egna system används och en ny verksövergripande policy för Sidas stöd till det civila samhället har tagits fram som relaterar direkt till vilka utmaningar Parisagendan innebär för stödet till det civila samhället.

Sida stod i augusti 2007 som värd för en stor internationell konferens om civila samhället och Aid Effectiveness med deltagande från givare, enskilda organisationer från nord och syd. Konferensen var det första officiella internationella mötet i en rad konferenser på vägen mot Högnivåmötet i Accra 2008. Under årets tre första månader sekonderade Sida en person till DAC:s »Advisory Group on Aid Effectiveness and Civil Society« i syfte att få till stånd en konsultation om och med det civila samhället inför Accra 2008. Inom ramen för Nordic+ har Sverige deltagit aktivt i en av Norge ledd studie om stöd till civila samhället på landnivå och i utarbetande av förslag till rekommendationer baserad på denna.

Samarbetets omfattning och inriktning

Omfattningen av Sidas internationella utvecklingssamarbete uppgick till 15 369 mnkr kronor 2007 exklusive kostnader för förvaltning. Sedan 2005 har biståndet genom Sida ökat med knappt 10 procent, 1 500 mnkr. Jämfört med 2006 har dock utvecklingssamarbetet minskat med 315 mnkr. Nyttjandegraden var under 2007 fortsatt hög och uppgick till 97,7 procent av Sidas utgiftsbegränsning, vilket är aningen lägre än föregående år.

Regeringens prioritering av utvecklingen i Afrika återspeglas i det bilaterala utvecklingssamarbetet genom Sida. Under 2007 uppgick utvecklingssamarbetet med region Afrika söder om Sahara till sammanlagt 6 228 mnkr kronor, vilket motsvarar drygt 40 procent av det samlade biståndet genom Sida under året. Av detta stod verksamhetsgrenen Afrika för knappt 30 procent. Av det totala utvecklingssamarbetet svarade Afrika och de övriga regionala verksamhetsgrenarna för cirka 60 procent. Av resterande verksamhetsgrenar uppgick humanitära och konfliktrelaterade insatser samt globala utvecklingsprogram till 13,4 respektive 12,4 procent, medan enskilda organisationer och forskning stod för 8,5 respektive 6,4

procent. Utgifterna på informationsanlaget motsvarade 0,2 procent.

I linje med intentionerna i Parisdeklarationen om ökad effektivitet i biståndet kanaliseras en ökande andel av utvecklingssamarbetet i form av programstöd. Programstödet har ökat från 1 583 mnkr 2005 till 2 088 mnkr 2007. Det innebär att programstödet andel av de regionala verksamhetsgrenarna ökat från 19 procent 2005 till 23 procent 2007. Av det totala utvecklingssamarbetet motsvarar programstödet cirka 14 procent. Av programstödet är det framför allt det generella budgetstödet som har ökat från 725 mnkr 2005 till 966 mnkr 2007, medan sektorprogramstödet ökat från 858 mnkr till 1 087 mnkr. Huvuddelen av Sidas utvecklingssamarbete sker dock i form av projektstöd, som uppgår till 46 procent av det totala biståndet, eller 7 185 mnkr. Efterfrågan på krediter är fortsatt låg, vilket delvis hänger ihop med översynen av kreditfinansierat bistånd som regeringen låtit göra 2007. Det negativa utfallet för krediter under 2007 beror på återföringar från projektet i Nepal och Bangladesh som inte kunnat fullbordas av politiska och säkerhetsmässiga skäl.

Tabell 1. **Samarbetets omfattning**, kostnader i tkr och procent av kostnader

Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren	2005		2006		2007	
	Kostnader	%	Kostnader	%	Kostnader	%
Afrika	3 824 306	27,7	4 670 692	29,8	4 441 083	28,9
Asien	1 585 532	11,5	1 850 904	11,8	1 835 422	11,9
Mellanöstern och Nordafrika	254 566	1,8	375 568	2,4	378 399	2,5
Latinamerika	923 413	6,7	902 646	5,8	1 001 612	6,5
Östeuropa och Centralasien	1 557 093	11,3	1 692 618	10,8	1 556 163	10,1
Globala utvecklingsprogram	1 463 442	10,6	1 898 243	12,1	1 909 427	12,4
Forskning	846 780	6,1	927 899	5,9	978 497	6,4
Humanitära insatser & konfliktrelaterad verksamhet	1 876 997	13,6	2 011 579	12,8	2 063 934	13,4
U-krediter	247 239	1,8	7 683	0,0	-135 930	-0,9
Enskilda organisationer	1 190 995	8,6	1 293 663	8,2	1 302 347	8,5
Information	59 553	0,4	52 038	0,3	37 876	0,2
Summa	13 829 917	100,0	15 683 532	100,0	15 368 831	100,0

Tabell 2.

Internationellt utvecklings-samarbete totalt, kostnader i tkr

De fem största länderna 2007	2005	2006	2007	Administrativa kostnader 2007
Tanzania	680 499	819 093	740 044	28 636
Moçambique	570 682	663 825	718 032	26 245
Sudan	317 368	326 616	393 989	6 348
Uganda	358 287	461 384	391 536	21 332
Afghanistan	328 981	335 028	380 682	13 924
Övriga länder/regioner	11 574 100	12 996 999	12 744 547	793 142
Totala kostnader	13 829 917	15 683 532	15 368 831	889 627
Biståndsform				
Projektstöd	6 159 273	7 240 925	7 185 323	
Personalbistånd inkl. kontraktsfinansierat tekniskt samarbete	678 382	693 233	626 386	
Internationella kurser	200 980	296 799	340 733	
Krediter	483 019	158 528	-95 273	
Garantier	588	0	0	
Programstöd	1 583 020	2 132 206	2 088 412	
varav generellt budgetstöd	725 000	862 000	966 250	
Sektorprogramstöd	858 020	1 270 206	1 087 162	
Humanitärt bistånd	1 979 951	2 214 494	2 102 345	
Forskning	904 211	984 395	1 039 207	
Bidrag till enskilda organisationer	1 840 493	1 962 952	2 081 698	
Totala kostnader	13 829 917	15 683 532	15 368 831	
Kanaler				
Multilaterala organisationer	3 204 815	4 194 705	4 222 226	
Svenska organisationer	4 605 466	4 993 622	4 884 613	
Samarbetslandets organisationer	3 558 786	3 732 235	3 698 929	
Övriga länders organisationer	1 125 455	1 185 906	961 044	
Internationella enskilda organisationer	1 335 396	1 577 063	1 602 018	
Totala kostnader	13 829 917	15 683 532	15 368 831	
Huvudsektorer				
Hälsa	1 650 977	1 910 447	1 973 995	84 534
Utbildning	847 434	956 273	696 426	32 073
Forskning	861 305	969 565	1 043 689	56 524
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	3 102 479	3 814 409	3 637 173	258 263
Konflikt, fred och säkerhet	335 768	408 428	479 686	24 189
Humanitärt bistånd	1 686 748	1 958 079	1 933 651	35 369
Infrastruktur	1 180 292	1 363 802	957 555	71 659
Handel, näringsliv och finansiella system	566 979	528 508	628 637	58 459
Naturresurser och miljö	1 846 136	1 975 622	2 007 098	127 646
Budgetstöd för fattigdomsbekämpning	725 000	862 000	966 250	29 205
Övrigt	1 026 797	936 400	1 044 671	111 705
Totala kostnader	13 829 914	15 683 532	15 368 831	889 627
Antal giltiga insatser	5 356	5 166	4 760	
varav >15 mnkr	157	177	194	
Antal nya insatser	1 478	1 247	1 123	

Negativa belopp beror på återbetalningar och återföringar.

Tanzania och Moçambique är Sidas två största samarbetsländer. Tillsammans svarar de för närmare tio procent av det samlade biståndet genom Sida, vilket innebär en svag ökning under de senaste två åren. I båda länderna dominerar programstöd som biståndsform, både i form av generellt budgetstöd och sektorprogramstöd. Utöver de generella budgetstöden domineras inriktningen i dessa länder av stöd till demokratisk samhällsstyrning och infrastruktur.

Bland Sidas fem största mottagare ingår två konfliktländer, Sudan och Afghanistan. I båda länderna kanaliseras merparten av biståndet genom givarfonder som administreras av Världsbanken i syfte att i enlighet med Parisdeklarationen underlätta samordningen mellan givare för en flexibel anpassning till den aktuella situationen i länderna. I Sudan utgörs huvuddelen av biståndet genom dessa fonder av humanitära insatser, medan det i Afghanistan inriktas mot demokratisk samhällsstyrning och utbildning.

Sammantaget uppgick stödet till Sidas fem största samarbetsländer till 2 625 mnkr, vilket motsvarar 17 procent av Sidas samlade utvecklingssamarbete.

Demokratisk samhällsstyrning och främjande av mänskliga rättigheter svarade för nästan en fjärdedel av det samlade biståndet genom Sida under 2007. Det gör det till den enskilt största huvudsektorn inom Sidas verksamhetsområde. Jämfört med 2006 har demokratibiståndet minskat, men i förhållande till det samlade utvecklingssamarbetet motsvarar det samma andel som tidigare år. Jämfört med 2005 representerar demokrati och mänskliga rättigheter den största ökningen i absoluta tal, vilket har varit en naturlig utveckling som väl återspeglar Sveriges politiska prioriteringar.

Demokrati och mänskliga rättigheter är prioriterade områden i ett stort antal samarbetsstrategier.

En nominell ökning ses även inom områdena handel, näringsliv och finansiella system samt forskning, medan Sidas insatser för utbildning och infrastruktur minskat de senaste två åren. Till viss del beror minskningen av stöd till utbildning på att detta i några länder, som Tanzania, numera finansieras inom ramen för generellt budgetstöd.

Sida har under 2007 fortsatt sina ansträngningar att öka effektiviteten i utvecklingssamarbetet genom att fokusera insatsportföljen mot färre, men volymmässigt större insatser. Under året fattade Sida beslut om 1 123 nya insatser, vilket är 10 procent färre än 2006 och 24 procent färre jämfört med 2005. Samtidigt ökade antalet insatser med en volym större än 15 mnkr med nästan 10 procent under 2007 och med 24 procent jämfört med för två år sedan.

Som en del i Sidas effektiviseringsarbete har en översyn av Sidas organisationsstruktur och arbetssätt inletts under året för att genomföras under 2008. Nära kopplat till detta har ett intensivt arbete bedrivits under året för att i ökande grad sätta resultat i fokus för styrningen av utvecklingssamarbetet. Ytterligare ett internt förändringsarbete för ökad effektivitet som genomförts under året har varit att förenkla Sidas administrativa rutiner. Flera små förändringar har bidragit till en effektivisering av Sidas administrativa rutiner.

Inriktningen på utvecklingssamarbetet skiljer sig mellan de olika länderna och styrs av regeringens samarbetsstrategier för varje enskilt samarbetsland. För de olika regionerna kan några generella drag lyftas fram.

Afrika är den fattigaste regionen, och det är också där som aids-epidemin ytterligare försämrat förutsättningarna. Till detta kommer allvarliga konflikter. Det finns också lång erfarenhet både hos länderna och givarna att i ett flertal mycket fattiga länder samarbeta kring fattigdomsstrategier och programstöd. Redovisningen för Afrikaregionen tar fasta på detta och lyfter fram resultat av fattigdomsstrategier, fredsprocesser, regional samverkan och stöd till kampen mot hiv/aids.

I Asien, Mellanöstern och Nordafrika är det demokratiska underskottet stort både i Medelhavsregionen och i till exempel Indokina. Regeringens strategi lyfter särskilt fram demokratisk samhällsstyrning, hållbart utnyttjande av naturresurser och ekonomisk och social utveckling som prioritet för svenskt stöd.

Nästan hälften av stödet till Latinamerika går till demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter. Ojämligheten i de latinamerikanska samhällena är stor vilket bidrar till att många fattiga saknar grundläggande rättigheter som tillgång till utbildning och hälsa och möjligheter att utnyttja naturresurserna på ett hållbart och inkomstbringande sätt. Redovisningen för Latinamerika prioriterar därför demokrati, fredsprocesser, naturresursutnyttjande och ekonomisk och social utjämning.

I Östeuropa är relationen till EU det dominerande perspektivet. Flertalet länder skall både fullfölja transitionen från ett auktoritärt centraliserat styre till demokrati och marknadsekonomi, och samtidig närma sig EU. De två prioriterade målområdena är demokratisk samhällsstyrning, EU-närmande samt ekonomisk och social utveckling och utjämning.

Afrika

Verksamhetsgrenen omfattar internationellt utvecklingssamarbete med Afrika söder om Sahara med undantag av vad som finansieras under verksamhetsgrenarna forskning, humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet, u-krediter och enskilda organisationer.

BEDÖMNING AV VERKSAMHETENS RESULTAT

Tretton land- och regionstrategier styr utvecklingssamarbetet med Afrika. För ytterligare ett antal länder finns särskilda riktlinjer eller förhållningssätt. Sida fokuserar här på resultat som uppnåtts i förhållande till fyra mål som tillsammans intar en framträdande plats i ovan nämnda strategier:

- Stödja genomförandet av nationellt ägda strategier för fattigdomsbekämpning och att anpassa förhållningssätt i biståndet till detta
- Stöd till fredsprocesser och (åter)uppbyggnad i konflikt- och postkonfliktländer
- Stödja regional samverkan för att lösa gränsöverskridande problem
- Stödja arbetet mot hiv/aids

Ett annat viktigt målområde som ingår i de fyra områdena ovan är främjandet av demokrati och mänskliga rättigheter. Ytterligare tre framträdande målområden – social utveckling, hållbart utnyttjande av naturresurser och hållbar ekonomisk tillväxt – täcks delvis av målet att stödja nationellt ägda strategier för fattigdomsbekämpning, målet att stödja regional samverkan för att lösa gränsöverskridande problem samt målet att stödja arbetet mot hiv/aids. Därmed bedömer Sida att merparten av utvecklingssamarbetets målområden i Afrika täcks av redovisningen.

Målområde: Stödja genomförandet av nationellt ägda strategier för fattigdomsbekämpning och att anpassa förhållningssätt i biståndet till detta

Sida stödjer genomförandet av nationellt ägda fattigdomsbekämpningsstrategier i tio länder i Afrika (Tanzania, Moçambique, Uganda, Rwanda, Mali, Burkina Faso, Etiopien, Zambia, Kenya och Malawi). Målet med dessa strategier är att minska fattigdomen i länderna, vilket görs genom olika former av stöd, och i ökande utsträckning

programstöd (generellt budgetstöd, sektorbudgetstöd och sektorprogramstöd).

Sida följer upp målen för fattigdomsbekämpningen via: nationella hushållsundersökningar, FN-rapportering om trender vad gäller millenniemålen, internationella indikatorer för demokratisk samhällsstyrning, nationella uppföljningsramverk kopplade till fattigdomsbekämpningsstrategierna, samt resultatmatriser kopplade till generellt budgetstöd.

Sida har givit budgetstöd till sex länder under 2007, Burkina Faso, Mali, Moçambique, Rwanda, Tanzania och Zambia. Sedan 2005 har andelen programstöd till de afrikanska samarbetsländerna ökat kontinuerligt från 30 till 42 procent. Inom programstödet har det generella budgetstödet ökat, medan sektorprogramstödet minskat mellan 2006 och 2007. Under 2007 stod det generella budgetstödet för 63 procent av programstödet jämfört med 49 procent 2006. Det är framförallt de ökande stöden i Tanzania och Moçambique som gör att det generella budgetstödet andel ökar.

I Rwanda och Moçambique har Sidas generella budgetstöd haft sektorfokus på undervisning som innebär att Sverige deltagit i uppföljningen och dialogen inom undervisningssektorn. Detta planeras också för hälsostödet i Zambia. Mali, Moçambique, Tanzania, Zambia och Burkina Faso har ökat sin andel programstöd mellan 2006 och 2007. Mali, Zambia, och Rwanda har högst andel programstöd med 94, 81 respektive 69 procent vardera.

Sida bedömer att programstödet varit ett relevant och effektivt sätt att stödja makroekonomisk stabilitet och minskad fattigdom, speciellt i form av tillgodoseende av fattiga människors mänskliga rättigheter genom tillgång till hälsovård, utbildning, sysselsättning och andra tjänster. Budgetstödet har vidare bidragit till att öka de fattigdomsinriktade utgifterna inom områden med hög grad av fattigdomsbekämpning och ökad service till de fattiga,

samt stärkandet av planerings- och budgetsistem. Samtidigt kvarstår utmaningar i form av ökat ägarskap, givarharmonisering, kapacitetsutveckling, korruptionsbekämpning etcetera, för att uppnå långsiktig och hållbar utveckling.

Övergripande utveckling

För Uganda, Mali och Kenya finns ny heltäckande statistik angående andelen absolut fattiga, publicerad under året. I Uganda visar en nationell hushållsundersökning en positiv trend vad gäller andelen fattiga med en minskning från 36 procent 2003 till 31 procent 2006. För Mali visar en nationell undersökning att fattigdomen minskat från 55 procent av befolkningen 2001 till 47 procent 2006. Kenyas nationella hushållsundersökning visar att andelen människor under den nationella fattigdomslinjen minskat från 52 till 46 procent mellan 1997 och 2005/06. Värdet på Human Development Index har ökat för samtliga tio länder som Sida stödjer. Den ekonomiska tillväxten har varit fortsatt hög i samtliga länder under 2006 (drygt 6 procent i genomsnitt). Dock har den ekonomiska tillväxten sjunkit något under 2006 i Tanzania och Uganda, främst på grund av torka med efterföljande energikris samt höga internationella oljepriser. Ökad produktion inom jordbruket noteras speciellt för Moçambique, Kenya, Malawi och Mali, vilket Sida bedömer vara av stor vikt för fattigdomsminskning, speciellt på landsbygden.

Millenni målen

Rapportering av trender vad gäller uppfyllandet av millenniemålen har under året inkommit från Zambia, Moçambique och Mali. Zambia bedöms kunna uppnå alla mål utom mödradödlighet och miljömålet. Dock kan effekterna av hiv/aids epidemin vända de positiva trenderna om inte epidemin motverkas effektivt. Sida har bidragit till motverkandet av epidemin genom sektorprogramstöd till hälsosektorn och genom stöd till det nationella aidsrådet. Moçambique bedöms kunna uppnå hälften av målen och har störst svårigheter att bromsa epidemiska sjukdomar, samt undernäring hos barn. Mali har liksom Tanzania svårast att uppnå de hälsorelaterade målen. Tanzania har störst svårigheter att uppnå målen för mödra- och barnadödlighet och epidemiska sjukdomar, men bedöms kunna uppnå övriga mål.

Demokratisk samhällsstyrning

Beträffande utvecklingen inom demokratisk samhällsstyrning på basis av sex indikatorer (Voice and accountability, Political stability, Government effectiveness, Regulatory quality, Rule of law och Control of corruption) syns en blandad trend för de tio länderna mellan 2005 och 2006; Tanzania, Etiopien, Uganda, Zambia och

Rwanda har förbättrat flest indikatorer och Kenya, Burkina Faso och Mali minst antal indikatorer sedan 2005. Mocambique ligger på ungefär samma nivå. Den indikator som förbättrats mest är »Voice and accountability«, medan »Government effectiveness« förbättrats minst mellan 2005 och 2006. Vad gäller den lokala uppfattningen om korruption är trenden positiv mellan 2006 och 2007 för framförallt Tanzania och Uganda, men även för Etiopien och Rwanda. För Kenya, Burkina Faso och Mali är trenden svagt negativ, medan Malawi visar en drastisk försämring mellan åren 2006–2007. Uppfattningarna i Mocambique och Zambia har inte ändrats nämnvärt mellan åren 2006 och 2007.

Sida har stött utvecklingen av demokratisk samhällsstyrning i samtliga ovan nämnda länder både genom direkt reformstöd och genom dialogen kopplad till generellt budgetstöd. Det är Sidas bedömning att det är svårt att uppnå goda resultat inom detta område på kort och medellång sikt på grund av strukturella problem såsom låg utbildningsnivå och bristande kapacitet.

Bedömning av resultat

Zambia, Moçambique, Tanzania, Burkina Faso, Kenya och Mali har gemensamt satta resultatmatriser kopplade till strategierna för fattigdomsbekämpning, ofta kallade performance assessment framework (PAF). Dessa fungerar som bas för årliga bedömningar om strategiernas genomförande och resultat, samt för bedömning av åtaganden vad gäller generellt budgetstöd. Resultatmatriserna har gett givarna möjlighet till en gemensam och koordinerad dialog på hög nivå om frågor som samhällsstyrning, inklusive frågan om korruption. De har även utgjort ett operationellt instrument för Sidas arbete med perspektiven. Representanter från det civila samhället har deltagit i dialogen runt resultatmatrisen och därmed implementeringen av fattigdomsstrategierna. Sida bedömer att detta är ett viktigt instrument då det gäller att öka det inhemska ansvarsutkrävandet, samt att ge ländernas högsta folkvalda och representativa organ, parlamenten, möjlighet och utrymme att granska och utkräva ansvar av regeringsmakten.

I de senaste gemensamma bedömningarna av implementering av fattigdomsstrategierna på basis av de gemensamt satta resultatmatriserna uppnådde Mocambique 45 procent av målen helt och ytterligare 45 procent av målen var till största delen uppnådda eller uppnådda med viss försening. Demokratisk samhällsstyrning (liksom förra året) och jordbruk var de områden som hade svagast måluppfyllelse i Mocambique. De svaga resultaten inom jordbrukssektorn ledde till att Sida minskade sitt åtagande för sektorprogramstödet inom jordbrukssektorn. Mycket goda resultat uppnåddes inom undervisnings- och vattensektorerna och under-

visningssektorn har generellt gjort mycket stora framsteg under de senaste fem åren. I Tanzania bedömdes resultaten vara svagare än tidigare år, framförallt på grund av energikrisen. Sida bedömer att bristen på effektiv hantering av energikrisen har haft en negativ inverkan på ekonomisk tillväxt, tillgång till medel i statsbudgeten och fattigdomsminskning och ökade därmed inte det generella budgetstödet såsom var planerat.

Zambia bedömdes uppfylla 70 procent av målen i genomgången 2007. Det var framförallt inom området offentlig finansiell styrning som resultaten var svagare än tidigare år, framförallt beroende på en kraftig stärkning av Kwachan gentemot andra valutor, som ledde till ett inkomstbortfall för staten, samt kostnader för valen 2006. Speciellt goda resultat nåddes för hiv/aids, men även resultaten inom hälsosektorn var goda. Även om Zambia nådde samtliga mål inom jordbrukssektorn, bedömer Sida budgetallokeringarna till och inom sektorn som icke tillräckliga för att nå de långsiktiga målen i Zambias strategi för fattigdomsminskning. Sverige leder givarnas dialog med Zambia på detta område.

Vid den gemensamma bedömningen i Mali konstaterades att den ekonomiska politiken var fortsatt stabil med goda makroekonomiska resultat. Hantering av inflation och budgetunderskott bedömdes som effektiv. Reformtakten bedömdes dock som svag på en rad viktiga områden såsom offentlig finansiell styrning och rättssektorn. Resultaten från hushållsundersökningen visar att indikatorerna för de sociala sektorerna har förbättrats, särskilt vad gäller tillgång till vatten, utbildning och hälsa. Som exempel har inskrivningarna i primärskolan ökat från 60 procent 2001 till 75 procent 2007. För flickor är motsvarande siffror 65 procent 2006 (54 procent 2006). Antalet hälsokliniker har ökat från 605 stycken 2002, till 785 stycken 2006. Antalet spädbarn som dör före 12 månaders ålder har minskat till 96 per 1000 år 2006, jämfört med 113 per 1000 år 2001. Även Burkina Faso bedömdes ha gjort tillfredställande framsteg mot de uppsatta målen, och viktiga framsteg konstaterades. Som exempel kan nämnas att andelen barn i primärskolan har ökat från 45 procent skolåret 2000/2001 till 78 procent 2006/7 (från 36 procent till 73 procent för flickor). Skatteintäkterna var dock lägre än beräknat. Sida bedömer dock att planerade åtgärder för att öka skatteintäkterna är tillräckliga för att komma upp i nivå med andra länder i regionen.

Goda resultat inom framförallt hälso och utbildningssektorerna noteras också i Kenya, Rwanda och Etiopien. I Rwanda har det svenska generella budgetstödet haft ett speciellt fokus på undervisning och Sida har deltagit aktivt i dialogen i sektorn. Sida bedömer att stora framsteg gjorts framförallt vad gäller tillgång till undervisning. Andelen barn i primärskolan ökar kontinuerligt och uppgick till 96 procent 2006. Bristen på lärare har dock

samtidigt inneburit att antalet elever per lärare nu uppgår till 70, vilket är mycket högt i Afrika.

Sida har under året ökat fokus på vikten av resultatbaserad styrning och av att ha resultatanalysen i fokus vid bilateral och gemensam dialog. De gemensamma bedömningarna och rekommendationerna kopplade till implementeringen av strategierna för fattigdomsminskning har därmed fått större vikt. Ett annat viktigt resultat under året kopplat till ökad harmonisering och alignment är antagandet av Kenyas Joint Assistance Strategy (KJAS), som undertecknades av 18 givare under 2007.

Målområde: Stöd till fredsprocesser och återuppbyggnad i konflikt- och postkonfliktländer

Sida anser att stöd till fredsprocesser och återuppbyggnad är en grundläggande förutsättning för att kunna bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor i konflikt- och postkonfliktländer att förbättra sina levnadsvillkor.

2007 bedrev Sida utvecklingssamarbete i konflikt- och postkonfliktländerna Burundi, Demokratiska Republiken Kongo (DRK), Elfenbenskusten, Liberia, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Zimbabwe, samt beredde regionala insatser i Storasjöregionen. Insatser förekom även i Etiopien, Uganda och Angola. Målen för utvecklingssamarbetet i länderna syftar generellt till att bidra till fredsprocesser och stödja återuppbyggnadsinsatser. Detta främjades bland annat via insatser beträffande demokratisk samhällsstyrning, program för avväpning, demobilisering och återanpassning av soldater. Av stor vikt är även stöd till insatser beträffande mänskliga rättigheter, könsbaserat våld, återvandring, hiv/aids, etc. Flera av dessa insatser riktas mot målgruppen kvinnor och barn, vilka idag ofta är värst drabbade av väpnade konflikter. Sidas stöd till kvinnors rättigheter i Sudan är till exempel en strategisk roll för Sverige, där främjandet av kvinnors politiska och ekonomiska deltagande, samt medverkande roll i fredsprocesserna, betonas.

Det har inneburit stora utmaningar för Sida att arbeta utifrån rättighetsperspektivet och de fattigas perspektiv i postkonfliktsituationer där de fattigas rättigheter, problem och förutsättningar skall vara i centrum för dialog, överväganden och beslut. Utvecklingssamarbetet i dessa länder bedrivs ibland utifrån utvecklingsplaner. Dessa fastställts i slutna förhandlingar med inblandning av internationella aktörer i syfte att återinställa fred, vilket påverkar det nationella ägarskapet. I de fall statsadministrationen är svag, ibland militariserad och civilsamhället fragmenterat, försvåras möjligheterna ytterligare att nå marginaliserade grupper.

När staten brister i ansvarsutkrävande och insyn, blir det nationella civilsamhället samt de multilaterala organisationerna betydelsefulla aktörer för stabilitet. Trots att det kan finnas nackdelar med att det civila samhällets

agendor inte alltid reflekterar statens prioriteringar, bidrar samarbetet med dessa organisationer med att lokal kunskap och expertis tillförs. På sätt blir också de fattiga hörsammade.

Det är dock problematiskt för Sida att mäta långsiktiga resultat i dessa länder, bland annat på grund av svaga, osystematiska informationssystem samt bristen på baseline studier. Samtidigt påverkas återrapporteringen av att det i flertalet länder inte finns svenska ambassader. I Somalia, liksom i många andra konfliktländer, har resultaten hittills varit motsägelsefulla. Insatserna har å ena sidan medverkat till ett lokalt engagemang i försoningsprocesserna och bidragit till ett ökat kvinnligt deltagande i samhället. Å andra sidan har insatserna inte resulterat i hållbar nationell försoning, eller avväjandet av lokala konflikter. Dagens utmaningar i Somalia gäller framförallt att stärka de offentliga institutionerna, att öka tillgången till social service samt att skapa förutsättningar för ekonomisk utveckling.

Liberia är det postkonfliktland som har upplevt en relativt lång period av stabilitet. Framsteg har kunnat skönjas sedan president Ellen Johnson-Sirleaf tillträdde i januari 2006. Regeringen har lyckats öka skatteintäkterna, förse delar av Monrovia med el och vatten. Emellertid kvarstår fortfarande utmaningar så som förbättrad social service och högre sysselsättning, särskilt bland de unga. Stödet utifrån har varit betydelsefullt för landets utveckling. Samtidigt ökar förväntningarna på vad regeringen kan uträtta givet landets knappa resurser och kapacitet. Sidas insatser i Liberia har bland annat bidragit till ett omfattande förslag till omstrukturering av ministerier, beslut om en nationell policy för korruptionsbekämpning, samt genomförande av en bedömning och analys av säkerhetssektorn. Vidare har traditionella ledare utbildats inom ramen för ett konflikthanteringsprojekt. Detta har bidragit till att lokala makthavare idag lättare kan identifiera konfliktrelaterade frågor och kommunicera i frågor som rör fredsprocessen. En del problem i genomförandet av projekt kvarstår. Främst i form av svårigheter att fysiskt nå vissa delar av landet under regnperiod, bristande kapacitet bland NGO:er, samt brist på byggmaterial.

I Uganda har fredsprocesserna i Juba mellan regeringen och Lord's Resistance Army (LRA) fortskridit. För närvarande pågår samråd mellan parterna angående hur en försoning ska kunna säkras. Parterna har enats om tre av fem punkter i fredsavtalet. Sida har under året stött konflikthantering relaterat till fredsprocessen i Juba genom ett treårigt samarbete med Norge. Sida har även stött de nationella sannings- och försoningsprocesserna, bidragit till intensifierandet av kvinnors deltagande i fredsprocesserna enligt säkerhetsresolution 1325, samt bidragit till regeringens konsultationer med lokalbefolkningen i fredsförhandlingarna.

Sida har under året fortsatt att stödja »Multi-Country Demobilization and Reintegration Program« (MDRP) som är ett regionalt DDR program med verksamhet i Angola, Burundi, Centralafrikanska Republiken, Demokratiska Republiken Kongo, Republiken Kongo, Rwanda samt Uganda. Sida har under 2007 även bidragit till DDR insatser bilateralt via UNDP i DRK, Ituriprovinsen. Målet med MDRP-programmet är att demobilisera och reintegrera cirka 400 000 kombattanter, inklusive barnsoldater. Efter tredje kvartalet 2007 hade 295 134 personer demobiliserats (71 procent av målet) och 185 267 personer (47 procent av målet) reintegrerats. Under året har aktiviteterna i Centralafrikanska Republiken avslutats enligt planering och med en 100 procentig måluppfyllelse (7 556 personer demobiliserade och reintegrerade). Sida har sammanlagt bidragit med 60 mnkr till MDRP varav 20 mnkr avsåg 2007. Sida bedömer att programmet är på god väg att uppfylla de huvudsakliga målsättningarna, men ser en utmaning i att få till stånd en hållbar utfasningsstrategi då programmet fasas ut i juni 2009.

I Zimbabwe har den politiska, ekonomiska och sociala situationen förvärrats. Den politiska dialogen mellan regeringen och oppositionen under ledning av Sydafrikas president Tabo Mbeki pågår, men har hittills endast gett marginella resultat. Relationen till det internationella samfundet är fortsatt spänd. Baserat på gällande förhållningssätt för utvecklingssamarbetet med Zimbabwe har Sidas insatser under året lett till framtagandet av flera strategier; mediastrategin, strategin för fattigdomsbekämpning i urbana områden, strategin för bekämpning av korruption samt dialogstrategin. Det Sidastödda programmet »The Roadmap to Peace in Zimbabwe« (CPIA) har bidragit till att politisk dialog inom och mellan partier och andra aktörer skapats. Vidare har projektet SAHRIT Child Rights Programme stärkt lokalsamhällets möjligheter att skydda barns rättigheter. Den effektiva metoden att upprätta kommittéer och rådgivare på bynivå, har bidragit till att skapa en mer skyddad miljö för utsatta barn, särskilt flickor. Utmaningen för givarna är hur de skall skapa förutsättningar att kommunicera med regeringen på ett konstruktivt sätt för att kunna peka på den försämrade humanitära situationen, bristen på mänskliga rättigheter och den ökande fattigdomen. De av givarna harmoniserade stöden för bekämpning av hiv/aids och stöd till barnets rättigheter, ESP, respektive UNICEF-Pool, fortsätter och utvecklas. Dialog och korruptionsbekämpning kommer även framöver att prioriteras och kommande utvecklingssamarbete kommer att vara avhängigt resultatet av den pågående medlingen mellan regering och opposition.

I syfte att öka graden av måluppfyllelse inom utvecklingssamarbetet med Sudan, sker sedan 2007, ett pilotprojekt för givarsamordning i postkonfliktländer. Givar-

samordningen koordineras via två gemensamma givarfonder (så kallade Multi Donor Trust Funds, MDTF) administrerade av Världsbanken och utgår ifrån Parisdeklarationens principer om stärkt givarsamordning och biståndseffektivitet. MDTF-erna fungerar som de huvudsakliga finansieringsmekanismerna för genomförandet av 2005 års fredsavtal samt för ramverket för utveckling och fredsbyggande i Sudan mellan 2005 och 2007, den så kallade JAM-rapporten (Joint Assessment Mission). Förutom genomförandet av fredsavtalet, syftar även JAM-ramverket till att realisera milleniemålen. Sidas bidrag till fonderna i Sudan var 2007 100 mnkr. Dessa finansierar insatser för att kartlägga de direkta behoven inom leverans av sociala tjänster samt för upprättande av demokratiska regeringsstrukturer. Resultat av den pågående (åter)uppbyggnaden i södra Sudan går att skönja i form av att basutrustning har köpts in och levererats till 1 000 hälsocentraler samt till 2 600 grundskolor. Vidare har 88 km väg återuppbyggt och 265 km fått underhåll. Även insatser för att stärka kapaciteten inom delstatsförvaltningen samt inom polisväsendet och fängelseförvaltningen har påbörjats. Sida anser, trots betydande förseningar under det första året, att fonderna nu fungerar tillfredsställande och att de åtnjuter betydande ägandeskap hos centralregeringen i Khartoum samt hos regeringen i södra Sudan.

Trots de svårigheter som är kopplade till insatsarbete i konflikt- och postkonfliktområden anser Sida att ovanstående exempel på stöd till fredsprocesser och återuppbyggnad medverkat till fortsatta freds- och demokratiinsatser. Detta har i sin tur bidragit till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor. Sidas slutsats är att det är viktigt att stödja fredsprocesser, dels för den regionala stabilitetens skull, dels för att kortsiktiga strategiska, ofta humanitära- och transitionsinsatser, kan utgöra en övergång till långsiktiga utvecklingsinsatser i länderna. Risker förenade med transitionen från humanitärt bistånd till ett mer utvecklingsorienterat förhållningssätt ska dock inte negligeras. Om exempelvis inte förbättrade levnadsvillkor kan skapas, föreligger risk att konflikt återupptas.

Lärdomar som dragits under året är att framtida processer inom biståndet bör anpassas till konfliktkontexten. Exempelvis bör hänsyn tas i högre utsträckning till ländernas begränsade mottagarkapacitet. I och med att det politiskt och säkerhetsmässigt är instabilt i flertalet länder i postkonflikt, krävs flexibilitet inom utvecklings-samarbetet för att kunna svara upp mot förändrade förutsättningar. Vidare bör arbetet med givarsamordning fortsätta för att underlätta och förenkla mottagandet av biståndet till mottagarländerna. Parallellt bör uppföljningssystemen förbättras. Utvecklingssamarbetet kring fredsbyggande har stark legitimitet och är ytterst relevant för att få till stånd en hållbar, långsiktig politisk

stabilitet. Likväl kvarstår enorma framtida behov i konfliktländerna.

Målområde: Stödja regional samverkan för att lösa gränsöverskridande problem

Sida har under året stött regional samverkan för att lösa gränsöverskridande problem mellan stater av den art som inte går att lösas av suveräna regeringar. Verksamhetens fyra huvudområden har varit samverkan mellan regionala aktörer, Fred och säkerhet, Fattigdomsinriktad tillväxt inklusive hantering av naturresurser och handel samt hiv/aids. De regionala strategierna för Afrika är: Strategin för regionalt samarbete i södra Afrika 2002–2008; Strategin för utvecklingssamarbete med Västafrika 2004–2006 (förlängd till 2008); Strategin för de Stora sjöarna 2004–2008, samt Strategin för stöd till Victoriasjön 2004–2007.

Ett exempel på regionala insatser är stödet till gränsöverskridande vattenresursförvaltning. Nedan redovisas resultat från såväl Sidas satsning i södra Afrika som från samarbetet runt Nilen, Victoriasjön och Voltafloden. Ett flertal konkreta resultat har uppnåtts i jämförelse med 2006. Gränsöverskridande frågeställningar innebär komplicerade processer som kräver resurser och många gånger omfattar strategiska förhandlingar på hög nivå.

Gränsöverskridande vattenresursförvaltning

För att bidra till utveckling av delade flodområden och få till stånd ökade investeringar måste de gemensamma vattenresurserna fördelas och skyddas på ett fredligt och rättvist sätt mellan de uppströms- och nedströms länder som delar flodområdet. I Afrika finns fler än 80 större vattendrag som delas av två eller flera länder och där mer än 70 procent av Afrikas befolkning bor.

De pågående klimatförändringarna påverkar tillgången till och fördelning av vatten. Förändrade nederbördsmonster kommer sannolikt att innebära stora konsekvenser för fattiga och deras förmåga till försörjning. I takt med att konkurrensen om vattenresurserna hårdnar finns även en risk att det kan ge upphov till ökade konflikter över vatten. En gemensam planering, förvaltning och förebyggande av konflikter kring vatten kommer därför att bli allt viktigare.

Sida har därför under 2007 fortsatt att stödja samarbetet kring delade floder i södra och östra Afrika; Okavango, Zambezi och Pungwe i söder samt Kagera, Mara och flodsystemet Sio-Malaba-Malakisi runt Victoriasjön.

Med hjälp av ett svenskt stöd har Angola, Botswana och Namibia, som delar Okavangofloden, under 2007 etablerat ett sekretariat för att stärka samarbetet mellan länderna. I ramen av samarbetet kring Okavangos avrinningsområde stödjer Sida också ett program som syftar till att öka deltagandet av lokalbefolkningen

i beslutsprocesser och för att förbättra försörjningsmöjligheterna för befolkningen som lever av och kring floden.

Sida bedömer att detta skapar förutsättningar och kapacitet för att diskutera och komma överens om fördelningen av vattenresursen mellan länderna på ett fredligt sätt. Vidare ger det ett forum för regionalt samarbete som genom positiva erfarenheter och ökat förtroende parterna emellan kan underlätta för samarbete i andra sektorer.

Pungwefloden

Under 2007 skrev Moçambique, baserat på en samarbetsöverenskommelse med Zimbabwe, under ett avtal med Sverige om stöd till genomförandet av den Sida-finansierade förvaltningsstrategin för Pungwefloden.

Lanseringen av den gemensamma strategin fick stor uppmärksamhet både regionalt och globalt och anses vara en av de första i sitt slag. Som effekt av informationen kring förväntade konsekvenser av klimatförändringen, innefattar det nya avtalet kring Sidas fortsatta stöd till Pungwefloden också stöd till mindre investeringar och kritiska utvecklingsprojekt som har stor betydelse för fattiga människor boende längs floden. Det är för tidigt att säga något om resultat, men målet är att befolkningen kan stärka sina anpassningsstrategier mot oönskade klimatförändringar genom att länderna kan förutsäga och bättre kontrollera vattenflödet i floden.

Noggranna klimatstudier som utförts av SMHI/UNDP för flodområdet för Pungwefloden visar tydligt på en rad negativa konsekvenser av en minskad vattentillgång så som minskad produktion av baslivsmedel och ökad efterfrågan på konstbevattning för att ersätta det uteblivna regnet och den ökade avdunstningen. Behovet av att ersätta befintliga grödor med mer tåliga varianter ökar, vattenkvaliteten försämras (med risk för negativ påverkan av hälsan), tillgången på fisk minskar. Allt detta leder till ökad konkurrens om redan knappa naturresurser. En lärdom är att dessa konsekvenser kommer att kräva att länderna tar fram anpassningsstrategier för att minska effekterna för framförallt fattiga i de redan torra områdena.

Zambezi-floden

Under 2007 har även ytterligare steg tagits för att etablera ett interimistiskt sekretariat för samarbetet kring Zambezi-floden. När avtalet för flodkommissionen träder i kraft skapas långsiktiga förutsättningar för ett förbättrat samarbete mellan de åtta länder som delar Zambezi-floden. Samarbetet stöds gemensamt av Danmark, Norge och Sverige med Sida som ledande givare. Under 2007 har ett digitalt informationssystem för hantering och uppdatering av hydrologisk och meteorologisk data utvecklas (ZAMWIS). Parallellt har

arbetet med att ta fram en utvecklingsstrategi för hela avrinningsområdet fortsatt. Båda dessa aktiviteter har dels lett till utökat informationsutbyte och ömsesidigt förtroende mellan länderna, dels skapat bättre förutsättningar för länder nedströms att förbereda sig för förutsatta öknings av vattenflöden och torka.

Arbetet med att konsolidera de nationella styrkommittéerna för samarbetet kring Zambezi-floden i respektive land har också fortsatt. Kommittéerna skapar förutsättning för brett ägande och bred förståelse för vikten av en rättvis och effektiv förvaltning av floden. Dessa institutioner har också visat sig vara ett mycket betydelsefullt forum för olika typer av vattenrelaterade processer som kräver deltagande och konsultation inom avrinningsområdet. Deltagarna i dessa styrkommittéer kommer under en treårsperiod att få möjlighet att delta i en Sida-finansierad internationell kurs (ITP) kring integrerad vattenresursförvaltning och konflikthantering som ges av svenska konsultföretag och aktörer. Under året har 24 personer, både från teknisk och politisk nivå, från länderna inom avrinningsområdet till Zambezi avslutat kursen första gången den gavs och 27 personer har påbörjat den 2007. En utvärdering av kursen visar att deltagarna överlag var positiva och att kursen är nyttig för deras fortsatta arbete. Vidare har 29 deltagare från Victoriasjöområdet slutfört kursen under 2007, vilka även lämnat goda omdömen i kursutvärderingen.

Nilen

Ett exempel på hur gränsöverskridande institutioner för integrerad vattenresursförvaltning banar väg för samarbete och investeringar mellan länder är de gränsöverskridande institutioner som håller på att byggas upp avseende Nilen inom Nile Basin Initiative (NBI).

Sida, tillsammans med NORAD, ger sedan 2005 stöd till gränsöverskridande vattenresursförvaltning inom NBI's Nile Equatorial Lakes Subsidiary Action Programme (NELSAP) för tre floder som delas av Kenya, Uganda, Tanzania, Rwanda och Burundi. Inom NELSAP planeras för närvarande gränsöverskridande investeringar inom energiområdet för närmare 400 MUSD utöver en rad andra insatser inom naturresursområdet. Denna typ av tekniskt och ekonomiskt samarbete är också en viktig byggsten för det tätare politiska regionala samarbetet som planeras genom etablering av en flodkommission för hela Nilen.

Under 2007 avslutades de avtalsförhandlingar som pågått under flera år på ministernivå mellan Burundi, Rwanda, DRK, Kenya, Tanzania, Uganda, Sudan, Etiopien och Egypten för gemensam förvaltning av vattenresursen i avrinningsområdet. Enighet har inte nåtts om samtliga frågor varför förhandlingen nu måste slutföras på statsöverhuvudsnivå.

Victoriasjöregionen

Lake Victoria Basin Commission (LVBC) är ett mellanstatligt organ under East African Community (EAC) med uppgift att se över lagstiftning, utveckla, koordinera och övervaka utvecklingen i Victoriasjöregionen som inkluderar fem länder (Burundi, Kenya, Rwanda, Tanzania och Uganda).

Sida har haft ett nära samarbete med EAC sedan 2001 och har framgångsrikt bidragit till etableringen av LVBC och samarbetet runt sjön. Sida har också framgångsrikt verkat för att ägarskapet av det omfattande Lake Victoria Environmental Management Programme skiftats från Världsbanken till LVBC för den fas som förväntas inledas under 2008. LVBC har under 2007 invigt sitt kontor i Kisumu och utvecklat en strategisk verksamhetsplan för 2007–2010 som täcker såväl gemensam vattenresursförvaltning som investeringar och transporter på sjön. Sida har under 2007 vidare medverkat till att få till stånd ett närmare institutionellt samarbete mellan LVBC och NBI.

Under 2007 har Sida låtit göra en strategisk miljöstudie av Victoriasjö-regionen inklusive klimatpåverkan. För östra Afrika och Victoriasjön visar tillgängliga klimatmodeller att vattentillgången kommer minska något initialt för att sedan öka igen. Förändringen beror på ett dynamiskt samspel mellan ökande nederbörd och högre avdunstning drivet av global temperaturhöjning. Modellerna är osäkra, men samtliga pekar på en ökad variation av nederbörd och därmed större risk för översvämning och torka.

Voltafloden

I Västafrika avslutades under 2007 den första fasen av projektet »Improving Governance in the Volta River Basin (PAGEV)«, ett projekt som samfinansierades av Sida och den holländska WANI-fonden. Projektet, som genomfördes av IUCN, bottnade i starka politiska spänningar mellan Ghana och Burkina Faso. »Volta Basin Authority« har till uppgift att främja och samordna hållbar förvaltning av vattenresurser mellan alla de sex stater som berörs av Voltafloden och dess område.

Ytterligare ett viktigt resultat från årets arbete är Sidas aktiva arbete för att stärka koordinering och harmonisering med andra givare i södra Afrika kring gränsöverskridande vattenfrågor. Konkreta framsteg har gjorts med givarkoordinering i samarbetet med SADC. Bland annat har en arbets- och rollfördelning mellan SADC och givarna tagits fram i linje med Parisdeklarationen (2005) och Windhoekdeklarationen (2006).

Vidare har Sida under året varit drivande i dialogen med EAC/LVBC i etableringen av en effektiv givarsamordning samt i harmoniseringen av finansieringsmekanismer. I östra Afrika har flertalet länder Joint Assistance

Strategies med stark sektorsfokusering. Detta är i linje med Paris-deklarationen, men förutsätter samtidigt av det regionala samarbetet att inte etablera parallella strukturer för finansiering och implementering. Här har EAC/LVBC en viktig koordinerande och harmoniserande roll, bland annat genom den så kallade Operational Strategy 2007–10.

Sammanfattningsvis bedömer Sida att biståndet spelat en viktig roll i att etablera och utveckla demokratiska samsarbetsstrukturer i syfte att kunna fördela och skydda vattenresurser mellan länderna som delar dem. Biståndet har också påtagligt bidragit till ländernas förmåga att förutse konsekvenser av klimatförändringarna samt till att utveckla anpassningsstrategier som en del av den integrerade vattenförvaltningen.

Målområde: Stödja arbetet mot hiv/aids

I Afrika har Sida arbetat mot hiv/aids både på regional nivå och genom bilaterala program. Det övergripande målet för verksamheten är att minska smittspridningen av hiv och att förbättra levnadsförhållandena för hiv-smittade och deras anhöriga. Inom det bilaterala samarbetet förekommer både direkta insatser mot spridningen och insatser för att arbeta integrerat med området inom andra delar av det svenska biståndet, via så kallad »mainstreaming«.

UNAIDS årliga statistik visar att under 2007 beräknades 1,7 miljoner människor ha smittats av hiv i Afrika, vilket är en minskning från 2,2 miljoner nysmittade under 2001. Fortfarande är Afrika söder om Sahara den mest drabbade regionen vad gäller hiv/aids epidemin. Idag beräknas 22,5 miljoner människor leva med hiv, en ökning från 20,9 miljoner 2001. Till skillnad från andra regioner i världen, är kvinnor i majoritet bland smittade (61 procent).

Sydafrika är det land som har flest hiv-infekterade personer. Trenden är emellertid den att prevalensen bland vuxna har börjat stabiliseras eller till och med sjunka. Även i Kenya, Zimbabwe, Elfenbenskusten, Mali och i Burkina Fasons urbana delar kan man skönja en positiv utveckling. Detta beror till stor del på attityd- och beteendeförändringar. I de östra delarna av Zimbabwe har män och kvinnor börjat undvika att ha sex med så kallade »non regular partners«. Det har även visat sig att kvinnor i större utsträckning börjat använda kondom med så kallade »non regular partners«.

Botswana är ett av de hårdast drabbade länderna i södra Afrika med en hiv prevalens bland gravida kvinnor på över 30 procent. Av alla inlagda på sjukhus har över 50 procent sjukdomar relaterade till hiv/aids. Sida stödjer bilateralt landets lokalstyrelser för att de bättre ska kunna ge behandling och nå ut med förebyggande program

mot hiv/aids i kommunerna. Sidas bedömning är att det viktigaste arbetet i kampen mot hiv/aids görs på lokal nivå i distrikt och i kommunstyrelser. Ett annat exempel på bilaterala insatser är stöd till frivilligorganisationer i Sydafrika baserat på en strategiskt plan för 2007–2011. Planen är framtagna i nära samarbete med civila samhället, vilket bedöms komma att underlätta genomförandet av planen avsevärt.

Sida har sedan 1999 bedrivit ett omfattande regionalt hiv/aids arbete i Afrika och sedan 2006 i samarbete med Norge. Det svensk-norska teamet i Lusaka ger stöd och råd till svenska och norska ambassader samt bereder och finansierar stöd till regionala och mellanstatliga organisationer.

Sida i Lusaka utgör idag tillsammans med UNAIDS kontor i Johannesburg de två större kunskapscentra för regionala insatser i Afrika. Sida har under året ingått ett avtal med UNAIDS för att stärka planeringskapaciteten hos de nationella aids-myndigheterna med ansvar för koordinering och uppföljning av insatserna på landnivå.

Under året har studier presenterats som visar att manlig omskärelse minskar männens risk att bli smittade av hiv med 60 procent. Som ett resultat av dessa studier rekommenderade WHO och UNICEF i mars 2007 att länder med hög hiv prevalens ska inkludera manlig omskärelse i sina förebyggande program. Med anledning av dessa rekommendationer arrangerades ett seminarium där bland annat ett framgångsrikt program för manlig omskärelse i Zambia presenterades.

Den Sidastödda expanderade hiv/aids enheten i Southern African Development Community (SADC) har varit ledande i samarbetet med de nationella aids myndigheterna i regionen. En regional strategi för att minska hiv-spridningen 2008–2010 har bland annat tagits fram tack vare detta samarbete.

Det regionala programmet »International hiv/aids Alliance«, 2005–2007 utvärderades 2007. Syftet med programmet har varit att höja kvaliteten på aktiviteter inom hiv/aids-prevention, vård samt att underlätta hiv-bekämpningsaktioner vid gränserna i länder söder om Sahara. Utvärderingen visar att programmet gjort framsteg i att bli ett sammanhängande regionalt program för kvalitetsförhöjning inom hiv-preventionen och för kapacitetsmobilisering inom regionen. Vissa utmaningar kvarstår emellertid i form av bristfällig harmonisering av information samt begränsad implementeringskapacitet hos samarbetspartners. Utvärderingen belyste även vikten av att arbeta med lokala organisationer och att arbeta med aktiviteter som vård i hemmet. Detta i syfte att uppmuntra patienter till medicinering och därmed kunna bidra till minskande stigmatisering.

Ledarskap och framförallt politiskt ledarskap är ett nyckelord i arbetet mot hiv-epidemin. Genom politiskt

ledarskap kan länderna ta ett eget ägarskap i kampen mot den epidemiologiska utvecklingen. Under året ingick Sida ett avtal med det Parlamentariska Forumet för SADC (SADC-PF) om stöd för organisationens strategiska hiv- och aids plan för 2006–2011. SADC-PF har som ambition att utbilda parlamentarikerna i södra Afrika så att de själva kan driva hiv- och aidsfrågorna på ett effektivt sätt.

Andra organisationer som är viktiga samarbetspartners i regionen när det gäller att få upp hiv på den politiska dagordningen är East African Community (EAC) och Afrikanska Unionen (AU). Sida har under en längre tid arbetat med EAC för att få till stånd en strategiskt plan för EACs arbete med hiv/aids frågorna. Planen fastställdes 2007. Sida har vidare beslutat att bereda ett stöd till EAC för implementeringen av planen.

Sida bedömer att stödet för arbetet mot hiv/aids är ytterst relevant i dagens utvecklingssamarbete med de afrikanska länderna. Arbetet bidrar till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor.

ANALYS AV UTFALL

Utfallet 2007 för verksamhetsgrenen Afrika uppgick till 4,44 mdkr, vilket utgör cirka 29 procent av Sidas totala utfall. Jämfört med regeringsbeslut i ursprungligt regleringsbrev för 2007 utgjorde utfallet cirka 91 procent av för verksamhetsgrenen tilldelat belopp.

Utfallet 2007 var cirka 5 procent lägre än 2006, men 16 procent högre än 2005. Det minskade utfallet 2007 bör ses som tillfälligt och är i huvudsak en konsekvens av en minskad andel generellt budgetstöd i förhållande till vad som planerats, senarelagda utbetalningar till följd av otillräcklig rapportering, långsam genomförandetakt samt misstanke om oegentligheter.

Andelen projektstöd har minskat något i förhållande till 2006, men utgör fortfarande den dominerande biståndsformen med 54 procent av utfallet (55 procent 2006). Programstödet 2007 ökade till 37 procent (35 procent 2006) på grund av det ökade generella budgetstödet.

På sektornivå svarar fyra sektorer för totalt 74 procent av totalt utfall (71 procent 2006). Verksamheten har i högre grad koncentrerats till dessa sektorer, som är, budgetstöd för fattigdomsbekämpning (22 procent), hälsa (20 procent), demokratisk samhällsstyrning (18 procent) och Naturresurser (14 procent). Andelen budgetstöd är avsevärt högre än 2006, främst på grund av ökade belopp för Moçambique och Tanzania.

Tanzania och Moçambique var 2007 de största samarbetsländerna med oförändrade 30 procent av totalt utfall. Därefter följde Zambia, Kenya och Uganda. För både Kenya och Uganda blev utfallet lägre än planerat. I Kenya försenades utbetalningar om sammanlagt 44 mdkr

på grund av försenat revisionsarbete. I avvaktan på beslut om ny samarbetsstrategi avbröt Sida beredningen av ett planerat budgetstöd om 60 mnkr till Uganda.

Samarbetslandets organisationer fortsätter att vara dominerande kanal. Utfallet 2007 via dessa kanaler utgjorde 57 procent, det vill säga ungefär samma nivå som 2005 (53 procent 2006). Den multilaterala andelen har varit oförändrad på 16 procent, men har sedan 2005 ökat med fyra procentenheter.

Antalet insatser har stadigt minskat från 2005 med 64 stycken från 1 409 till 1 345 år 2007. Även antalet nya insatser har minskat med 41 sedan 2005, liksom antalet större insatser. En huvudorsak till detta är begränsningen i 2007 års regleringsbrev om att inte ingå avtal bortom 2008 i avvaktan på nya beslutade samarbetsstrategier.

De totala administrativa kostnaderna räknat på land och i relation till utfallsvolymen utgör cirka 7 procent. De tre största länderna, Moçambique, Tanzania och Zambia, ligger under denna nivå på mellan fyra och fem procent. Kenya och Uganda ligger över nivån på sju respektive

åtta procent. Den relativt högre administrationskostnaden bottnar främst i ett planerat budgetstöd om 60 mnkr till Uganda som aldrig betalades ut samt att anslagsutfallet i Kenya sjönk med 71 mnkr jämfört med 2006.

De totala administrativa kostnaderna för de utfallsmässigt största sektorerna i förhållande till utfallsvolymen är 7 procent. Demokratisk Samhällsstyrning ligger på 9,7 procent. Sektorn är mer arbetsintensiv än andra sektorer med stort fokus på dialog, lägre insatsvolymer och fler insatser till fler samarbetspartners. Naturresurser och Miljö ligger på 8,5 procent. Sektorn innehåller många regionala insatser med behov av större administrativt stöd både i fält och från ämnesavdelningar. Sektorn Hälsa på 5,2 procent har högre insatsbelopp, inte sällan via sektorprogramstöd eller sektorbudgetstöd varvid den administrativa proportionen blir lägre. Sektorn budgetstöd har endast 2,6 procent administrationskostnadsandel. Detta förklaras delvis av hög grad av samarbete med andra givare i gemensamma mekanismer för beredning, uppföljning och dialog.

Tabell 3.

Afrika, kostnader i tkr

De fem största länderna 2007	2005	2006	2007	Administrativa kostnader 2007
Moçambique	610 494	744 341	670 661	26 168
Tanzania	552 054	637 789	668 878	23 743
Zambia	194 373	345 451	360 488	18 415
Kenya	274 858	352 484	281 387	19 608
Uganda	183 234	309 639	238 189	17 969
Övriga länder/regioner	2 009 293	2 280 988	2 221 481	196 160
Totala kostnader	3 824 306	4 670 692	4 441 083	302 063
Biståndsform				
Projektstöd	2 214 170	2 557 665	2 387 072	
Personalbistånd inkl. kontraktsfinansierat tekniskt samarbete	33 575	48 091	51 436	
Internationella kurser	8 548	25 841	32 689	
Krediter	-588	7 107	-917	
Garantier	0	0	0	
Programstöd	1 150 237	1 612 772	1 637 817	
varav generellt budgetstöd	665 000	792 000	966 250	
Sektorprogramstöd	485 237	820 772	671 567	
Humanitärt bistånd	196 985	193 061	138 015	
Forskning	18 142	23 609	9 854	
Bidrag till enskilda organisationer	203 236	202 546	185 117	
Totala kostnader	3 824 306	4 670 692	4 441 083	
Kanaler				
Multilaterala organisationer	448 082	746 810	706 854	
Svenska organisationer	544 233	640 699	591 631	
Samarbetslandets organisationer	2 196 470	2 476 734	2 541 836	
Övriga länders organisationer	511 344	637 622	407 571	
Internationella enskilda organisationer	124 177	168 826	193 192	
Totala kostnader	3 824 306	4 670 692	4 441 083	
Huvudsektorer				
Hälsa	711 795	879 794	888 510	44 901
Utbildning	269 506	272 454	178 065	14 071
Forskning	5 110	3 836	6 380	2 479
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	803 547	954 210	801 241	74 428
Konflikt, fred och säkerhet	68 443	111 687	98 359	11 595
Humanitärt bistånd	33 596	40 620	36 022	7 889
Infrastruktur	468 580	467 147	362 243	31 045
Handel, näringsliv och finansiella system	112 348	164 129	171 933	21 503
Naturresurser och miljö	515 672	713 171	628 276	51 092
Budgetstöd för fattigdomsbekämpning	665 000	792 000	966 250	24 497
Övrigt	170 709	271 644	303 803	18 562
Totala kostnader	3 824 305	4 670 692	4 441 083	302 063
Antal giltiga insatser	1 409	1 374	1 345	
varav >15 mnkr	40	58	37	
Antal nya insatser	296	255	255	

Negativa belopp beror på återbetalningar.

I totala kostnader för verksamhetsgrenen ingår utfall för sakanslagsfinansierad personal. För total kostnad exklusive dessa se bilaga 3.

Asien

Verksamhetsgrenen omfattar internationellt utvecklingssamarbete med Asien med undantag av vad som finansieras under verksamhetsgrenarna forskning, humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet, u-krediter och enskilda organisationer.

BEDÖMNING AV VERKSAMHETENS RESULTAT

Sidas verksamhet i Asien styrs av nio samarbetsstrategier samt en regional strategi för Sydostasien som även innefattar bilaterala avsnitt för fem länder. Målområdena som identifierats som de mest framträdande för verksamhetsgrenen är:

- demokratisk samhällsstyrning baserad på respekt för mänskliga rättigheter,
- främjandet av ett hållbart utnyttjande av naturresurser och omsorg om miljön samt
- ekonomisk och social utveckling och utjämning

Av kostnaderna för verksamhetsgrenen kan närmare 90 procent hänföras till ovanstående målområden. Övriga målområden utgör en så liten del, att Sida därför valt att inte inkludera dessa i denna rapport.

Inom verksamhetsgrenen har ett stort arbete lagts ner för att utveckla en modell för framtagande av resultatmatriser. Utgångspunkt för detta arbete har varit de förslag till samarbetsstrategier som lämnades till regeringen 2006, men som ej beslutades med anledning av den nyligen avslutade landfokuseringsprocessen. Utvecklingsarbetet har bedrivits tillsammans med respektive ambassad och utgått från de komplement till riktlinjer som regeringen fattade beslut om i september 2007. Syftet med arbetet är att öka måluppfyllelsen inom verksamhetsgrenen.

Målområde: Demokratisk samhällsstyrning baserad på respekt för de mänskliga rättigheterna

En förutsättning för att långsiktigt och på ett hållbart sätt minska fattigdomen är att det finns en ansvarsfull fungerande och demokratisk stat. Målområdets kostnader 2007 svarar för knappt 30 procent av verksamhetsgrenens totala kostnader.

Nedan följer några exempel för att belysa resultat inom målområdet. Urvalet av insatser baseras bland annat på

de största länderna, under året slutförda utvärderingar samt de studier som genomfördes inför de halvtidsöversyner som gjorts under året i Laos och Vietnam.

Afghanistan

Afghanistan är ett av världens fattigaste och mest konfliktdrabbade länder. Behovet av hjälp från omvärlden är stort. Afghanistan är ett av de fem största länderna inom verksamhetsgrenen och fick närmare 340 mnkr i stöd under 2007.

Afghanistan Reconstruction Trust Fund (ARTF) administrerad av Världsbanken, inrättades 2002 för att underlätta återuppbyggnaden. Fram till juli 2007 hade 27 givare gjort utfästelser. Den svenska andelen av det totala stödet till ARTF uppgår till cirka 3 procent. Sidas stöd uppgick under 2007 till 130 mnkr, och totalt planeras 330 mnkr under 2006–2008. Inom ramen för ARTF har ett fungerande lönesystem skapats och omkring 220 000 statsanställda, främst lärare, har under 2007 fått sina löner utbetalda. Genom ARTF har givarharmonisering och koordinering ökat, vilket lett till minskade administrativa kostnader. De afghanska myndigheternas arbete har underlättats och kapacitetsutveckling har skett.

En förutsättning för demokratisk utveckling är också utvecklingen av det civila samhället. Sida har därför öronmärkt ett stöd om 35 mnkr per år, inom ovannämnda stöd till ARTF, till National Solidarity Programme (NSP). Inom NSP mobiliseras byar genom demokratiska val till så kallade byråd. Byråden tar fram lokalsamhällets utvecklingsprioriteringar, vilka sedan samfinansieras mellan byn och NSP. Kvinnors ställning har stärkts genom NSP, då kvinnor i de flesta fall deltar i byråden eller har ett separat byråd. Totalt omfattas idag 345 av totalt 346 distrikt i hela landet av NSP.

Ett fungerande parlament är en förutsättning för att utveckla och stärka demokrati. Sida har genom United

Nations Development Programme (UNDP) bidragit med stöd om 10 mnkr till kapacitetsutveckling till det folkvalda parlamentet i Afghanistan. Parlamentariker har fått utbildning i till exempel lagstiftning. Under året har en grupp med nio parlamentariker besökt Sverige, bland annat för att studera hur riksdagen arbetar samt hur de rättsvårdande myndigheterna fungerar. Sida har även bidragit till modernisering av administrationen, lägre driftskostnader och nödvändig infrastruktur inom parlamentet såsom till exempel datorer, IT-tjänster, hyra av lokaler, kostnad för säkerhet och transport.

Vietnam

Sida har på olika sätt stöttat den reformprocess som pågår i Vietnam. Landet är ett av de fem största inom verksamhetsgrenen och under 2007 uppgick kostnaderna till cirka 285 mnkr. Syftet med insatserna är framför allt att bidra till en demokratisk utveckling med en sund fördelningspolitik och större respekt för de mänskliga rättigheterna. I gällande samarbetsstrategi uppdrogs åt Sida att vid en halvtidsgenomgång, som genomfördes i början av 2007, redovisa effekter av utvecklingssamarbetet avseende demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna genom indikatorer som utarbetats tillsammans med Vietnam. Utfallet skulle påverka det fortsatta samarbetet. En studie som genomförts visar på tydliga förbättringar avseende demokrati och mänskliga rättigheter inom de tre valda områdena hälsa, decentralisering och rättssektorn. Förbättringar har enligt studien skett framför allt för kvinnor, barn och etniska minoriteter.

Studien visar att 15 år av svenskt stöd till hälsosektorn i Vietnam lett till en förbättrad utveckling av övergripande strategier, policies och lagstiftning. Resurssvaga och avlägsna områden har fått ökad tillgång till hälsovård genom bland annat mobila läkarteam och ett subsidierat program för tillgång till fri vård. Tillgängligheten till läkemedel som är säkra och rimliga i pris har ökat. Lokal läkemedelsproduktion av god kvalitet har gynnats.

Det svenska stödet till olika rättshjälpsprogram har framför allt bidragit till att människors möjligheter att ta tillvara sina juridiska rättigheter förbättrats. Dels genom en utveckling av lagstiftningen på rättshjälpsområdet, dels genom att en större andel av befolkningen får tillgång till juridisk rådgivning, bland annat genom mobila rättshjälpskliniker.

Studien visar vidare att det svenska stödet till Vietnams reformering av den offentliga förvaltningen bidragit till utveckling och revidering av lagstiftning och strategier för decentralisering i syfte att föra offentligt beslutsfattande närmare befolkningen. Stödet har bland annat avsett kapacitetsuppbyggnad för att stärka regional och lokal förvaltning. Studien visar också att de fattiga och resurssvaga på landsbygden i ökad omfattning informeras och

involveras i planering och uppföljning av offentlig styrning och lokala fattigdomsstrategier.

Laos

Främjandet av demokrati och mänskliga rättigheter är en viktig del av samarbetet med Laos. Detta arbete tar sällan stora finansiella resurser i anspråk, men kräver personella resurser, tid och engagemang. Sverige och Laos har sedan 2003 bedrivit en intensiv och förtroende-full dialog kring mänskliga rättigheter inom ramarna för en informell arbetsgrupp. Kostnaderna för insatser inom området mänskliga rättigheter och demokratisk samhällsstyrning uppgick 2007 till cirka 34 mnkr.

Insatser som Sida har finansierat har inriktning på reformer i rättssektorn, stöd till decentralisering, MR-utbildning för åklagare och stöd till lokala radiostationer. De framsteg som redovisas kan inte alltid kopplas direkt till det arbete som bedrivits i arbetsgruppen eller i ovan nämnda insatser. Sida bedömer att detta arbete har bidragit till framstegen liksom till en ökad öppenhet i fråga om mänskliga rättigheter och demokrati.

I samarbetsstrategin för Laos 2004–2008 fick Sida uppdraget att vid en halvtidsgenomgång ta fram indikatorer och redovisa effekter av utvecklingssamarbetet med avseende på demokrati och mänskliga rättigheter. Resultatet av detta arbete skulle påverka det fortsatta samarbetet. Tre studier visar på förbättringar rörande mänskliga rättigheter, rättsstaten, reformer och demokrati. I studien om mänskliga rättigheter i Laos 1998–2006 konstateras att vissa förbättringar avseende mänskliga rättigheter, reformer och demokrati åstadkommits under de senaste fem–tio åren. Utomstående organisationer som United Nations Children's Emergency Fund (UNICEF), Rädda Barnen och Sveriges ambassad har fått tillstånd att besöka fängelser och häkten. Advokatsamfundet har åter aktiverats. Konstitutionella ändringar har antagits, vilka bland annat ökar domstolarnas inflytande och oberoende. En ny och omfattande lag som förstärker barns rättigheter antogs av nationalförsamlingen i december 2006. Laos rankning på United Nations Development Programme (UNDP) Human Development Index förbättrades från plats 143 till 130 mellan åren 2002 och 2007.

Laos hade 1998 ratificerat tre centrala konventioner, gällande rasdiskriminering, diskriminering mot kvinnor och barns rättigheter. 2007 hade Laos undertecknat ytterligare två konventioner, om medborgerliga och politiska rättigheter samt om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Två tilläggsprotokoll till Barnkonventionen har också undertecknats, om barn i väpnade konflikter och handel med barn. Rapporteringen till FN:s konventionskommittéer har förbättrats under perioden.

Kambodja

En ökad decentralisering och delegering av funktioner och resurser anses av de flesta bedömare vara en förutsättning för Kambodjas fattigdomsminskning och för fattigas möjligheter att påverka beslut och utkräva ansvar.

Sida har sedan 1994 med drygt 400 mnkr stött uppbyggnaden av demokratiska institutioner på sub-nationell nivå med kapacitet att stimulera lokal utveckling och folkligt deltagande. Utvärderingar och forskningsrapporter pekar på att kommunreformen och stödet till denna är det mest framgångsrika exemplet på uppbyggandet av nationella demokratiska strukturer och system i landet. Reformen bedöms som ett viktigt skäl till att försoningsprocessen på lokal nivå har varit förhållandevis framgångsrik och att Kambodja inte har återgått till ett tillstånd av konflikt.

Sida ledde under året givargruppen för samordning av stödet till decentraliseringsreformen och bidrog med 6 mnkr till kommunvalet i april 2007. Valdeltagandet i de 1 621 kommunerna sjönk i förhållande till tidigare val (till 67,8 procent) men genomförandet pekar på en förbättring av valprocessen med minskat inslag av hot och våld. Antalet kvinnliga ledamöter i kommunerna ökade från 9 till 14 procent.

Sida har under året utbetalat knappt 2,5 mnkr i ett generellt organisationsstöd till den kambodjanska organisationen Documentation Center of Cambodia (DC-CAM) som arbetar med att samla dokumentation kring och bringa kännedom om det som hände i landet under Röda khmerernas styre. Det insamlade materialet kommer bland annat att vara centralt bevismaterial under kommande rättegångar mot Röda khmer-ledare i den internationella tribunalen, Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (ECCC).

Regionalt

Inom den regionala strategin för Sydostasien är främjande av demokrati och mänskliga rättigheter (MR) ett prioriterat område. Inom detta betonas särskilt vikten av att stödja ett starkt civilt samhälle för att granska beslutsfattare och stärka respekten för MR. Sidas stöd till den regionala organisationen Forum Asia (FA) omfattar 6,6 mnkr för perioden 2005–2007. Stödet syftar till att förbättra organisationens arbete med påverkansarbete rörande MR-mekanismer samt att konsolidera nätverken mellan FA:s 31 medlemmar i regionen.

FA utvärderades 2007 i syfte att se vilka resultat som åstadkommit i förhållande till syftet med stödet. I studien har 35 resultat identifierats vilket får ses som betydande med tanke på svårigheterna med MR-efterlevnaden i regionen. FA har framgångsrikt ökat främjandet och tillämpandet av FN-stödda MR-mekanismer såsom

International Criminal Court, internationella konventioner och fördrag. FA har vidare bidragit till att i Nepal åstadkomma en förbättring av demokratisk samhällsstyrning och rättsskipning genom direktstöd till nationella medlemsorganisationer. FA har även bidragit till att stärka MR-aktivisters och NGO:s påverkansarbete och nätverksbyggande i till exempel Nepal och Mongoliet. FA har bidragit till att förbättra tillämpningen och uppföljningen av statliga MR-kommissioner i Nepal, Mongoliet och Sri Lanka genom konsultationer och möten. FA har stärkt två MR-nätverk i regionen, Solidarity for Asian People's Advocacy (SAPA) och Asian NGO:s network on National Human Rights Institutions (ANNI) med att mer framgångsrikt arbeta för staters uppfyllande av sina respektive MR-åtaganden. Sidas bedömning av resultaten är att FA har lyckats väl och har spelat en stor roll som regional pådrivare, stöttepelare och inspiratör för nationella NGO:s arbete med att främja MR i Asien.

Indien

Utvecklingssamarbetet i Indien inriktas på demokrati och mänskliga rättigheter, miljöskydd och vetenskapligt samarbete med fokus på kunskapsutveckling för fattiga människor.

Sidas har sedan 2005 givit ett kapacitetsutvecklingsstöd om totalt drygt 38 mnkr via den svenska organisationen Riksförbundet för Sexuell Upplysning (RFSU) till MAMTA:s (en indisk frivilligorganisation) ungdomsprogram. Detta har bidragit till att MAMTA under 2007 fick i uppdrag av det indiska nationella aidsprogrammet att ta fram en modell där lokala ungdomsarbetare arbetar hiv-förebyggande med de mest utsatta kvinnorna, ungdomarna och barnen på landsbygden. Denna modell kommer att genomföras i 250 distrikt under 2007–2012. Forskning, policypåverkan och information om sexuella och reproduktiva rättigheter bedöms enligt en oberoende utvärdering ha stärkts. Ett exempel är den databas som etablerats genom stödet för att analysera demografiska, sociala och beteendemässiga data relaterade till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. När utvärderingen genomfördes hade databasen 116 registrerade användare varav flertalet hörde till akademiska institutioner.

Sri Lanka

I Sri Lanka har samarbetet framför allt handlat om insatser för fred, demokrati, mänskliga rättigheter och en ekonomisk utveckling som kan gynna de fattiga. Svenska rikspolisstyrelsen har till exempel sedan 2005 samarbetat med den lankesiska polisen för att stärka civilpolisverksamheten i landet med särskilt fokus på att effektivare polisutredningar. Kostnaderna har under perioden uppgått till cirka 20 mnkr. Totalt har cirka 2 270 brottsplatsutredare utbildats och placerats i kriminal-

tekniska laboratorier i större delen av landet. Utvärderingar visar att antalet fall där teknisk bevisning används i kriminalutredningar ökat från 593 till 2 936 mellan 2006 och 2007.

Målområde: Främja ett hållbart utnyttjande av naturresurser och omsorg om miljö

Målområdets kostnader 2007 svarar för cirka 20 procent av verksamhetsgrenens totala kostnader. Urvalet av insatser baseras bland annat på exempel från våra största länder samt en redogörelse över Sidas miljösekreteriats resultat under året.

Vietnam

Ett av utvecklingssamarbetets mål i Vietnam är att främja förutsättningarna att långsiktigt och på ett miljömässigt hållbart sätt minska fattigdomen. Arbetet utförs av Ministeriet för Naturresurser och Miljö (MONRE). Ministeriet har 2007 fått Sida-stöd om cirka 46 mnkr till Strengthening the Environmental Management and Land Administration (SEMLA) programmet. Inom detta samarbete medverkar även svenska myndigheter som Naturvårdsverket och motsvarande myndigheter i Vietnam.

Några konkreta resultat är att Vietnams lagstiftning och regelverk för hållbart utnyttjande av naturresurser och omsorg om miljön ytterligare har förbättrats under året. Bland annat har Vietnams Nationalförsamling antagit en ny lag om användning av kemikalier. Vidare har MONRE med stöd av SEMLA-programmet utarbetat detaljerade regler för förbättrad tillämpning av miljöskyddslagen. I detta arbete ingår bland annat utformandet av ett nytt regelverk för genomförande av strategisk miljöanalys (SEA) och miljökonsekvensbedömning, EIA. Inom Jordbruksministeriet har ett nytt partnerskap för försörjning och användning av vattenresurser bildats. Detta får, liksom flertalet andra partnerskap för förbättrad naturresursanvändning, stöd från Sida.

Laos

I Laos arbetar Sida bland annat med att skapa bättre förutsättningar för en miljömässigt hållbar utveckling. Sida stödjer bland annat långsiktig uppbyggnad av Water Resources and Environment Administration (WREA) och dess ansträngningar att reglera och samordna miljöarbetet i landet. Under året har drygt 12 mnkr utbetalats. Resultat under 2007 är bland annat upprättandet av en sektion för utsläppskontroll, samt två nya särskilda enheter för miljökonsekvensbedömning inom de ekonomiskt allt viktigare sektorerna vattenkraft och gruvgift. Enheterna skall utbilda personalen i miljömässig hållbar utveckling. Sida ser dessa organisationsförändringar som steg i en process att stärka den nationella miljöförvaltningen.

Regionalt

Som en del av det regionala samarbetet i Sydostasien etablerade Sida 2002 Sveriges Regionala miljösekreteriats (SENSA) i Bangkok. Sida stödjer via SENSA regionalt samarbete för hållbar utveckling och skapar plattformar för dialog mellan länder. Sekretariatet verkar även för ökat miljösamarbete mellan Sverige och Asien, i första hand med länderna i Sydostasien. Under året har Sida breddat kontaktytorna genom att skriva under avtal med The Swedish Program for ICT in Development (SPIDER) Thailand Environment Institut (TEI) och Partnerships in Environmental Management for the SEAS of East Asia (PEMSEA). Inom ramen för stödet till Asian Development Bank's, (ADB), miljöprogram för Mekongregionen har Sida under året verkat för fördjupat multilateralt miljö-samarbete när det gäller analys av miljökonsekvenser i planeringen av ländernas transport- och energisektorer. Sida har vidare institutionaliserat ett regionalt samarbete på kemikalieområdet i samarbete med kemikalieinspektionen. Sidas stöd till ett regionalt forskningsnätverk genom Stockholm Environment Institut (SEI) har under året resulterat i tätare samarbete mellan nationella forskningsinstitut i regionen. Sida har också skapat plattformar bland annat för hållbar urbanisering i samarbete med UNEP respektive Asia – Europe Environmental Forum, (ASEF). Sida har under året aktivt deltagit i utveckling av nya stadgar för Asian Institute of Technology (AIT). Sida invaldes under året som medlem av Board of Environment School, SERD. På initiativ av Kinas miljömyndighet (SEPA) medverkade Sida i planeringen och finansieringen av ett första miljömöte mellan Kina och ASEAN på temat strategisk miljöanalys. Ett koncept har utarbetats för stöd till hållbara urbaniseringsprocesser i Asien. Som ett resultat av ett Sida-finansierat stöd till en rundabordskonferens på temat kapacitetsutveckling för grön BNP och hållbar konsumtion/produktion har regeringen i Kambodja etablerat en regeringskommitté för att befrämja miljömässig ekonomisk tillväxt och hållbar konsumtion.

Målområde: Ekonomisk och social utveckling och utjämning

Målområdets kostnader 2007 svarar för cirka 40 procent av verksamhetsgrenens totala kostnader. Nedan följer några exempel för att belysa resultat inom målområdet. Urvalet av insatser baseras bland annat på de största länderna, under året slutförda utvärderingar samt resultatanalys för Mongoliet.

Afghanistan

Att tillgodose rätten till utbildning är en förutsättning för att långsiktigt kunna bekämpa fattigdom och utveckla demokratiska principer i Afghanistan. Sida stödjer utbildningssektorn med omkring 100 mnkr per år via

UNICEF och Svenska Afghanistankommittén. Det beräknas att under 2007 gick mer än 5 miljoner barn i grundskolan, en klar ökning jämfört med 2001 då antalet var mindre än 1 miljon. Läs- och skrivkunnigheten i landet är fortfarande låg. Endast 37 procent av alla män och 10 procent av alla kvinnor är läs- och skrivkunniga och endast få av dem som påbörjar grundutbildningen fullföljer den. Dubbelt så många pojkar som flickor fullföljer sin utbildning. Bristen på skolbyggnader, material samt kvaliteten på utbildning är andra problem, som förvärras ytterligare av konflikter i stora delar av landet.

Vietnam

Vietnams handelskammare (VCCI) och International Labour Organisation (ILO) har under perioden 1998 till 2004 fått svenskt stöd om 24,7 mnkr för att genomföra programmet Start and Improve your business (SYIB). Programmet är en företagsekonomisk utbildning i entreprenörskap för ägare och ledare för små och småskaliga företag. Programmen har drivits i samarbete med partnerorganisationer i Vietnam. Utvärdering från 2007 konstaterar att alla de kvantitativa målsättningarna har uppnåtts: antal genomförda kurser, antal utbildade framtida utbildare och lärare samt antal deltagare och antal involverade partnerorganisationer. Ett viktigt resultat är att modern managementutbildning har introducerats i den vietnamesiska vardagen, bland annat via organisationer som »Women's Union« och ungdomsklubbar.

Studien vittnar om ett större självförtroende bland deltagarna i fråga om företagsamhet och i att kunna analysera marknaden. Viktigt att notera är att 46 procent av deltagarna var kvinnor, vilket har stärkt kvinnans ställning på landsbygden, där många kurser hållits.

Bangladesh

Hälsosektorprogrammet i Bangladesh (HNPS Health, Nutrition and Population Sector Programme) startades 2005 med stöd av 18 givare och är ett av världens största biståndsfinansierade hälsoprogram, med en ungefärlig budget på drygt 4 miljarder US dollar. Sidas bidrag är ett femårigt stöd på sammanlagt en halv miljard kronor, vilket representerar cirka 2 procent av den totala budgeten. Detta är det största enskilda stödet till hälsovård som Sida någonsin givit.

Centrala resultat är bland annat att ett vaccinationsprogram för barn i 100 (av 507) subdistrikt har genomförts, vilket har bidragit till att minska spädbarns- och barnadödligheten. Vidare har 100 000 gravida kvinnor i de 21 fattigaste subdistrikten fått gratis hälsocheckar samt fem miljoner kvinnor i 105 subdistrikt fått tillgång till gratis mödravård. Åtgärden har gjorts i syfte att komma tillrätta med den höga mödradödligheten. Idag sker endast 13 procent av förlossningarna i närvaro av läkare

eller annan utbildad sjukvårdspersonal, vilket medför en stor risk för mödradödlighet.

Parellellt stödjer Sida via tre enskilda bangladeshiska så kallade SRHR-organisationer, en verksamhet som utbildar annan hälsopersonal än läkare i att utföra tidiga aborter (så kallad Menstrual regulation) på ett medicinskt och kliniskt korrekt sätt. Kostnaderna för detta uppgick under 2007 till knappt 3 mnkr. En utvärdering av organisationerna visar att verksamheten har skötts korrekt och att tidiga aborter kan utföras av annan expertis än läkare. Antalet aborter som har utförts legalt från juli 2004 till december 2006 var 175 538. Målet var 186 250. Emellertid är det viktigt att följa upp att även de allra fattigaste nås av denna service och att kvaliteten på verksamheten upprätthålls.

Sri Lanka

Sida lämnade under året 13,5 mnkr till UNICEF:s landprogram inom utbildning, hälsovård och skydd av barn i Sri Lanka. Landprogrammet har möjliggjort uppbyggnad av skolor och förbättring av landets hälsostruktur. Ett resultat är att antalet elever inom primärutbildningen har ökat. Spädbarns- och mödradödligheten har minskat liksom graden av näringsbrist hos barn. Inom området skydd av barn har situationen kraftigt förvärrats på grund av den tilltagande väpnade konflikten. Dessutom kompliceras UNICEF:s arbete av att flera ministerier och myndigheter delar ansvaret för skydd av barn, till skillnad från arbetet inom utbildning och hälsovård.

Mongoliet

Det svenska utvecklingssamarbetet med Mongoliet har under perioden 2002–2006 uppgått till 161 mnkr, varav 68 mnkr avsatts för en biståndskredit för rehabilitering av transmissionsnät i centrala Mongoliet. Det övergripande målet för perioden har varit att stödja reformprocesser och institutionsutveckling som främjar demokratisk samhällsutveckling och mänskliga rättigheter. En under 2007 genomförd resultatanalys pekar på att effekterna på kort och medellång sikt av de svenska insatserna varit en ökad medvetenhet om moderna managementmetoder bland mongoliska samarbetsparter inblandade i reformprocesser, framförallt inom offentlig förvaltning på central och lokal nivå. 10 000 av Mongoliets 120 000 statsanställda har fått utbildning inom programmet om medbestämmande, deltagande och decentralisering. Lokalt inflytande och deltagande har ökat, men på grund av politisk ovilja och bristande lagstiftning har decentraliseringsprocessen avstannat.

Kambodja

Av det totala stödet till Kambodja på 114 mnkr under 2007 gick 45 mnkr via United Nations Children's Emergency

Fund (UNICEF) till insatser för att främja kvalitet på och tillgång till primärundervisning för fattiga flickor och pojkar. Programmet har fokuserat på sex provinser, men regeringen har tagit fram en implementeringsplan för att på sikt inkludera hela landet. Analys av skolstatistik visar att fler barn har börjat primärskola vid rätt ålder under läsåret (91 procent för flickor och 93,2 procent för pojkar) och dessutom gått vidare till sekundärskola vid rätt ålder med minskade skillnader mellan flickor och pojkar. Däremot har andelen barn som fullföljer sex års grundskola stagnerat på cirka 50 procent de senaste fem åren. Problemen med avhopp och repetition är speciellt stora i avlägsna landsbygdsområden och bland de fattigaste grupperna. Programmet har emellertid via en pilotinsats för att nå barn som är minst tre år för gamla för sin årskurs lyckats nå 1 789 barn i 46 skolor i två avlägsna provinser.

Indonesien

Tsunamin och jordbävningarna i december 2004 orsakade närmare 170 000 dödsfall och ofattbar förödelse i Aceh och Nias i Indonesien. Sida har bidragit med 150 mkr i stöd till återuppbyggnaden via en givarsamordnad fond, Multi Donor Fund, MDF, som genomfört 17 delprojekt inom återuppbyggnadsarbetet. En under året avslutad utvärdering visar att stödet till Aceh lett till att 4 434 nya hus hade byggts och 5 129 reparerats. Vid slutet av 2007 beräknas 8 000 nya hus ha byggts och 7 000 reparerats. Återuppbyggnaden av hus tog längre tid än beräknat i inledningsskedet på grund av frågor om landrättigheter som behövde klargöras och en medveten prioritering av aktivt deltagande av de drabbade i återuppbyggnaden. Deltagandeprocesser har dock bidragit till en långsiktig hållbar uppbyggnad. En studie som genomförts visar att över 90 procent av dem som flyttat in är nöjda med sina nya hus och med hur återuppbyggnaden sköts. Skapande av sysselsättningstillfällen är viktigt för att stödja återgången till ett normalt liv och ge människor möjlighet att själva styra över sina liv. Hitills har MDF bidragit till att över 15 miljoner arbetsdagar skapats och utöver det har MDF bidragit till sysselsättning för 1 300 lokalt anställda. Sidas bedömning är att stödet via MDF har givit goda resultat. Huvuddelen av de projekt som finansierats av MDF genomförs enligt plan och har bidragit till avsevärda förbättringar av fattiga människors levnadsvillkor.

Sammanfattning

Verksamhetsgrenen Asien omfattar ett geografiskt, ekonomiskt och politiskt mycket differentierat område. Alla landkategorier (utom Europa) finns representerade. Utvecklingstrenderna för demokrati och mänskliga rättigheter, jämställdhet och miljö är därför mycket

blandade, såväl mellan som inom länderna. Övergripande generaliseringar blir därmed av nödvändighet förenklingar.

Sammantaget bedömer dock Sida, med dessa restriktioner i minne, samarbetets resultat under året som tillfredsställande. Samarbetet har bidragit till den positiva utvecklingen för flera av millenniemålen. Den ekonomiska fattigdomen fortsatte att minska i de flesta samarbetsländerna, hälsoindikatorerna förbättrades i Bangladesh och fler barn kunde gå i skola i Kambodja, Afghanistan och Laos. Fredsprocessen på Mindanao i Filippinerna har underlättats genom den gemensamma fond som erbjuder incitament för förhandlingar och statsbygget i Afghanistan har stötts genom den fond som möjliggjort för regeringen att avlöna statstjänstemän.

Parisagendan får ett allt tydligare genomslag i utvecklingssamarbetet i regionen. De största länderna är fortsatt ointresserade, men i flertalet länder har regeringarna börjat inse fördelarna med samordning. Givarna är, beroende på sammanhanget, mer eller mindre engagerade i dessa frågor. I till exempel Vietnam, Kambodja, Laos och Bangladesh spelar Sida en viktig roll. Något rent budgetstöd har fortfarande inte beslutats i Asien, men ett sådant har beretts under året i Kambodja. Budgetstödsliknande former och stora givargemensamma fonder förekommer dock såväl i det regionala som i flera bilaterala samarbeten. Programstödsformen fortsatte att öka, med Bangladesh som föregångsland

ANALYS AV UTFALL

Utfallet 2007 för verksamhetsgrenen Asien uppgick till 1,8 mkr, vilket utgör knappt 12 procent av Sidas totala utfall. Sida utnyttjade sitt ingående anslagssparande för verksamhetsgrenen och kunde därmed utnyttja mer än tilldelade medel för året. Utfallet ligger marginellt lägre än föregående år. Det höga utnyttjandet förklaras bland annat av en aktiv planering med en initial insatsportfölj som, liksom föregående år, låg cirka 40 procent över det anvisade beloppet. Utbetalningarna 2007 var jämnare fördelade än 2006.

Den största biståndsformen, Projektstöd, har ökat med fyra procent från tidigare år. Näst största biståndsformen, Programstöd, har haft en kraftig ökning på 15 procent från året tidigare och räknat från 2005 hela 145 procents ökning. Inga generella budgetstöd har avtalats under hela treårsperioden. Några nya krediter har inte beretts inom verksamhetsgrenen på senare år och de insatser som klassificerats som humanitära har successivt avslutats.

Huvudsektorn demokrati, god samhällsstyrning och mänskliga rättigheter är den största (28 procent) och växande huvudsektorn. Naturresurser och miljö har fortsatt att växa, vilket är i linje med gällande landstrategier.

Huvudsektorn Hälsa har passerat undervisning som största sociala sektor medan infrastruktur långsiktigt minskat. Fördelningen mellan olika kanaler var relativt oförändrad jämfört med 2006 med multilaterala organisationer som största kanal (46 procent).

De fem största länderna svarade tillsammans för 58 procent av utfallet, något mindre än 2006. Utfallet för Afghanistan fortsatte under året att öka som ett resultat av regeringens reviderade samarbetsstrategi och de extra medel som tillfördes verksamhetsgrenen i juni. Utfallet för Vietnam etablerade sig på en hög och förväntad nivå, medan medelsutnyttjandet i Kambodja och Laos var lägre än förväntat. Det senare berodde till stor del på osäkerhet relaterad till landfokuseringsprocessen.

Antalet insatser har sjunkit kraftigt från 2006 till 2007, vilket bottnar i kommande utfasningar. Antalet insatser med ett utfall över 15 mnkr har legat konstant strax under 25 stycken per år.

De totala administrativa kostnaderna räknat på land och i relation till utfallsvolymen utgör cirka 7,7 procent. Vietnam utgör den största kostnadsposten (15 procent) och har också en relativt hög administrativ kostnadsandel, cirka 7,5 procent. Skälet är dels att Hanoi är det största fältet i Asien med höga fasta kostnader, dels att

många tjänstemän i Stockholm är engagerade i samarbetet. Afghanistan har lägst administrationskostnad i förhållande till utfallsvolymen, cirka 4 procent. Den största delen av landets administrativa kostnader utgörs av höga säkerhetskostnader. Laos har de högsta administrativa kostnaderna i förhållande till utfallsvolymen, cirka 9,8 procent. Detta beror på att kontoret är fulldelegerat med fem utsända.

De totala administrativa kostnaderna för huvudsektorer i förhållande till utfallsvolymen är 7,7 procent. De administrativt dyraste huvudsektorerna i förhållande till sina respektive utfallsvolymer är generellt de minsta sektorerna såsom Konflikt, fred och säkerhet samt Handel och näringsliv. De huvudsektorer som i förhållande till genomsnittet har lägst kostnadsandel är samtidigt de största såsom Hälsa, Utbildning, Demokrati, samhällsstyrning och MR, Naturreсурser och miljö samt Infrastruktur.

Budgetstöd för fattigdomsbekämpning i Kambodja har beretts under året, men ännu inte resulterat i några beslut, vilket innebär administrationskostnader men inte något utfall. Rådgivning för budgetstödsliknande former i flera länder har givits, vilket är en del av de administrativa kostnaderna som ligger under sektorn övrigt.

Tabell 4.

Asien, kostnader i tkr

De fem största länderna 2007	2005 *	2006 *	2007	Administrativa kostnader 2007
Afghanistan	262 669	284 717	338 782	13 491
Vietnam	270 469	281 760	285 977	20 507
Bangladesh	161 269	265 728	200 010	9 408
Laos	101 898	158 913	126 204	11 858
Kambodja	99 975	119 781	113 805	8 193
Övriga länder/regioner	689 252	740 005	770 645	73 385
Totala kostnader	1 585 532	1 850 904	1 835 422	136 841
Biståndsform				
Projektstöd	1 137 664	1 304 089	1 357 984	
Personalbistånd inkl. kontraktsfinansierat tekniskt samarbete	66 067	75 215	87 939	
Internationella kurser	12 272	16 935	12 744	
Krediter	114 007	85 846	-344	
Garantier	0	0	0	
Programstöd	109 526	233 488	269 546	
varav generellt budgetstöd	0	0	0	
Sektorprogramstöd	109 526	233 488	269 546	
Humanitärt bistånd	81 672	66 909	38 591	
Forskning	4 482	3 944	12 232	
Bidrag till enskilda organisationer	59 842	64 479	56 729	
Totala kostnader	1 585 532	1 850 904	1 835 422	
Kanaler				
Multilaterala organisationer	781 704	835 193	843 065	
Svenska organisationer	415 956	466 848	469 057	
Samarbetslandets organisationer	286 635	403 952	396 317	
Övriga länders organisationer	60 670	65 919	45 638	
Internationella enskilda organisationer	40 566	78 992	81 344	
Totala kostnader	1 585 532	1 850 904	1 835 422	
Huvudsektorer				
Hälsa	166 857	226 807	273 124	13 488
Utbildning	226 051	288 506	232 159	9 707
Forskning	2 709	3 113	24 646	2 250
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	450 427	427 206	509 991	33 816
Konflikt, fred och säkerhet	43 312	55 172	26 706	3 190
Humanitärt bistånd	22 395	9 089	11 001	884
Infrastruktur	262 999	311 010	228 953	9 433
Handel, näringsliv och finansiella system	78 921	70 884	54 400	7 426
Naturresurser och miljö	217 486	338 784	356 003	24 066
Budgetstöd för fattigdomsbekämpning	0	0	0	2 163
Övrigt	114 373	120 333	118 439	30 418
Totala kostnader	1 585 531	1 850 904	1 835 422	136 841
Antal giltiga insatser	628	630	502	
varav > 15 mnkr	24	23	24	
Antal nya insatser	119	79	86	

* Siffrorna för 2005 och 2006 har korrigerats jämfört med tidigare årsredovisningar i och med att Mellanöstern och Nordafrika 2007 är en egen verksamhetsgren.

Negativa belopp beror på återbetalningar.

I totala kostnader för verksamhetsgrenen ingår utfall för sakanslagsfinansierad personal. För total kostnad exklusive dessa se bilaga 3.

Mellanöstern

Verksamhetsgrenen omfattar internationellt utvecklingssamarbete med Mellanöstern och Nordafrika med undantag av vad som finansieras under verksamhetsgrenarna forskning, humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet, u-krediter och enskilda organisationer.

BEDÖMNING AV VERKSAMHETENS RESULTAT

Sidas verksamhet i Mellanöstern och Nordafrika styrs av två bilaterala samarbetsstrategier, Västbanken/Gaza och Irak samt en regional strategi för Mellanöstern och Nordafrika (MENA). Tidigare år ingick dessa strategier under verksamhetsgrenen Asien, Mellanöstern och Nordafrika. Målområdena som identifierats skiljer sig därför något från tidigare år, då strategierna inom denna region inte fokuserar i samma utsträckning på att främja ett hållbart utnyttjande av naturresurser och omsorg om miljön. De mest framträdande målområdena för verksamhetsgrenen är:

- demokratisk samhällsstyrning baserad på respekt för mänskliga rättigheter, och
- ekonomisk och social utveckling och utjämning

Av kostnaderna för verksamhetsgrenen kan drygt 70 procent hänföras till ovanstående målområden. Övriga målområden utgör en så liten del att Sida därför valt att inte rapportera om dessa i denna rapport.

För att öka graden av måluppfyllelse har Sida gjort en kartläggning av vad andra regionala givare gör inom området mänskliga rättigheter och demokrati. Detta för att kunna planera Sidas eget program på ett bättre sätt, men också för att identifiera andra givare att eventuellt samarbeta eller ha dialog med kring regionala frågor. Ett annat exempel är det samlade ansökningsförfarandet för svenska enskilda organisationer som infördes 2007 i syfte att uppmuntra och stimulera svenska enskilda organisationer att engagera sig i MENA-regionen och därmed bidra till framväxten av ett starkt levande civilt samhälle.

Målområde: Demokratisk samhällsstyrning baserad på respekt för mänskliga rättigheter

Målområdets kostnader 2007 svarar för knappt 40 procent av verksamhetsgrenens totala kostnader.

Nedan följer några exempel för att belysa resultat inom målområdet. Urvalet av insatser baseras på de resultatanalyser som gjorts under året för de ockuperade Palestinska territorierna (OPT) och Irak. Därutöver ges en kort beskrivning av Sidas arbete med den regionala strategin för Mellanöstern och Nordafrika trots att det är för tidigt att redovisa resultat.

Irak

Sida har under 2007 på uppdrag av regeringen gjort en resultat- och erfarenhetsbedömning av den förenklade landstrategin för utvecklingssamarbetet med Irak under perioden 2004–2006. Strategins målsättning att främja en fredlig utveckling mot en demokratisk rättstat där de mänskliga rättigheterna respekteras, att stödja en ekonomisk återhämtning som gynnar fattiga grupper samt att lägga grunden för ett bredare samarbete mellan Sverige och Irak. Förutom humanitärt bistånd fokuserar strategin på återuppbyggnad inom sektorerna infrastruktur, demokrati och mänskliga rättigheter samt stöd till riksbanken samt civila samhället. Den våldsamma utvecklingen i landet efter Irak-kriget har i hög grad påverkat möjligheterna till en effektiv återuppbyggnad. Bland annat har stödet via den irakiska centralbanken och ett elstöd via Världsbanken kraftigt försenats på grund av det svåra läget. Knappt hälften av det totala stödet om drygt 200 mnkr under perioden gick till demokrati och mänskliga rättigheter. Knappt 80 mnkr har utgått i form av stöd till demokratisk samhällsstyrning och val via den givargemensamma fonden International Reconstruction Fund Facility for Iraq (IRFFI) som administreras av FN och Världsbanken. Drygt 20 mnkr har utgått till stöd för irakiska organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter via Olof Palmes Internationella Center (OPIC).

Såväl IRFFI liksom OPIC:s program har utvärderats. IRFFI har jämfört med andra liknande fonder förvisso haft högre utbetalningstakt och lägre transaktionskostnader. Samtidigt representerar de pengar som kanaliseras genom IRFFI bara sex procent av det totala flödet av biståndsmedel till Irak. Därtill har förekomsten av korruption, bristande irakisk kapacitet och tryck från givarna att ha säkra finansiella system lett till stora förseningar i genomförandet av projekt.

OPIC:s program har nått 21 organisationer över hela Irak under perioden. Cirka 6 000 personer ha tagit del i någon projektaktivitet inom ramen för programmet. I programmet är även svensk-irakiska organisationer involverade.

Utvärderingen visar att stödet är relevant i förhållande till målen i den förenklade landstrategin för Irak 2004–2006. En slutsats i utvärderingen är att programmet måste fokuseras mer samt att OPIC bör undersöka möjligheterna att arbeta mer via lokala nätverk för att vinna långsiktighet och lokalt ägarskap.

Regionalt

Sida ger sedan 2006 stöd till insatser i Mellanöstern och Nordafrika inom ramen för en regional samarbetsstrategi som syftar till att främja demokrati, god samhällsstyrning och respekt för de mänskliga rättigheterna samt att främja ett hållbart utnyttjande av gränsöverskridande vattenresurser och att främja regional ekonomisk utveckling och tillväxt. Strategin ingår i ett ökat och brett svenskt engagemang i Mellanöstern och Nordafrika, vilket hänger nära samman med EU:s Medelhavssamarbete, EuroMed, genom den så kallade Barcelonaprocessen. Barcelonaprocessen, som startade 1995, syftar till att skapa ett område runt Medelhavet med fred och stabilitet, delat välstånd och förstärkt samarbete i sociala och kulturella frågor. MENA-programmet uppgick under 2007 till sammanlagt cirka 95 mnkr, varav den största sektorn var främjande av demokrati, god samhällsstyrning och respekt för de mänskliga rättigheterna, vilken sammanlagt uppgick till cirka 50 mnkr.

Med utgångspunkt i strategins målsättningar, stödjer Sida bland annat det arabiska ombudsmannanätverket Arab Ombudsman Network, United Nations Development Fund for Women, UNIFEM:s, arbete för att stärka kvinnliga parlamentariker samt Organization for Economic Co-operation and Developments (OECD) MENA-initiativ som syftar till att stötta institutionella reformer i länderna i regionen. I det regionala programmet ingår också olika former av kulturinsatser, bland annat stöd till framväxten av fria teatergrupper genom Dramatiska Institutet och främjande av barns läsande, genom Anna Lindh-stiftelsen och projekt som syftar till att öka ungdomars deltagande i samhället

genom United Nations Children's Emergency Fund (UNICEF).

Effekterna av dessa insatser förväntas bli synliga först efter ett antal år. Det regionala MENA-programmet är i en uppbyggnadsfas och de olika delarna har därför ännu inte utvärderats.

De ockuperade Palestinska territorierna

Inför utarbetande av en ny samarbetsstrategi för de ockuperade Palestinska territorierna, OPT, har en resultatanalys utarbetats för perioden 2005–2007. Analysen sammanfattar att Sida lyckats genomföra relevanta insatser i OPT trots den svåra politiska situationen (sedan Hamas valseger 2006). Resultatet för perioden bör ses i ljuset av det förändrade politiska läget. Den största delen av stödet, 134 mnkr, kanalisades till insatser inom mänskliga rättigheter, demokrati och nationsbyggande. Syftet med stödet har varit att stärka den palestinska myndigheten och dess institutioner för att främja demokrati och mänskliga rättigheter. I enlighet med samarbetsstrategin har stöd bland annat kanaliserats till den Centrala Valkommissionen (CEC). CEC inkom i juni 2007 med slutrapport för det svenska stödet till president- och parlamentsval. Antalet röstande i presidentvalet, som genomfördes i januari 2005, var drygt 800 000 av cirka 1,8 miljoner röstberättigade. I parlamentsvalet ett år senare hade antalet ökat till drygt 1 miljon samtidigt som antalet ogiltiga röster minskat kraftigt. Sidas bedömning är att resultatet för insatserna är goda om man ser på hur valdeltagandet ökade bland palestinerna. Valresultatet fick dock oväntade konsekvenser för den palestinska befolkningen, eftersom Hamas valseger ledde till givarbojkott, då Hamas är en av USA och EU terrorstämplad organisation. Internationella valobservatörer har dock dragit slutsatsen att valen genomförts väl och på ett demokratiskt fullgott sätt. Stödet till demokrati i OPT visar att goda resultat kan ha oförutsägbara politiska konsekvenser.

Inom ramen för nationsbyggande har stöd bland annat gått till Capacity and Institution Building of the Office of the President (CIB OOP). Med syfte att reformera och stärka presidentkontoret inleddes 2006 en pilotfas som 2007 övergick till ett långsiktigt stöd. Ett viktigt resultat av pilotfasen är att projektet har bidragit till utformandet av en minskad och meritbaserad organisationsstruktur som fått godkännande av parlamentet.

Sidas stöd till mänskliga rättigheter har bland annat gått till Muassasat, ett givargemensamt sekretariat som ger finansiellt och kapacitetsutvecklande stöd till både palestinska och israeliska MR-organisationer som bevakar och rapporterar om kränkningar av mänskliga rättigheter. Fram till 2007 har sammanlagt 24 organisationer erhållit stöd för sitt arbete i OPT och sekretariatet har utvecklat

ett program för sektorutveckling, bland annat utvecklandet av nationella indikatorer. Enligt en utvärdering som genomfördes under våren 2007 har sekretariatet lyckats bra med stöd till små organisationer men mindre bra i samarbetet med större organisationer. I juli 2007 gick den danska konsultfirman som administrerat sekretariatet i konkurs och sekretariatets verksamhet fick avslutas. Sida har sedan dess tillsammans med andra givare, i konsultation med partnerorganisationerna i sektorn, sökt utveckla en ny mekanism för att harmonisera finansiering och administrativa rutiner för stöd till och utveckling av MR-organisationer.

Under året har stödet till Palestinian Independent Commission for Citizens Rights (PICCR) utvärderats. PICCR etablerades 1994 med mandat att bevaka och säkerställa MR-situationen i OPT. Utvärderingen bedömer att arbetet fungerar väl trots den rådande situationen och att PICCR trots knappa resurser är en fungerande institution vars roll som övervakare är av stor betydelse i nuvarande situation. Ett hinder för att uppnå uppsatta mål och resultat anges vara det generellt svaga rätts-systemet. I en miljö där den lagstiftande församlingen varit svag och för närvarande är satt ur spel, är det svårt eller nära nog omöjligt för PICCR att fullt ut uppfylla sitt mandat. Man har varit framgångsrik i att sprida kunskap om MR och har ett gott rykte i OPT och internationellt.

På grund av den extrema situationen i Gaza sommaren 2007 beslöt Theatre Day Production (TDP) att också samarbeta med United Relief and Work Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA) i Gaza. 120 animatörer inom drama utbildades och TDP genomförde föreställningar och workshops för och med fler än 25 000 barn och ungdomar från hela Gazaremsan. TDP och en av dess artistiska ledare, Jan Willems, mottog »Euro-Mediterranean Award for Dialogue between Cultures 2007«. Priset grundades av Anna Lindh Foundation och Fondazione Mediterraneo. Temat var »Women and Men Hand in Hand for Gender Equality«. Ett skäl till att priset gavs till TDP är sättet varpå organisationen bygger samarbete mellan kvinnor och män i drama- och animationsprojekt.

Kvinna till Kvinna (KTK) har konsoliderat och stärkt sitt fredsbyggande nätverk där palestinska och israeliska kvinnoorganisationer ingår. KTK har också utifrån de lokala behoven bidragit till stöd och kapacitetsutveckling av åtta palestinska och åtta israeliska kvinnoorganisationer som arbetar med dialog och fredsbyggande verksamhet. Detta konstaterar en utvärdering som gjorts under 2007 av stödet till Ktk för perioden 2002–2006. Kvinnoorganisationen kan på så vis genom att stärka kvinnors ställning och främja kvinnors deltagande hitta nya vägar till dialog och försoning.

Sida har under strategiperioden dragit slutsatsen att den gamla lärdomen ånyo bekräftats, att en ökad flexibilitet inom utvecklingssamarbetet krävs i konfliktområden, då oväntade politiska förändringar kan ha stor inverkan på utvecklingssamarbetets möjligheter.

Målområde: Ekonomisk och social utveckling och utjämning

Målområdets kostnader 2007 svarar för knappt 35 procent av verksamhetsgrenens totala kostnader. Nedan följer några exempel för att belysa resultat inom målområdet. Urvalet av insatser baseras på de resultatanalyser som gjorts under året för OPT och Irak.

De ockuperade Palestinska territorierna

Sida har under strategiperioden i OPT samarbetat med flera organisationer för att skapa sysselsättning genom renovering av kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader. Det tidigare samarbetet med tre organisationer har under året avslutats. De har genomfört sina program i enlighet med planerna trots svårigheter med avspärrningar och säkerhetsproblem. Några delprojekt har fått utgå och förseningar har inträffat, men målen har uppnåtts inom budget. Antalet arbetsdagar som genererats är drygt 150 000. Kostnaden per skapad arbetsdag faller väl inom genomsnittskostnaden för renoveringsarbete i andra sysselsättningsprogram. De renoverade byggnaderna används idag som samlingslokaler, bibliotek, ungdomscenter, daghem och andra allmännyttiga aktiviteter.

Näringslivets Internationella Råd (NIR) har tillsammans med israeler och palestinier skapat ett dialogforum för att genom handel över gränserna kunna bidra till förutsättningar för utveckling och fred. Verksamheten bygger på ett antal möten där palestinska, israeliska och svenska industriledare och företagare träffas som inte skulle ha träffats på annat sätt. Detta konstateras i den utvärdering som gjorts av NIR:s verksamhet under 2007. Utvärderingen konstaterar att detta dialogforum, Palestinian International Business Forum, PIBF, har två huvudsyften: att undanröja hinder för utveckling och fred och främja investeringar för ekonomisk tillväxt och arbetstillfällen. Nätverkandet genom PIBF har lett till bland annat arbetstillfällen inom IT-sektorn och inom turistnäringen. Plattformen har ett viktigt och starkt stöd från både den palestinska och den israeliska sidan. Utvärderingen konstaterar vikten av ett fortsatt stöd till projektet.

Den kritiska situationen i Gaza, Israels avspärrningspolitik och interna stridigheter har medfört stora svårigheter i samarbetet och speciellt försvårat biståndet till Gaza. Trots detta bedömer Sida att man i jämförelse med många andra givare lyckats genomföra omfattande bistånd i Gaza. Ett exempel är samarbetet med den

palestinska vattenmyndigheten. Åtgärder för förbättring av avloppshantering i norra Gaza pågår med arbetsintensiva metoder, lokala entreprenörer och lokalt tillgängligt material, för att tillsammans med andra givare bygga ett nytt avloppsreningsverk. Genomförandet av ett sådant projekt är viktigt för Gazas invånare och för att främja ett hållbart utnyttjande av naturresurser och omsorg om miljön. Trots svårigheterna med att införa nödvändig utrustning och material till Gaza är den första delen av projektet, byggandet av pumpstation, en tryckledning och infiltrationsbassänger genomförd.

Irak

Drygt 100 mnkr gick under perioden 2004–2006 till Irak för stöd till infrastruktur, framför allt inom elsektorn, samt till kapacitetsstöd till irakiska centralbanken. Stöd till elsektorn är viktigt för att nödvändiga samhällsfunktioner som till exempel sjukvård ska kunna fungera. Sverige bidrar därför till elförsörjningen av sjukhus i olika delar av Irak via United Nations Development Programme (UNDP). Stödet innefattar också en vidareutveckling av en så kallad »master plan« för det irakiska elsystemet som UNDP har tagit fram i samarbete med det irakiska elministeriet. UNDP beräknar att elförsörjningen av sjukhus kommer att komma 1,25 miljoner fattiga irakier till del. Den svåra säkerhetssituationen i landet har dock, liksom i många andra delar av Irakbiståndet, gjort att programmet som helhet är försenat. UNDP planerar emellertid för att det kommer att implementeras fullt ut under 2008.

Sammanfattning

Samarbetet har präglats av konflikterna i regionen. I de två länder för vilka bilaterala strategier gäller innebär detta betydande restriktioner när det gäller tillträde, planeringsförutsättningar och möjligheter att genomföra insatser. En planerad fondkonstruktion i OPT kunde inte realiseras under året vilket medförde att utnyttjandet blev lägre än förutsett.

Uppbyggnaden av strategin för regionalt samarbete tog fart under året och avtal med en rad nya partners ingicks. Arbetsformerna är resurskrävande till sin natur och innebär många, men små insatser. Samarbetet avseende mänskliga rättigheter och demokrati kan sägas vara etablerat medan ambitionerna för vatten och handelsfrågor ännu återstår att uppfylla.

Parisagendans roll i konfliktländer är ännu begränsad, men i både OPT och Irak sökte Sida, vid sidan av de bilaterala projekten, fondlösningar där givarna gemensamt kan stödja sektorer eller, speciellt i OPT, den generella budgeten. Det regionala samarbetet är till sin natur mindre lämpat för givarsamordning och ytterst få givare har en ansats som liknar den svenska. Programmet är därför helt bilateralt.

ANALYS AV UTFALL

Utfallet 2007 för verksamhetsgrenen MENA-regionen uppgick till 378 mnkr, vilket utgör 2,5 procent av Sidas totala utfall. MENA-regionen utgör sedan 2007 en egen verksamhetsgren efter att tidigare ha varit en del av Asien. Det totala utfallet 2007 har ökat marginellt jämfört med 2006. 95 procent av den ursprungliga allokeringen har utnyttjats. De medel som tillfördes anslagsposten i slutet av året har inte kunnat utnyttjas som planerat på grund av den osäkra situationen i framför allt Västbanken-Gaza (OPT-området).

Biståndsformen Projektstöd har ökat ytterligare under året och svarade för över 80 procent av utfallet, jämfört med 70 procent 2006. Projektstödet dominans förklaras av att de största mottagarländerna befinner sig i konfliktsituationer som försvårar andra biståndsformer. Den regionala strategin är till sin natur projektnriktad. Sektorprogramstödet har helt fasats ut. Svenska organisationer har utgjort den viktigaste kanalen, vilket avspeglar strategiernas inriktning. De multilaterala organisationernas betydelse har fortsatt att växa medan stödet genom ländernas egna organisationer halverats jämfört med 2006. Konflikterna i regionen torde vara den väsentliga förklaringen till denna utveckling.

På sektornivå svarar två sektorer, Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter samt Infrastruktur för 66 procent av totalt utfall.

OPT och Irak, de två områden för vilka samarbetsstrategier finns, har fortsatt att dominera och har svarat för två tredjedelar av utfallet. Stödet till Irak har gradvis vuxit under de senaste tre åren, men på grund av inbördeskriget motsvarar det storleksmässigt ännu inte ambitionerna i strategin. Återuppbyggnadsstödet till Libanon har fortsatt, men på en lägre nivå än planerat. Stödet kommer att upphöra under 2008. Det regionala stödet växer gradvis, men den regionala strategin befinner sig i en uppbyggnadsfas och har ännu inte nått de uppsatta kvantitativa målen. De bilaterala stöden till Marocko och Egypten, som avser tidigare beslutade KTS-insatser ligger inte i linje med den regionala strategin och kommer att fasas ut.

Antalet insatser och nya insatser har minskat under de tre åren. Däremot har antalet insatser med ett utfall över 15 mnkr ökat under samma period.

De totala administrativa kostnaderna räknat på land och i relation till utfallsvolymen utgör cirka 9,8 procent, vilket är cirka 2 procentenheter högre än övriga regionala verksamhetsgrenar. Den administrativa kostnadsandelen för Västbanken-Gaza (OPT) är tillsammans med Irak de högsta i regionen på 8,6, respektive 8,7 procent. För OPT beror detta dels på att Sida har bemanning i Jerusalem, dels på att programmet är administrativt komplicerat. De administrativa kostnaderna för Irak är relativt höga

Tabell 5.

Mellanöstern och Nordafrika, kostnader i tkr

De fem största länderna 2007*	2005	2006	2007	Administrativa kostnader 2007
Västbanken och Gaza	145 868	183 383	171 757	14 160
Irak	47 093	62 533	77 191	6 568
Libanon	287	48 465	37 004	1 155
Marocko	2 801	6 914	7 989	276
Egypten	5 253	8 783	7 844	161
Övriga länder/regioner	53 264	65 490	76 615	10 277
Totala kostnader	254 566	375 568	378 399	32 597
Biståndsform				
Projektstöd	210 896	264 400	305 878	
Personalbistånd inkl. kontraktsfinansierat tekniskt samarbete	15 197	27 618	26 306	
Internationella kurser	4 945	13 397	15 187	
Krediter	132	75	107	
Garantier	0	0	0	
Programstöd	4 228	44 200	0	
varav generellt budgetstöd	0	0	0	
Sektorprogramstöd	4 228	44 200	0	
Humanitärt bistånd	4 775	5 000	2 500	
Forskning	0	0	0	
Bidrag till enskilda organisationer	14 393	20 878	28 421	
Totala kostnader	254 566	375 568	378 399	
Kanaler				
Multilaterala organisationer	66 128	89 825	118 574	
Svenska organisationer	101 636	155 748	158 067	
Samarbetslandets organisationer	61 792	94 722	45 735	
Övriga länders organisationer	19 352	32 607	52 123	
Internationella enskilda organisationer	5 658	2 666	3 900	
Totala kostnader	254 566	375 568	378 399	
Huvudsektorer				
Hälsa	21 927	73 937	19 718	1 109
Utbildning	0	2 325	0	0
Forskning	0	0	0	0
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	128 354	104 579	139 608	15 747
Konflikt, fred och säkerhet	13 855	8 953	62 325	1 234
Humanitärt bistånd	0	0	0	1 750
Infrastruktur	48 809	141 180	110 251	5 356
Handel, näringsliv och finansiella system	22 966	16 683	14 659	3 106
Naturreсурser och miljö	8 719	14 904	18 128	808
Budgetstöd för fattigdomsbekämpning	0	0	0	247
Övrigt	9 937	13 007	13 711	3 241
Totala kostnader	254 566	375 568	378 399	32 597
Antal giltiga insatser				
varav >15 mnkr	1	3	6	
Antal nya insatser	75	43	30	

* Enbart Västbanken och Gaza och Irak har landstrategier. Övriga länders utfall härrör från gamla insatser.

I totala kostnader för verksamhetsgrenen ingår utfall för sakanslagsfinansierad personal. För total kostnad exklusive dessa se bilaga 3.

trots att samarbetet hanteras från Stockholm och bara ett begränsat antal personer berörs. Under året finansierades två Irak-tjänster från sakanslag, vilket beräknas ha kostat 1,5 mnkr.

Förutom de två bilaterala strategierna för de ovannämnda länderna samt återuppbyggnadsstödet till Libanon styrs allt samarbete i regionen av en regional strategi, som även innefattar Marocko och Egypten. I de administrativa kostnaderna ingår en tjänst i fält. Att kostnaderna för regionala strategin är relativt sett höga förklaras av att arbetet fortfarande befinner sig i en uppbyggnadsfas och är till karaktären personalintensivt.

De totala administrativa kostnaderna för huvudsektorer i förhållande till utfallsvolymen är knappt 8,8 procent. De administrativt dyraste huvudsektorerna är dels Handel och näringsliv på 21,7 procent, dels Demokrati, samhällsstyrning och mänskliga rättigheter på 11,7 procent.

Orsaken är att arbetet inom dessa två sektorer utgörs av många små och komplicerade insatser.

Latinamerika

Verksamhetsgrenen omfattar internationellt utvecklingssamarbete med Latinamerika med undantag av vad som finansieras under verksamhetsgrenarna forskning, humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet, u-krediter och enskilda organisationer.

BEDÖMNING AV VERKSAMHETENS RESULTAT

Två regionala strategier vägleder samarbetet med Latinamerika, den ena för Centralamerika och Karibien och den andra för Sydamerika. I båda är demokrati samt social och ekonomisk utjämning särskilt viktiga målområden, inom ramen för det övergripande målet om minskad fattigdom.

Geografiskt har särskild prioritet givits till å ena sidan några av regionens fattigaste länder i termer av bruttonationalinkomst per capita (Honduras, Nicaragua och Bolivia) och å andra sidan åt några av regionens mest konfliktfyllda länder (Guatemala och Colombia). Ett begränsat utvecklingssamarbete sker med ytterligare några länder i regionen, samt i form av insatser med regional täckning.

På grund av regeringens beslut att förlänga samtliga strategier som styr utvecklingssamarbetet med Latinamerika i avvaktan på beslut om landfokusering har inga resultatanalysers tagits fram under 2007.

Sida bedömer att fyra områden, som tillsammans utgör mer än 90 procent av verksamhetsgrenens totala kostnader, är särskilt relevanta för redovisning av resultat 2007:

- Demokratisk samhällsstyrning baserad på respekt för mänskliga rättigheter
- Förankrade fredsprocesser, försoning och återuppbyggnad i konflikt- och postkonfliktländer
- Främja ett hållbart utnyttjande av naturresurser och omsorg om miljön
- Ekonomisk och social utveckling och utjämning

Urval av insatser har skett inom de sektorer som har störst andel i utvecklingssamarbetet i regionen och de insatser varje ambassad eller sektionskontor har ansett vara relevant för att belysa arbetet inom sektorn i respektive land. Vissa insatser presenteras eftersom Sida ansett att de kan bidra med viktiga erfarenheter.

Målområde Demokratisk samhällsstyrning baserad på respekt för mänskliga rättigheter

Målområdet svarar för nästan 50 procent av verksamhetsgrenens totala kostnader. Nedan följer några exempel på resultat inom området.

Guatemala

Inför valet 2007 i Guatemala genomfördes en omfattande valreform med bland annat en decentralisering av vallokalerna i syfte att öka det politiska deltagandet. Sidas stöd under perioden 2005–2007 uppgick till 15 mnkr. Sida samordnade även stödet från det internationella samfundet. Reformen har varit en större framgång än de flesta kunnat förutse. Valförrättandet fungerade i huvudsak tillfredställande och valdeltagandet i landet ökade från 55 procent valet 2003 till 60,5 procent. På landsbygden, där huvuddelen av de fattiga och urbefolkningen bor, var deltagandet ännu högre, uppemot 75–80 procent. Framsteg, om än mer blygsamma sådana, kan noteras vad gäller kandidatrepresentationen bland kvinnor och bland urbefolkning till kongress-, distrikts- och kommunfullmäktige samt till borgmästarposten. Av de som ställde upp som kandidater till valet 2007 var 12,6 procent kvinnor, en ökning med tre procentenheter från 2003. Antalet kvinnliga kongressledamöter ökade från 14 till 19 av totalt 158 ledamöter, medan antalet kvinnliga borgmästare minskade från 8 till 6, av totalt 332 borgmästare. Bara en mayakvinna nådde borgmästarposten.

Colombia

I Colombia har Sida under 2007 givit stöd med 1,5 mnkr till den nationella valövervakningsmekanismen MOE (Misión de Observación Electoral) inför och under årets val till kommuner och regionala församlingar. MOE, som har bred förankring i Colombias civila samhälle,

kompletterade de övervakningsinsatser som colombianska myndigheter och det internationella samfundet (Amerikanska staters organisation – OAS) genomförde. Den organisation som MOE byggde upp möjliggjorde en närvaro på valdagen med 5 000 observatörer i 233 kommuner i 20 län runt om i landet, liksom vid 19 vallokaler i huvudstaden. På så sätt täcktes cirka 58 procent av den potentiella väljarkåren. Sida bedömer att detta är ett bra resultat. I vart och ett av de län där MOE fanns på plats hade samverkan mellan flera olika lokala organisationer byggts upp för att ge stöd åt observationen. Alla som deltog i MOE fick i förväg utbildning i det colombianska valsystemet och i tillvägagångssättet för valobservation. En tid innan valdagen presenterade MOE riskkartor vad gäller oegentligheter, brist på administrativ kapacitet och politiskt förknippat våld, vilka distribuerades till myndigheter med ansvar för valens genomförande. MOE följde också upp och analyserade mediernas täckning av valen. Sida-representanter som deltog i OAS valövervakning bedömer att MOE:s produkter bildade viktigt underlag för OAS valobservationsgrupp. Resultatet ses också som framgång dels med tanke på att detta är den enda oberoende mekanism för valövervakning som finns, dels med tanke på att detta var första gången som man hade som inriktning att täcka hela nationen. Sida bedömer även att MOE genom sitt arbete har bidragit till det civila samhällets arbete för demokratis stärkande i Colombia genom att medverka till ett säkrare och mer transparent val.

Sida bedömer att resultaten som uppnåtts genom stöd till förbättringar av valsystem och till övervakning av val i Guatemala och Colombia bidragit till fattiga människors ökade möjligheter att delta i rättvisa och korrekta val.

Honduras

I Honduras har Sida givit stöd till regering och enskilda organisationer för att arbeta med antikorrupsionsinsatser. I maj 2007 har Consejo Nacional de Anticorrupción (CNA) med ett stöd från Sida på drygt en miljon kronor publicerat den första årliga rapporten om transparens och korruption i landet. Rapporten kartlägger, dokumenterar och belyser omfattningen av korruptionens problem, vilket bidrar till den nationella dialogen kring korruptionsproblematiken och till en precisering av hur ett nationellt system för transparens (Sistema Nacional de Integridad) kan utformas och användas. Vid lanseringen deltog bland andra kardinalen Oscar Andrés Rodríguez och den förra presidentkandidaten från Costa Rica, Ottón Solís, två internationellt välkända personligheter, vilket bidrog till att ge rapporten stor publicitet och spridning.

Sida bedömer att rapporten kommer att utgöra en viktig referensram av regeringen och kongressen för

planering och genomförande av anti-korrupsionsåtgärder inklusive ny lagstiftning. Sidas bedömning är att arbete för att kartlägga och motverka korruption bidrar till ökade möjligheter till ekonomisk utveckling för fattiga kvinnor, män och barn.

Det bredare programsamarbetet mellan Sida och UNDP i Honduras inom området demokrati och MR under åren 2004–2007 har utvärderats under året. Sidas ansats att arbeta med demokratifrågorna utifrån ett rättighetsperspektiv i interaktion med UNDP:s privilegerade roll och uppdrag har gjort det möjligt att arbeta med ytterst känsliga och för landet kritiska frågor, genom att man byggt förtroenden med regeringen, parlamentet och politiska partier, men också med det civila samhället. Arbetet har genomförts inom ramen för två huvudområden; politiska reformer samt rätts- och säkerhetssektorn.

Samarbetet mellan Sida och UNDP har möjliggjort samverkan mellan de politiska partierna i landet för att komma fram till och sedan genomföra breda överenskommelser för reformering av det politiska systemet. Centrala reformer har bland annat varit valreformer som fördjupat demokratin och ökat det politiska deltagandet för både män och kvinnor under genomförandet av de interna och allmänna valen 2005. I detta arbete har samarbetet och arbetsfördelningen med OAS varit centralt för resultaten. Samarbetet skapade förutsättningar för att via programmet styra upp genomförandet av valen 2005 samt bidrog till att den nya vallagen kunde följas. Den nya vallagen innebar större öppenhet och mer reglerade valkampanjer som gav möjlighet till ökat deltagande för män och kvinnor (och etniska minoriteter). Programmet gav på ett effektivt sätt stöd till de nationella nyckelinstitutionerna för demokratiska val; valdomstolen och det nationella personregistret. Ett konkret resultat av valreformerna var att andelen kvinnor i parlamentet ökade från 5 procent räknat från 2005 års allmänna val till 24 procent.

Programmet har även resulterat i en uppdatering av det nationella personregistret och röstlängder där cirka 120 000 döda lyfts ur och cirka 60 000 nya röstberättigade införlivats. Vidare har programmet bidragit till digitalisering av det nationella personregistret och etablerandet av 44 centra för information sammankopplade i ett nationellt heltäckande nätverk. Sida bedömer detta som ett grundläggande bidrag till demokratin och rätten att delta i demokratiska val samt den mänskliga rättigheten att ha tillgång till ID-handlingar.

Inom rätts- och säkerhetssektorn i Honduras har en vitbok vad gäller militärens roll i en demokrati processats fram med ett brett deltagande av aktörer inom civila samhället, polisen och militären. Boken fick stor nationell uppmärksamhet då regeringen offentliggjorde den.

Utvärderingen visar att processen varit ett viktigt bidrag till att stärka demokratin och också bidragit till minskade spänningar mellan militären och befolkningen. Andra exempel på resultat är ökad institutionell kapacitet för kontroll och registrering av lätta vapen, dock utan framgång vad gäller en mer restriktiv vapenlagstiftning. Vidare har man förbättrat samordning av information och statistik vad gäller våld och mord i samverkan mellan akutsjukhus, polis och rättsmedicin. Detta våldsobservatorium har integrerats i det nationella universitetet.

Nicaragua

Programmet för »barfotajurister« i Nicaragua, som Sida stött sedan 2002 med totalt 38,6 mnkr, bidrar direkt till att öka tillgången till rättvisa på landsbygden. I de områden där programmet verkar löser barfotajuristerna 55 procent av rättstvisterna, 20 procent löses inom det formella rättssystemet och 25 procent löses inte alls. Som jämförelse kan nämnas att andelen olösta rättstvister uppgår till 48 procent i de områden där det inte finns några barfotajurister.

Bolivia

I Bolivia slöt Sida under 2007 ett avtal med ombudsmannen för mänskliga rättigheter om fortsatt stöd. En viktig del i denna institutions arbete är att medla i de sociala konflikter som under de senaste åren har kommit att prägla landet. Ombudsmannainstitutionen agerar då på initiativ från parterna i konflikten, och kan i detta sammanhang dra fördel av sin stora prestige som försvarare av medborgarnas rättigheter och sin opartiskhet. Dess agerande har också stort folkligt stöd; enligt en opinionsundersökning stöder över nittio procent av befolkningen ombudsmannens försök att lösa dessa konflikter. Enligt en rapport publicerad i augusti 2007 agerade ombudsmannaämbetet under 2006 i 155 konflikter, och bidrog i flertalet fall till deras lösning. Enligt samma källa uppmättes även en tydlig minskning av antalet konflikter under detta år.

Sida bedömer att programmet med barfotajurister i Nicaragua och ombudsmannens arbete i Bolivia innebär viktiga bidrag till fattiga kvinnors, mäns och barns tillgång till rättvisa och att minska konflikter och våld i de områden där de verkar och att Sida genom resultaten av dessa program bidrar till en demokratisk samhällsstyrning i dessa länder.

I Bolivia har Sida i tre år tillsammans med Danida och DFID stött ett projekt för ökat deltagande i demokratiska processer. Detta har gjorts genom dokumentering av odokumenterade och marginaliserade medborgare, väljarregistrering och bred medborgarutbildning i demokratiska frågor. Projektet implementerades av den nationella valdomstolen och en sammanslutning av mindre ickestatliga organisationer under samordning av

FN:s utvecklingsprogram. Projektet genomfördes mellan maj 2004 och december 2006. Slututvärderingen av projektet har påvisat positiva resultat. Nästan 125 000 odokumenterade personer har försetts med identitetshandlingar, över 1 200 workshops har hållits där information och utbildning givits om medborgerliga rättigheter och det demokratiska systemet och nästan 300 personer har utbildats för att hjälpa fattiga män och kvinnor på landsbygden att komma till rätta med bristfälliga och/eller felaktiga identitetshandlingar. Valdeltagandet har stigit avsevärt under perioden – i folkomröstningen 2004 deltog 61 procent av de röstberättigade, medan 81 procent deltog i valet till den konstituerande församlingen 2006.

Målområde förankrade fredsprocesser, försoning och återuppbyggnad i konflikt- och postkonfliktländer

Enligt nu gällande strategier skall Sida arbeta med konflikthantering, fredsprocesser och försoning i Guatemala och Colombia.

Guatemala

Under den interna väpnade konflikten i Guatemala spelade polisen en avgörande roll i övergreppen mot de mänskliga rättigheterna, särskilt i urbana områden. 2005 påbörjades arbetet med att systematisera informationen i de dittills okända nationella polisarkiven. Sida var den största givaren med ett bidrag på 15 mnkr under 2006–2007. Arkiven har visat sig innehålla mycket omfattande dokumentation över polisväsendets struktur och arbetssätt samt över ordergången i enskilda ärenden. Arkiven bidrar i detta nu med bevismaterial och underlag till ombudsmannaämbetets utredningar av mänskliga rättighetsövergrepp under den för inbördeskriget mest kritiska perioden 1975–1985.

Colombia

Den colombianska organisationen Corporación Nuevo Arco Iris (CNAI) har fått stöd med cirka två mnkr från Sida för sitt arbete med våldets offer och deras rättigheter inom ramen för lagen om rättvisa och fred (Ley de Justicia y Paz). Detta som en del av Sidas bidrag till en förhandlad lösning på den interna väpnade konflikten i Colombia. Lagen reglerar demobiliseringen och lagföringen av de tidigare paramilitärerna och offrens rätt till sanning, rättvisa och gottgörelse. CNAI:s arbete har varit inriktat på aktiviteter för att stärka offrens inflytande över lagens tillämpning samt juridiskt stöd till offren i fem läns huvudstäder, Cartagena, Sincelejo, Bucaramanga, Medellín och Bogota. De resultat CNAI redovisar är ökad synlighet för frågan om offrens rättigheter och erkännande från myndigheter om ansvar gentemot offren. Projektet har också bidragit till ökad verksamhet bland organisationer

som representerar offer i form av egna initiativ till att sammanställa information om våldet och ökat deltagande i nätverk. Fattiga människor har svårare att få upprättelse samtidigt som de oftast drabbas hårdast av brotten mot mänskliga rättigheter. Baserat på CNAI:s rapport är Sidas bedömning att verksamheten bidragit till att stärka organiseringen bland offren för våldet i Colombia och ökat deras förutsättningar att kräva sin rätt.

Arbetet för att kartlägga och tydliggöra ansvar för övergrepp begångna under kriget är viktigt för försoning.

Sida och UNDP har skrivit avtal om ett treårigt stöd till ett program för försoning och utveckling (REDES) i Colombia. REDES mål är att främja försoning och utvecklingsinitiativ i regioner som drabbats särskilt hårt av våld och den interna väpnade konflikten samt att hjälpa till att stärka dessa samhällen institutionellt, socialt, ekonomiskt och säkerhetsmässigt. En utvärdering av programmet visar att det är strategiskt med ett klart fokus på att hitta lösningar som bidrar till utveckling och fred i Colombia. REDES skapar möjligheter till debatter kring regional och nationell utveckling som även inkluderar utsatta grupper samt stödjer utveckling och praktisk tillämpning av politiska riktlinjer på lokal, regional och nationell nivå. Sammantaget spelar UNDP en unik fredsbyggande roll i några av Colombias allra fattigaste konfliktområden.

Målområde främja ett hållbart utnyttjande av naturresurser och omsorg om miljön

Sektorn naturresurser och miljö omfattar 16 procent av anslaget kostnader och är därmed den näst största i Latinamerika.

Honduras

I Honduras stödjer Sida, med 24 mnkr, genomförandet av ett program som syftar till att förbättra styrningen och hanteringen av vattenresurserna på lokalnivå på ett miljömässigt hållbart sätt, DECEAS (Decentralización de Agua y Saneamiento). Programmet riktar sig till lokala myndigheter, organisationer och befolkningen i kommunerna. Genom en decentraliserad och kvalitativt förbättrad hantering av vatten förväntas fattig landbygdsbefolkning i fem kommuner få ökad tillgång till rent vatten och sanitet. Under 2007, programmets första år, har aktiviteterna inriktats på att höja kapacitet och stärka dialogen mellan aktörerna som kommer att ansvara för hållbarheten i vatten- och sanitetssystemen. I de områden där graden av organisation och social sammanhållning på lokal nivå redan varit tillräcklig stark har de infrastrukturella investeringarna kunnat påbörjas. Under året har bland annat samtliga fem kommuner etablerat grunddata (baselines) beträffande vatten- och sanitetsförhållanden, nybygge. Vidare har en expansion av 25 vatten- och sanitetssystem påbörjats

vilket kommer att ge 2 600 familjer tillgång till rent vatten. 40 lokala vattenstyrelser har kompetensutvecklats inom kvalitetskontroll av vatten och rutiner för denna kontroll har etablerats hos samtliga. Vidare har 330 lokala vattenstyrelser kapacitetsutvecklats inom miljömässig och uthålligt hanterande av vattensystemen, och tre permanenta vatten- och sanitetsenheter på kommunnivå och tio självförsörjande klorbanker har etablerats. Sidas bedömning är att programmet har lyckats etablera principer och arbetssätt som kommer att bidra till uthålligt tillgång till vatten och därmed hälsa på kommunnivå.

Bolivia

I Bolivia är bristen på rent vatten och grundläggande sanitet ett problem, särskilt på landsbygden. Sida bidrar genom stöd till UNICEF:s program för vatten, sanitet och hygien till uppfyllandet av det sjunde millenniemålet. De första nio månaderna 2007 har det byggts 31 system för vattendistribution, vilket givit rent vatten till cirka 3 825 män, kvinnor och barn i 765 familjer. Därutöver har det byggts ekologiska latriner i 61 skolor på landsbygden med cirka 3 700 elever.

En ökad tillgång till vatten och sanitet bidrar till förbättrade levnadsförhållanden för fattiga människor i byar på landsbygden och är en viktig faktor för att minska diarrésjukdomar, undernäring och barnadödlighet. En utvärdering av Sidas institutionsstärkande stöd till Bolivias Skogsstyrelse (Superintendencia Forestal) 2003–2006 fann att projektet hade byggt på en adekvat problemanalys och att de viktiga målen hade uppfyllts såsom fortbildning av personal och framtagandet av en strategisk plan. Däremot ansåg utvärderarna att projektets omfattning varit för begränsad då endast en aktör inom den breda skogssektorn deltagit. Stödets effekter begränsades på grund av de turbulenta politiska skeendena under 2003–2006. Utvärderingen rekommenderar emellertid Sida att överväga framtida stöd inom sektorn förutsatt att den nationella politiken inom sektorn definieras ytterligare och en programansats kan tillämpas.

Målområde ekonomisk och social utveckling och utjämning

Målområdet omfattar sektorerna hälsa, utbildning, infrastruktur samt handel, näringsliv och finansiella system samt delar av sektorn naturresurser och miljö. Nedan följer några exempel på resultat inom området.

Guatemala

Guatemala hör, vid sidan av Haiti och Bolivia, till de tre länder som har högst mödra- och barnadödlighet i Latinamerika. Guatemala är det land i Centralamerika som har lägst offentliga utgifter för hälso- och sjukvård som andel av BNP samt med en urbefolkning på landsbygden som är kraftigt diskriminerad vad gäller tillgången

till hälsovård. Inom ramen för den nationella hälsopolitiken har Guatemalas regering utvecklat ett integrerat system för hälsovård för att försöka utjämna dessa skillnader. Programmet har haft betydande framgångar enligt den utvärdering som genomfördes i juli 2007. Bland annat framgår det att hälsoministeriet lyckats öka och förbättra hälsoservicen inom de berörda områdena samt att regelverk och gemensamma protokoll för vården har uppdaterats. Personalen har utbildats och efterfrågan på vård tilltagit. Vidare har alla områden omfattade av programmet infört ett system för epidemiologisk bevakning. Resultat visar att såväl barna- som mödradödligheten minskat med uppemot 40 procent sedan 2000–2001 i vissa av de aktuella områdena. Bäst resultat uppvisar hälsoområdet Quiché där barnadödligheten sjunkit från 28,7 till 17,1 per tusen levande födda barn och mödradödligheten sjunkit från 152 till 92,3 per 100 000 levande födda. Ett annat resultat är att ministeriets genomförarkapacitet har stärkts och det folkliga deltagandet i hälsofrågor lokalt har ökat.

Bristen på möjligheter att förbättra sina inkomster är för Guatemalas fattiga ett stort problem. Genom programmet FDLG, fonden för lokal utveckling i Guatemala som Sida finansierar med 48 mnkr, erbjuds fattiga – som inte har tillgång till krediter från de etablerade bankerna – mikrokrediter för att förbättra sina inkomstmöjligheter. Målet för hela programperioden 2005–2007 är att 35 000 personer skall ha fått krediter för inkomstgenerering. Under perioden januari–juni 2007 hade 9 540 personer, i huvudsak ursprungskvinnor i extrem fattigdom, kunnat göra inkomstbringande investeringar med de krediter de erhållit inom ramen för programmet.

Honduras

I Honduras beräknas 33 procent av befolkningen vara utan tillgång till hälso- och sjukvård. Sidas stöd till hälsosektorn i Honduras har sedan 1995 gått till »Access to Health Programme«, ett initiativ i hälsoministeriets regi med ett nuvarande avtal med Sida på 70 mnkr som löper 2002–2007. Programmets mål är att skapa tillgång till hälso- och sjukvård av god kvalitet för den fattigaste befolkningen i enlighet med WHO:s principer för grundläggande och livsavgörande primärhälsovård. Programmet har inriktat sig på samarbete med myndigheter och civila samhället på kommunnivå och har aktivt uppmuntrat invånarnas engagemang i utformandet av hälso- och sjukvården. Programmet har flera delmål, varav ett är att nå ut till den befolkning som bor i de mest avlägsna byarna på landsbygden genom så kallad »Unidades Comunitarias de Salud (UCOS)« – »byhälsovårdsstugor«. UCOS arbetar dels med att tidigt upptäcka och remittera sjukdomsfall, dels med att tillhandahålla preventiv service inom bland annat barna- och mödravård, vaccination

och nutrition. Varje UCOS tillhör en primärvårdsenhet i närliggande tätort varifrån UCOS volontärerna får utbildning, handledning och material. UCOS har visat sig vara kostnadseffektivt, hållbart och väl anpassat till lokala förhållanden. Genom öppnandet av 43 nya UCOS under år 2007 har antalet fattiga kvinnor, män och barn som fått tillgång till grundläggande och livsavgörande hälso- och sjukvård ökat med ca 15 000 till totalt 36 111. Programmet avslutas 2007, vilket innebär att en total redovisning av uppnådda resultat för programmet inte kan förväntas förrän under 2008.

Bolivia

I Bolivia har Sverige lämnat stöd till undervisningssektorn tillsammans med Holland och Danmark sedan 2005. Det övergripande målet för Sidas samarbete är dels att främja de fattigas deltagande i primär- och sekundärundervisning, dels att främja och utveckla tvåspråkig undervisning som ett sätt att stödja eftersatta samhällens rättigheter. En viktig strategi för att få eleverna att stanna i skolan är att förbättra tillgången till och kvaliteten på undervisningen genom informations- och kommunikationsteknologi. Rapportering första kvartalet 2007 visar att under 2006 byggdes 122 IT-center upp, vilket var 7 fler än målsättningen. Målet är att bygga upp 1 000 IT-center till 2010.

Sammanfattning

I Latinamerika arbetar Sida i länder stor ojämlikhet och därmed också en hög risk för konflikter. Demokratiska processer och institutioner har dock stärkts och länderna respekterar i större utsträckning än tidigare mänskliga rättigheter. Sidas långsiktiga arbete för fred och demokrati har bidragit till att Sverige setts som en konstruktiv och pålitlig aktör. Beslutet om en avveckling av utvecklingssamarbetet i Honduras och Nicaragua påverkar på kort sikt det förtroende som byggts upp.

Sida bedömer att den väl avvägda blandningen av stöd till ländernas statliga aktörer, multilaterala organisationer och det civila samhället bidrar till ökade möjligheter för de allra fattigaste att förändra sin situation. Stödet till demokrati och mänskliga rättigheter har givit goda resultat men stödet har inte bidragit till ökade ekonomiska möjligheter för de fattigaste i den omfattning som förväntats. Däremot har direkta insatser för ökade inkomster för de fattigaste givit goda resultat.

Bristen på en tydligt uttalad politisk vilja och tydliga program för fattigdomsminskning i flera av länderna har inneburit att inget budgetstöd har betalats ut.

ANALYS AV UTFALL

Utfallet 2007 för verksamhetsgrenen Latinamerika uppgick till drygt 1 mdkr, vilket utgör 6,5 procent av Sidas

totala utfall. Biståndsformen Projektstöd står för ungefär hälften av utfallet. Andelen programstöd har minskat på grund av att budgetstöd inte utbetalades under 2007. Sida beslöt efter en inledande beredning att inte utbetala budgetstöd till vare sig Bolivia, Honduras eller Nicaragua. Bidragen till enskilda organisationer har ökat av två skäl. Dels på grund av att stöd kanaliseras via enskilda organisationer i de fall regeringar inte prioriterat utvecklings-samarbete, dels på grund av att Sida, tillsammans med andra givare i Guatemala och Nicaragua, skapat gemensamma fonder för stöd till civila samhället.

Sektorn demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter fortsätter att vara den största sektorn i Latinamerika och står för nästan hälften av utfallet. Sektorn naturresurser och miljö har ökat sin andel något medan de sociala sektorerna hälsa och utbildning tillsammans minskat. Tillsammans utgör dessa tre 76 procent av det totala utfallet i regionen.

Under 2006 hade ett flertal länder i Latinamerika nya regeringar, vilket påverkade deras kapacitet att hantera bistånd. 2007 har dessa länders kapacitet förbättrats, vilket gjort att utfallet kunnat öka. De fem största länderna står för tre fjärdedelar av utfallet. Av den resterande fjärdedelen går huvuddelen till regionala projekt och program.

Den svenska regeringens beslut hösten 2006 att se över vilka länder som skall vara mottagare för fortsatt svenskt bistånd gjorde att nya projekt 2007 inte alltid initierades på det sätt som var planerat. Detta skedde

bland annat i Honduras. Trots osäkerheten ökade antalet nya insatser under året, liksom antalet insatser med ett utfall större än 15 mnkr. Att insatserna inte ökade mer berodde på regeringens beslut om att Sida inte hade rätt att ingå avtal längre än till december 2008.

De totala administrativa kostnaderna räknat på land och i relation till utfallsvolymen utgör 8,4 procent. Sett på fördelningen per land är den relativt jämn med en genomsnittlig administrativ kostnadsandel på 6 procent, bortsett från Bolivia som ligger på 10,4 procent. Orsaken till Bolivias högre värde är att kontoret är dimensionerat för ett mer omfattande utvecklingssamarbete men har fått minska omfattningen på grund av de rådande oroligheterna i landet. Det regionala samarbetet utgör flera små insatser spridda över hela regionen där flera handläggare är involverade.

De totala administrativa kostnaderna för huvudsektorer i förhållande till utfallsvolymen är 8,4 procent. De tre största huvudsektorerna, Hälsa, Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter samt Naturresurser och miljö har samtliga en låg administrativ kostnadsandel. Det är de mindre sektorerna Forskning, och handel som utgör de administrativt mest kostsamma sektorerna. Vad gäller forskning innehåller de administrativa kostnaderna även fältorganisationens stöd till verksamhetsgrenen forskning. Administrativa kostnader för Handel handlar till stor del om ett arbete för privatsektorutveckling i Bolivia som inte kommit igång ordentligt på grund av de interna konflikterna i landet.

Tabell 6.

Latinamerika, kostnader i tkr

De fem största länderna 2007	2005	2006	2007	Administrativa kostnader 2007
Nicaragua	261 877	199 762	238 479	14 804
Guatemala	94 973	186 240	189 165	10 527
Honduras	140 053	117 476	120 666	7 475
Bolivia	126 075	90 169	118 730	11 764
Colombia	66 593	103 951	98 237	6 059
Övriga länder/regioner	233 842	205 048	236 333	30 723
Totala kostnader	923 413	902 646	1 001 612	81 353
Biståndsform				
Projektstöd	456 047	532 051	512 651	
Personalbistånd inkl. kontraktsfinansierat tekniskt samarbete	127 263	115 942	133 319	
Internationella kurser	10 653	25 292	28 352	
Krediter	27 712	-28 894	22 554	
Garantier	0	0	0	
Programstöd	195 998	181 106	161 186	
<i>varav generellt budgetstöd</i>	60 000	70 000	0	
<i>Sektorprogramstöd</i>	135 998	111 106	126 186	
Humanitärt bistånd	5 622	5 728	663	
Forskning	2 067	73	-14	
Bidrag till enskilda organisationer	98 052	71 349	142 901	
Totala kostnader	923 413	902 646	1 001 612	
Kanaler				
Multilaterala organisationer	202 282	229 838	244 277	
Svenska organisationer	227 531	212 833	234 839	
Samarbetslandets organisationer	404 808	358 942	402 004	
Övriga länders organisationer	53 254	51 705	75 819	
Internationella enskilda organisationer	35 539	49 328	44 672	
Totala kostnader	923 413	902 646	1 001 612	
Huvudsektorer				
Hälsa	105 353	125 203	117 376	8 558
Utbildning	87 430	43 636	44 509	2 975
Forskning	2 704	525	1 000	194
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	390 153	363 503	486 223	33 467
Konflikt, fred och säkerhet	19 833	65 436	45 593	4 203
Humanitärt bistånd	1 510	27 638	14 319	364
Infrastruktur	77 653	24 513	51 468	2 315
Handel, näringsliv och finansiella system	30 945	27 381	16 145	2 972
Naturresurser och miljö	105 538	122 095	155 562	9 478
Budgetstöd för fattigdomsbekämpning	60 000	70 000	0	2 085
Övrigt	42 294	32 716	69 416	14 740
Totala kostnader	923 413	902 646	1 001 612	81 353
Antal giltiga insatser				
Antal giltiga insatser	448	423	420	
<i>varav > 15 mnkr</i>	9	10	12	
<i>Antal nya insatser</i>	126	83	99	

Negativa belopp beror på återbetalningar.

I totala kostnader för verksamhetsgrenen ingår utfall för sakanslagsfinansierad personal. För total kostnad exklusive dessa se bilaga 3.

Östeuropa och Centralasien

Verksamhetsgrenen omfattar länder i Sveriges östra närområde, Västra Balkan, Södra Kaukasus samt Centralasien. Sidas verksamhet ska styras av mål enligt gällande land-, region- och samarbetsstrategier.

BEDÖMNING AV VERKSAMHETENS RESULTAT

Sidas bedömning är att resultaten av Sidas stöd inom verksamhetsområdet generellt sett varit positiva under 2007.

Resultatanalysen har genomförts för Albanien och Serbien under 2007. Dessa visar att programmen har genomförts i enlighet med gällande strategier och att de har hög relevans för ländernas fattigdomsminskning och EU-närmande. I Serbien har genomförandet av strategin varit effektivt och de flesta projekt har starkt ägarskap. Analysen för Albanien visar att majoriteten av projekten kommer att åstadkomma planerade resultat trots ibland svagt lokalt ägarskap och låg kapacitet.

I samband med utfasningen av samarbetet med Ryssland har en summering av uppnådda resultat påbörjats. Goda resultat har enligt Sidas bedömning uppnåtts framför allt inom det sociala området och inom miljöområdet. Inom Svartahavsregionen gör både Ukraina och Moldavien framsteg vad gäller EU-närmandet men avsaknaden av tydligt medlemskapsperspektiv begränsar reformtakten. Den politiska turbulensen i Ukraina har till viss del påverkat utformningen av utvecklingssamarbetet under året. Moldavien drabbades under 2007 av en mycket omfattande torka som också har haft negativa återverkningar på genomförandet av viktiga reformer som biståndet stödjer. Den oklara statusfrågan gällande Kosovo påverkar generellt reformutvecklingen framför allt i Kosovo och Serbien även om flera positiva resultat finns på insatsnivå.

Sida har under året arbetat systematiskt med EU-frågor och betydelsen av EU-närmande som drivkraft för reformer för länderna inom verksamhetsområdet. Sveriges program och strategier koordineras med EU:s olika finansieringsinstrument och Sida är tillsammans med UD även en aktiv part i Bryssel i syfte att öka genomslaget för svenska prioriterade frågor. Under 2007 har enligt Sidas bedömning detta arbete gått tydligt framåt och både samordningen och koordineringen har stärkts ytterligare.

Sida delar upp redovisningen i nedanstående tre sub-regioner och i tre målområden:

- Svartahavsregionen
- Ryssland, Vitryssland och Centralasien.
- Västra Balkan

- Demokratisk samhällsstyrning baserad på respekt för mänskliga rättigheter
- EU-integration och samordning
- Ekonomisk och social utveckling och utjämning

Målområdet Demokratisk samhällsstyrning är både arbetsmässigt och volymmässigt det största målområdet i regionen. Målområdet EU-integration och samordning har delvis olika karaktäristika inom de tre subregionerna, men är centralt för all Sidas verksamhet i regionen. Detta dels genom att flera av länderna aspirerar på framtida medlemskap, dels genom att EU i dag är regionens största biståndsgivare. Målområdet Ekonomisk och social utveckling och utjämning innefattar både privatsektorutveckling och reformarbete inom sociala sektorer med fokus på fördelningspolitiska aspekter.

Nedan följer ett antal exempel som belyser resultat inom respektive målområde. Urvalet har gjorts utifrån en önskan att spegla ett brett spektra av insatser och även få viss representativitet bland länderna i regionen.

SVARTAHAVSREGIONEN

Länderna i Svartahavsregionen tillhör Europeiska Unionens närmaste grannskap. Sidas insatser i länderna har stött ländernas närmande till Europeiska unionen och deras fattigdomsbekämpning och demokratiutveckling.

Målområde: Demokratisk samhällsstyrning baserad på respekt för mänskliga rättigheter

Huvudsyftet för Sida inom detta målområde är att främja Svartahavsländernas strävanden att förbättra demokrati-

utvecklingen för att möjliggöra deras närmande till EU. För att bidra till ländernas ansträngningar att uppfylla kraven beträffande respekt för mänskliga rättigheter arbetar Sida med insatser som rör dels kvinnor i utveckling, dels funktionshindrade, internflyktingar eller minoriteter som romer och krimtatarer. Insatserna är ofta kopplade till kapacitetsbyggande och förvaltningsstöd, såsom uppbyggnaden av frivård som alternativ till fängelsestraff samt ett humanare omhändertagande av ungdomar inom kriminalvården. Därutöver utgår stöd modernisering av ländernas förvaltningsystem, med offentlig finansiell styrning i fokus.

För att öka graden av måloppfyllelse har Sida arbetat aktivt med trepartssamarbeten med de Baltiska länderna för att dra nytta av relevanta transitionserfarenheter av till exempel parlamentariskt arbete och räddningstjänst.

Turkiet

Målet med Sidas stöd till ökad respekt för mänskliga rättigheter i Turkiet är att stödja landets strävan mot uppfyllandet av det så kallade Köpenhamnskriteriet. Mot bakgrund av detta har Sida givit stöd inom områden så som utbildning i mänskliga rättigheter och en ökning av kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Under året har Sida även stött åtgärder riktade mot specifika missgynnade grupper såsom internflyktingar. Sida har tidigare år finansierat insatser som 2007 visar sig ha resulterat i harmonisering av lagar och regler för så kallade kompensationskommissioner, från vilka internflyktingar har kunnat få ersättning för förlorad egendom. Detta har lett till en mer rättvis bedömning av internflyktingarnas kompensationsansökningar samt att antalet ansökningar har ökat. Den totala kostnaden för denna insats är cirka 473 000 USD, varav Sida har bidragit med totalt 1,2 mnkr.

Balkan och Södra Kaukasien

Sida har tillsammans med den danska biståndsorganisationen DANIDA finansierat den danska organisationen Cross Cultures Project Association som i många år har arbetat med fotbollsskolor på Balkan och i Södra Kaukasien. I dessa sammanförs barn över reella eller potentiella konfliktgränser genom fotbollsspel för att utan nationalistiska förtecken främja fredlig samvaro och tolerans mellan ungdomar från olika etnicitets- och samhällsgrupper. Under 2007 har sammanlagt 1 920 ungdomar deltagit. Stöd har utgått med 3 mnkr under 2007. Sida bedömer insatsen som ett värdefullt och ett konkret bidrag till den pågående demokratiserings- och konfliktlösningsprocessen därför att insatsen når en grupp som annars sällan involveras.

Målområde: EU-integration och samordning

Samarbetet i Svartahavsregionen styrs av de behov som EU-närmandet aktualiserar under ländernas förhand-

lings- och anpassningsprocesser. För att öka graden av måloppfyllelse har Sida valt att arbeta med frågor som har hög prioritet på EU-agendan. Bland annat har satsningar påbörjats inom området offentlig finansiell styrning. Satsningarna syftar till att förbereda för kompletterande svenska insatser kring EU:s sektorbudgetstöd. Ett arbete pågår också för att stärka ländernas ägarskap och få till stånd en bättre samordning mellan givarna. Direkt stöd till specifika EU-relaterade processer omfattade under 2007 endast en begränsad del av det samlade stödet, men övriga insatser genomsyras också alltmer av EU-integration.

Ukraina

Ett medlemskap i World Trade Organisation (WTO) är ett villkor för Ukrainas nästa steg i EU-närmandet. Två Sida-insatser (1,5 mnkr 2007) har genomförts under året i syfte att dels bidra till en effektivare förvaltning och ökad kunskap om WTO, dels sprida kunskap om vad Free Trade Agreement (FTA) innebär i förhållande till alternativa handelsarrangemang. Insatserna har gjorts i samarbete med ukrainska tankesmedjor samt med Svenska Kommerskollegiet. Analyser rörande konsekvenserna av FTA samt det förändringsarbete som myndigheterna står inför när WTO-medlemskapet träder i kraft har presenterats för det lokala näringslivet runtom i landet. Särskilt fokus har lagts på regioner som annars skulle riskera att få bristfällig information. Sida bedömer att insatserna har resulterat i effektivare förberedelser inför ett WTO-medlemskap.

Sida har medverkat till en delfinansiering (3 mnkr 2007) av reformeringsarbetet av det Ukrainska valsystemet. Ett positivt delresultat under året var genomförandet av parlamentsvalet i september som enligt ODIHR:s bedömning fungerade relativt väl.

Målområde: Ekonomisk och social utveckling och utjämning

Inom Svartahavsländerna finns stora ekonomiska skillnader mellan stad och landsbygd. Snedfördelningen av resurser bidrar till ökad arbetslöshet och emigration vilket i sig utgör hinder för Europaintegration. Sida har via långsiktiga insatser bidragit till att främja ökad sysselsättning och social utjämning.

Armenien och Ukraina

Sida har i syfte att främja ekonomisk och social utveckling och utjämning i Armenien och Ukraina, genomfört insatser inom ländernas skogsnäring. Skogsnäringen är en viktig industri som dock fortfarande vilar på föråldrade metoder. Sidas insatser (5,5 mnkr till Armenien, 3,6 mnkr till Ukraina) har bidragit till införande av moderna metoder för inventering, planering, statistik, demonstrationsytor, samt akademisk utbildning och forskning.

Ukraina

Sida har finansierat insatser inom jordbruk i Ukraina med syfte att öka landets produktivitet av grönsaksodling och mjölkproduktion. Stödet har även syftat till att förbättra färskvarudistributionen samt att utbilda bankkredithandläggare för effektivare kreditgivning till jordbrukssektorn. Sidas kostnad för projekten var under 2007 ca 4,8 mnkr. Insatserna har resulterat i nya avsättningsmöjligheter under den tidiga grönsakssäsongen. Mjölkproduktiviteten har vid tre av fem pilotfärmer ökat med tio procent under första halvåret 2007. Detta är ett bra resultat med tanke på att mjölkproduktionen i landet som helhet minskade med drygt fyra procent och under året utvidgades stödet till att omfatta ytterligare sju pilotfärmer. Volymen på bankkrediterna till ett antal pilotfärmer har också ökat och vissa standardiseringsåtgärder har genomförts som underlättar avsättning till stora uppköpare.

Moldavien

I Moldavien har Sida sedan 2002 finansierat ett landsbygdsutvecklingsprogram med verksamhet i hela landet. Syftet med programmet har varit att öka tillväxten på landsbygden. Sida har finansierat programmet med 48 mnkr under perioden 2006–2009, varav 17 mnkr 2007. Programmet har i sin helhet kostat totalt 208 mnkr. Under året har 365 byar med över 7 600 deltagare fått teknisk rådgivning och finansiellt stöd, antingen genom lån eller genom rådgivning. Ett delmål är skapandet av nya små och medelstora företag på landsbygden. Fler än 180 företag har etablerats som ett resultat av programmet. Det finns ingen tillförlitlig statistik över hur inkomsterna ökat för olika grupper, men det har skett en höjning i disponibel inkomst för landsbygdsbefolkningen generellt.

RYSSLAND, VITRYSSLAND OCH CENTRALASIEN

Målområde: Demokratisk samhällsstyrning baserad på respekt för mänskliga rättigheter

Inom området Demokratisk samhällsstyrning baserad på respekt för mänskliga rättigheter har Sida under året arbetat mer med direkta nyckelaktörer inom mänskliga rättigheter än tidigare. Detta gäller särskilt i Ryssland. I det arbetet har yttrandefrihet och minskat könsbaserat våld varit prioriterade frågor. Under året har Sida påbörjat beredning av stöd till HBT-personer i Ryssland.

Vitryssland

Oberoende media i Vitryssland är fortsatt utsatta och allt färre. Sida ger därför stöd via Institutet för Fortbildning av Journalister (Fojo) som arbetar med Vitryska journalister. Samarbetet har bidragit till en utvecklad

och stärkt förståelse för massmedias roll i ett demokratiskt samhälle och ökad journalistisk kunskap. Stödet har även bidragit till att berika deltagarnas specialkunskap om arbetsmetoder, intervjueteknik och journalistisk etik samt till insikter kring jämställdhetsfrågor kopplat till journalistik och massmedia, som exempelvis sexistisk reklam och bildpublicering. De aktiviteter som genomfördes under 2007 har särskilt syftat till att diskutera situationen för regionala massmedia och medias roll med rapportering kring etniska minoriteter och immigranter. Sammanlagt har 145 personer deltagit i femton olika projektaktiviteter mellan 2005–2007 och 20 personer i två in-house projekt på fyra vitryska lokaltidningar. Av deltagarna var 52 procent kvinnor. Sidas avslutade fas av denna insats (2005–2007) hade en total budget om cirka 6 mnkr och utfallet för 2007 var 1,9 mnkr.

Ryssland

Sida stödjer ett projekt i Ryssland som drivs av Kvinnoforum och vars syfte är att åtgärda bristen på rapportering om jämställdhet. Sida finansierar projektet med till 3,4 mnkr varav utfallet för 2007 var 0,7 mnkr. Projektets främsta resultat under året har varit produktionen av sex kortfilmer om jämställdhet. Filmerna har visats i sex regionala TV-kanaler i samband med kvällsnyheterna. Uppskattningsvis har närmare 50 miljoner tittare nåtts av filmerna. Då inga mätningar gjorts huruvida kunskapen ökat kring frågan går det inte att säga något exakt om effekterna. Sidas bedömning är dock att givet den stora målgrupp som filmen nådde har frågan om jämställdhet belysts bättre.

Sida stödjer sedan 2004 genom Svenska Helsingforskommittén den ryska organisationen Russia Justice Initiative. Organisationen dokumenterar övergrepp mot mänskliga rättigheter samt ger juridisk hjälp till anhöriga till personer som försvann under Tjetjenienkrigen. Projektets totala kostnad är 3,6 mnkr i fas 1 och 2,7 mnkr i fas 2. Organisationen stödjer idag ett hundratal fall under beredning i Europadomstolen och i flera fall har ryska staten fällts med anledning av övergrepp mot tjetjener. Totalt har 133 fall antagits av domstolen, varav 12 fall 2007. Ryska staten har fällts för totalt åtta fall, varav tre fall 2007. De fällande domarna gör att ett antal tjetjenska familjer har fått ekonomisk kompensation av ryska staten för övergrepp begångna av ryska myndigheter under Tjetjenienkrigen.

Kirgizistan

Sidas stöd till folkhälsa i Kirgizistan har bidragit till att 180 respektive 160 byhälsokommittéer etablerats i två län. Införandet av kommittéerna har ökat bybornas inflytande och de ges nu ett ökat medbestämmande kring både åtgärder och prioriteringar för att förbättra

folkhälsan. Bland annat har jodiserat salt, insatser mot malaria och för amning identifierats som särskilt viktiga. Projektet samfinansierats med Schweiz med en total kostnad på 23,6 mnkr varav Sida står för 12 mnkr. Kostnaden för 2007 var 5,6 mnkr. Genom det svenska stödet har verksamheten kunnat utökas att omfatta fler län.

Målområde: EU-integration och samordning

Trots att Vitryssland omfattas av EU:s grannlandsprogram ENPI och omges av EU-medlemmar råder en bitvis ansträngd relation mellan Vitryssland och EU. Sida har under året gjort en kraftig ambitionshöjning att samordna sig med EU främst avseende Vitryssland men arbetet är aktivt även i Tadzjikistan och Kirgizistan. Centralasien omfattas inte av ENPI men EU har nyligen antagit en ny strategi för sitt arbete i Centralasien och EU kommer att uppgradera sitt kontor i Kirgizistan. Detta kommer möjliggöra bättre samordning i fält. Sverige vill stärka EU-kontoren i Centralasien och har erbjudit två nationella experter.

Vitryssland

En aktiv dialog har under året förts om samordningen kring det europeiska partnerskapsinstrumentet för Vitryssland 2007–2010 och Sveriges bidrag genom Sida till detta. Vikten av enskilda organisationers roll i samarbetet har framhållits från svensk sida. Ingen EU-handlingsplan har upprättats för landet, eftersom Vitrysslands förståelse och respekt för mänskliga rättigheter måste förbättras innan detta kan ske. I stället har EU ett årligt handlingsprogram som är begränsat i omfattning. Samråd har bland annat skett avseende stöd till utarbetande av energipolicys inom ramen för handlingsprogrammet. Den informella samordningen kring Vitryssland har intensifierats under året, både vad gäller angränsande länder och i Bryssel.

Tadzjikistan

I Tadzjikistan har Sida aktivt verkat för ökad samordning i givargruppen. Sida hade fram till juni 2007 ordförandeskapet i Donor Coordination Council, en samverkansgrupp med syfte att främja givarkoordinering och harmonisering i Parisagendans anda. Sidas bedömning är att den ökade koordineringen har resulterat i en enklare dialog med den tadjikiska regeringen samt i mer utvecklade samarbetsformer. Donor Coordination Council har blivit det organ där övergripande diskussioner och återkoppling har skett i processen med att utarbeta Tadzjikistans nya fattigdomsstrategi.

Målområde: Ekonomisk och social utveckling och utjämning

Sida har under året minskat sitt arbete med ekonomisk utveckling i Ryssland i linje med strategin och att sam-

arbetet ska fasas ut. I arbetet med social utveckling har flera positiva resultat kunnat påvisas. I Vitryssland utgår arbetet med social och ekonomisk utveckling från ett rättighetsperspektiv som syftar till starkare rättigheter för den enskilde individen.

Vitryssland

Den privata sektorn i Vitryssland är fortsatt underdimensionerad. Av 178 länder återfinns Vitryssland på plats 110 vad gäller »rankings on the ease of doing business«. Ett flerårigt Sida-stöd till småföretagare i Vitryssland via International Finance Corporation (IFC) som löper till 2010, förnyades under 2007. Den nya fasen omfattar 9,8 mnkr, varav 2 mnkr använts 2007. Målet med stödet är dels att förbättra företagarklimatet, dels att stärka företagargrupporganisationer. Det av Sida finansierade projektet har bland annat bidragit till en reformering av landets företagsregistrering. Med ett så kallat »one-stop-shop« koncept har registreringstiden minskat för nya företag från 41 dagar till 30 dagar. Samtidigt har registreringskostnaderna minskat med 58 procent. Vitryssland har enligt Världsbankens statistik för 2007 avancerat med 13 steg från tidigare år och utmärker sig som ett av de tio länder som gjort störst framsteg vad gäller reformer för nyföretagande.

Ryssland

Med anledning av utfasningen av samarbetet med Ryssland har flera projekt avslutats planenligt under året. Bland annat avslutades projekten Develop Your Business och Grow Kaluga. Projektens mål var att utveckla rysk företagargruppbildning respektive myndigheters stöd till entreprenörer. Grow Kaluga har bidragit till att skapa förutsättningar för en Volvoinvestering i den ryska staden Kaluga på 1 miljard kronor. Ledningen i Kaluga oblast anser att projektet starkt bidragit till utvecklingen av industriparckonceptet i staden. Sedan 1994 har Sida stött utbildning av ledare inom ryskt näringsliv i modern företagsledning via Develop Your Business. Projektet har framgångsrikt infört nya utbildningsprogram i management vid nio regionala högskolor och totalt beräknas att cirka 4 000 ryska företagare har genomgått programmen. I Kaluga-området har cirka 200 företagare utbildats.

Ryssland har 13 miljoner personer registrerade som handikappade, av vilka 30 procent är i arbetsför ålder. Trots arbetskraftsbrist i Ryssland är arbetsmarknadssituationen för funktionshindrade extremt svår och en formell »handikappstatus« leder ofta till ett permanent bidragsberoende. Sida bedömer därför att fler funktionshindrade i förvärvslivet inte bara leder till social utjämning utan också till ökad ekonomisk utveckling. En flerårig insats i St Petersburg vars mål har varit att integrera

funktionshindrade i arbetslivet har slutredovisats under 2007. Bedömningen är att insatsen bidragit till en mer proaktiv handikappolitik med förbättrat individuellt stöd till funktionshindrade samt ett förändrat synsätt på funktionshindrades arbetsförmåga. Under perioden genomgick 500 personer djupare bedömning av arbetsförmågan. Under 2006 har drygt 750 arbetsplatser handikappanpassats och moderniserats. Under perioden har 250 nya arbetstillfällen tillkommit. Detta har skett med stöd av en ny rysk förordning som enligt uppgift hämtat sin förlaga av det svenska stödet. Totalt uppgår Sidas bidrag till projektet till 4,8 mnkr.

VÄSTRA BALKAN

På Västra Balkan stöder Sida en demokratisk utveckling med respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Ländernas ansträngningar för ekonomisk och social utveckling samt förberedelser för EU-integration med anpassning till gemenskapens lagstiftning står också i fokus.

Målområde: Demokratisk samhällsstyrning baserad på respekt för mänskliga rättigheter

För samtliga länder på Västra Balkan är fortsatta reformer nödvändiga för en förbättrad samhällsstyrning och ökad respekt för mänskliga rättigheter. Under 2007 har Sida främst stött pågående reformprocesser tillsammans med multilaterala eller andra bilaterala givare.

Bosnien-Hercegovina

Redovisningen 2007 av den första fasen av »Bosnia and Herzegovina (BIH) Governance Accountability Project« visar på många positiva resultat. Bland annat har 41 kommuner fått en förbättrad administrativ service, allt från personbevis till företagsregistrering. Kommunernas IT-infrastruktur har även utökats med 75 servrar, 1 250 datorer och 370 skrivare. Kommunernas personal har vidare fått utbildning i de nya administrativa systemen. För att förhindra utbredd korruption har även projektet låtit rusta upp kommunkontoren så att arbetet numera bedrivs i öppna lokaler. Sida har bidragit med 75 mnkr till projektet varav utfallet för 2007 var 25 mnkr.

Albanien

I Albanien avslutades under året ett projekt som syftade till att stärka de administrativa funktionerna inom det albanska skatteverket samt inom de två största lokala skattemyndigheterna i Tirana och Durres. Resultaten visar på ökade skatteintäkter och fler registrerade skattebetalare. Med ny arbets- organisationsstruktur arbetar Skatteverket och de två lokala skattemyndigheterna dessutom effektivare.

Montenegro

I Montenegro genomfördes projektet »Enhancing the Capacity of Modern and Democratic Policing« in Montenegro. Målet var att modernisera polisväsendet. Projektet har resulterat i att polisskolans utbildningsplan utvecklats och lärarna vidareutbildats både inom pedagogik och utredningstekniska metoder. Ett nytt anonymt urvalssystem har bland annat lett till att även kvinnliga studenter antagits till polisskolan, något som tidigare inte existerat. De vidareutbildningar som genomförts har även lett till att polisens brottsplatsundersökningar förbättrats och effektiviserats.

Kosovo

Vid valen i Kosovo i november 2007 finansierade Sida 14 valobservatörer i Europarådets regi. »Kosovo Democratic Institute«, ett institut som arbetar tillsammans med media för att betona politikernas ansvar gentemot väljarna, erhöll samtidigt stöd inför valkampanjen via Olof Palmes Internationella Centrum. Sida bedömer att insatserna bidrog till att valet kunde genomföras i demokratisk ordning, trots en komplicerad politisk och social situation i landet.

Sammanfattning

Stöd till demokratisk samhällsutveckling och ökad respekt för mänskliga rättigheter på Västra Balkan bedöms av Sida som centralt för att förebygga konflikter. Flertalet projekt som genomfördes under 2007 har nått sina mål. Det finns dock undantag där reformer inte kunnat genomföras planenligt på grund av bristande politisk vilja i samarbetsländerna. Behoven av fortsatta reformer för en förbättrad samhällsstyrning och ökad respekt för mänskliga rättigheter på Västra Balkan är uppenbara. Stödet via svenska organisationer till det civila samhället bedöms av Sida vara både relevant och effektivt.

Målområde: EU-integration och samordning

De reformstöd som genomförs på Västra Balkan är inriktade på att främja EU-integration och framtida EU-medlemskap. Sida har under året arbetat dels med dialog, dels genom stöd till olika projekt såsom projekt inom statlig förvaltning och inom jordbruk. Sida har under 2007 även arbetat aktivt med att analysera de projekt som EU finansierar via sitt förmedlingsstöd. Syftet har bland annat varit att påverka kommissionen att bättre respektera samarbetsländernas utvecklingsagenda samt att främja biståndssamordningen mellan kommissionen och medlemsstaterna.

Albanien

I Albanien har Sida tillsammans med Storbritannien och Nederländerna samfinansierat projektet »Support

to Public Expenditure Management». Projektet har letts av Albanien finansdepartement och har syftat till att få Albanien utvecklingsplanering och EU-integration att avspelas i statsbudgeten. Ett utkast till ny budgetlag har tagits fram och i oktober 2007 presenterade finansdepartementet det första budgetutkastet för perioden 2008–2010 i enlighet med den nya budgetprocessen. Sidas kostnad för projektet under 2007 var 4 mnkr.

Serbien

Sida har under året stött finansministeriets enhet för biståndssamordning (DACU) i Serbien. Projekt har bland annat resulterat i en förbättring av Serbiens samordning och programmering av EU:s förmedlemskapstöd. Den behovsanalys som tagits fram av DACU har utgjort en nationell plan för Serbiens regering, EU och andra givare i deras biståndsplanering för Serbien.

Målområde: Ekonomisk och social utveckling och utjämning

För samtliga länder på Västra Balkan är reformer nödvändiga för att påskynda ekonomisk och social utveckling och utjämning. Även privata sektorn och civila samhället måste vara delaktiga i denna utveckling. Sida har under 2007 satsat mer på projekt med inkluderande ansatser.

Albanien

I Albanien har Sida finansierat projekt för avfallshandling i Korca-regionen. Genom samarbete med myndigheterna har bland annat de bofasta romernas arbete och intäkter från försäljning av återvinningsbart material legaliserats. Riskavfall från till exempel sjukhus hanteras och deponeras numera enligt EU-standard. I fyra kommuner har system för effektivare debitering av kommuninvånarna introducerats. Informationskampanjer om källsortering och återvinning har genomförts i samarbete med bland annat kvinnoorganisationer. Under 2007 har två nationella konferenser anordnats för att sprida kunskap om projektresultaten i Korca och skapa en modell för andra kommuner i Albanien. Kostnaden för projektet uppgick till ca 4,3 mnkr under 2007.

Kosovo

Sida har stött ett projekt i Kosovo, kallat »Municipal Spatial Planning Support Programme« som syftar till att ta fram kommunala utvecklingsplaner i sex städer. Den första fasen av programmen visar på goda resultat. Exempelvis har sju pilotprojekt genomförts inom bland annat trafikområdet. Arbetet med att ta fram kommunala utvecklingsplaner har slutförts i två städer. I alla sex städerna har seminarier hållits där civila samhället i dialog med kommunerna tagit fram visionsdokument om hur man ser på kommunens ekonomiska, sociala

och miljömässiga utveckling. Kostnaden för projektet uppgick till 6,5 mnkr under 2007.

I Makedonien avslutades den andra fasen av Sida-stödet till den nationella bondeorganisationen FFRM. Stödet har kanaliserats via Lantbrukarnas Riksförbund, LRF, i Sverige. LRF:s lokalföreningar har också varit aktiva i stödet till makedonska yrkeskollegor. Samarbetet har bland annat resulterat i att 112 medlemsorganisationer med ca 10 000 lantbrukare anslutit sig till FFRM och att 17 kooperativt ägda nya lantbruksföretag etablerats. FFRM har vuxit som demokratisk organisation och kan med rätta anse sig representera Makedoniens bönder genom de lokalföreningar som anslutit sig till organisationen. FFRM har också utvecklats till en central lobbyorganisation för bönderna mot regering och näringsliv. Det nära arbetet med LRF har även främjat en starkare relation till EU-arbetet i Bryssel.

Sammanfattning

Sida bedömer att flertalet av de projekt som under 2007 genomförts till stöd för ekonomisk och social utveckling och utjämning på Västra Balkan haft en god måluppfyllelse. Sannolikt blir resultaten mest hållbara av de projekt som omfattat flera aktörer, inklusive privata sektorn och civila samhället.

Hur verksamheten bidragit till att bevara, skydda och förbättra miljön i och omkring Östersjön och nordvästra Ryssland.

Miljösamarbetet kompletterar det miljöpolitiska arbetet i regionen med syftet att bevara, skydda och förbättra miljön i och omkring Östersjön och nordvästra Ryssland. Sida prioriterar särskilt insatser inom ramen för Åtgärdsprogrammet för Östersjön (HELCOM) samt insatser under Northern Dimension Environmental Partnership (NDEP). Nära samverkan sker med internationella finansieringsinstitutioner som Nordiska Investeringsbanken (NIB), Världsbanken, European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), Europeiska Investeringsbanken (EIB) och Nordic Environment Finance Corporation (NEFCO).

En ny finansieringsplan för vatten- och avloppsprojektet i Kaliningrad har presenterats av de ryska parterna. Planen innebär att kostnadsgapet mellan den initialt beräknade kostnaden 56,8 MUSD och den senast beräknade kostnaden 128,3 MUSD kommer att täckas med bidrag från den ryska federationen och från NDEP (MEUR 10). Sidas bidrag är totalt 126 mnkr varav 33 mnkr 2007. Genomförandet av projektet beräknas ta 3–4 år med målet att hittills nästan orenat avlopp från 450 000 personer renas till HELCOM (EU) standard. I St Petersburg har samarbetet fortsatt med syftet att ytterligare minska framför allt utsläppen av övergödande ämnen. En plan för fortsatta investeringar som innebär stora reduktioner

Tabell 7. Stöd genom enskilda organisationer, Icke ODA

Beslutade bidrag	Bidrag till ramorganisationer, tkr			Antal utländska samarbetspartner			Antal svenska organisationer som ingår i ramorganisationens verksamhet		
	2005	2006*	2007**	2005	2006*	2007**	2005	2006*	2007**
Forum Syd	17 500	6 764	4 859	41	27	24	53	25	22
LO-TCO biståndsnämnd	9 000	7 930	5 597	28	30	18	15	12	8
Olof Palmes internationella center	12 000	7 825	4 748	25	21	11	17	15	10
PMU Interlife	1 000	900	248	9	8	3	8	5	3
Rädda barnen	1 000	1 000	1 000	4	4	1	0	0	0
Svenska kyrkan	432	450	0	1	1	0	0	0	0
SHIA	2 500	1 972	653	11	11	5	11	10	3
Svenska missionsrådet	1 000	373	343	4	2	1	4	1	1
Kooperation utan gränser	4 500	1 133	1 237	8	3	3	0	0	0
Svenska naturskyddsföreningen	3 500	2 541	3 000	23	22	16	4	4	3
Totalt	52 432	30 888	21 684	154	129	82	112	72	50
Informationsinsatser via svenska enskilda organisationer									
Forum syd	167	165	200						
Kristna fredsrorelsen	100	-23	0						
Kvinna till kvinna	100	0	0						
Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer, LSU	200	40	0						
LO-TCO biståndsnämnd	197	200	0						
Olof Palmes internationella center	200	199	0						
PMU Interlife	0	200	200						
Sensus	0	0	250						
Studieförbundet vuxenskolan	600	615	0						
Svenska idrottsrörelsens studieförbund	100	0	0						
Svenska handikappades organisation	300	100	0						
Svenska Missionsrådet	90	320	0						
Svenska Naturskyddsföreningen	50	130	50						
Svenska Röda korset	-21	400	239						
Kooperation utan gränser	300	250	150						
World Wildlife Fund (WWF)	200	40	-40						
Övriga	1 400	400	0						
Totalt	3 983	3 036	1 049						

Tabell 8. Enskilda organisationer per huvudsektor, Icke ODA, kostnader i tkr

Fördelning per huvudsektor	2005	2006	2007
Hälsa	2 378	129	773
Utbildning	3 766	-33	216
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	24 356	24 627	17 463
Konflikt, fred och säkerhet	108	0	0
Handel, näringsliv och finansiella system	6 863	89	0
Infrastruktur	145	-73	0
Humanitärt bistånd	900	0	0
Naturresurser och miljö	7 844	3 535	4 271
Övrigt	7 442	727	10
Totalt	53 801	29 002	22 733

* Från och med 2006 är insatser i Ukraina och Vitryssland redovisade under verksamhetsgrenen 8:1.5 Enskilda organisationer

**2007 enbart Ryssland

Negativa belopp beror på återbetalningar.

av fosfor och kväve har tagits fram av staden. De minskade utsläppen motsvarar föroreningen från cirka 1,5 miljoner människor. Sida har 2007 beslutat att bidra med 49 mnkr till insatser för att öka kapaciteten och reningseffekten vid det Norra reningsverket varav kostnaden för 2007 uppgår till 12 mnkr. Avloppsprojektet i Panevezys har avslutats under året. Projektet har resulterat i en upp- rustning av reningsverket för att klara HELCOM/EU krav. Genomförandet av fjärrvärmeinsatser i Murmansk och Kaliningrad, där insatserna syftar till ökad energieffektivitet och minskade utsläpp av bland annat växthusgaser, har fördröjts på grund av utdragna låneförhandlingar mellan bankerna och de ryska parterna. Sida ska bidra med finansiering av tekniskt stöd till projekten.

Twinningverksamhet inom Europa, Mellanöstern och Nordafrika

Sida har i enlighet med uppdrag i regleringsbrevet varit nationell kontaktpunkt för all twinningverksamhet inom ENPI och IPA, samt TAIEX. Sida har under året haft en nära samverkan med berörda myndigheter och Utrikes- departementet. Sida anordnade bland annat ett stormöte i juni 2007 för departement och myndigheter. Syftet med mötet var att informera om twinningverksamheten och EU:s nya finansieringsinstrument, samt erbjuda en arena för diskussion och erfarenhetsutbyte.

Sida har löpande gett stöd till förberedelsearbetet, i enlighet med uppsatta prioriteringar. Under 2007 har Sverige lämnat in 15 anbud och vunnit 6 internationella twinningprojekt.

Vidtagna åtgärder för att stödja nationella handlingsplaner för integration av minoritetsbefolkningar, särskilt romer på Västra Balkan.

Arbetet med utveckling av handlingsplaner för integration av romer har under 2007 initierats i Bosnien-Hercegovina och i Kosovo, två regioner som ännu inte anslutit sig till Dekaden för Romers integration. I Bosnien-Hercegovina har Sida stött »Ministry of Human Rights and Refugees« som utarbetar en handlingsplan för romers boende. Under 2007 gav Sida också stöd till ett UNDP-program i Kosovo, Montenegro och Serbien med syfte att utarbeta och genomföra handlingsplaner för romers integration på arbetsmarknaden och i de sociala systemen.

I Bosnien-Hercegovina har Sida under 2006–2007 som en del av de integrerade områdesprogrammen finansierat återuppbyggnaden av totalt 79 bostäder för romer varav 19 genom Caritas, 22 genom Lutheran World Federation i Tuzla, 21 genom Lutheran World Federation i Sanski Most och 17 genom PEP International.

I Kosovo har Sida under 2006–2007 stött återuppbyggnaden av 19 bostäder för romer genom »Danish Refugee Council«, och 70 bostäder genom Erikshjälpen för serber (6), bosnier (20), askali (12), romer (15) och egyptier (17).

Sida har under 2007 gett stöd via European Roma Rights Centre (ERRC) för bevakning av romers rättigheter och för principiellt viktiga rättsmål på Västra Balkan samt i Bulgarien, Rumänien, Vitryssland, Ukraina och Turkiet. I november 2007 vann målsägande med stöd av ERRC en lång process mot Tjeckoslovakien, där segregation av romer till specialskolor för barn med inlärningsproblem dömdes som ett brott mot grundläggande mänskliga rättigheter.

Sida har också gett stöd till Roma Education Fund (REF) för integration av romer i skolutbildningen på Västra Balkan. Under första halvåret 2007 beviljade REF medel till 20 projekt, de flesta i Serbien och Makedonien.

I Bulgarien har Sida genom UNDP stött två jobbcenter för romer. Dessa hade fram till juli 2007 skapat 485 arbeten och utbildat 648 romer samt gett 52 startstöd till företag som ägs av romer eller anställer romer. I Rumänien har Sida, också genom UNDP, gett stöd till etableringen av sex sociala rådgivningscenter för romer.

Omfattning och inriktning vad gäller insatser som görs på Västra Balkan som stödjer regional integration, exempelvis inom ramen för stabilitetspakten

En mycket stor del av Sida insatser på Västra Balkan stödjer regionalt samarbete och integration. Några exempel på insatser följer nedan:

Sida har under 2007 finansierat samarbete mellan gränskommunerna i tre regioner på Västra Balkan genom EastWest Institute. Under perioden har bland annat ungdomsläger arrangerats i Prespa-Ohrid regionen där 35 ungdomar från Makedonien, Albanien och

Grekland deltog. Två kommunkontor för gränsöverskridande samarbete i regionen Makedonien, Serbien, Kosovo har etablerats medan två återstår att etablera. Det finns också en överenskommelse om olika aktiviteter för att förbättra samarbetet i regionen.

Sida stödde under 2007 tre regionala projekt mot människohandel på Balkan. Genomförande organisationer var »International Organisation for Migration«, MTV-stiftelsen och norska Redd Barnen. Det kan noteras att i Albanien har antalet människor som har utsatts för människohandel minskat. Alla aktiviteter som skapat uppmärksamhet kring människohandel har skapat en medvetenhet hos lokala och nationella myndigheter som bidragit till denna positiva trend.

Genom ett regionalt hiv/aids-projekt som genomförts av »Partnerships in Health« har bland annat regionala nätverk skapats mellan de få specialister som finns i regionen. Detta har bidragit till att förbättra behandlingen av hiv/aids-sjuka och har stimulerat till erfarenhetsutbyte mellan länderna.

ANALYS AV UTFALL

Utfallet 2007 för verksamhetsgrenen Östeuropa och Centralasien uppgick till 1,6 mdkr vilket utgör drygt 10 procent av Sidas totala utfall. Det totala utfallet för verksamhetsgrenen Östeuropa och Centralasien har minskat med cirka 8 procent sedan 2006. Minskningen har i huvudsak skett på stödet till Ryssland som på grund av utfasningen minskat med 68 mnkr jämfört med 2006.

Projektstöd är fortfarande den dominerade biståndsformen. Andelen programstöd har varit lågt och ingen av de nu gällande samarbetsstrategierna har möjliggjort budgetstöd under 2007. Personalbiståndet inklusive KTS har minskat och få beslut om nya KTS-insatser har fattats.

Demokrati och mänskliga rättigheter har även under 2007 varit den dominerade sektorn och återfinns i samtliga samarbetsstrategier. Stödet till Naturresurser och miljö har ökat, framförallt i ODA-länderna. Stödet till infrastruktur har minskat med cirka 30 procent jämfört med 2006. Denna minskning är i huvudsak ett resultat av att Sida håller på att avsluta det omfattande stödet till återuppbyggnaden av bostäder efter kriget i Bosnien och Hercegovina, inom ramen för de så kallade integrerade områdesprogrammen. Trenden där mer av biståndet kanaliseras via multilaterala organisationer har hållit i sig och den andel som gått via svenska parter har minskat.

Ryssland har, trots en kraftig minskning, varit det största samarbetslandet i regionen, tätt följt av Bosnien och Hercegovina. Kostnaderna för samarbetet med Bosnien och Hercegovina har minskat med cirka 15 procent jämfört med 2006, vilket i stor utsträckning är ett resultat av utfasningen av de integrerade områdesprogrammen i

Bosnien och Hercegovina. En ny samarbetsstrategi för Moldavien antogs under 2007 och programmet har under året expanderat. Den politiska turbulensen i Ukraina har gjort att samarbetet inte ökat i den omfattning som avsågs utan utfallet ligger kvar på samma nivå som 2006. Minskningen vad gäller Serbien beror på att Montenegro och Kosovo fram till 2007 redovisades som ett land. Montenegro är sedan 2006 ett eget land och statusfrågan för Kosovo är fortsatt olöst. Från och med 2007 redovisas båda länderna separat.

Arbetet med att minska antalet insatser har givit resultat. Insatserna har blivit längre samtidigt som verksamhetsgrenen omfattar flera mindre insatser, så som valövervakning och stöd till förberedelser för Svenska myndigheters medverkan i EU:s twinningprogram. Merparten av länderna i regionen är små både till yta och i befolkningsstorlek, vilket påverkar möjlighet till större insatser. Sida ger heller inte budgetstöd till något land i regionen.

De totala administrativa kostnaderna räknat på land och i relation till utfallsvolymen utgör 7,6 procent. Bosnien och Hercegovina är det största ODA-landet i regionen och har en administrativ kostnadsandel om 4,9 procent.

Ett antal större program bidrar till förhållandevis låga administrativa kostnader. Sammantaget visar siffrorna på att de administrativa kostnaderna i relation till utfallsvolymen är lägre för de fem största länderna än för genomsnittet länder i regionen.

Kostnaderna för utsänd personal varierar mycket mellan regionens länder. De administrativa kostnaderna kan heller inte direkt översättas i antal tjänster. Utfasningen av samarbetet med Ryssland är arbetsintensivt. Trots detta är den administrativa kostnadsandelen för samarbetet relativt låg, 5,2 procent. Detta beror till stor del på att Sida har liten fältnärvaro och merparten av samarbetet hanterats från Stockholm.

I sektorn övrigt ingår bland annat kostnader för det EU relaterade arbete som bedrivs i regionen, ett tidskrävande arbete som samtidigt inte genererar utbetalningar från Sida. Sida arbetar aktivt för att anpassa det svenska samarbetet till EU:s bistånd och till de handlingsprogram för EU-närmande som finns för merparten av regionens länder. Kostnaderna som redovisats under sektorn budgetstöd är i huvudsak förberedande studier som har tagits fram för ett par av regionens länder.

Tabell 9.

Östeuropa och Centralasien, kostnader i tkr

De fem största länderna 2007	2005		2006		2007		Administrativa kostnader 2007	
Ryssland*	316 902		323 484		255 678		13 224	
Bosnien och Hercegovina	317 632		272 738		232 549		11 109	
Serbien**	219 092		290 659		122 801		11 350	
Ukarina***	66 264		112 592		109 270		7 144	
Moldavien	58 763		79 782		106 127		6 846	
Övriga länder/regioner	578 440		613 363		729 738		65 937	
Totala kostnader	1 557 093		1 692 618		1 556 163		115 609	
Biståndsform		varav icke ODA***		varav icke ODA		varav icke ODA		
Projektstöd	981 775	292 693	1 113 702	222 249	1 109 294	162 953		
Personalbistånd inkl. kontraktssfinansierat tekniskt samarbete	265 184	156 226	273 390	126 242	181 103	73 691		
Internationella kurser	15 634	0	20 566	0	17 789	0		
Krediter	62 124	-35	3 249	770	1 373	175		
Garantier	0	0	0	0	0	0		
Programstöd	5 771	0	13 600	0	19 864	-109		
varav generellt budgetstöd	0	0	0	0	0	0		
Sektorprogramstöd	5 771	0	13 600	0	19 864	-109		
Humanitärt bistånd	18 725	2 370	10 959	1 404	11 128	87		
Forskning	15 000	0	4 794	0	7 206	0		
Bidrag till enskilda organisationer	192 881	67 238	252 357	33 580	208 407	25 126		
Totala kostnader	1 557 093	518 492	1 692 618	384 243	1 556 163	261 923		
Kanaler								
Multilaterala organisationer	170 156	21 817	299 482	23 701	345 760	15 016		
Svenska organisationer	957 854	440 884	945 848	317 357	838 428	236 457		
Samarbetslandets organisationer	75 637	29 891	136 610	24 837	141 896	7 964		
Övriga länders organisationer	296 972	15 195	152 213	14 880	136 480	884		
Internationella enskilda organisationer	56 474	10 705	158 465	3 470	93 598	1 602		
Totala kostnader	1 557 093	518 492	1 692 618	384 243	1 556 163	261 923		
Huvudsektorer							varav icke ODA	
Hälsa	148 379	58 014	184 459	63 205	191 798	58 379	10 957	2 710
Utbildning	45 947	9 753	49 440	13 404	34 391	6 567	0	0
Forskning	124	0	2 641	757	2 011	870	0	0
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	581 680	142 614	719 781	117 024	665 428	81 629	51 398	7 358
Konflikt, fred och säkerhet	22 288	4 121	22 992	5 395	29 400	1 656	712	0
Humanitärt bistånd	2 880	900	4 785	0	1 070	0	0	0
Infrastruktur	218 574	17 268	224 851	16 661	151 733	9 244	9 802	1 353
Handel, näringsliv och finansiella system	112 094	19 371	78 127	28 454	46 195	5 679	11 648	753
Naturresurser och miljö	374 282	169 860	366 807	137 230	394 723	96 842	21 685	2 462
Budgetstöd för fattigdomsbekämpning	0	0	0	0	0	0	214	0
Övrigt	50 846	10 954	38 734	2 114	39 415	1 057	9 193	0
Totala kostnader	1 557 093	432 856	1 692 618	384 243	1 556 163	261 923	115 609	14 635
Antal giltiga insatser	1 051	636	938	359	809	214		
varav >15 mnkr	16	8	14	2	15	3		
Antal nya insatser	310	220	251	75	193	20		

* Icke ODA land

** 2005 och 2006 tillhörde även Kosovo och Montenegro Serbien.

*** År 2005 räknades Ukraina och Vitryssland som icke ODA-länder. Därefter räknas de som ODA-länder.

Negativa belopp beror på återbetalningar.

I totala kostnader för verksamhetsgrenen ingår utfall för sakanslagsfinansierad personal. För total kostnad exklusive dessa se bilaga 3.

Globala utvecklingsprogram

Sida skall bidra till en utveckling av och en ökad kunskap om det internationella utvecklingssamarbetet genom policy, metod, kapacitets och institutionsutveckling. Sida ska verka för ökad andel kvalificerade svensk personal i prioriterade internationella och regionala organisationer samt utvidga, utbilda och utveckla den svenska resursbasen för internationellt utvecklingssamarbete.

Sida ska bidra till internationella organisationers arbete och skall verka katalytiskt i processer av vikt för budgetpropositionens angivna prioriteringar.

BEDÖMNING AV VERKSAMHETENS RESULTAT

Verksamhetsgrenen omfattar stöd till policy, metod, kapacitets och institutionsutveckling, genom stöd till internationella och nationella enskilda organisationer samt FN-systemet samt att bredda den svenska resursbasen i linje med budgetpropositionens prioriteringar.

Urvalet av de redovisade insatserna har skett med utgångspunkt från insatsernas volym och/eller speciella karaktär av katalytiska eller »motvindsinsatser« eller med utgångspunkt i regleringsbrevets finansiella villkor.

För att långsiktigt kunna möta de globala utmaningarna är det internationella institutionella samarbetet av avgörande betydelse. Anslagsposten globala utvecklingsprogram möjliggör för Sida att stödja angeläget arbete på global nivå inom prioriterade tematiska områden genom internationella organisationer, genom utbildning, opinionsarbete, övervakning och påverkansarbete som utgår ifrån de övergripande dokument och normer som styr utvecklingssamarbetet (till exempel Politik för Global utveckling). Samverkan mellan ledande internationella organisationer ger snabbare genomslag, bidrar till harmonisering och ger återflöde av tänkande och kunskap.

Globala program kompletterar och stärker det bilaterala utvecklingssamarbetet och ger synergieffekter som ökar effektiviteten i det samlade svenska utvecklingssamarbetet. Anslagsposten har under senare år vuxit kraftigt och dess hantering har komplicerats inte minst på grund av de ettåriga anslagen har varierat i storlek och villkor samtidigt som många insatser är avtalade för tre år. För att få en tydligare styrning, planering och uppföljning har regeringen på basis av ett förslag från Sida beslutat om en treårig strategi för Globala utvecklings-

program, en strategi som skall gälla från och med 2008. Tillsammans med strategin för multilateralt samarbete möjliggörs en mer långsiktig planering av utfasning respektive stöd av nya insatser samt en tydligare resultatredovisning inom av regeringen prioriterade tematiska områden.

Demokrati och mänskliga rättigheter

Under 2007 har Sidas verksamhet på den globala nivån bland annat resulterat i att nya system för granskning av MR-situationen har tagits fram. Vidare har Sidas stöd resulterat i att arbetet med ungdomars deltagande har blivit mer fokuserat samt att mötesplatser för kulturarbetare har skapats. Genom Sidas stöd till stiftelsen Gapminder har utvecklingsstatistik gjorts mer begriplig och lättillgänglig på internet. Vad gäller stödet till svenska partiansknutna organisationer (PAO) rapporteras att sex PAO, under 2007, tillsammans genomfört ett projekt i Guatemala där unga politiker som deltagit i programmet stärkts och motiverats att gå vidare inom politiken. Långsiktiga resultat inom det projektet visar på att ungdomarna också kunnat nå högre positioner inom sina respektive partier.

Ett exempel på Sidas globala stöd som syftar till att främja mänskliga rättigheter är stödet till FN:s Högkommissaries kontor för de mänskliga rättigheterna, OHCHR. Under 2007 uppgick OHCHR:s totala budget till 125 miljoner dollar, 41 miljoner kronor av dessa kom från Sida varav 22 miljoner kronor från anslaget för globala program. Exempel på resultat som OHCHR:s arbete uppnått på landnivå under 2007 är att tvångsförflyttningar i Kambodja förhindrats samt att en hand-

lingsplan som syftar till att stoppa rekrytering av barnsoldater initierats i Uganda. Vidare har OHCHR:s rapporter om MR-övergrepp av den ugandiska armén resulterat i att den initierat ett flertal egna internutredningar.

Ett exempel på så kallade motvindsområden som Sida stödjer på global nivå är stödet till International Disability Alliance (IDA) och dess arbete med att få genomslag för FN:s konvention om funktionshindrades rättigheter i utvecklingsländerna. Tre miljoner kronor betalades ut under 2007. Rapporterade resultat är att IDA:s verksamhet bidragit till att flera stater signerat och ratificerat konventionen.

Genom Svenska Institutet (SI) har Sida verkat för att nya mötesplatser där kulturarbetare kan utbyta erfarenheter och etablera nätverk har skapats. Dessa kontakter och nätverk har lyckats leva vidare efter själva projektiden. Under 2007 uppgick Sidas bidrag till SI till 15 miljoner kronor. Erfarenhet visar att långsiktiga projekt når bättre och mer hållbara resultat än kortsiktiga projekt. Sida har därför uppmuntrat SI att minska engångsutbyte inom musik och teater till fördel för färre och mer långsiktiga satsningar som bidrar till fattigdomsminskning. Resultat visar även att SI:s genererat debatt om jämställdhet samt uppmuntrat läsning bland barn och ungdomar. Sidas bedömning är att programmet har bidragit till att internationalisera det svenska kulturlivet och skapa intresse för länder utanför västvärlden.

Undervisning

Finansiellt sett har Sidas största globala insatser inom undervisningsområdet under 2007 gått till The United Nations Children's Fund (UNICEF) och United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). Dessa har kompletterats av mindre insatser till det civila samhället, med fokus på att stärka civilsamhällets roll som kritiska granskare av utvecklingen inom

undervisningssektorn i våra samarbetsländer. Två mätbara resultat som Sida bidragit till är att fler elever, och en större andel flickor, än tidigare är inskrivna i primärskolan. Detta är delvis ett resultat av att skolviggar tagits bort i många länder och att jämställdhetsfrågan getts större utrymme på den politiska agendan.

Sida har verkat för att utvidga, utbilda och utveckla den svenska resursbasen för internationellt utvecklings-samarbete. Bland annat har ett arbete med att etablera ett centrum för utbildning för hållbar utveckling vid Högskolan på Gotland inletts på uppdrag av regeringen.

Hälsa

Inom hälsoområdet stödjer Sida internationellt normativt arbete kring behandling av sjukdomar, forskning och utveckling, resursmobilisering och påverkansarbete, och samarbete mellan offentlig och privat sektor på global nivå.

Finansiellt har Sidas största insatser inom hälsoområdet varit till Global Allians för vaccination och immunisering (GAVI), Världshälsöförsamlingen (WHO) och International Planned Parenthood Federation (IPPF). Under 2007 har GAVI fått ett stöd om 100 miljoner kronor. Genom GAVI stödjer Sida arbetet med att introducera nya vacciner och stödja länders vaccinationsprogram. WHO har beräknat att GAVI under de första sex åren (till och med 2006) har bidragit till att förebygga 2,3 miljoner dödsfall.

Under 2007 har Sidas stöd genom det globala anslaget bland annat resulterat i ett närmare samarbete med den svenska resursbasen, framtagandet av kommunikationsmaterial i händelse av utbrott av fågelinfluensa, internationella möten som exempelvis Women Deliver konferensen som förväntas påverka den globala dialogen kring mödranyföddhetshälsa (MNH) i enlighet med Sveriges prioriterade områden inom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Women Deliver konferensen

Tabell 10. Globala utvecklingsprogram per ämnesområde, kostnader i tkr

	2005	2006	2007
Demokrati och mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och tillgång till information samt kulturell mångfald	173 148	233 445	245 550
Undervisning	69 591	210 489	73 674
Hälsa	396 176	367 465	379 102
Miljö (inklusive klimat) och naturbruk	257 839	359 628	394 252
Arbetsmarknad och sysselsättning	19 341	10 025	26 931
Informations- och kommunikationsteknik (ICT) och infrastruktur	60 386	144 715	129 836
Handel	104 364	122 789	176 944
Internationella utbildningsprogram	151 969	196 024	231 467
Resursbasprogram	115 859	151 615	199 093
Övrigt	114 772	102 048	52 580
Summa	1 463 442	1 898 243	1 909 427

resulterade även i en ministerresolution där representanter för 22 nationer enades om den fortsatta färdriktningen för MNH. Sidas bedömning är att resolutionen kommer att fungera som ett viktigt åtagande och dialoginstrument på den globala arenan. Sidas bidrag till Women Deliver konferensen uppgick till 2,5 mnkr.

Sidas samlade bidrag till WHO var under 2007 cirka 180 mnkr varav cirka 103 mnkr från anslaget för globala program. WHO:s arbete präglades under 2007 av framtagandet av en helt ny resultatbaserad planerings- och budgeteringsplan, den sexåriga Medium Term Strategic Plan. Sidas bedömning är att detta kommer att leda till att WHO blir en effektivare organisation samt att det kommer att bli enklare för WHO och dess finansiärer att mäta resultaten av WHO:s arbete. I maj 2007 antog WHO den första jämställdhetsstrategin och under året har WHO:s roll inom området hälsosystem på den globala scenen kring biståndseffektivitet och Parisdeklarationen stärkts betydligt. Insatser från Sida bidrar även till att implementeringen av konventionen Framework Convention on Tobacco control (FCTC) som antogs 2005 och under 2007 fortsätter att ratificeras på global nivå.

IPPF har under 2007 arbetat med att skapa en effektiv strategi och policies för att kunna svara upp effektivt mot den nya biståndsarkitekturen. Ett annat exempel är att Afrikanska Unionens statsöverhuvuden under 2007 antog aktionsplanen för genomförandet afrikas policyramverk för sexuella och reproduktiva rättigheter. En reviderad IPPF policy om resursmobilisering har också utarbetats. Sidas stöd till IPPF har under 2007 uppgått till 95 mnkr.

Jämställdhet

Sida har genomfört relevanta delar av handlingsplanen för konkretisering av homosexuella, bisexuella och transpersoner (HBT) i utvecklingssamarbetet bland annat genom att Sidas personal och externa partners utbildats inom jämställdhet och HBT. Sidas arbete har också resulterat i att nya strategiska ingångar för fortsatt arbete har öppnats genom att avtal tecknats med organisationer som Association for Women's Rights in Development (AWID) och International Development Studies, (IDS/Bridge).

Miljö och Naturbruk

De globala miljöproblemen växer och interagerar med växande climateffekter, som i sin tur är en effekt av miljöskadlig verksamhet inte minst inom jordbruket. Detta framgår i World Development Report som publicerades under 2007 och där Sida bidragit med finansiellt stöd. Förändringar i tillgången på vatten är den mest omedelbara effekten av klimatpåverkan. Milleniemålen om bland annat vatten och sanitet och om miljö riskerar att inte uppfyllas i många länder. Därför har, under 2007,

dels ett antal nya fleråriga klimat- och energirelaterade insatser beretts, dels klimatkomponenter lagts till några befintliga samarbeten.

För att bidra till den internationella policyutvecklingen, kunskapsgenereringen och debatten inom prioriterade tematiska områden har Sida under 2006 inlett ett långsiktigt projekt för att hantera frågor kring ägande- och nyttjanderätt av naturresurser och anta ett gemensamt förhållningssätt inom Sida. I projektets operativa mål ingick att ta fram ett positionspapper för Sida om ägande och nyttjanderätt av naturresurser. »Natural Resource Tenure – a position paper for Sida« publicerades i augusti 2007. Positionspappret har skickats till samtliga ambassader (tryckt version) samt relevanta samarbetspartners (digital länk). En månad efter publicering hade dokumentet laddats ned 389 gånger. Sida bedömer att dokumentet fått en bred förankring och ett positivt mottagande hos Sidas samarbetspartners och internationella nätverk. Ägande- och nyttjanderätt av naturresurser bedöms ha stor relevans för fattigdomsbekämpning och främjandet av mänskliga rättigheter.

Sidas samarbetsavtal med Stockholm International Water Institute (SIWI) och dess nätverk SWH, har stärkt kapacitet och kunnande inom vattenresursområdet och utvecklingssamarbete. Bland annat gavs under 2007 stöd till genomförande av öppna seminarier under Världsvattenveckan i Stockholm inom områdena anti-korruption, sanitet och finansieringsstrategier för vattensektorn.

Sida stödjer ett arbete med 3 mnkr för 2007 för att integrera kemikaliefrågor i samarbetsländernas utvecklingsstrategier. Stödet har kanaliserats via KemI som i samarbete med UNEP har inlett ett arbete med Zambia och Kambodja för att aktualisera kemikaliefrågor i ländernas strategier. Inom KemIs program ingår också stöd till genomförande av FN:s globala kemikaliestrategi, Strategic Approach to International Chemicals Management (SAICM), i samarbete med UNEP. Ett regionalt genomförande av SAICM har inletts under 2007 i samarbete med UNEP:s Baselsekretariat och en metod för kartläggning av olika länders status avseende kemikaliekontroll har utarbetats och pilotstudier i Mauritius, Nigeria, Kenya och Zambia har genomförts. Pilotstudierna har gett underlag till en behovsprioritering inför 2008.

Under 2007 har Sida även initierat ett skogsinitiativ för att skapa förutsättningar för ett kvalitativt förbättrat utvecklingsbistånd i linje med PGU:s målsättningar där ett långsiktigt brukande och förvaltning av skogsresurser fungerar som medel för fattigdomsbekämpning och en god miljö. Samarbete har inletts med Föreningen Skogen under hösten 2007. Skogsinitiativet omfattar ett tre-årigt stöd om 35 mnkr och syftar till att stimulera och skapa möjligheter för svenska aktörer att delta i internationella sammanhang bland annat genom att arrangera konfe-

renser och utbildningar på aktuella teman, utveckla möjligheter för studenter att öka sin internationella kompetens samt skapa ett lärande kring Sidas globala skogsprojekt/-program till exempel genom nätverk av svenska institutioner/organisationer som kan följa upp och bidra till ytterligare utveckling av dessa projekt.

Sida har genom SwedBio varit drivande i säkrandet av ekosystemtjänster – och dessas koppling till fattigdomsbekämpning. Det har blivit en prioriterad fråga för FN:s miljöprogram (UNEP). Sida har i samarbete med Miljödepartementet och Swedbio varit instrumentell i utvecklandet av en global strategi för uppföljning av Millennium Ecosystem Assessment (MA) med UNEP som global koordinatör, med stöd av alla centrala internationella aktörer (UNDP, FAO mfl). Nära samverkan och policydialog har skett genom Miljödepartementet och Utrikesdepartementet. Särskilda medel för katalytiskt arbete har avsatts. Satsningen är av stor strategisk betydelse och ett viktigt verktyg för fortsatt intergering av miljöfrågor i utvecklingsagendan i Sida's samarbetsländer.

Sida har genom SwedBio kanaliserat stöd till deltagande från lokal- och urbefolkningar i processer runt bland annat konventionen om biologisk mångfald, FAO:s växtgenetiska fördrag och FN:s patentorgan, WIPO. Detta har bidragit till tydligare fokus på dessa gruppers roller och rättigheter i sakfrågor som rör bland annat genetiska resurser, skyddade områden med mera i såväl nationella som internationella fora.

Handel och Finans

Under 2007 kanaliserades ungefär 170 mnkr av det totala handelsbiståndet på 275 mnkr genom globala program och Sida prioriterar insatser som syftar till att öka den handelspolitiska kapaciteten i utvecklingsländerna och därmed förbättra ländernas förutsättningar för att delta i världshandeln framför allt inom WTO-förhandlingarna, utifrån de riktlinjer som finns för området.

Många utvecklingsländer berörs och behöver bygga upp kapacitet för implementering av SPS-avtalet (Sanitary and Phytosanitary Measures) inom Världshandelsorganisationen (WTO), som hanterar regler för säker livsmedelshantering. Codex Alimentarius Commission (CAC) arbetar med standarder för livsmedel. Sida stödjer en fond för att få utvecklingsländerna med i Codex arbete. Av en studie Sida finansierat framgår bland annat att fonden redan 2007, efter tre år har uppnått flera positiva resultat och bidragit till att utvecklingsländernas närvaro och i viss mån aktiva deltagande i CAC ökat. Studien konstaterar samtidigt att det saknas en väl fungerande utvärderingsmekanism över de resultat och det genomslag fonden uppnår i mottagarländerna. Fondens svåra ekonomiska situation är en betydande orsak till de redovisade bristerna. Sida har som en följd beslutat

om ett tilläggsstöd på 3 mnkr för 2007 som till stor del ska användas till att öka sekretariatets kapacitet för exempelvis uppföljning.

Som svar på den stora utvärdering av det stöd Sida ger till International Trade Centre (ITC), har ITC presenterat förslag till förbättringar och regionala strategier för 2008–2009. ITC ger bland annat stöd för utvecklandet av nationella exportorganisationer samt genom stöd för att öka små- och medelstora företags konkurrenskraft och exportkapacitet. Enligt Sidas bedömning utgör ITC en kompetent och unik organisation med fokus på praktiskt stöd till företag i utvecklingsländer. Sida anser att stöd från ITC kommer att vara av stor betydelse för företagen i utvecklingsländerna när pågående handelsförhandlingar (multilaterala och regionala) ska implementeras.

Integrated Framework (IF) är ett multilateralt samarbete mellan internationella organisationer, givare och de minst utvecklade länderna (MUL). Målsättningen med IF är att stärka MUL:s handelskapacitet och Sida bedömer därför att IF fyller en viktig funktion. Resultatrapporteringen från IF-aktiviteter har dock varit bristfällig. Sida med flera har drivit frågan om ett förbättrat ramverk för uppföljning och utvärdering inom den bredare förstärkningsprocessen av IF till Enhanced IF som förväntas lanseras under 2008. Sida bedömer dock att IF spelar en central roll inom det svenska handelsrelaterade utvecklingssamarbetet. Sverige är en av de större givarna till IF Trust Fund. Sida bidrog med 45 mnkr 2006 och beslutade om ytterligare 45 mnkr 2007.

De globala programmen utgör en liten men strategisk del av Sidas samlade stöd till finansmarknadsutveckling. Genom de globala programmen kan Sida påverka internationella policyprocesser och bidra till ökad samsyn och givarkoordinering inom ämnesområdet. Ett exempel är The Consultative Group to Assist the Poor (CGAP) som utvecklar riktlinjer för mikrofinans. I dagsläget ger Sida 3 mnkr per år till kärnverksamheten, leder och stödjer arbetsgruppen för boendefinansiering med 5 mnkr (2006–2009) samt deltar i arbetsgruppen för mikroförsäkringar. En utvärdering visar att en klar majoritet av CGAP:s intressenter anser att organisationens arbete har stor del i de globala framgångarna för mikrofinans. Intressenterna ställer sig också bakom CGAP:s förändrade fokus från mikrofinans till utveckling av finansiella system som gynnar fattiga kvinnor och män. Sidas bedömning är att CGAP på ett effektivt sätt bidrar till utvecklingen av finansiella system som inkluderar de fattiga och ligger väl i linje med Sidas finanssektorpolicy och mikrofinansriktlinjer.

Infrastruktur

Inom området Infrastruktur stödjer Sida med globala program insatser inom transport och trafiksäkerhet,

energi, urban utveckling och ICT, informations- och kommunikationsteknologi.

Transporter och Trafiksäkerhet

Inom transportområdet är trafiksäkerhet prioriterat för stöd med globala medel. Trafikolyckor är en av de vanligaste dödsorsakerna i åldersgrupperna 5–29 år globalt, på andra plats efter hiv/aids. 80 procent av alla dödsfall sker i låg- och medelinkomstländer. Trots detta är trafiksäkerheten ett relativt underförsörjt område bland internationella givare, varför Sida med utgångspunkt i erfarenheterna av det svenska trafiksäkerhetsarbetet stödjer internationella fora där utvecklingsländer och I-länder möts för att utveckla riktlinjer och metoder direkt relaterade till utvecklingsländernas situation.

Sida är den största bilaterala givaren till Global Road Safety Partnership (GRSP) och Sidas bidrag till GRSP var tre mnkr under 2007. Sida bidrar med 6 mnkr öronmärkta för trafiksäkerhetsarbetet under 2005–2008. I detta ingår en sekundering 2007 av en svensk trafiksäkerhetsexpert till WHO vilket lett till att riktlinjer för hastighetsreducering tagits fram och rådgivningskapaciteten till WHO:s regionala och nationella kontor har ökat.

4th African Road Safety Conference som hölls i februari 2007 i Ghana, och arrangerades av GRSP och WHO var en milstolpe för trafiksäkerhet i Afrika och resulterade i tydliga mål för trafiksäkerhetsarbetet för Afrikas länder, kopplade till millenniemålen.

Energi

De internationella organisationerna, som Sida stödjer, utvecklar i nära samverkan med samarbetsländerna best practise och policyer inom området och främjar privata investeringar. Ett exempel är det globala nätverket Energia som arbetar med att särskilt lyfta fram och öka utvecklingsländernas engagemang för genderaspekterna på energifrågan. Sida har stött Energia sedan 1999 och under 2007 beslutade Sida om ytterligare stöd om 15 mnkr för fyra år, vilket utgör ungefär hälften av Energias totala finansiering. 2007 betalades 1,3 mnkr ut. Energia deltog i Kommissionens för hållbar utveckling möte vid FN i New York 2006 och 2007. Energia genomförde 2–3 sidoktivistiteter till kommissionen varje år vilka gav ett stort genomslag på den slutgiltiga ordförandetexten där betydelsen av genderfrågor inom energi och hållbar utveckling lyftes fram. Det är Sidas bedömning att Energias insats var mycket betydelsefull för genderaspekternas genomslag i de olika ländernas framtida planer för energi, men även inom klimatarbetet.

Urban utveckling

Idag lever cirka en miljard människor i slummen i städer. Huvuddelen av Sidas stöd går till internationella organi-

sationer (UN-HABITAT, Cities Alliance, och ett antal enskilda organisationer) som arbetar med slumupprustning, inklusive lokal infrastruktur och tjänster, bostäder, säkerhet, mark och rättighetsfrågor, områden som är centrala för att förbättra levnadsvillkoren för människor i slummen. Mellan två och tre miljoner människor i Indien har under 2002–2007 fått en direkt förbättrad levnadssituation genom Community Led Infrastructure Financing Facility (CLIFF) vilken Sida har stött med sex mnkr under 2007.

Inom ramen för den särskilda miljöinsatsen har Sida, Sveriges Miljöteknikråd (SWENTEC) och Regeringskansliets projektexportsekretariat (PES) tillsammans utarbetat ett särskilt program för miljöteknikinsatser. I juli 2007 lanserades DemoMiljö, där Sida bidrar med finansiering av förstudier och demonstrationsinsatser inom miljöteknik för hållbar stadsutveckling, som till exempel vatten och avlopp, avfall, fjärrvärme och urbana transporter. Instrumentet riktar sig till svenska företag och organisationer samt till deras partners, till exempel institutioner, kommuner, organisationer och företag i samarbetsländerna. Det första ansökningstillfället i september 2007 medgav en mycket stor respons fördelat relativt jämt globalt sett. Totalt inkom 102 ansökningar som ansökte om 60 mnkr. 2007 var Sidas kostnad för insatsen 34 mnkr. Beviljade insatser beräknas starta under 2008.

Sysselsättning och arbetsmarknad

Huvuddelen av de globala medlen inom sysselsättningsområdet avser samarbete med ILO, dels i form av ett programstöd dels genom stöd till Youth Employment Network. Det Sida-utvecklade analysverktyget, »Integrerad Ekonomisk Analys för fattigdomsminskning«, (IEA) som togs fram under 2006, visar på att sysselsättning utgör den viktigaste länken mellan ekonomisk tillväxt och fattigdomsminskning. Verktöget sprids nu inom ramen för OECD-DAC:s givarnätverk för fattigdomsminskning, POVNET.

Det treåriga stödet till Youth Employment Network (YEN) som påbörjades 2006 har enligt rapportering inneburit att genomförandet av nationella aktionsplaner för ungdomssysselsättning i 19 »lead«-länder har stärkts och att en enhet för ungdomssysselsättning och regional säkerhet i Västafrika har satts upp. Kostnaden för Sida under 2007 uppgick till 7 mnkr.

Mellan 2005 och 2007 har Sida stött organisationen Women in Informal Economy, Globalizing, Organizing (WIEGO) med 4 mnkr. Enligt slutrapporten för denna fas har insatsen resulterat i ökat stöd till organisationer för personer sysselsatta i den informella sektorn, med särskilt fokus på kvinnor, och att problematiken kring informell sysselsättning lyfts inom forskning och internationella fora.

Internationella kurser (ITP)

Sidas analys av de internationella utbildningsprogrammen (ITP) visar att ITP är ett kraftfullt instrument för kapacitetsutveckling och grundas på resultatet av det arbete med förändring av ITP-konceptet som inleddes redan 2005. I Sidas internationella utbildningsprogram formuleras idag långsiktiga mål på organisationsnivå och programmen inriktar sig mot att stödja deltagarnas möjligheter att driva förändringsprocesser i hemorganisationen/landet.

Under 2007 startades elva nya utbildningsinsatser med denna inriktning. En insats omfattar i regel fem utbildningsprogram under lika många år. Insatserna genomförs på Sidas uppdrag av svenska myndigheter, universitet och högskolor, företag och enskilda organisationer genom konkurrensupphandling. Deltagarna nomineras av sina organisationer i hemlandet. Deltagarna skall därmed ha en sådan position att de har mandat att initiera och/eller genomdriva förändringsprocesser.

ITP-programmen finansieras dels över Globala utvecklingsprogram, dels över de regionala anslagsposterna. Under 2007 genomfördes cirka 100 program, varav 69 stycken finansierades över anslagsposten globala utvecklingsprogram. Utbetalningarna för dessa uppgick 2007 till drygt 220 mnkr. Utbildningsprogram arrangeras inom samtliga ämnesområden som Sida är verksamt inom, och har sin utgångspunkt i huvuddragen i Sveriges Politik för Global Utveckling (PGU).

För att öka måluppfyllelsen är det Sidas bedömning att genom att låta två eller fler deltagare från samma organisation antas till varje enskilt programtillfälle ökar genomslagen för de förändringsprocesser som utbildningsprogrammen stödjer. Ett ökat genomslag bedöms även ske genom att bjuda in färre länder till varje program under hela insatsperioden. Sida har även under året infört en ny modell för uppföljning, där programarrangörer gör en mer resultatutvärderad analys av måluppfyllelsen i en årsrapport.

Resursbasprogrammet

Sida arbetar både med strategier för kort- och långsiktig ökning av antalet kvalificerade svenskar inom internationella och regionala organisationer. Sidas resursbasprogram syftar till att utvidga, utbilda och utveckla en svensk framtida resursbas för internationellt utvecklingssamarbete. Flera av Sveriges nu högre tjänstemän inom FN-systemet har tidigare tjänstgjort som Junior Professional Officer, (JPO). Sida bedömer att resursbasprogrammen är ett effektivt sätt att öka antalet svenskar i FN-systemet och i andra prioriterade internationella och nationella organisationer.

Under året har 80 personer innehaft tjänst som JPO. Av de 31 nyrekryteringarna som gjorts 2007 har flest gått till World Bank och World Food Programme. Av de 29

svenska JPO:s som under året avslutat sin tjänstgöring har 13 personer erhållit fortsatta uppdrag inom FN. Många av dessa har aktivt stöttats av Sida i sina ansökningar.

Under året har 49 personer innehaft tjänst som Bilateral biträdande experter (BBE). Av de 17 BBE som avslutat sin tjänstgöring har 11 personer fortsatta uppdrag inom utvecklingssamarbetet.

För att bredda BBE-programmet har Sida tillsammans med Swedfund International AB startat ett Praktikprogram om initialt fem praktiktjänster. Rekrytering påbörjades under 2007 och praktikanterna förväntas vara i tjänst under våren 2008. Syftet med programmet är att skapa bärkraftiga relationer utanför det långsiktiga utvecklingssamarbetet mellan svenska företag, organisationer och institutioner och aktörer i låg- och medelinkomstländer.

Sida har inlett arbetet med att utveckla resursbasprogrammets målbilder för att motsvara budgetpropositionens tre angivna prioriteringar; Demokrati och mänskliga rättigheter; Miljö och klimat samt Jämställdhet och kvinnors roll i utvecklingen.

Sida har 42 pågående riktade sekunderingar på expertnivå till prioriterade internationella organisationer; därutöver är ytterligare 14 sekunderingar under pågående rekrytering/förhandling. Dessa sekunderingar kopplas till strategier som regeringen och Sida fastslagit och syftar till att skapa förutsättningar för förändringar inom internationella organisationer i en riktning som svarar mot svenska biståndspolitiska mål.

Rekryteringsmissioner används strategiskt för att långsiktigt öka antalet svenskar i FN-systemet. Under året har UNDP genomfört en rekryteringsmission i Sverige. Slutgiltig utvärdering av missionen görs först i december år 2008, men hittills har antalet svenskar i UNDP ökat med sju tjänster.

ANALYS AV UTFALL

Den globala insatsportföljens utfall uppgick till cirka 1,9 mdkr kronor, vilket utgjorde cirka 12 procent av Sidas totala utfall.

Sida har under året verkat för ökat antal internationella kurser. I linje med denna ambitionshöjning har biståndsformen Internationella kurser ökat med 20 procent. Som en följd av de finansiella villkoren att öka insatserna inom miljöområdet och att öka stödet till PAO, samt Sidas prioritering av området demokrati och mänskliga rättigheter har dessa sektorer ökat. Nivån på utbildningssektorn är en återgång till tidigare nivå. Det högre utfallet 2006 berodde på en större engångsbetalning som förskjutits från 2005.

Av genomförandekanaler har Svenska organisationer och Internationella organisationer ökat under året, på grund av finansiella villkor. Multilaterala organisationer

utgör fortfarande den största kanalen med 43 procent.

Administrationskostnaderna i förhållande till insatser för den globala portföljen varierar beroende på huvudsektor. Generellt gäller emellertid att den globala portföljen har lägre administrationskostnader än genomsnittet för myndigheten. Detta beror dels på att verksamhetsgrenen till en del består av ett antal mer omfattande organisationsstöd till multilaterala och internationella organisationer, dels genom att hanteringen sker ifrån Stockholm.

Administrationskostnaderna för sektorn »övrigt« är förhållandevis höga i förhållande till utfallsvolymen. Skälet är att denna till 50 procent utgörs av resursbasinsatser, vilket representerar cirka 50 procent av utfallet. Administrationen av dessa insatser inbegriper främst rekrytering och administration till JPO och BBE programmen, som kräver en relativt personalintensiv hantering.

Tabell 11.

Globala utvecklingsprogram, kostnader i tkr

Biståndsform	2005	2006	2007	Administrativa kostnader 2007
Projektstöd	897 758	1 318 113	1 299 261	
Personalbistånd inkl. kontraktfinansierat tekniskt samarbete	171 083	152 762	145 539	
Internationella kurser	148 927	194 769	233 971	
Krediter	50 149	100 100	36 888	
Garantier	588	0	0	
Programstöd	92 260	47 041	0	
varav generellt budgetstöd	0	0	0	
Sektorprogramstöd	92 260	47 041	0	
Humanitärt bistånd	0	0	0	
Forskning	18 235	24 077	30 286	
Bidrag till enskilda organisationer	84 442	61 382	163 481	
Totala kostnader	1 463 442	1 898 243	1 909 427	
Kanaler				
Multilaterala organisationer	566 575	885 764	811 852	
Svenska organisationer	483 074	617 166	703 188	
Samarbetslandets organisationer	146 018	58 192	43 143	
Övriga länders organisationer	55 454	90 870	84 231	
Internationella enskilda organisationer	212 321	246 252	267 013	
Totala kostnader	1 463 442	1 898 243	1 909 427	
Huvudsektorer				
Hälsa	403 917	379 341	401 805	5 520
Utbildning	76 501	226 241	88 040	5 320
Forskning	7 002	33 342	30 618	0
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	222 749	259 784	293 150	11 471
Konflikt, fred och säkerhet	1 669	957	1 735	656
Humanitärt bistånd	0	0	0	0
Infrastruktur	89 691	189 740	176 866	5 715
Handel, näringsliv och finansiella system	144 630	172 611	231 087	11 804
Naturresurser och miljö	290 300	383 774	436 356	20 517
Budgetstöd för fattigdomsbekämpning	0	0	0	0
Övrigt	226 984	252 451	249 771	21 639
Totala kostnader	1 463 442	1 898 243	1 909 427	82 641
Antal giltiga insatser	817	832	769	
varav >15 mnkr	15	21	25	
Antal nya insatser	278	292	229	

I totala kostnader för verksamhetsgrenen ingår utfall för sakanslagsfinansierad personal. För total kostnad exklusive dessa se bilaga 3.

Forskning

Sida skall bidra till att stärka utvecklingsländers forskningskapacitet och stärka forskning

av relevans för fattigdomsbekämpning och en rättvis och hållbar global utveckling.

Sida skall vidare bidra till att stärka utvecklingsrelevant forskning i Sverige.

BEDÖMNING AV VERKSAMHETENS RESULTAT

Forskningssamarbetet under 2007 präglades av Sidas uppföljning av rekommendationerna från den översyn av verksamhetsgrenen forskning som genomfördes 2006. Översynen visar att ansträngningarna för att stärka förutsättningarna för forskning i samarbetsländerna har gett effekter på regional, nationell och institutionell nivå i Afrika och på institutionell nivå i bilaterala samarbeten i Asien och Latinamerika. Genomslaget för ansträngningarna för givarsamordning låter dock vänta på sig. Sida har noterat ett ökande intresse för forskningens roll för utveckling men Sidas institutionellt inriktade stöd har hittills få efterföljare. Rekommendationerna i översynen om omprövning av tematisk inriktning gav upphov till särskilda studier som har bekräftat relevansen för målet för det internationella utvecklingssamarbetet av valda forskningsområden men pekat på behov av fokusering. Arbetet har lett till ett förslag om ämnesmässig fokusering av tematiska forskningsprogram och inom Sidas råd för utvecklingsforskning. Vad gäller omfattningen och balansen mellan kapacitetsinriktat stöd och tematiska forskningsinsatser har den förblivit oförändrad (vardera cirka 40 procent av totalt utbetalade medel) genom den extra satsningen på forskning om smittsamma sjukdomar, som enligt regeringens anvisningar främst gått till svensk forskning.

I det följande redovisas de åtgärder som tagits för att öka måluppfyllelse i enlighet med översynens rekommendationer inom kapacitetsorienterade bilaterala insatser, det regionala och internationella kunskapsorienterade forskningssamarbetet samt för stödet till svensk utvecklingsforskning.

Strukturen för återrapporteringen nedan bygger på nämnda översyn, Sida evaluation 06/41.

Långsiktiga effekter av det kapacitetsbyggande forskningssamarbetet

Långsiktiga effekter av forskningssamarbetet har belysts i en utvärdering av stödet till forskning i Sri Lanka och Vietnam där Sida redan 2006 inledde en utfasning. Dessa länder är de första med vilka dåvarande SAREC inledde bilateralt forskningssamarbete. Trettio år av sammanhängande stöd utgör en värdefull grund för att bedöma långsiktiga resultat och effekter av det svenska stödet. De första 15 åren var inriktade på projektbaserat samarbete, i synnerhet i Vietnam, bland annat som ett »fönster mot omvärlden«. De senaste 15 åren har däremot fokuserat på utveckling av institutionella förutsättningar för forskning och institutionell kapacitet att hantera och samordna resurser för forskning.

I dialog med utvärderarna har det framkommit att det svenska stödet i båda länderna inneburit en utveckling av den strategiska kompetensen hos de involverade forskningsinstitutionerna i enlighet med den övergripande målsättningen för Sidas forskningssamarbete. Detta innebär bland annat att de stärkt sin förmåga att självständigt planera och genomföra forskning av relevans för landet, att hantera forskningsmedel, att rekrytera yngre begåvade studenter för forskning och att axla rollen som samordnare av nationell forskning. Bedömnarna anser att långsiktiga kontakter med de internationellt meriterade svenska forskarna och deras nätverk varit avgörande och att berörda institutioner i sina länder kommit att uppfattas som förebilder för hur kvalitativt god forskning ska genomföras.

De utvärderingar som gjorts av Sidas forskningssamarbete i länder med betydligt svagare utgångspunkter är också övervägande positiva. I Etiopien, där samarbetet varit långsiktigt, bedömer den aktuella utvärderingen att Addis Abeba-universitetet fått kapacitet att bedriva

egen forskarutbildning och kan övergå från doktorandutbildning i samarbete enligt den så kallade sandwichmodellen, (med svensk huvudhandledare) till inhemsk huvudhandledning och examination. Inhemsk forskarutbildning ökar möjligheterna för kvinnor att delta i forskning och ingår i strategin att förbättra genderbalansen vid universitet.

Val av svenska samarbetsparter har i regel byggt på kontakter som samarbetsparten i samarbetslandet etablerat med stöd av Sida. Under år 2007 testades en modell där svensk handledning söktes genom utlysning. Detta visade sig vara mycket arbetskrävande och svarar inte mot praxis inom forskarvärlden där överenskommer om handledning bygger på kontakter.

Spridning och användning av forskningsresultat

Forskningssamarbetet med Nicaragua omfattade år 2007 27 mnkr. Via Sidas stöd till att bygga upp en IT-infrastruktur vid Nicaraguas fyra statliga universitet har de nicaraguanska forskarnas tillgång till forskningspublikationer och kommunikation med andra forskare vilket givit mycket positiva resultat. Bland annat har genomströmningshastigheten för doktorander ökat och tiden till doktorsexamen har minskat med två till tre år. Den ökade kapaciteten att föra ut forskningsresultat lokalt har positivt påverkat synen på universitetens roll i samhället.

Även andra tillämpade metoder för att öka spridningen och tillämpningen av forskningsresultat har främjats. Sidas insatser i Östafrika som initierades år 2003 för att öka kopplingen mellan forskare och entreprenörer i så kallade kluster har avsatt resultat i form av ett fyrtiotal sådana kluster, som baseras på forskningsresultat inom ingenjörsvetenskaper, kemi, biologi, marinbiologi och arkeologi. Samarbetet mellan Sida och VINNOVA, i syfte att utveckla kluster i Uganda och Tanzania, har varit värdefullt för denna utveckling. En annan viktig kanal för spridning av forskningsresultat fås genom studenter som får del av ny kunskap genom kopplingen utbildning och forskning vid de universitet som Sida stödjer.

Forskare och doktorander i det samlade bilaterala forskningssamarbetet uppvisar, under 2006–2007, en framgångsrik produktion av doktorsavhandlingar och forskningspublikationer i nationella och internationella tidskrifter.

Givarsamordning och bilateralt forskningssamarbete

De ovan nämnda observationerna bekräftar den bedömning som fördes fram i översynen av verksamhetsgrenen forskning år 2006. Sidas bilaterala forskningssamarbete inriktas på att stärka den institutionella basen för forskning. Samarbetet ansågs ha en konstruktiv ansats som på ett fördelaktigt sätt främjar ägarskap,

kapacitet för forskningsförvaltning och därmed förutsättningarna för samarbetsländerna att driva egna forskningsfrågor och samordna externa bidrag och samarbeten. Sida har mot bakgrund av rekommendationerna från översynen tagit på sig uppgiften att axla ledarskap för givarsamverkan och utveckla lämpliga mekanismer för biståndseffektivitet inom forskningssamarbete i Paris-agendans anda.

Förutsättningarna för arbete mot samordning av givare har varit särskilt goda i Tanzania där Sida har en utsänd forskningssekreterare. Forskningssamarbetet i Tanzania under 2007 omfattade cirka 50 mnkr. I Dar es Salaam hölls i maj 2007 ett konsultativt möte på hög nivå med deltagande av flera givare för att diskutera strategier för utveckling av forskning. Det resulterade dels i att presidenten bett FN:s organisation för utbildning, vetenskap och kultur (UNESCO) om stöd för att utveckla en forskningsstrategi, dels i att det ledande universitetet i Dar es Salaam (UDSM), avsatt 6,4 procent av sin budget för forskning. I rapporter från möte på Sida i juni 2007 och vid Sidas forskningsnämnds besök i Tanzania i september 2007 belystes de starka effekterna av Sidas forskningssamarbete på policyarbetet nationellt och på universitetsnivå.

Effekterna av en rad insatser riktade mot givare för att främja samordning på landnivå har dock låtit vänta på sig. Få givare har utvecklat mekanismer för bilateralt forskningsstöd. Den forskning som stöds syftar främst till kunskapsutveckling och går antingen till internationella och regionala forskningsprogram eller till projekt som söks och hanteras av det egna landets forskare. Även om detta kan inkludera forskningssamarbete så sker detta oftast på individnivå och mera sällan efter förhandling med respektive institution och i samklang med deras strategier. Det ökande intresset för forskning som en viktig förutsättning för utveckling har dock lett till en rad besök, invitationer och förfrågningar om Sidas arbets sätt, bland annat som inbjuden talare vid rundabordsmöte för forskningsministrar under UNESCO:s generalförsamling. Med allt starkare förutsättningar i samarbetsländerna är det rimligt att vänta sig ett ökande genomslag för bilateralt forskningssamarbete även bland andra finansiärer.

Givarsamordning – regional arkitektur för forskning

Förutsättningarna för samordning av stöd till regionala forskningsprogram har stärkts genom New Partnership for Africa's Development (NEPAD), handlingsplan för FOU (African Science and Technology Consolidated Plan of Action) som erbjuder ett ramverk också på regional nivå för externt forskningsstöd. Sida har bidragit till att forskningsprogram utvecklats till att bli regionala forskningsråd och kan ingå i den regionala »arkitektur«

för forskning som NEPAD vill se samordnad. Aktuella utvärderingar belyser några exempel:

Skogsforskningen inom African Forestry Research Network, (AFORNET) där Sida är ensam givare och bidrar med 5 mnkr under 2007, anses med sitt nätverksbyggande ha bidragit till att bygga en kritisk massa och bidrar till att bryta isoleringen bland afrikanska forskare. Forskning om skog och skogsrelaterade naturresurser är ett relativt nytt forskningsfält i Afrika. AFORNET tillhandahåller idag ett stipendieprogram och en forskningsrådsstruktur med ett starkare inslag av konkurrens. Sedan 1991 har cirka 200 publikationer producerats, varav cirka hälften i vetenskapliga tidskrifter. Vidare har cirka 150 MSC och PHDS examinerats. För att öka den internationella tillgängligheten till afrikanska vetenskapliga publikationer av primärdata har African Association of Sciences (AAS) lanserat en egen tidskrift »Discovery and Innovations«.

Väl fungerande nordisk givarsamordning demonstreras bland annat av den gemensamma utvärderingen av det samhällsvetenskapliga Sida-stödda nätverket, Council for the Development of Social Science Research in Africa (CODESRIA). Sida bidrog under 2007 med 19 mnkr, vilket utgör cirka 40 procent av CODESRIA:s budget. Utvärderingen av CODESRIA finner att organisationen bedriver omfattande forskning inom centrala utvecklingsområden och att dess publikationer håller god eller hög akademisk standard. Med närmare 500 aktiva forskare inom sitt nätverk och med tiotals publicerade böcker och forskningsrapporter varje år är CODESRIA en central aktör inom samhällsvetenskaplig forskning i Afrika. Utvärderarna påpekar dock att CODESRIA måste förbättra sitt arbete med att föra ut forskningen för att öka policypåverkan. Kommunikation med medlemmarna och hanteringen av den stora publikationsverksamheten är andra områden som behöver förbättras. CODESRIA har sedan flera år sökt främja genusforskning. De genusforskare som möttes vid en Sida-finansierad konferens i Dakar i juni 2007 ansåg dock att genusaspekter försumades inom organisationens övriga forskningsverksamhet och förordade riktade insatser vid sidan om så kallad »mainstreaming«.

Internationell forskning länkar till användare

Sida bedömer att de internationella forskningsorganisationer som stöds av Sida genomgående har goda mekanismer för givarsamordning och levererar gemensamma årsrapporter. De svarar oftast för överblick och syntes av internationell forskning inom respektive område. Vidare lägger de sig vinn om samarbete med forskare i låginkomstländer, jämställdhet och spridning av forskningsresultat inom den akademiska världen och gentemot beslutsfattare, frågor där Sida varit pådrivande. Flera

organisationer är knutna till FN:s fackorgan och bidrar med aktuell kunskap för deras rådgivning och normativa arbete. Följande exempel illustrerar organisationernas fokus på att »översätta« forskningsresultat i konkreta handlingsrekommendationer:

Världshälsoorganisationen, WHO:s program för forskning om reproduktiv hälsa (HRP) kunde i samband med sitt 30-årsjubileum 2007 peka på banbrytande bidrag till utveckling av effektiva och säkra preventivmedel. Med sitt världsomspännande forskarnätverk har ett biverkningsregister kunnat byggas upp som även omfattar låginkomstländer med svagt fungerande hälsosystem. Sidas bidrag till forskning inom WHO uppgår under 2007 till 55 mnkr. Av detta går 14 mnkr till (HRP) vilket utgör tio procent av programmets totala budget.

Världshälsoorganisationen WHO:s program för forskning om hälsosystem gav nyligen ut en översyn som bland annat visar på att användningen av evidens i utvecklandet av policies för hälsa är mycket bristfällig i utvecklingsländerna. Bristande kapacitet för inhemsk forskning och analys hämmar möjligheterna att ta till sig, värdera och anpassa policyrelevant kunskap om hälsosystemen och nya metoder för diagnos och behandling.

I detta sammanhang kan betydelsen av det internationella vaccininstitutets i Korea (IVI) förstås. Sidas stöd till IVI uppgick till 6 mnkr under 2007. IVI:s forskning tar fram underlag för beslut om introduktion och policy för användning av nya vacciner såsom kolera-, tyfoid- och shigellavaccin, samt bidrar till att stärka regelverk kring vaccinfrågor och till att bygga kapacitet för lokal vaccinproduktion. Den utvärdering Sida beställt under 2007 drar slutsatsen att IVI:s roll är unik och ett utmärkt komplement till andra aktiviteter och internationella initiativ inom området.

Givarsamordning kring den konsultativa gruppen för internationell jordbruksforskning (CGIAR) är välkänd och resulterar bland annat i gemensamma utvärderingar och gemensam resultatrapportering från de samverkande instituten. Det europeiska initiativet för jordbruksforskning för utveckling (EIARD) har en samordnad roll för europeiska givare. Denna samordning har kommit till uttryck genom gemensamma europeiska ståndpunkter i alla viktiga frågor som rör CGIAR. Av speciellt vikt under det gångna året är att EIARD har påverkat den förändringsprocess som pågår inom CGIAR och arbetar för ett större inflytande från »syd«.

Svensk forskning kring infektionssjukdomar

Sidas stöd till svensk forskning har ökat markant under 2007 genom den extra tilldelningen av medel för främst svensk forskning kring infektionssjukdomar. Cirka 30 mnkr har gått till forskning som utlysts kring hiv/aids och 25 mnkr till motfinansiering av svenska projekt som får

anslag via det europeiska anslaget för klinisk prövning av vacciner och läkemedel (EDCTP). Därutöver gick cirka 20 mnkr av medel inom Sidas råd för utvecklingsforskning till forskning om infektionssjukdomar. En aktuell översyn påpekar dock risken för fragmentering av nuvarande projektstöd, varför Sidas forskningsnämnd beslutat om ny utformning av programmet för att öka effekterna av stödet.

I årets ansökningsomgång inom Sidas råd för utvecklingsforskning inkom 467 ansökningar varav 99 (21 procent) beviljades anslag för 2008. Antalet sökande har minskat jämfört med 2006 beroende framför allt på att det särskilda doktorandstödet tagits bort. Som resultatindikatorer i bedömningsprocessen för rådets verksamhet används bland annat söktryck, antal beviljade anslag, anslagssumma samt antal publikationer och doktorsavhandlingar. Totalt under 2007 utbetalades cirka 134 mnkr till totalt 262 projekt.

ANALYS AV UTFALL

Utfallet 2007 för verksamhetsgrenen Forskning uppgick till 978 mnkr, vilket utgör drygt 6 procent av Sidas totala utfall. Under år 2007 utnyttjades 99 procent av tilldelade medel för forskningssamarbetet, vilket innebär en ökning i förhållande till tidigare år. De direkta bidragen till universitet och institutioner i samarbetsländer når ännu inte upp till avtalade belopp. Sidas satsning på att stärka system för ledning och administration har lett till ökade utbetalningar, men har ännu inte nått full effekt. Totalt har utfallet 2007 ökat med 5 procent jämfört med föregående år.

Andelen medel till svenska universitetsinstitutioner är fortsatt hög, bland annat genom den särskilda satsningen på svensk forskning kring smittsamma sjukdomar som också kanaliseras genom internationella organisationer.

Inom det bilaterala stödet gick huvuddelen av utfallet till Afrika medan utfallet till Asien och Latinamerika minskade något. Liksom de tre senaste åren gick det största stödet till Tanzania. Stödet till Etiopien har återgått till avtalad nivå efter 2006 års neddragning i avvaktan på åtgärder efter kritiska revisioner. Pågående revision i Uganda svarar för återhållsamt utfall 2007.

Den kraftiga minskningen av antal insatser är delvis en följd av ett kvalitetssäkringsarbete där äldre insatser avslutats. En viss minskning av aktiva insatser har också skett till följd av fokusering.

I enlighet med Sidas ambitioner ökade bilaterala och kapacitetsorienterade insatser, vilket är en utveckling som förväntas fortsätta. Den särskilda satsningen på svensk forskning kring infektionssjukdomar har dock inte kunnat rymmas inom den ram som Sida avsatt för svensk forskning utan har medfört en oplanerad ökning av utbetalningar till svenska organisationer.

Kostnaden för bilaterala samarbeten ligger över genomsnittet för forskningssamarbetet medan beredning av stödet till tematisk forskning i regel är mindre arbetsintensivt. Den extra höga kostnaden för Bolivia år 2007 beror på överlappning av personal samtidigt som ny beredning genomfördes. Kostnaden för hantering av forskningssamarbetet med Tanzania är högre än vad som redovisas eftersom utsänd forskningssekreterare redovisas inom verksamhetsgrenen Afrika.

Tabell 12.

Forskning, kostnader i tkr

De fem största länderna 2007	2005	2006	2007	Administrativa kostnader 2007
Tanzania	49 795	46 881	50 007	1 549
Etiopien	34 772	15 352	33 559	2 473
Moçambique	6 592	21 683	32 144	2 043
Bolivia	15 965	26 761	29 497	2 796
Uganda	39 444	46 230	28 524	2 086
Övriga länder/regioner	700 212	770 992	804 764	40 653
Totala kostnader	846 780	927 899	978 497	51 601
Biståndsform				
Projektstöd	495	0	0	
Personalbistånd inkl. kontraktsfinansierat tekniskt samarbete	0	0	0	
Internationella kurser	0	0	0	
Krediter	0	0	0	
Garantier	0	0	0	
Programstöd	0	0	0	
varav generellt budgetstöd	0	0	0	
Sektorprogramstöd	0	0	0	
Humanitärt bistånd	0	0	0	
Forskning	846 285	927 899	978 497	
Bidrag till enskilda organisationer	0	0	0	
Totala kostnader	846 780	927 899	978 497	
Kanaler				
Multilaterala organisationer	79 627	97 119	85 044	
Svenska organisationer	307 467	318 833	330 946	
Samarbetslandets organisationer	178 286	198 747	246 660	
Övriga länders organisationer	113 814	121 841	123 408	
Internationella enskilda organisationer	167 586	191 359	192 439	
Totala kostnader	846 780	927 899	978 497	
Huvudsektorer				
Hälsa	-275	0	0	0
Utbildning	0	0	0	0
Forskning	843 656	926 107	977 889	51 601
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	0	0	0	0
Konflikt, fred och säkerhet	0	0	0	0
Humanitärt bistånd	0	0	0	0
Infrastruktur	0	0	0	0
Handel, näringsliv och finansiella system	0	0	0	0
Naturreсурser och miljö	0	0	0	0
Budgetstöd för fattigdomsbekämpning	0	0	0	0
Övrigt	3 399	1 793	608	0
Totala kostnader	846 780	927 899	978 497	51 601
Antal giltiga insatser				
varav > 15 mnkr	212	241	193	
Antal nya insatser	12	18	19	
	43	37	44	

Negativa belopp beror på återbetalningar.

Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet

Sida skall bidra till att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet till förmån för nödlidande människor som har utsatts för eller står under hot att utsättas för väpnade konflikter, naturkatastrofer och andra katastrofliknande förhållanden. För att uppnå målet skall Sidas verksamhet styras av skrivelsen Regeringens politik för humanitärt bistånd (skr. 2004/05:52) och av regeringens riktlinjer för Sidas arbete för humanitärt bistånd, 2004-12-16 (UD2004/60685/GS),

Sida skall i konfliktdrabbade länder värna om människors säkerhet i anslutning till humanitära kriser. Sida skall härvid stödja konfliktförebyggande och konfliktrelaterade insatser, såsom humanitär minröjning, begränsning av spridning av lätta vapen och lokala dialogprocesser. Dessa insatser skall ske som komplement till det långsiktiga utvecklingssamarbetet och kan även genomföras i områden där väpnade konflikter pågår eller nyligen har avslutats. Ett genusperspektiv och ett rättighetsperspektiv skall beaktas i insatserna, som skall syfta till att stärka kvinnors roller, deltagande, åtnjutande av rättigheter och skydd. Sidas verksamhet skall dessutom beakta Sveriges nationella handlingsplan för att genomföra FN:s säkerhetsresolution 1325 (2000) om kvinnor, fred och säkerhet (2006-06-14).

BEDÖMNING AV VERKSAMHETENS RESULTAT

Humanitära insatser

Humanitära insatser syftar till att rädda liv och lindra nöd och är inte relaterade till långsiktig utveckling. Humanitära insatser genomförs under eller i direkt anslutning till naturkatastrofer, konflikter eller andra katastrofer. Det humanitära stödet är behovsbaserat, och humanitära aktörer skall vara neutrala och opartiska. Insatser i övergången till ett långsiktigt utvecklingssamarbete samt stöd till förebyggande av naturkatastrofer och dess skadeverkningar ska framför allt finansieras från utvecklingsbiståndet, men kan i begränsad omfattning finansieras från det humanitära anslaget.

Antalet naturkatastrofer har ökat trefaldigt under de senaste 30 åren. Mycket tyder på att klimatförändringarna bidrar till ett extremare väder, vilket innebär fler och häftigare naturhändelser. FN har 2007 lanserat 15 blixtpapper för humanitärt arbete efter naturkatastrofer varav 14 har varit klimatrelaterade jämfört med 2006 då totalt fem blixtpapper lanserades.

I regeringens riktlinjer för det humanitära biståndet är principerna för gott humanitärt givarskap (GHD) centrala. Principerna prioriterar att främja samordning mellan

humanitära aktörer, nationella myndigheter och övriga humanitära organisationer samt att öka harmoniseringen mellan givare och givarländer. Samordning skall ske utan avkall på den humanitära verksamhetens opartiska och oberoende natur. Sverige är en av initiativtagarna till GHD och söker påverka andra givare att arbeta utifrån dem. Nedan följer ett urval av insatser, som visar hur Sidas stöd är utformat och hur det bidrar till den generella måluppfyllelsen. De beskrivna insatserna har valts ut för att ge en bred bild av hur Sidas humanitära bistånd ser ut 2007.

För att underlätta samordning mellan givare och möjliggöra en snabb anpassning till förändrade förutsättningar i fält, har Sida givit icke öronmärkt stöd till de FN-administrerade humanitära fonderna i Sudan (135 mnkr) och DR Kongo (100 mnkr). I båda länderna deltar utsänd Sidadpersonal i de rådgivande grupperna för fonderna.

Sida utmärker sig genom att vara den givare som tidigast under året beslutar om stöd till FN:s humanitära appeller. 31,7 procent av det humanitära anslaget var utbetalt per 31 april.

Sida har under året lagt särskild vikt vid katastrofer som inte blivit medialt uppmärksammade och oftast är underfinansierade som exempelvis burmesiska flyktingar

i Thailand, internflyktingar i Colombia och västsahariska flyktingar i Algeriet. 82,6 mnkr, 4 procent av Sidas stöd till FN:s konsoliderade humanitära appeller har gått till så kallade bortglömda kriser.

Sida arbetar aktivt med att stärka det humanitära systemet, göra arbetet transparent och uppföljningsbart, samt effektivisera det för att stärka Sveriges roll som en ledande humanitär givare. Detta arbete omfattar bland annat stöd till forskning, utvärdering, arbete mot korruption med mera. Dessutom strävar Sida efter att sekundera svensk personal på hög nivå till strategiska tjänster inom det internationella humanitära systemet. Under året har Sida beslutat om två humanitära sekunderingar till FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) i Johannesburg respektive Nairobi.

Sida beslutade under 2007 om ett nytt tre-årigt stöd på 3 mnkr till Humanitarian Accountability Partnership-International (HAP-I). HAP-I arbetar för att öka ansvarsstagandet gentemot målgruppen genom att till exempel ta fram riktlinjer för hur målgruppen skall delta i projektet, informera om vilket stöd de har rätt till samt utveckla system för att målgruppen ska kunna föra fram sina kritiska synpunkter om stödet inte ges på rätt sätt.

För att stärka den humanitära kompetensen hos svenska och utländska humanitära aktörer har Sida under året beslutat om ett treårigt stöd till det arbete med internationell humanitär rätt, IHR som bedrivs av Program on Humanitarian Policy and Conflict Research Harvard University (HPCR). Målet är att utveckla IHR och främja dess tillämpning. Sida ingår tillsammans med schweiziska UD, FN och Harvard i styrgruppen för programmet.

Sida har också anordnat sex kurser i Advance Training Program on Humanitarian Action (ATHA) vid Sidas kurscentrum i Härnösand och förstärkt fokus på dessa frågor genom att allokera ytterligare en tjänst för ATHA.

Tre seminarier har genomförts om aktuella humanitära frågor under 2007: Tsunamiutvärderingen, Korruption inom humanitärt bistånd och Civil-militär samverkan.

Svenska och utländska föredragshållare har inbjudits och svenska humanitära aktörer och Sidamedarbetare har deltagit. Seminariernas syfte är att stödja lärandet mellan humanitära aktörer, såväl givare som genomförande organisationer.

Sida har under året utbetalt totalt 101 mnkr, cirka 5 procent av det humanitära anslaget, till åtta svenska enskilda organisationer för smärre humanitära insatser. Syftet med dessa avtal är att öka möjligheterna att i ett tidigt skede av en humanitär kris rädda liv och lindra nöd genom att snabbt kunna göra en tidsbegränsad insats.

Resultat av projektverksamheten

Det är de fattigaste människorna i de fattigare delarna av världen som drabbas oproportionerligt hårt av natur-

katastrofernas effekter därför är det centralt för Sida att arbeta katastrofförebyggande. I slutet av 2006 antogs Sidas strategi för att minska risk och människors utsatthet för naturkatastrofer. Där läggs det fast att Sida ska arbeta för att bidra till att minska risken för att mänskligt påverkbara naturhändelser uppstår samt till att minska människors utsatthet för effekter av naturhändelser. Sida har, i enlighet med denna strategi börjat integrera ett katastrofförebyggande perspektiv i samarbetsstrategierna. Ett exempel på detta är att Sida stödjer Världsbankens Global Facility for Disaster Reduction and Recovery (GFDRR) med 48 miljoner kronor under 2007–2009. GFDRR initierades under 2006 och dess mål är att bygga nationell kapacitet för förebyggande av naturkatastrofer, främst genom att stödja integrering av katastrofförebyggande i högriskländers fattigdomsstrategier. Världsbankens arbete med att stärka beredskap i Moçambique resulterade i att den moçambiqanska regeringen byggt upp sin kompetens och på egen hand kunde koordinera hjälpinsatserna vid översvämningarna i februari och att antalet drabbade och döda till följd av översvämningarna var betydligt färre jämfört med liknande översvämningar tidigare år.

Som ett led i arbetet med GFDRR organiserade Sida tillsammans med Världsbanken och International Strategy for Disaster Reduction (ISDR) en stor konferens om förebyggande av naturkatastrofer. Över 200 experter och forskare från regeringar, organisationer och det civila samhället enades kring vikten av att integrera katastrofförebyggande arbete i nationella utvecklingsstrategier. En av huvudpunkterna på agendan var diskussion och paneldebatt om kopplingen mellan klimatförändringar och katastrofers uppkomst. Konferensen resulterade i »Stockholm Forum Action Plan« för hur givarländer och samlarbetsländer tillsammans ska arbeta för att reducera samhällens sårbarhet.

Sida har under 2007 stött Norska flyktinghjälpsens arbete i Afrika med 40 mnkr. Programstödet har inriktats på att dels stödja organisationens utbildningsprogram inriktade på barn och ungdomar som på grund av tvångsfördrivning inte fått möjlighet till reguljär utbildning, dels att främja och skydda internflyktingars mänskliga rättigheter. Ett stort antal barn och ungdomar har fått tillgång till utbildning och yrkesutbildning och lärare har vidareutbildats. Exempelvis har 1 200 återvändande internflyktingbarn fått utbildning i Demokratiska Republiken Kongo (DRK) under första halvåret 2007. I Burundi har 3 467 återvändande internflyktingbarn återintegrerats i det formella utbildningssystemet under samma tid. Återvändande internflyktingar och lokalbefolkning har fått kvalificerad juridisk rådgivning kring relevanta rättighetsfrågor av mobila team bestående av jurister, läkare, psykologer och socialarbetare.

Tabell 13. Katastrofförebyggande och -beredskap, för nödhjälp, stöd till flyktingar samt metodutveckling och utvärdering, kostnader i tkr

	2005	2006	2007
Katastrofförebyggande och -beredskap (totalt)	19 028	39 328	25 420
Nödhjälp (totalt)	1 472 808	1 649 561	1 845 819
Varav stöd till flyktingar	145 032	152 158	348 738
Varav metodutveckling och utvärdering	3 058	895	13 814
Totalt	1 636 868	1 841 047	1 871 240

Tabell 14. Konfliktrelaterad verksamhet, ändamål och huvudinnehåll, kostnader i tkr

	2005	2006	2007
Stödja civilt fredsbyggande, konfliktförebyggande och konfliktlösning	63 476	85 132	96 153
Röjning av landminor i utvecklingssyfte	49 423	30 506	42 680
Förhindra rekrytering av barnsoldater samt stödja demobilisering, avvapning och återanpassning av barnsoldater	18 368	0*	0*
Stödja fredsbyggande insatser i FN:s regi	4 049	9 544	47 525
Återanpassa demobiliserad militär personal samt minska spridning av handeldvapen och lätta vapen	4 272	10 250	6 000
Reformera säkerhetssektorn för att förbättra demokratisk samhällsstyrning och civil kontroll	478	0**	337**
Totalt	140 066	135 432	192 695

* insatser för dessa ändamål ingår i de humanitära FN-appellerna och har kodats under övriga sektorkoderna inom konfliktrelaterad verksamhet.

** insatser för dessa ändamål finansieras i huvudsak under de regionala verksamhetsgrenarna.

Sida stödjer sedan 2003 en insats genom FN:s barnfond (UNICEF) för demobilisering och reintegrering av barnsoldater i Colombia. Under den senaste treårsperioden har utfallet varit 14 mnkr varav 6 mnkr avser 2007. I projektet ingår även förebyggande åtgärder för att förhindra rekrytering av ungdomar till väpnade grupper. Totalt har under perioden 2003–2006 655 demobiliserade ungdomar samt cirka 23 000 ungdomar i så kallade högriskområden för rekrytering, fått stöd genom UNICEF-insatsen.

För att kvalitetssäkra det humanitära biståndet och de humanitära aktörer som Sida stöder görs årliga utvärderingar. Under 2007 har Sida bland annat valt att utvärdera Praktisk Solidaritets, ps humanitära insatser till de 158 000 västsahariska flyktingarna i Algeriet. Under 2007 bidrog Sida med 2,6 mnkr till ps verksamhet. ps har bistått flyktingar med framförallt begagnade kläder och till viss del även livsmedel med finansiering från Sida sedan 1978. Utvärderingen konstaterar att ps:s insats fyller ett humanitärt behov men att klädstödet bättre bör anpassas till flyktingarnas önskemål. ps har följt rekommendationerna och har inlett ett samarbete med Röda Korset.

Den gemensamma givarfonden, Common Humanitarian Fund i Sudan har utvärderats. Utvärderingen konstaterar att fonden är ett värdefullt instrument för en koordinerad och flexibel finansiering av prioriterade

humanitära behov. Utvärderingen konstaterar vidare att koordineringen bland humanitära aktörer avsevärt har förbättrats och att strategiska humanitära behov i större utsträckning fått finansiering. Trots förbättringar kvarstår dock vissa brister när det gäller uppföljning och resultatredovisning av de medel som kanaliserats via fonderna. Allokeringen anses fortfarande gynna FN-organisationer på bekostnad av enskilda organisationer.

Under 2007 utgick ett årsbidrag om 370 mnkr till Internationella Rödakorskommittén (ICRC) varav 30 mnkr kanaliserades genom Svenska Röda Korset. Detta är en höjning med 40 mnkr från 2006. ICRC har ett särskilt mandat att främja den humanitära rätten och bistår med skyddsinsatser för konfliktdrabbade människor samtidigt som organisationen ger humanitärt stöd i form av såväl mat, akut behövda förnödenheter och förbättrad hälsovård, som insatser för att förbättra konfliktdrabbades långsiktiga matsäkerhet. ICRC är en av världens största humanitära organisationer. Rapportering till Sida inkom i maj 2007 och visade att organisationen har bidragit med bland annat vatten till 16 miljoner personer, hälsovård till cirka 2,3 miljoner personer, mat till över 2,6 miljoner personer och jordbruksstöd till cirka 3,4 miljoner personer, samt besök till cirka en halv miljon fängslade personer. Jämfört med 2006 ökade ICRC:s budget på grund av den förvärrade situationen i bland annat Irak, Sudan, Tchad, Sri Lanka och Somalia. ICRC

var en av få humanitära aktörer som kunde verka i konflikttrabbade delar av Irak, Sri Lanka, Tchad och Somalia. ICRC har under året tagit över ansvaret för ett av de största flyktinglägren (120 000 flyktingar) i Darfur då upprepade våldsattacker mot humanitära aktörer tvingat många andra organisationer att evakuera sin personal.

Konfliktrelaterad verksamhet

Sida stödjer direkta konfliktförebyggande och fredsfrämjande insatser genom ett finansiellt villkor om 200 mnkr. För att bidra till måluppfyllelse inom ämnet har Sida berett och följt upp insatser inom tre områden; säkerhet, dialog och strukturell stabilitet samt bidragit till policy, strategi och metodutveckling. Ett urval av prestationer/insatser som bäst återspeglar uppdrag och måluppfyllelse inom dessa områden redovisas nedan.

I syfte att förändra attityder och skapa förutsättningar för dialog, förhandlingar och fredlig konfliktlösning mellan primära eller sekundära konfliktparter stödjer Sida dialoginsatser. Ett exempel är stödet till den pågående fredsprocessen i norra Uganda. Fredsförhandlingarna inom den så kallade »Juba processen« är det mest framgångsrika initiativet hittills för att nå en fredlig lösning på den 20-åriga konflikten mellan Ugandas regering och rebellarmén Lord Resistance Army (LRA). Sida stödjer FN:s kontor för humanitär samordning (UN OCHA) som koordinerar stödet till fredsprocessen. Av Sidas stöd, som totalt för 2007 uppgick till 12,5 mnkr, gick 10 mnkr till fredssekretariatet i södra Sudan som hanterar medlingsprocessen, övervakningsarbete samt till att hantera situationen i uppsamlingsplatserna för LRA. Sida stödjer även kvinnors deltagande i fredsprocessen genom en separat insats från regionanslaget. Stödet följer Sveriges nationella handlingsplan för genomförande av FN:s säkerhetsresolution 1325 (2000) om kvinnor, fred och säkerhet. Insatserna har, som Sida identifierat i dess målformulering, bidragit till en regional stabilisering och sedan ett år en fredlig situation i norra Uganda.

Insatser för minhantering ingår i säkerhetsfrämjande insatser och Sida stödjer konflikttrabbade länder som Libanon, Irak, DR Kongo, Somalia, Bosnia-Hercegovina och Sri Lanka. Resultat inkluderar minröjd areal, utveckling av nationella resurser och kapacitet och förebyggande utbildning. Genom till exempel Mine Advisory Group (MAG) har Sida bidragit till att det i DR Kongo under mars månad genomfördes 18 olika röjningsinsatser om totalt 65 000 kvadratmeter jordbruksmark, oskadliggjordes 16 explosiva granater från kriget, rapporterades om 27 nyupptäckta farliga områden samt genomförde 15 utbildningar inom minriskmedvetande för den lokala befolkningen. Dessa resultat överensstämmer med mål

Tabell 15. Konfliktrelaterad verksamhet, utförande organisation, kostnader i tkr

Avtalspart	2005	2006	2007
American Friends Service (AFCS)	2 333	2 333	2 333
Ariasstiftelsen Costa Rica	1 500	1 500	1 500
Civis	4 000	3 025	0
Clowner utan gränser	0	0	550
Collaborative for Development Actions	2 150	0	3 000
Conciliation Resources	4 000	4 000	4 000
Danish De-mining Group (DDG)	11 175	-1 442	1 340
Diakonia	27	0	0
European Center Conflict (ECCP)	0	2 000	1 000
Swisspeace FAST	0	0	2 500
FEWER	0	1 275	0
Geneva International Center Human Demining	503	500	1 646
International Alert	8 620	10 000	12 211
Kristna Fredsrörelsen	2 499	4 250	3 250
Life & Peace Institute, Sweden	19 773	14 041	19 694
Mines Advisory Group	14 370	14 315	14 700
Norwegian People's Aid	0	3 500	3 500
OCHA	0	0	10 000
Organisation of American State	0	0	2 000
Oxfam	0	6 000	6 000
Saferword	3 200	3 200	4 326
Save the Children	5 900	3 538	0
Search for Common Ground	2 600	10 250	10 150
Statens Räddningsverk	14 375	-5 242	50 636
Stockholm International Peace Research (SIPRI)	478	0	0
Sveriges Kristna Råd	0	-609	0
UN Children's Fund	18 000	3 875	3 818
UN Development Programme	2 000	19 400	6 997
UN Mine Action Centre	5 000	5 000	5 000
United Nations	9 000	17 000	16 999
University of British Columbia	0	3 499	2 500
UNLIREC	4 000	4 000	0
Uppsala Universitet	1 579	0	0
Utrikesdepartementet	2 000	0	0
World Health Organisation	0	3 000	0
Övriga organisationer	984	3 224	3 045
Grand Total	140 066	135 432	192 695

Negativa belopp beror på återbetalningar.

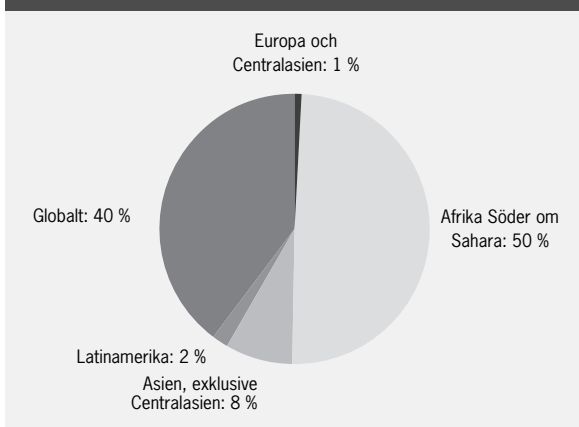
och projektaktiviteter som etablerades i MAG:s projektansökan och som ligger till grund för Sidas avtal med organisationen.

Ett exempel på strukturella insatser är valstödet till Colombia där Sida utöver det pågående stödet att verifiera avvapningen och reintegrationen av illegala

Tabell 16. **Konfliktrelaterad verksamhet, per region, kostnader i tkr**

	2005	2006	2007
Afrika söder om Sahara	65 872	44 484	95 996
Asien, Mellanöstern och Nordafrika	8 175	12 428	15 887
Latinamerika	23 500	16 025	3 227
Europa och Centralasien	0	0	2 398
Europa ODA-länder	0	0	2 398
Europa icke ODA-länder	0	0	0
Globalt	42 519	62 494	75 187
Totalt	140 066	135 432	192 695

Diagram 1. **Konfliktrelaterad verksamhet per region 2007, procent av totalen**

väpnade grupper, gav ett extra stöd till Organisationen för Amerikanska Stater för att tillsammans med nationella samarbetspartner bevaka höstens val i syfte att förebygga oegentligheter och konflikter samt bidra till att stärka den demokratiska processen. Valobservationen genomfördes i 233 kommuner (53 procent av landets kommuner) samt på 19 platser i huvudstaden. Den bemannades med 5 000 utbildade observatörer, många av dem från det civila samhället. Innan genomfördes och spreds riskkartor och konfliktanalyser. Dessa följdes upp under valdagen för att förebygga och rapportera om konfliktsituationer.

Sida utvärderar kontinuerligt sina samarbetsorganisationer. Under 2007 har Sida utvärderat en av de ledande organisationerna för metodarbete Collaborative Learning Projects (CDA) för metodarbete i konfliktkänslighet inom utvecklingssamarbetet. Utvärderingen visar bland annat att metoder för konfliktkänslighet haft en stor spridning främst bland biståndsgivare och internationella organisationer. Metoderna har uppfattats som komplexa och svåra att anpassa till olika konfliktsituationer. Organisa-

tionerna efterfrågar ett kontinuerligt stöd för att tillämpa dem i olika organisationsstrukturer och att anpassa dem till Parisagendan.

ANALYS AV UTFALL

Utfallet 2007 för verksamhetsgrenen Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet uppgick till 2,1 mdkr, vilket utgör drygt 13 procent av Sidas totala utfall.

Av det totala utfallet utgör de fem största länderna 39 procent. Det totala utfallet har ökat marginellt till följd av omfördelningar till förmån för anslagsposten under året. Ökningen ligger helt på den del av verksamhetsgrenen som finansierar konfliktrelaterade insatser och då framför allt fredsbyggande insatser inom FN:s regi.

Biståndsformerna inom humanitära insatser är främst Humanitärt bistånd och endast i mindre utsträckning Projektstöd. Huvudsektorerna utgörs av Konflikt, fred och säkerhet samt Humanitärt bistånd. En förhållandevis stor ökning har skett inom Konflikt, fred och säkerhet, medan det Humanitära biståndet minskat något.

Antalet insatser har ökat något jämfört med 2006. Detta beror delvis på det kraftigt ökande antalet naturkatastrofer under året, som lett till ett stort antal mindre insatser. Sida arbetar aktivt med att öka antalet samlingsavtal och ramavtal på den humanitära sidan.

Av de fem största länderna utgör Sudan det största området med 32 procent av det totala utfallet. Biståndet till Sudan har ökat och rört omfattande humanitära insatser med anledning av kriget i Darfur. Ökningen av biståndet till Uganda har skett tack vare en längre tids vapenvila under året, vilket ökat tillträdet till området. De humanitära insatserna till Somalia har ökat något mer än som initialt planerades med anledning av förvärrade konflikter under året. Biståndet till Västbanken Gaza minskat på grund av försämrade tillträdesmöjligheter till området. Ökningarna av de humanitära insatserna i Demokratiska Republiken Kongo är förenad med regionens höga fattigdomsnivå efter kriget.

De totala administrativa kostnaderna räknat på land och i relation till utfallsvolymen utgör cirka 1,5 procent. Denna relativt låga nivå har uppnåtts genom effektivisering av den humanitära hanteringen och prioritering av beredning framför rådgivning. Då stora delar av det humanitära stödet hanteras via FN:s gemensamma appeller, CAP eller Flash, kräver dessa relativt sett mindre administration än övriga humanitära insatser. Organisationsstödet till de stora ramorganisationerna Röda Korset och Räddningsverket är också medräknat under Övriga länder/regioner, men dess påverkan på totalen torde vara minimal.

Tabell 17. **Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet**, kostnader i tkr

De fem största länderna 2007	2005	2006	2007	Administrativa kostnader 2007
Sudan	205 362	200 666	254 341	1 300
Demokratiska Republiken Kongo	112 480	170 270	171 368	1 473
Västbanken och Gaza	92 690	155 081	150 216	867
Somalia	45 490	53 352	115 368	542
Uganda	115 252	86 592	108 613	542
Övriga länder/regioner	1 297 861	1 345 618	1 264 028	26 583
Totala kostnader	1 876 997	2 011 579	2 063 934	31 306
Biståndsform				
Projektstöd	179 824	78 742	152 487	
Personalbistånd inkl. kontraktsfinansierat tekniskt samarbete	0	0	0	
Internationella kurser	0	0	0	
Krediter	0	0	0	
Garantier	0	0	0	
Programstöd	25 000	0	0	
varav generellt budgetstöd	0	0	0	
Sektorprogramstöd	25 000	0	0	
Humanitärt bistånd	1 672 173	1 932 838	1 911 447	
Forskning	0	0	0	
Bidrag till enskilda organisationer	0	0	0	
Totala kostnader	1 876 997	2 011 579	2 063 934	
Kanaler				
Multilaterala organisationer	858 183	1 020 673	957 200	
Svenska organisationer	322 363	286 909	355 298	
Samarbetslandets organisationer	-1 625	0	0	
Övriga länders organisationer	13 162	31 639	34 077	
Internationella enskilda organisationer	684 914	672 358	717 359	
Totala kostnader	1 876 997	2 011 579	2 063 934	
Huvudsektorer				
Hälsa	0	0	0	0
Utbildning	0	0	0	0
Forskning	0	0	0	0
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	0	0	0	0
Konflikt, fred och säkerhet	150 566	135 432	192 695	2 600
Humanitärt bistånd	1 626 368	1 875 947	1 871 240	24 481
Infrastruktur	0	0	0	0
Handel, näringsliv och finansiella system	0	0	0	0
Naturreсурser och miljö	0	0	0	0
Budgetstöd för fattigdomsbekämpning	0	0	0	0
Övrigt	100 064	200	0	4 225
Totala kostnader	1 876 997	2 011 579	2 063 934	31 306
Antal giltiga insatser				
varav > 15 mnkr	416	365	377	
Antal nya insatser	24	16	19	
	155	117	125	

Negativa belopp beror på återbetalningar.

U-krediter

Sida skall bidra till att stödja tillhandahållandet av finansieringslösningar för utvecklingsfrämjande investeringar inom infrastruktur.

BEDÖMNING AV VERKSAMHETENS RESULTAT

Efterfrågan på krediter i nuvarande utformning har under 2007 liksom de senaste åren varit låg. Under 2006 lät regeringen genomföra en översyn av kreditfinansierat bistånd. Förslaget i översynen var att u-krediter och biståndskrediter ersätts med sk utvecklingskrediter som om möjligt och lämpligt ska utställas i lokal valuta. Syftet med de nya krediterna är att undvika risker med valutakursförändringar och att inhemskt kapital kan användas i investeringslandet. Enligt direktiven ska utvecklingskrediterna vara ett instrument även för MUL-länder. Sida har under 2007 märkt en ökad efterfrågan på krediter och diskussioner om framtida insatser har förts bland annat i Moçambique.

Sida har 2007 utarbetat förslag på operationalisering av utredningens rekommendationer inför regeringens beslut om införandet i syfte att öka graden av måluppfyllelse. Nya metoder och instrument med fokus på lokalvalutafinansiering kopplat till kapacitetsutveckling av kapitalmarknader har utvecklats. Sida har på temat lokalvalutafinansiering av investeringar i infrastruktur arrangerat seminarier i bland annat Tanzania och Namibia. Dessa seminarier syftade också till att fånga upp de framtida behoven av finansieringstjänster och informera om olika lösningar som Sida kan tillhandahålla.

Sida har inom verksamhetsgrenen lämnat stöd till Private Infrastructure Development Group (PIDG-initiativen) på 274 mnkr av totalt 354 mnkr från Sida. Initiativen under PIDG syftar alla till att underlätta för finansiering och en ökad tillgång till privat kapital i infrastrukturinvesteringar i fattiga länder. Investeringar i dess länder har länge varit eftersatta och är en nödvändighet för att FN:s Milleniumsmål uppfylls. Genom att bidra till insatserna kan Sida medverka till en snabbare utveckling av infrastrukturinsatser i dessa länder. Initiativet skapades för cirka fyra år sedan av Storbritannien,

Nederländerna, Schweiz och Sverige och har resulterat i etablering av fem faciliteter (fonder) som stödjer uppbyggnad och finansiering av privat infrastruktur i utvecklingsländerna. En utvärdering som genomförts under 2007 konstaterar att PIDG har utvecklat en ändamålsenlig och effektiv organisation med väl fungerande styrinstrument. Sida bedömer därför att stödet har varit framgångsrikt.

Sida beviljade 2001 en u-kredit om 18 mnkr (total kostnad 14 mnkr) för att säkra leveranser av elenergi till Ghanas huvudstad Accra. Slutrapport för denna insats har inkommit under 2007 och det lokala elbolaget (Electricity Company of Ghana ECG) berömmar projektet både vad avser det tekniska utförandet och kunskapsöverföringen.

Anledningen till få investeringsprojekt under året är att beslut för flera stora projektberedningar dragit ut på tiden. En stor beredning för en industrimiljöinsats i Bangladesh avbröts vilket medförde en avvikelse mot prognostiserade utbetalningar. Land- och sektorkoncentrationen under 2007 har medfört att flera beredningar avseende exempelvis Uganda, Vietnam och Bangladesh har blivit uppskjutna i avvaktan på beslut.

Kombinationen av införandet av dels ett nytt kredit-system med nya arbetsformer, dels landfokuseringsarbetet har inneburit att förutsättningarna för vissa investeringsprojekt inte varit klara under året. Sidas möjlighet till måluppfyllelse för verksamhetsgrenen har därmed begränsats.

ANALYS AV UTFALL

Totalt utfall för verksamhetsgrenen U-krediter var negativt 2007, vilket förklaras av att tidigare års avsättningar på totalt 279 mnkr till ett vattenprojekt i Nepal och ett infrastruktursprojekt i Bangladesh återfördes 2007. Projektet genomfördes inte som planerat och skälen till detta

var politiska och säkerhetsmässiga. Utbetalningar på kreditanslaget uppgick till 133 mnkr.

Största delen av utbetalningarna för 2007 avser globala initiativ och konsult- och kapacitetsuppbyggnadsinsatser. De största enskilda utbetalningarna till globala initiativ avsåg GuarantCo inom PIDG initiativet och Global Partnership for outputbased aid (GPOBA) på vardera 45 mnkr. Detta är förklaringen till att utfallet på landnivå blev lågt. Den största av de fem största länderna var Sri Lanka. Utfallet på 17 mnkr avser stöd till ett avloppsreningsverk. På sektornivå ligger anslagsbelastningen till största delen inom huvudsektorerna Infrastruktur och miljö (vatten och sanitet).

De administrativa kostnaderna för utfallet bör ställas i relation till utbetalningarna på 133 mnkr istället för utfallet på anslaget. Den administrativa kostnaden blir då 6 procent vilket är i nivå med övriga anslagsposter.

Tabell 18.

U-krediter, kostnader i tkr

De fem största länderna 2007	2005	2006	2007	Administrativa kostnader 2007
Sri Lanka	211 389	1 541	19 432	919
Thailand	1 532	5 472	2 243	92
Moçambique	-1 278	1 185	2 119	459
Uganda	0	1 567	474	735
Mongoliet	252	544	350	92
Övriga länder/regioner	35 344	-2 626	-160 547	5 788
Totala kostnader	247 239	7 683	-135 930	8 085
Biståndsform				
Projektstöd	17 743	16 423	18 260	
Personalbistånd inkl. kontraktsfinansierat tekniskt samarbete	13	215	745	
Internationella kurser	0	0	0	
Krediter	229 484	-8 955	-154 934	
Garantier	0	0	0	
Programstöd	0	0	0	
varav generellt budgetstöd	0	0	0	
Sektorprogramstöd	0	0	0	
Humanitärt bistånd	0	0	0	
Forskning	0	0	0	
Bidrag till enskilda organisationer	0	0	0	
Totala kostnader	247 239	7 683	-135 930	
Kanaler				
Multilaterala organisationer	32 079	-10 000	109 600	
Svenska organisationer	3 006	12 426	-126 245	
Samarbetslandets organisationer	210 723	3 830	-120 617	
Övriga länders organisationer	1 431	1 428	1 333	
Internationella enskilda organisationer	0	0	0	
Totala kostnader	247 239	7 683	-135 930	
Huvudsektorer				
Hälsa	0	0	0	0
Utbildning	555	491	412	0
Forskning	0	0	0	0
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	0	0	4 000	92
Konflikt, fred och säkerhet	0	0	0	0
Humanitärt bistånd	0	0	0	0
Infrastruktur	2 823	4 695	-142 376	7 993
Handel, näringsliv och finansiella system	30 204	-8 389	67 667	0
Naturresurser och miljö	212 366	8 872	-113 766	0
Budgetstöd för fattigdomsbekämpning	0	0	0	0
Övrigt	1 291	2 014	48 133	0
Totala kostnader	247 239	7 683	-135 930	8 085
Antal giltiga insatser				
varav >15 mnkr	2	0	3	
Antal nya insatser	7	9	6	

Negativa belopp beror på återföringar samt realiserade och orealiserade kursförluster.

Enskilda organisationer

Sida skall bidra till ett livskraftigt och demokratiskt civilt samhälle där de mänskliga rättigheterna respekteras.

Sida skall samverka med svenska enskilda organisationer, deras partnerorganisationer, internationella nätverk och organisationer som verkar för ett demokratiskt styrelseskick och lika möjligheter för kvinnor och män, respekt för mänskliga fri- och rättigheter och tolerans för minoriteter och olikstänkande samt, i förekommande fall, söker överbrygga religiösa och etniska motsättningar.

Sida skall säkerställa att anvisningar och allmänna villkor för bidrag till ramorganisationer och andra enskilda organisationer följer riksdagens beslut med anledning av regeringens proposition Gemensamt ansvar – Sveriges politik för global utveckling (prop. 2002/03:122, bet. 2003/04:UU3, rskr. 2004/05:4).

Sidas stöd till enskilda organisationer skall bidra till ett ökat intresse och engagemang för globala utvecklingsfrågor i Sverige. Sida skall stödja de enskilda organisationernas informationsverksamhet, d.v.s. att sprida kunskap och främja samhällsdialogen i Sverige om globala utvecklingsfrågor och internationellt utvecklingssamarbete.

BEDÖMNING AV VERKSAMHETENS RESULTAT

Nedan följer en redovisning ett antal pågående insatser samt uppnådda resultat i förhållande till övergripande mål för anslagsposten Enskilda organisationer. Urvalet av insatser visar på vilken bredd som finns inom EO-anslaget och ramorganisationernas möjligheter att uppnå resultat bland drabbade människor i lokalsamhällen och även i konfliktfyllda regioner.

Som en del i Sidas arbetsprocess med att ta fram samarbetsstrategier tas utvecklingsresultaten fram även för ramorganisationernas verksamhet inom EO-anslaget. Under året kan resultat sammanfattas från flera sådana processer. En sådan pågick i Västbanken/Gaza, där omfattningen av Sidas stöd till EO är på drygt 24 mnkr, vilket motsvarar knappt två procent av anslagsposten. Fem svenska organisationer inkom med resultat avseende verksamhet inom ramen för arbetet med att stärka ett civilt samhälle i Västbanken och Gaza. Primärt har organisationerna arbetat med marginaliserade grupper såsom kvinnor, barn, handikappade, unga och jordbrukare. Ramorganisationernas bedömning är att civila samhällets organisationer rent generellt är viktiga för kampen för frihet, och utgör en plattform för grupper i underläge att göra sin röst hörd. I de palestinska områdena spelar också det civila samhället en viktig

roll som en plattform för normalitet i en kaotisk och svår vardag. På grund av den svåra politiska situationen är det också en kamp för organisationerna att genomföra insatser och uppnå målsättningar. Framförallt handlar det om begränsningar i rörelsefriheten. Organisationerna rapporterar om svårigheterna att bedriva verksamhet i området men rapporterar samtidigt att genom stöd till lokala organisationer med lokal förankring ökar möjligheterna för att kunna genomföra insatserna. En brist anser man är att koordineringen mellan de olika FN-organen inte fungerar. Organisationerna menar att om den fungerade tillfredställande skulle det gynna både de internationella och nationella organisationers arbete. Målen för insatserna skiljer sig delvis mellan organisationerna, men ett stärkt civilt samhälle är ett gemensamt övergripande mål. De flesta av de uppnådda resultaten återfinns i praktiska insatser såsom förbättrade försörjningsmöjligheter för målgruppen och därmed en större självständighet. Detta har exempelvis tagit sig uttryck i följande former:

- Genom stöd till flera kooperativ förbättrades försörjningsmöjligheterna för hundratals medlemmar.
- Över 200 kvinnor deltog i ekonomiska och sociala insatser i lokalsamhället.

- Genom etablering av en skola för barn med begåvningshandikapp har insatsen bidragit till att dessa barn nu blir antagna i allmänna skolor.

Dessa ofta små insatser bedömer Sida som relevanta och ofta kostnadseffektiva i att stärka det civila samhället.

Diakonia

Sida antog under året nya anvisningar för bidrag till enskilda organisationer inom verksamhetsgrenen. Som ett led i detta införs längre avtalsperioder. Med anledning av detta har ramorganisationen Diakonia inkommit med en treårig slutrapport där de redovisar resultat från arbete i cirka 50 länder i Asien, Mellanöstern, Afrika och Latinamerika. Omfattningen av Sidas stöd för utvecklingssamarbete till Diakonia uppgick till 105 mnkr för 2007, vilket motsvarar knappt nio procent av anslagsposten. Det övergripande målet för verksamheten är att förändra orättvisa strukturer, såväl politiska, ekonomiska och sociala som genererar fattigdom, förtryck och våld. För att uppnå det långsiktiga målet arbetar de inom fyra tematiska områden: demokrati, mänskliga rättigheter (MR), jämställdhet samt social och ekonomisk rättvisa. Huvudmålgrupperna för Diakonia är de allra fattigaste och marginaliserade människorna i länderna samt de partnerorganisationer som de samarbetar med för att uppnå målet. Diakonia påvisar ett antal resultat i Latinamerika, Mellanöstern och Nordafrika-regionen, Asien och i Afrika:

I Latinamerika påvisar Diakonia främst resultat inom området demokrati, MR och jämställdhet. Flera landprogram rapporterar resultat på nationell och lokal nivå i form av formulerade lagförslag, anmälningar avseende våldsövergrepp och MR-rapportering. Diakonias partners i Bolivia har varit drivande i processer som lett till att landrättigheter återfåits. Flera partners har också verkat för ökad kvinnlig representation i lokala beslutandeorgan. I Bolivia har representationen ökat över det förväntade, till 34 procent.

I Mellanöstern- och Nordafrikaregionen har Diakonias fokus främst varit barns och handikappades rättigheter samt hälsofrågor. En partnerorganisation i Egypten har bidragit till att myndigheterna utfärdat födelsebevis till barn födda på gatäng. Andelen familjer som låter könsstympa sina flickor har sjunkit drastiskt, från ursprungligen 89 till 9 procent, i de områden där organisationen verkar. I Irak/Kurdistan och Palestina har det varit svårare att uppvisa konkreta resultat på grund av svåra kontexter, både politiska och konfliktmässiga.

Diakonias insatser i Asien visar upp resultat främst inom områdena ekonomisk och social rättvisa där flera program består av mikrofinansprojekt och försörjningsprojekt inom jordbruks- och boskapssektorn. Insatserna har lett till ökat kvinnligt företagande och ökade inkomster för hushållen. I Bangladesh ledde insatsen till att 90

procent av 160 nyföretagare var kvinnor. Dessutom har insatsen bidragit till 25 procents ökad skolnärvaro bland barnen, vilket Sida bedömer som positivt.

Exempel på resultat som kan påvisas för Diakonias arbete i Afrika är framförallt inom demokrati- och jämställdhetsområdet. I Mali har insatser bidragit till att antalet tvångsäktenskap för flickor har minskat. Tillträde till rättssystemet har stärkts för marginaliserade grupper och rättsoffer i Kenya genom juridisk rådgivning. Inom området för social och ekonomisk rättvisa kan resultat redovisas där partners mobiliserat rörelser inom det civila samhället som bidragit till att utforma den nationella landpolicyn i Kenya och omformuleringen av policyn för jorddistribution i KwaZulu Natal, Sydafrika. Ett par organisationer har också lyckats bidra till ökad rättvis handel och bättre arbetsvillkor inom blomsterindustrin.

Plan Sverige

Under 2007 utvecklade Sida och Plan Sverige ett samarbete för att genom Plans projektverksamhet främja ett livskraftigt och demokratiskt civilt samhälle i sju utvecklingsländer. Omfattningen av Sidas stöd till Plan uppgick till 16 mnkr för 2007, vilket motsvarar drygt en procent av anslagsposten. För att utröna om Plans verksamhet är relevant i förhållande till övergripande mål för svenskt utvecklingssamarbete genomförde Sida ett flertal uppföljningsbesök under verksamhetsperioden och en relevansutvärdering av Plan under sommaren 2007. En resultatanalys genomfördes i samband med att Plan delrapporterade sin initiala period. I resultatanalysen, som utgår från Plans delrapport, relevansutvärdering och genomförda uppföljningsbesök, noterar Sida sammanfattningsvis att det är för tidigt att utröna vilka resultat som har uppnåtts på programnivå. Det finns emellertid tydliga indikationer på att Plan genom insatserna har mobiliserat barn, föräldrar och samhällen knutna till programmen. Allianser och nätverk bestående av olika aktörer inom det civila samhället som arbetar för barnrättigheter har formerats. I exempelvis Kambodja har Plan genom sin lokala partnerorganisation NGO-Committe for Children Rights (NGOCRC) startat ett nationellt barnnätverk vilket implementerats i 11 provinser. Dessutom har 205 barnklubbar etablerats och länkats till det nationella nätverket (CAN). Vidare har NGOCRC genom påverkansarbete lyckats medverka till att barnbudgets med i konsultativa processer kring Kambodjas återrapportering till FN om implementeringen av FN:s barnrättskonvention 2000–2006. Sida ser positivt på utfallet inom Plans Kambodja-insats, med tanke på att tillförda Sida-medel är begränsade till cirka 1,3 mnkr för 2007. Därtill arbetar Plan innovativt med att stärka rege- ringsinstitutioner och deras tjänstemän i syfte att öka medvetenheten om barns rättigheter och för att agera i

Tabell 19. Stöd genom enskilda organisationer, ODA

Beslutade bidrag*	Bidrag till ramorganisationer, tkr			Antal utländska samarbetspartner			Antal svenska organisationer som ingår i ramorganisationens verksamhet		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Forum Syd	171 609	199 136	177 292	251	235	240	196	192	208
Svenska missionsrådet	124 426	127 927	118 407	154	167	152	22	25	26
Rädda barnen	120 000	127 817	129 158	256	228	236	0	0	0
PMU Interlife	95 000	100 772	102 488	130	94	87	34	35	97
Svenska kyrkan	75 097	76 587	79 000	66	71	69	0	0	0
Diakonia	95 600	105 000	102 160	239	248	249	0	0	0
Kooperation utan gränser	107 490	132 867	132 530	83	95	98	0	0	0
LO-TCO biståndsnämnd	100 030	96 305	94 074	245	287	327	22	33	30
Olof Palmes internationella center	64 000	72 236	68 329	90	112	116	52	65	61
Afrikagrupperna	35 000	38 620	37 700	53	65	48	0	0	0
SHIA	37 219	36 116	35 861	65	69	72	13	17	22
PLAN Sweden	0	2 770	15 730	0	19	29	0	0	0
UBV	17 000	19 000	18 378	43	27	29	6	0	0
Svenska naturskyddsföreningen	22 015	23 129	22 000	61	60	67	3	3	3
Totalt rambidrag	1 064 486	1 158 282	1 133 107	1 736	1 777	1 819	348	370	447
Informationsinsatser via svenska enskilda organisationer									
Afrikagrupperna i Sverige	4 500	4 418	4 700						
Arbetarnas bildningsförbund	3 000	2 800	759						
Diakonia	5 600	5 700	5 900						
ECPAT International	0	0	2 131						
Forum Syd	18 156	17 735	20 305						
Frikyrkliga studieförbundet	1 700	2 818	2 400						
Kristna fredsrorelsen	350	-44	0						
Kvinna till kvinna	1 400	2 967	3 200						
Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer (LSU)	1 200	2 085	2 450						
LO-TCO biståndsnämnd	14 740	15 398	18 591						
Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet (NBV)	2 344	3 000	2 900						
Olof Palmes internationella center	3 953	3 783	3 713						
PLAN Sverige	0	0	1 000						
PMU Interlife	4 500	4 342	4 700						
Rädda barnen	0	1 200	-85						
Sensus	2 210	4 171	4 200						
Studieförbundet vuxenskolan	2 700	2 500	1 500						
Svenska idrottsrörelsens studieförbund	2 100	1 915	2 100						
Svenska Afghanistankommittén	1 800	1 950	2 000						
Svenska handikappades organisation (SHIA)	2 639	2 646	2 972						
Svenska kyrkan	2 100	3 231	3 303						
Svenska missionsrådet	4 159	7 868	7 483						
Svenska naturskyddsföreningen	3 600	3 600	4 350						
Svenska Röda korset	3 621	4 085	4 565						
Svenska Unicef-kommittén	1 420	1 585	1 700						
Sveriges kristna råd	1 400	1 789	1 800						
Kooperation utan gränser	5 000	5 800	6 200						
World Wildlife Fund (WWF)	2 558	3 190	4 063						
Övriga	13 190	11 591	9 356						
Totalt informationsinsatser	112 850	125 551	129 099						

Negativa belopp beror på återbetalningar.

enlighet med denna i uppföljning av barnkonventionen.

Hiv/aids

Som ett led i Sidas prioritering av frågorna kring hiv/aids har i samarbete med The Aids Support Organisation (TASO) kurser i Scaling Up – hiv/aids genomförts vid Sida Civil Society Center i Härnösand med fältstudieveckor i Uganda. Omfattningen av Sidas stöd till denna insats uppgick till knappt 0,5 mnkr för 2007. Genom teori och erfarenhetsbaserat lärande syftar utbildningarna till att ge de svenska organisationerna och deras partners ökad medvetenhet och kunskap om problemen med hiv/aids och redskap att utveckla sitt engagemang inom fältet. Utbildningarna har skapat nätverk och givit kursdeltagarna viktiga kunskaper och erfarenheter om hur hiv/aids-arbetet kan implementeras i deras organisationer.

Ramorganisationernas kommunikationsverksamhet

Inom ramorganisationernas kommunikationsverksamhet med stöd från EO-anslaget finns åtskilliga exempel på insatser med fokus på utmaningar och problem kring globaliseringen. Det övergripande målet med denna verksamhet är att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling genom ett ökat intresse och engagemang för globala utvecklingsfrågor i Sverige. Omfattningen av Sidas stöd till enskilda organisationer för kommunikations- och informations-

arbete uppgick till 129 mnkr, vilket motsvarar cirka 10 procent av anslagposten.

Fyra exempel på resultat av Sidas stöd till ramorganisationernas kommunikationsverksamhet redovisas nedan. De utvalda insatserna ger exempel på organisationernas möjligheter att på olika sätt nå ut i svenska samhället med information kring frågor som påverkar oss människor globalt.

Ett 50-tal svenska enskilda organisationer deltog både under Almedals-veckan och Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg för att lyfta globala frågor och informera om utvecklingen i världen. Deltagare från Afrika, Latinamerika och Asien bjöds in och bidrog med föreläsningar och debatter. Resultatet vid B&B-mässan blev att inte mindre än 15 000 personer besökte Internationella Torgets cirka 200 programpunkter.

Naturskyddsföreningen arbetade och lyfte temat »miljövänliga textilier« under hela året i samarbete med SwedWatch, Rena Kläder och Föreningen Rättvisemärkt, vars aktiviteter handlar om att ge information om textiliernas miljöeffekter – både i Sverige och i tillverkningsländerna. Detta i syfte att främja handel av ekologiska textilier och minska användning av gifter i jordbruk och textilproduktion i världen.

Ett annat exempel på resultat är Sidas bidragsgivning till Svenska kyrkan som resulterat i boken »Orka«. Den riktar sig främst till ungdomar i Sverige, och där fokus ligger på hur fattiga människor och fattiga länder kan få ta del av fördelarna med globalisering.

Afrikagrupperna arbetade intensivt med hiv/aids- och jämställdhetsfrågan i Sverige genom seminarier, debattartiklar och Södra Afrika Dagarna.

Adoptionsverksamhet

Sida har fastställt nya riktlinjer vad gäller stöd till organisationer som bedriver både internationell adoptionsverksamhet och biståndsverksamhet. Detta i syfte att tydliggöra uppdelning mellan verksamheterna, samt för att bidra till målen för verksamhetsgrenen. Sida fick i regleringsbrev för år 2007 i uppdrag att i samarbete med Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (MIA) och i samråd med adoptionsorganisationerna fortsätta arbetet med att utveckla och fastställa riktlinjer för adoptionsorganisationernas biståndsverksamhet. Samrådsmöte och dialog med MIA, dess insynsråd, adoptionssammanslutningar samt Forum Syd har bidragit till att utveckla riktlinjerna.

Resultatredovisningsprojekt

Ett resultatredovisningsprojekt inom stödet till enskilda organisationer avslutades under 2006. Ett resultat baserat på lärdomar från projektrapporten Effektivt utvecklings-samarbete via lärande och förtroende, januari 2006 var att

Sida fastställde nya anvisningar för anslaget till Enskilda organisationer i februari 2007. Dessa har tydligare koppling till Sveriges politik för global utveckling och syftar till att styra organisationernas verksamhet mot målet om att utveckla ett livskraftigt och demokratiskt civilt samhälle där de mänskliga rättigheterna respekteras.

Avtalsrevisioner

Sida genomförde avtalsrevisioner av fem av fjorton befintliga ramorganisationer under verksamhetsåret. Avtalsrevisionerna syftade till att utreda i vilken utsträckning organisationerna följer ingångna avtal samt Sidas allmänna villkor och anvisningar. Avtalsrevisionerna visar på ett tydligt behov av en revidering av Sidas styrinstrument för EO-anslaget samt att Sida har en dialog med ramorganisationerna kring deras ansvar för att säkerställa efterlevnaden av avtalsvillkor i efterföljande led. Dessa behov framkommer också i det åtgärds-paket som Sidas styrelse beslutade om i början på november 2007 som svar på Riksrevisionens rapport »Oegentligheter i bistånd«.

Sammanfattning

Sida bedömer att den redovisade bilden av utfallet från olika insatser påvisar att Sida har tagit ett steg framåt mot de uppsatta målen för verksamhetsgrenen. Sammanfattningsvis konstaterar Sida att de resultat som har framkommit under 2007 visar på ett alltmer stärkt civilt samhälle i de länder där svenska organisationer har verksamhet samt att det finns ett fortsatt stort intresse för globala frågor i Sverige.

ANALYS AV UTFALL

Utfallet 2007 för verksamhetsgrenen Enskilda organisationer uppgick till 1,3 mdkr, vilket utgör drygt 8,5 procent av Sidas totala utfall. Utfallet är en marginell ökning från året innan. Bland de organisationer som har fått högst bidrag finns bidragsförmedlande organisationer som Forum Syd, Svenska Missionsrådet och LO-TCO Bistånds nämnd. Dessa organisationer vidareförmedlar bidrag till flera hundra små- och medelstora svenska enskilda organisationer.

Fördelningen på huvudsektorer varierar över 3-årsperioden. Detta förklaras främst av att ramorganisationerna under perioden förbättrat och vidareutvecklat sin statistikklassificering. Arbetet initierades i samband med att Sida gjorde en anpassning till DAC:s sektorkoder 2005. I förhållande till 2005 har samtliga sektorer utom Hälsa, Utbildning och Handel ökat. Ökningen inom naturresurser och miljö är ett tecken på att organisationerna avsatt mer resurser för att möta kommande klimatförändringar. På grund av stöd till organisering av World

Social Forum i Nairobi och Nordic Plus-möten har stödet under 2007 inom posterna samarbetslandets organisation samt övriga länders organisationer tillfälligt ökat.

De enskilda organisationerna genomförde under året verksamhet i cirka 100 länder. Ökning har främst skett i Afrika med tyngdpunkt på Sydafrika och Kenya. Parallellt med humanitärt stöd till Västbanken och Gaza har utvecklingsinsatser ökat. Det är främst Palmecentret, Svenska Missionsrådet, Svenska Kyrkan och PMU InterLife som har redovisat en ökning av insatser i Västbanken och Gaza, och i vissa fall kopplat till ett ökat fokus på området i sitt svenska kommunikationsarbete. Övriga förändringar från tidigare års utfall förklaras främst av förbättrad statistikrapportering per land från ramorganisationerna. Insatser, som tidigare har klassificerats på global eller regional nivå, har brutits ned på landnivå och ger därmed en mer korrekt bild.

Antalet insatser har minskat efter att ett flertal organisationer som har fått programbidrag för kommunikationsverksamhet slussats in under olika bidragsförmedlande ramorganisationer. Antalet insatser över 15 mnkr har ökat efter att Plan Sverige tillkommit som ramorganisation.

Inga administrativa kostnader per land redovisas i och med att samarbetet inom anslagsposten sker via de svenska ramorganisationerna på organisationsnivå. Medlen kanaliseras i sin tur via ramarna till samarbetsorganisationerna på land och sektornivå beroende på organisationernas egna prioriteringar och målsättning. De administrativa kostnaderna per huvudsektor inom anslagsposten Enskilda Organisationer går enligt det övergripande målet till huvudsektorn demokrati och mänskliga rättigheter.

Tabell 20.

Enskilda organisationer, kostnader i tkr

De fem största länderna 2007	2005	2006	2007	Administrativa kostnader 2007
Sydafrika	29 084	30 528	34 428	
Bolivia	10 602	14 627	32 384	
Kenya	22 656	24 220	30 810	
Västbanken och Gaza	22 060	20 691	26 022	
Indien	27 103	30 668	25 236	
Övriga länder/regioner	1 079 490	1 172 929	1 153 467	
Totala kostnader	1 190 995	1 293 663	1 302 347	37 844
Bistandsform				
Projektstöd	3 348	3 701	4 560	
Personalbistånd inkl. kontraktfinansierat tekniskt samarbete	0	0	0	
Internationella kurser	0	0	0	
Krediter	0	0	0	
Garantier	0	0	0	
Programstöd	0	0	0	
varav generellt budgetstöd	0	0	0	
Sektorprogramstöd	0	0	0	
Humanitärt bistånd	0	0	0	
Forskning	0	0	1 145	
Bidrag till enskilda organisationer	1 187 647	1 289 962	1 296 642	
Totala kostnader	1 190 995	1 293 663	1 302 347	
Kanaler				
Multilaterala organisationer	0	0	0	
Svenska organisationer	1 182 794	1 284 782	1 291 734	
Samarbetslandets organisationer	41	0	1 750	
Övriga länders organisationer	0	63	363	
Internationella enskilda organisationer	8 160	8 818	8 500	
Totala kostnader	1 190 995	1 293 663	1 302 347	
Huvudsektorer				
Hälsa	93 025	40 905	81 664	0
Utbildning	141 445	73 179	118 850	0
Forskning	0	0	1 145	0
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	524 708	984 786	737 532	37 844
Konflikt, fred och säkerhet	15 802	7 799	22 872	0
Humanitärt bistånd	0	0	0	0
Infrastruktur	11 161	666	18 216	0
Handel, näringsliv och finansiella system	34 872	7 081	26 551	0
Naturresurser och miljö	121 773	27 216	131 816	0
Budgetstöd för fattigdomsbekämpning	0	0	0	0
Övrigt	248 209	152 031	163 701	0
Totala kostnader	1 190 994	1 293 663	1 302 347	37 844
Antal giltiga insatser	154	144	133	
varav >15 mnkr	14	14	16	
Antal nya insatser	55	65	34	

Information

Sida skall bidra till ett ökat intresse för och ökad kunskap om Sveriges internationella utvecklingssamarbete. Sida skall särskilt lyfta fram biståndets resultat i sin kommunikation.

BEDÖMNING AV VERKSAMHETENS RESULTAT

Uppdraget för verksamhetsgrenen förändrades för året och anslaget minskades. Detta har resulterat i att en översyn och genomgång av samtliga aktiviteter och program inletts för att prioriteringar ska kunna göras utifrån de nya förutsättningarna. Arbetet har under 2007 till stor del inriktats på att anpassa verksamheten. I syfte att lyfta fram biståndets resultat har ett antal aktiviteter genomförts under året. Sida gör bedömningen att de ligger väl i linje med målet för verksamhetsgrenen och ett urval redovisas nedan.

Sida Development Area hade premiär i maj 2007. Syftet med denna nya kommunikationssatsning är att skapa en Sida-arena för erfarenhetsutbyte och kontaktskapande för att förbättra och stärka Sveriges utvecklingssamarbete. Det bedömdes både kostnadseffektivt och strategiskt att skapa en profilerande arena, istället för ett antal spridda initiativ. Utgångspunkten är att Sida Development Area ska främja myndighetens dialog och relationer med samarbetsparter och svenska aktörer, samt bidra till att öka kunskap och intresse. Det är ett forum där resultat står i centrum och där framgångsrika satsningar och samarbeten lyfts fram.

Under 2007 genomfördes tre forum på olika teman: HIV-prevention, gender equality and business actors och Climate change, food security and poverty reduction samt Trade and growth in Africa. Intresset har varit stort och varje forum har varit fullsatt. De cirka 120 deltagarna har varit nyckelaktörer från organisationer, näringsliv, myndigheter, politik, ambassader och forskning (samt media). Kontakter har knutits, erfarenheter utbytts och viktiga frågeställningar har lyfts fram.

En rad tillhörande insatser genomfördes under året. Mediaplaner genomfördes och fick bra genomslag (miljontals potentiella läsare, lyssnare och tittare), webb-TV sändes och webbradio (podd-radio) producerades.

I syfte att öka kunskapen om och intresset för svenskt utvecklingssamarbete anordnade Sida Öppet Hus för

allmänheten i augusti. Evenemanget ägde rum i Sidas lokaler på Valhallavägen i Stockholm, samt virtuellt genom en direktsändning via webb-tv på www.sida.se. På sajten fanns även en bemannad chatt där besökare på sida.se fick möjlighet att ställa frågor om svenskt bistånd till några av Sidas chefer och experter. I mässdelen fanns bland annat olika stationer där besökare kunde diskutera bistånd och olika utvecklingsfrågor med någon av de drygt 100 Sidamedarbetare som medverkade (varav ca 40 från utlandsmyndigheterna). Inbjudningar gick ut via rikstäckande tidningar och sajter. Intresset från allmänheten var påtagligt och satsningen lockade cirka 1 000 besökare. Ytterligare cirka 10 000 människor besökte Öppet hus-delen på www.sida.se, varav 500 personer som såg evenemanget direkt via webb-tv. Såväl Sveriges Radio som SVT uppmärksammade evenemanget.

Under året har Sidas proaktiva mediaarbete resulterat i nästan 3 800 artiklar i lokal- och rikspress plus inslag i etermedier och webbplatser. Dessa har gett en övervägande grad neutral och korrekt bild av Sidas verksamhet. Företrädare för Sida uttalade sig i knappt en fjärdedel av publiciteten.

Utvärdering av Zenit

En utvärdering av ungdomsverksamheten har Zenit genomförts. Utvärderingen visar att ungdomar i sitt möte med Zenit inte i tillräcklig grad lär sig ny kunskap eller tar till sig nya insikter. Snarare förstärks redan existerande uppfattningar hos ungdomar.

Eftersom globala utvecklingsfrågor är abstrakta och komplexa är det samtal och reflektioner som möjliggör lärande och insikter om globala hot och möjligheter. Utvärderingen anser att den största möjligheten att kunna föra dessa samtal sker inom ramen för skolans verksamhet.

Det krävs ett långsiktigt arbete för att uppnå resultat i kommunikationen med unga. Utvärderingen konstaterar vidare att Sida måste operationalisera sina mål för verksamheten för att bättre kunna mäta resultatet.

SCB: Positiv inställning till utvecklingssamarbete

Statistiska centralbyrån (SCB) har på uppdrag av Sida låtit genomföra en postenkät om svenska folkets inställning till bistånd och utvecklingsfrågor. Mätningen genomfördes under oktober och november 2007 till ett urval om 2 000 personer. Svarsfrekvensen blev 56 procent. Detta är en något högre svarsfrekvens än vid 2006 års mätning.

En rapport från Statistiska Centralbyrån (SCB) visar primärt på tre tendenser:

- biståndsviljan är fortsatt hög, och tycks ha stärkts ytterligare,
- förtroendet för det svenska biståndets aktörer minskar,
- den redan överdrivet dystra bilden av utvecklingen i världen ser ut att ha blivit ännu mörkare.

I SCB-undersökningen svarar 44 procent av svenskarna att biståndet är ungefär lagom stort, medan 16 procent anser att biståndet bör öka i storlek. 2006 var de siffrorna 48 procent respektive 13 procent.

Det senaste årets biståndsdebatt och kritiken från olika aktörer tycks ha lett till att svenskarnas förtroende för biståndets effektivitet har sjunkit drastiskt jämfört med 2006. Undersökningen sammanföll med att Riksrevisionen presenterade en uppmärksamman och kritisk rapport om Sidas stöd genom enskilda organisationer.

På en femgradig skala faller betyget för Sida från 3,0 till 2,7. Det är den största förändring som har noterats sedan frågan ställdes första gången 1996. Betyget för de enskilda organisationerna och för FN faller också, men inte lika kraftigt.

Det minskade förtroendet syns även i Sidas index. Det är särskilt markant på frågan: Hur väl instämmer du i påståendet »De ansvariga för det svenska biståndet har mycket kunskap om förutsättningarna i de fattiga länderna«? Andelen som instämmer i detta minskar från 47 till 41 procent.

Undersökningen visar också att svenskarnas bild av utvecklingen i utvecklingsländerna är mörk. Endast 26 procent av svenskarna tror att levnadsvillkoren i fattiga länder har förbättrats de senaste 30 åren. Detta är emellertid en liten ökning jämfört med föregående år.

SCB-undersökningen innehåller också tre frågor om vad de svarande tror om levnadsförhållandena i fattiga länder. De tillfrågade fick ange hur stor del av de fattiga ländernas befolkning de tror kan läsa och skriva, har tillgång till rent vatten och tillgång till sjukvård.

Hela 38 procent valde de mörkaste och mest pessimistiska svarsalternativen – att endast en av tio har tillgång till rent vatten, sjukvård och kan läsa och skriva. Förra året var motsvarande siffra 32 procent.

När svenskarna fick frågan om läskunnighet i »fattiga länder« svarar hela 60 procent att bara 1 av 10 eller 2 av 10 i utvecklingsländerna kan läsa och skriva. Detta kan jämföras med FN:s statistik, som exempelvis säger att

läskunnigheten i låginkomstländerna är över 60 procent (sex av tio).

Svenskarnas givande till enskilda organisationer tycks mattas av något efter rekordnivåerna 2005, då hjälpinsatserna efter tsunamin i Sydostasien väddade om stöd. Dessa bidrag är emellertid fortfarande klart högre än tidigare under 2000-talet. Över 50 procent av de tillfrågade i SCB-undersökningen uppgav att de skänkt pengar till frivilligorganisationernas bistånd under det senaste året.

Sifo om millenniemålen: Många svenskar vill själva bidra för att bekämpa fattigdomen

På uppdrag av regeringen låter Sida varje år göra en undersökning bland allmänheten kring FN:s millenniemål. Sifo-undersökningen syftar till att ge en övergripande bild av svenskarnas kunskap om, och inställning till, målen.

Åtta av tio svenskar är beredda att själva bidra för att halvera fattigdomen i världen. En av fem tror att det är möjligt att halvera fattigdomen till år 2015. Samtidigt minskar unga svenskar personliga engagemang.

I enkäten ställdes bland annat frågan: »Är du själv beredd att göra något för att det ska vara möjligt att uppnå målet?« 76 procent svarar att de absolut eller ganska säkert är beredda att själva göra något. 15 procent är troligen inte eller inte alls beredda att göra något och övriga kan inte ta ställning.

En majoritet av svenskarna, 64 procent, svarar att de kan tänka sig att skänka pengar. 14 procent är villiga att förändra sin livsstil, och ungefär 10 procent är villiga att delta i frivilligt arbete.

Det är framför allt personer mellan 30 och 64 år som är benägna att själva göra något för att målen ska nås. Allra mest villiga att göra något är personer mellan 30 och 49 år där 46 procent menar att de absolut kan tänka sig att göra något för att målet ska nås. Äldre och yngre är inte lika villiga, men även i dessa grupper är majoriteten villiga att agera.

I gruppen 15–29 åringar har viljan att engagera sig minskat från 87 procent till 73 procent jämfört med 2006.

ANALYS AV UTFALL

Utfallet 2007 för verksamhetsgrenen Information uppgick till 38 mnkr, vilket utgör drygt 0,2 procent av Sidas totala utfall. En översyn över insatserna på verksamhetsgrenen pågår för att anpassa verksamheten till det minskade anslaget.

Utfallet har kanaliserats via svenska konsulter och myndigheter och till sektorn Åtgärder för att informera om och främja utvecklingssamarbete, vilken är en del av huvudsektorn Övrigt.

I och med att informationsanslaget är lågt blir kostnadsandelen hög.

Tabell 21.

Information, kostnader i tkr

Biståndsform	2005	2006	2007	Administrativa kostnader 2007
Projektstöd	59 553	52 038	37 876	
Personalbistånd inkl. kontraktsfinansierat tekniskt samarbete	0	0	0	
Internationella kurser	0	0	0	
Krediter	0	0	0	
Garantier	0	0	0	
Programstöd	0	0	0	
<i>varav generellt budgetstöd</i>	0	0	0	
<i>Sektorprogramstöd</i>	0	0	0	
Humanitärt bistånd	0	0	0	
Forskning	0	0	0	
Bidrag till enskilda organisationer	0	0	0	
Totala kostnader	59 553	52 038	37 876	
Kanaler				
Multilaterala organisationer	0	0	0	
Svenska organisationer	59 553	51 531	37 670	
Samarbetslandets organisationer	0	506	205	
Övriga länders organisationer	0	0	0	
Internationella enskilda organisationer	0	0	0	
Totala kostnader	59 553	52 038	37 876	
Huvudsektorer				
Hälsa	0	0	0	0
Utbildning	0	0	0	0
Forskning	0	0	0	0
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	860	561	0	0
Konflikt, fred och säkerhet	0	0	0	0
Humanitärt bistånd	0	0	0	0
Infrastruktur	0	0	200	0
Handel, näringsliv och finansiella system	0	0	0	0
Naturresurser och miljö	0	0	0	0
Budgetstöd för fattigdomsbekämpning	0	0	0	0
Övrigt	58 693	51 477	37 676	9 688
Totala kostnader	59 553	52 038	37 876	9 688
Antal giltiga insatser	22	23	32	
<i>varav >15 mnkr</i>	0	0	0	
<i>Antal nya insatser</i>	14	16	22	

Övriga återrapporteringskrav

2007

Europeiska Unionen

UD har i en promemoria (2006 12 21) ställt samman utgångspunkterna för Sidas arbete i genomförandekommittéer och expertgrupper. Promemorian bygger på Statsrådsberedningens cirkulär. I slutet av 2007 gjorde UD en genomgång av hur väl både UD och Sida följde riktlinjerna. Promemorian visar att Sida har använt riktlinjerna och att de utgjort ett stöd i och kring kommittéarbetet. Tydligheten som riktlinjerna medför gällande UD:s respektive Sida:s ansvarsområden har varit betydelsefull. En svårighet har varit att den nya kommittén för utvecklingssamarbete (DCI) har saknat procedurregler. Vidare har arbetsbelastningen i DCI-kommittén under dess första år har varit extrem, vilket ställt stora krav på Sida. Detta ledde till att arkiveringen inledningsvis släpade efter, vilket sedermera har åtgärdats. Samarbetet mellan UD och Sida har ofta fungerat bra men kan förbättras.

Eftersom EU-frågornas betydelse har ökat inom Sida följer nedan en genomgång av de viktigaste EU-aktiviteterna under året. Först behandlas instrumenten och påverkansarbetet, följt av expertgrupperna.

EU:s långtidsbudget för 2007–2013 har fått ett antal nya finansiella instrument. Detta har medfört en förenkling av budgetstrukturen inom EU. Ett instrument för utvecklingssamarbete har inrättats, Development Cooperation Instrument (DCI). Ett föranslutningsinstrument Instrument for Pre-Accession (IPA) och ett instrument för grannskapspolitik, European Neighbourhood Policy Instrument (ENPI) har också inrättats. Dessutom finns ett instrument för demokrati och mänskliga rättigheter, European Instrument of Democracy and Human Rights (EIDHR) och för Humanitära frågor, Humanitarian Action Committee.

Utvecklingssamarbetet med Afrika, Karibien och Stilla havet, det vill säga de 78 AVS-länderna, finansieras fortfarande ur den separata nionde Europeiska utvecklingsfonden European Development Fund (EDF). En tionde EDF, som börjar gälla 2008, har förhandlats fram av EU:s medlemsstater (MS). Samarbetet regleras i Cotonouavtalet.

Sida har delegerats ansvar för svensk representation i kommittéerna för DCI och EDF. I IPA-, ENPI-, EIDHR och

HAC-kommittéerna bisitter Sida UD. Sida sitter även med som svenska representanter i ett antal expertgrupper inom EU.

Instrumentet för utvecklingssamarbete, DCI

Development Cooperation Instrument (DCI) ersatte den 1 januari 2007 ett tiotal tidigare förordningar. Budgeten för hela perioden är 16,9 miljarder euro.

DCI omfattar åtgärder inom utvecklingssamarbetet med Asien och Latinamerika, samt även till Centralasien, Mellanöstern och Sydafrika, samt sex tematiska program. De tematiska programmen skall komplettera åtgärder inom de geografiska programmen och innehåller åtgärder inom områdena: miljö, investera i människor, icke statliga aktörer och lokala myndigheter, tryggad livsmedelsförsörjning, migration och asyl, samt sockerprotokollet.

DCI-kommittén har under året haft 22 möten. Vid flera tillfällen har Sverige genom Sida representerat andra medlemsstater. Kommittén har beslutat om landstrategier och årliga handlingsplaner för 18 länder i Latinamerika, 19 länder i Asien, 5 länder i Centralasien, 5 länder i Mellanöstern samt Sydafrika

Svensk påverkan

Landprogram och regionala program i DCI

Svensk påverkan har till största del gått ut på att få svenska ståndpunkter kända och erkända, inte bara av kommissionen utan även av andra medlemsstater. De har varit fastlagda i varje instruktion och har tagit sin utgångspunkt i PGU och Parisagendans principer om nationellt ägarskap, komplementaritet och givarsamordning med betoning på lokal samordning.

Fattigdomsperspektiv och tvärfrågor som jämställdhet, klimat/miljö, civilsamhället, mänskliga rättigheter och demokrati, har även betonats av Sverige. Ett konkret exempel är behandlingen av handlingsplanen för regionalt samarbete i Asien då Sverige, uppbackad av andra medlemsstater, betonade klimatfrågan som en av de allvarligaste utmaningarna för utvecklingen i Asien.

Vid två kommittémöten har Sveriges instruktion varit att inte alls godkänna en landstrategi då vi hade krav på

genomgripande revideringar. Sverige var då drivande i att sammankalla representanter för likasinnade MS både i fält och i Bryssel för att hitta en gemensam position visavi Kommissionen. I båda fallen drogs strategierna tillbaka för att tillgodose MS krav.

Tematiska program

Under 2007 har kommittén behandlat strategier och handlingsplaner för de sex tematiska programmen.

Några exempel på svenskt genomslag för synpunkter kan märkas i programmet för icke statliga aktörer och lokala myndigheter. Där har Sverige arbetat för stärkt fattigdomsfokus. Hälften av den decentraliserade budgeten går nu till minst utvecklade länder. Svensk påverkan har även lett till att det civila samhällets initiativrätt bibehålls för behöriga organisationer som kan söka stöd för arbete i länder utanför de av kommissionen prioriterade länderna. Sverige har arbetat för att ett stärkt civilt samhälle skall bli ett övergripande mål samt för att Kommissionens dialog med det civila samhället blir samstämmigt med EU-delegationerna.

Andra exempel på svensk påverkan återfinns i programmet för tryggad livsmedelsförsörjning där Sverige med framgång har drivit integreringen av hiv/aids frågorna, samt vikten av marknadsbaserade lösningar och den privata sektorns roll.

Den nionde och tionde EDF

Under 2007 har EDF-kommittén haft 11 möten. Ärendena har varit av varierande karaktär. Olika finansieringsförslag under EDF-9 har behandlats, bland annat förslag om budgetstöd samt regionala och bilaterala projektförslag. Kommittén har också beslutat om stöd till EU:s samfinansieringsfond för infrastruktur, vars syfte är att lämna stöd till regionala investeringar i Afrika inom områdena energi, transport, vatten och informationsteknologi.

Inom EDF-10 har kommittén bland annat beslutat om 40 nya landstrategier. Dessutom har kommittén fattat beslut om en speciell programmering för god samhällsstyrning.

Svensk påverkan

Sverige har stort inflytande i EDF-kommittén som bygger på kvaliteten i våra ståndpunkter och vår stora närvaro i Afrika. Kommittéarbetet har underlättats av att ambassader och sektionskontor tillsammans med Sida har kunnat samordna sig väl i arbetet. Arbetet har även underlättats av en checklista för landstrategier som Sida tagit fram i samråd med UD. Innan kommittémötena i Bryssel deltar Sverige i informella möten med likasinnade länder. Därigenom har stödet för svenska ståndpunkter breddats.

Sveriges aktiva medverkan i EDF-kommittén under året har medfört konkreta resultat. I samfinansierings-

fonden för infrastruktur har Sverige drivit en tydlig position om inflytande genom att påverka storleken på minimibeloppet för bidrag från MS till fonden samt deltagandet i styr- och exekutivkommittéerna.

Beträffande landstrategiarbetet har Sverige deltagit aktivt med omfattande skriftliga och muntliga synpunkter. Ambassaderna har även på plats varit aktiva och i flera fall framgångsrika i dialogen med EU-delegationerna. De svenska synpunkterna har tagits väl emot av Kommissionen och har i en del fall lett till omskrivningar i strategidokumenterna.

När det gäller god samhällsstyrning har Sverige arbetat för Parisagendans principer. Sverige har även arbetat för att förslagen som gäller god samhällsstyrning skall ligga som en bilaga till landstrategierna.

Svenska ståndpunkter har lagts fast i varje instruktion. De bygger på PGU och Parisagendans principer om nationellt ägarskap, komplementaritet och givarsamordning med betoning på lokal samordning. Fattigdomsperspektiv och tvärfrågor som jämställdhet, klimat/miljö, civilsamhället, MR och demokrati, har också betonats.

Sida har under året tagit initiativ till ett fördjupat samarbete med Kommissionen i fält, bland annat i Kongo. Syftet är dels att bidra till effektivisering av biståndet, dels till ett ökat inflytande på kommissionens bistånd i enlighet med Multistrategin. Även på regional nivå undersöks möjligheter för samarbete med Kommissionen.

I energisektorn i Zambia har Sidas stöd till fonden för landsbygdselektrifiering kunnat kompletteras med stöd som beviljats av Kommissionen via energiinitiativet.

Föranslutningsinstrumentet, IPA, och instrumentet för grannskapspolitiken, ENPI

EU:s föranslutningsinstrument Instrument for Pre-Accession (IPA) och instrumentet för grannskapspolitiken European Neighbourhood Policy Instrument (ENPI) har varsin kommitté. Sida bisitter UD i IPA- och ENPI-kommittéerna. Sida har även ansvar för svenska myndigheters förberedelser inför EU-finansierade twinning-uppdrag.

Svensk påverkan

IPA-kommittén har mötts åtta gånger 2007. Sverige har under året aktivt drivit Parisagendans frågor om ägarskap, harmonisering och givardialog i IPA-kommittén. Resultat är bland annat planerade konsultationer år 2008 samt genomförandet av ett givarmöte i Bryssel under 2007. Sverige driver även frågor om jämställdhet och uthållighet i biståndet, vilket bland annat resulterat i att IPA-förordningen har tydliga skrivningar inom dessa områden.

ENPI-instrumentets tydliga policy- och processinriktning har öppnat nya möjligheter som Sverige tillsammans med andra MS har utnyttjat för att aktivt driva frågor

om resultatriktning och öppenhet i kommissionens bistånd. Frågor om mätbarhet och jämförbarhet i uppföljningen av partnerländernas EU-handlingsplaner har därför kunnat inkluderas. Samarbete med nya MS har också inletts för att inom ramen för kommittéarbetet förstärka Sveriges politiska prioritering på reformsamarbete i Östeuropa.

Sidas bidrag i ENPI och IPA är viktiga för de svenska ståndpunkterna då de bygger på fältets kunskaper.

Under 2007 har tio myndigheter fått bidrag av Sida för att kunna ansöka om 14 EU-finansierade twinning-projekt. I sex fall har myndigheter fått uppdrag av kommissionen att genomföra projektet eller delar av projektet. Sida har även genomfört ett årsmöte för svenska twinningaktörer.

Demokrati och mänskliga rättigheter, EIDHR

Genomförandekommittén för demokrati och mänskliga rättigheter (EIDHR) har haft två möten under 2007 efter antagandet av den nya rättsliga ramen. Vid dessa möten har Sida suttit som bisittare till UD vid ett och varit Sveriges enda representant vid ett. Under året har kommittén yttrat sig om Kommissionens strategi för perioden 2007–2010 och diskuterat ett handlingsprogram för år 2007. Strategin liksom handlingsprogrammet fastslår fem huvudmål. Handlingsprogrammet för 2007 är försenat. Sidas bedömning av denna genomförandekommittés styrform är att den förefaller enklare och effektivare än sin föregångare.

Sidas arbete i expertgrupper

Sida sitter med som svensk representant i ett antal expertgrupper inom EU. Ofta diskuterar dessa expertgrupper olika ämnen som leder till meddelanden från kommissionen till rådet. Det tidiga påverkansarbetet på kommissionen inom dessa grupper är ofta viktigt för svenskt inflytande.

Exempel på svenskt genomslag för synpunkter kan märkas i expertgruppen för miljö där svenska synpunkter på EU Environmental Integration Strategy fick stort genomslag. Ett annat exempel är kommissionens meddelande Advancing African Agriculture som väl reflekterar framförda svenska prioriteringar. I fiskefrågor har Sida samarbetat med Fiskeriverket och påverkat genom svar på remisser rörande EU:s partnerskapsavtal.

På infrastrukturuområdet deltar Sida dels i expertgruppen för EU:s energiinitiativ (EUEI), dels i verkställandekommittén för infrastrukturfonden. Arbetet inom expertgruppen för energiinitiativet har framför allt fokuserat på energipartnerskapet med Afrika som överenskommit vid toppmötet i Lissabon, samt på fonden för ökad tillgång på modern energi i ACP-länder som finansierats med medel från EDF-g. Arbetet inom verkställandekommittén har gällt arbetsformer som beslut om ett antal projekt, varav de flesta inom energiområdet. Sida har tack vare sin erfarenhet av arbete med energisektorn i Afrika kunnat bidra på ett värdefullt sätt och framför allt drivit frågor om ägarskap och tillämpning av Paris-agendan.

Under 2007 genomfördes översyner av både EU:s vatteninitiativ (EUWI) och AVS vattenfacilitet. Sverige arbetar för att båda ska vara förenliga med Parisagendans principer. Sidas sekundering av en person till EUWI-sekretariatet upphörde 2007. Samma person arbetar nu som oberoende konsultordförande i arbetsgruppen för finansieringsstrategier för vattensektorn och har därmed möjligheter till stor påverkan.

Under svenskt ordförandeskap har EU:s expertgrupp för utvärdering slutfört ett antal studier om hur kommissionen och medlemsstaterna tillämpat Maastrichtavtalets principer samstämmighet, samordning och komplementaritet i utvecklingssamarbetet (de så kallade Triple c's: coherence, coordination and complementarity). Studierna har lett till rådsslutsatser till stöd för ett effektivt genomförande av dessa och EU:s uppförandekod för arbetsdelning och komplementaritet. Under 2007 ordnade också Sida och institutet ECDPM ett seminarium om implikationerna av utvärderingen om 3 c:s för det svenska biståndet. Deltagarna kom från det civila samhället, UD, Riksrevisionen, Riksdagens utrikesutskott, SADEV och Sida. Under 2007 producerade Kommissionen också sin första rapport om samstämmighet mellan olika politikområden till vilken Sverige aktivt bidrog.

Sida har framgångsrikt påverkat arbetet, tillsammans med UD, i den expertgrupp som tog fram förslag till meddelande om arbetsfördelning och komplementaritet inom biståndet. Kommissionens förslag till rådet och rådsslutsatserna bygger i allt väsentligt på tidigare arbeten inom ramen för Nordic+. Sidas bedömning är att framgången till stor del berodde på ett samordnat arbete med de likasinnade länderna i EU.

Internationella organisationer

Tabell 22. **Bidrag till internationella organisationer**, mnkr

	2005	2006	2007
FN-ORGANISATIONER			
FN-program och fonder			
ECLAC, Economic Commission for Latin America and the Caribbean	2,9	0	5,5
ESCAP, Economic and Social Commission for Asia and the Pacific	19,7	0	0
IFAD, International Fund for Agricultural Development	3,7	4,8	3
ITC, International Trade Centre	13,8	22,4	21,4
Habitat/UNCHS, United Nations Human Settlements Programme	23,2	82,2	100,9
UNAIDS, Joint UN Programme on HIV/AIDS	7,1	2,5	14,3
UNCTAD, United Nations Conference on Trade and Development	4,8	3	7,4
UNDP, United Nations Development Programme	481	1 032,8	820,4
UNEP, United Nations Environment Programme	37,4	18,9	42,3
UNFPA, United Nations Population Fund	81,4	42,7	51,8
UNHCR, Office for the United Nations High Commissioner for Refugees	41,7	34	86,7
Unicef, United Nations Children's Fund	519,5	651,1	665,4
UNIFEM, United Nations Development Fund for Women	37,4	51,6	44,8
UNMAS, United Nations Mine Action Service	5	5	5
UN-DHA/UNOCHA, United Nations Office for the Co-ordination of Humanitarian Affairs	147,5	110,2	103
UNDCP/UNODC, United Nations Office on Drugs and Crime	0	9	14,5
UNRISD, United Nations Research Institute for Social Development	13	22	15
UNRWA, United Nations Relief and Works Agency	0	43,8	70
UNSC, United Nations System Staff College	0	0,1	3
UNV, United Nations Volunteers	0,2	0	4
WFP, World Food Programme	160,8	6,7	23
Totalt	1 600,1	2 142,8	2 101,4
FN-fackorgan			
FAO, Food and Agricultural Organisation	119,4	215,6	192,5
ILO, International Labour Organisation	69,2	62,7	75,7
IMO, International Maritime Organisation	2,5	1,9	3,3
PAHO, Pan American Health Organisation	33,8	30,8	49,4
UNESCO/IEP, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation/International Institute for Educational Planning	46,3	74,9	49,5
UNIDO, United Nations Industrial Development Organisation	1,9	0	0,9
WHO, World Health Organisation	246,4	215,5	200
Totalt	519,5	601,4	571,3
Andra FN-organ			
ICTP, International Center for Theoretical Physics	7	5	5
UN/WIDER, World Institute for Development Economics Research	0	7	6,5
UNHCHR/OHCHR, United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights	32,2	47,7	0,8
UNISDR, United Nations International Strategy for Disaster Reduction	0	7,5	8,1
United Nations Foundation	0	2	0,5
University for Peace	9	7,3	7
UN-LIREC, United Nations Centre for Peace, Disarmament and Development in Latin America and the Caribbean	0	4	4
UN-MIK, United Nations Interim Administration Mission in Kosovo	0	11,3	-3,4
UNOPS, United Nations Office for Project Services	9	0	59,7
UNTCA, United Nations Technical Cooperation Activities	-3,9	6,5	6,4
UN Statistics Division	4	5	3,9
UNDESA, United Nations Department of Economic and Social Affairs	0	0	0,5
UNDPA, United Nations Department for Political Affairs	0	0	3,6
Övrigt	1,9	0	0
Totalt	59,2	103,3	102,6
TOTALT FN	2 178,80	2 847,5	2 775,3

Tabell 22. Bidrag till internationella organisationer, mnkr, forts.

	2005	2006	2007
EU			
Council of Europe	4,7	2,9	2,5
European Commission	4	20	0
TOTALT EU	8,7	22,9	2,5
IMF, WB, WTO OCH REGIONALA UTVECKLINGSBANKER			
IMF, International Monetary Fund	11,1	0	1,8
WB/IBRD/IFC, World Bank/International Bank for Reconstruction and Development/International Finance Corporation	459,5	906,6	898,6
WTO, World Trade Organisation	14	4	8
AsDB, Asian Development Bank	202,1	102,2	61,3
EBRD, European Bank for Reconstruction and Development	6	70,8	54,3
IADB/IDB, Inter American Development Bank	29,4	4,1	10,8
Nordic Investment Bank	41	55	47,9
AfDB, African Development Bank	0	0	18,3
TOTALT ANDRA MULTILATERALA ORGANISATIONER	763,1	1 142,7	1 101,0
ANDRA MULTILATERALA ORGANISATIONER			
Cifor, Centre for International Forestry Research	2,9	4,6	6,3
CIP, International Potato Centre	6,6	6,6	7
ECOWAS, Economic Community of West African States	0	3,6	3
ICIPE, International Centre of Insect Physiology and Ecology	0	12	13,3
ICRAF, World Agroforestry Centre	25,6	25,7	4,3
IOM, International Organisation for Migration	92,3	82,7	81,6
IPGRI, International Plant Genetic Resources Institute	4,2	5,2	5,2
ITTO, International Tropical Timber Organisation	0	0	0,2
IUCN, International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources (World Conservation Union)	42,1	57,8	42
MRC, Mekong River Commission	13,9	11,6	14,9
OAS, Organisation of American States	33,4	52,1	27,2
OECD, Organisation for Economic Co-Operation and Development	11,8	12,3	15,9
OSCE, Organisation for Security and Co-Operation in Europe	12,5	5,3	10,5
SADC, Southern African Development Community	7,6	13,6	9
TI, Transparency International	3,8	4,5	7,9
WARDA, West Africa Rice Development Association	3,3	3,3	3,3
WMU, World Maritime University	22,6	23,4	20,9
Övriga*	0	0	51
TOTALT ANDRA MULTILATERALA ORGANISATIONER	282,6	324,3	323,5
BIDRAG TILL INTERNATIONELLA ENSKILDA ORGANISATIONER			
AIT, Asian Institute of Technology	15,9	30,7	31,7
AWEPA, European Parliament for Africa	9,7	9,5	9,5
CLACSO, Latin American Council for Social Sciences	18,5	21,6	21,7
CODESRIA, Council for the Development of Economic & Social Science Research in Africa	0	21,3	18
IIED, International Institute for Environment and Development	9	12,9	19,2
ICRC, International Committee of the Red Cross	265	312,8	340
IPPF, International Planned Parenthood Federation	85,3	110	105
Lutheran World Federation	88,7	47	34,7
Mines Advisory Group	24,4	0	0
Save the Children	27,9	54	33,3
Övriga	524,3	753,7	765,4
TOTALT BIDRAG TILL INTERNATIONELLA ENSKILDA ORGANISATIONER	1 068,7	1 373,5	1 378,5
BIDRAG TILL PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS			
GAVI	104,3	100	100
GWP	11	12	12
GeSci	0	0	4,6
TOTALT BIDRAG TILL PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS	115,3	112,0	116,6
TOTALT INTERNATIONELLA ORGANISATIONER	4 417,2	5 822,9	5 697,4

*Redovisades tidigare under Internationella enskilda organisationer Övriga.

Politikområde Utrikes- och säkerhetspolitik

2007

Freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet

Sida skall rekrytera, utbilda och utrusta den personal som regeringen beslutar ställa tillförfogande för internationell freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet samt genomföra de insatser som regeringen beslutar om. Sida skall med kort varsel kunna ställa lämplig personal till förfogande. Vidare skall Sida administrera sådant svenskt deltagande i aktuella insatser, sekretariat och institutioner.

På regeringens uppdrag har Sida ställt personal till förfogande för freds- och krishanteringsinsatser. Inför utsändandet anordnade Sida utbildningar och övningar. Folke Bernadotteakademien (FBA) har inbjudits och deltagit i ett antal utbildningstillfällen för att öka förutsättningar för erfarenhetsutbyte. Sida har deltagit i FBA:s referensgruppmöten en gång per månad och i samverkansforum för utbildningsfrågor två gånger. Samarbetet har möjliggjort utbyte av information mellan myndigheterna samt utvecklandet av processer för att stödja akademien med att ta fram underlag för kurser och utbildningar. Sida har bidragit med sammanlagt elva deltagare till FBA:s utbildningar. Dessa personer har utbildats

för att stå i beredskap för kommande uppdrag inom freds- och konfliktinsatser. Sidas generaldirektör ingår i FBA:s verksamhetsråd.

Sida har under en del av 2007 haft en person från FBA på plats som kunnat sätta sig in i verksamheten. En gemensam överenskommelse om verksamhetsövergången undertecknades under hösten. Därefter kontaktades berörd utlandsstationerad personal och erforderliga förlängningar av visstidsförordnanden kunde genomföras längst till och med den 31 december 2007 i syfte att verksamheten inte ska drabbas av kontinuitets- och effektivitetsförluster. Sidas resursbasregister över personer med kvalifikationer för fredsfrämjande uppdrag har överlämnats till FBA.

Samarbete inom Östersjöregionen

Sida skall skapa förutsättningar för att särskilt statliga myndigheter, kommuner, regioner och enskilda organisationer i Sverige skall kunna vidmakthålla, komplettera och utveckla former för samarbete med främst de nya EU-medlemsländerna i Östersjöområdet.

Östersjöregionen är en region under fortsatt snabb omvandling och utveckling. Samarbets- och integrationsarbete präglas av EU-medlemskap för de flesta länderna i regionen och är därmed förknippat med tillgång till unionens olika program och finansieringsinstrument.

Sidas arbete inom Östersjöregionen har under sitt andra år fortsatt att utvecklas. Arbetet har främst fokuserat på att komplettera och förstärka de övriga aktiviteter som genomförs i regionen med tyngdpunkt på de baltiska länderna samt Polen. En genomlysning av verksamheten utförd av oberoende aktör visar en verksamhet som är väl anpassad efter uppdrag och efterfrågan i syfte att stimulera fortsatt utveckling av Östersjöländernas samverkan och integration.

Under året utökades verksamheten med extra uppdrag. Särskild uppmärksamhet gavs uppföljning, kunskapsutbyte och erfarenhetsspridning avseende EU-relaterade samarbetsprojekt. Sida har i samverkan med Nutek och Sveriges Kommuner och Landsting initierat och genomfört den grundläggande planeringen av arbetsområdet. Under året antogs vidare ett ramprogram för uppdraget bestående av fyra huvudsakliga aktiviteter: information, programadministration, tematisk uppföljning och resultat spridning samt metodutveckling och processutvärdering. Handlingsplaner för samtliga aktiviteter är fastställda och arbetet är påbörjat.

Sida har under 2007 fattat beslut om finansiellt stöd om totalt 18 mnkr för 118 insatser för verksamhetsgrenen. Det totala utfallet för året blev 18 mnkr.

Majoriteten av de beslutade insatserna rör de tre prioriterade sektorsområdena miljö, civil säkerhet samt hälso- och sociala frågor. Förutom de tre huvudområdena har ett mindre antal insatser beviljats stöd efter bedömning ur ett allmänt integrations- och samverkansperspektiv.

Insatserna stödjer dels fora för erfarenhetsutbyte mellan länder och aktörer, dels direkta projekt.

Antalet förfrågningar och ansökningar har i princip fördubblats jämfört med föregående år vilket återspeglas i antal beviljade insatser som ökat från 65 till 118. Större delen av denna ökning har skett inom sektorsområdet miljö. En efterfrågeökning har även noterats för hälso- och sociala frågor, särskilt under den senare delen av året. Cirka hälften av de beviljade insatserna har som mål att fortsätta i någon av de EU-program som blev tillgängliga för ansökningar under året.

Utöver de ansökningar som beviljas finansiellt stöd hanteras även kontakter och förfrågningar gällande samverkansaktiviteter från såväl svenska som internationella aktörer inom Östersjöregionen. Denna rådgivnings- och kunskapsförmedlingsverksamhet har under året förstärkts och intensifierats. Förstärkningen har gjorts dels via nyrekryteringar, dels via ett aktivt lärande från insatsfinansieringsverksamheten.

Sida har under året påbörjat ett arbete med informationsaktiviteter gentemot svenska aktörer kring vad den under året påbörjade EU-programperioden innebär såväl gällande gränsöverskridande program som nationella program i respektive land. Två publikationer under rubriken »Den Nya Kartan« har färdigställts och mötesverksamhet såväl i egen regi som tillsammans med annan part har hållits, bland annat Svensk Östersjödag, Almedalsveckan samt på Bok- och Biblioteksmässan med fokusland Estland. Sida har också i samverkan med andra aktörer, som till exempel Sveriges Kommuner och Landsting, medverkat vid ett antal seminarier och möten i syfte att belysa möjligheter till fördjupat Östersjösamarbete.

Organisationsstyrning

2007

Intern effektivitet

Sidas interna effektivitet har under 2007 utvecklats såväl positivt som negativt. Grundprincipen är att ju större utfall och längre avtalsperiod per insats desto mindre resurser krävs vilket medför en högre intern effektivitet. Det är därför positivt att Sidas totalt antal insatser minskar och att det genomsnittliga utfallet per insats ökar. Mer negativt är att det snarare är ett fåtal insatser som höjer det genomsnittliga utfallet än en jämn fördelad ökning på fler insatser. Dessutom framkommer att insatser avtalslängd i regel blir kortare vilket undergräver den interna effektiviteten.

Tre indikatorer presenteras för att redovisa Sidas interna effektivitet: insatsportföljens sammansättning, fördelning av personalens tid och de administrativa kostnaderna per verksamhetsgren. Tidsserier om tre år redovisas för insatsportföljen medan fördelningen av personalens tid samt de administrativa kostnaderna enbart redovisas för 2007. Anledningen till att de två senare inte är jämförbara med tidigare år är på grund av att urvalet och insamlingsmetoden har utvecklats under 2007.

Sidas insatsportfölj

För att kunna följa insatsportföljens sammansättning har Sida liksom tidigare år valt följande genomsnittliga mått per insats: utfall, avtalat belopp och avtalslängd. Nytt för 2007 är att medianerna för avtalat belopp och avtalslängd per insats är inkluderade. Även för nya insatser används ovanstående mått med undantag från genomsnittliga utfall, eftersom detta mått inte ger någon relevant information förrän insatsen avslutats. Självfallet påverkas dessa mått av respektive års anslag, eventuella utgiftsbegränsningar och redan ingångna avtal.

I tabell 23 kan utläsas att det totala antalet insatser har minskat

med mer än fem procent jämfört med föregående år. Det genomsnittliga utfallet per insats har ökat med tre procent medan den genomsnittliga avtalslängden har minskat i förhållande till förra året. Det framgår att medianen för avtalat belopp och avtalslängd per insats är lägre än de genomsnittliga måtten. Detta tyder på att ett fåtal insatser med högre avtalade belopp och längre avtalslängd höjer de genomsnittliga måtten. Även Sidas nya insatser för 2007 har minskat till antal jämfört med föregående år. Likväl har det genomsnittliga avtalade beloppet och avtalslängden minskat. Därtill är medianen för avtalat belopp och avtalslängd lägre än genomsnittliga måtten. Bidragande orsaker till denna utveckling är bland andra landfokuseringen vilket inneburit en fördröjning för att ingå nya avtal innan nya landstrategier fastställts.

I tabell 24 framgår att för de flesta verksamhetsgrenarna har det genomsnittliga utfallet per insats ökat. Bland de verksamhetsgrenar som haft minskat utfall, är minskningen störst för Information samt Östeuropa och Centralasien. I samband med utfasningen av samarbetet med Ryssland har insatserna blivit både kortare och betydligt mindre, vilket drar ner det genomsnittliga utfallet för verksam-

Tabell 23. Intern effektivitet, total översikt

Sidas samtliga insatser	2005	2006	2007
Antal insatser	5 421	5 309	5 044
Genomsnittligt utfall per insats, tkr	2 559	2 962	3 056
Genomsnittligt avtalat belopp per insats, tkr	10 515	12 700	13 607
Median avtalat belopp per insats, tkr	-	-	5 000
Genomsnittlig avtalslängd per insats, mån	40	43	43
Median avtalslängd per insats, mån	-	-	37
Sidas nya insatser			
Antal nya insatser	1 492	1 329	1 242
Genomsnittligt avtalat belopp per ny insats, tkr	10 293	13 119	8 423
Median avtalat belopp per ny insats, tkr	-	-	2 092
Genomsnittlig avtalslängd per ny insats, mån	22	22	21
Median avtalslängd per ny insats, mån	-	-	17

hetsgrenen i sin helhet. För U-krediter blir inte mätningen relevant eftersom återföringar överstiger årets utbetalningar.

Från tabell 25 tydliggörs att det genomsnittliga avtalade beloppet och avtalslängden per ny insats har minskat för de flesta verksamhetsgrenarna. Detta går i linje med de effekter landfokuseringen har på verksamhetsgrenarnas utfall. Undantagen är U-krediter, Information, Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet samt Mellanöstern och Nordafrika som har ett högre avtalat belopp per ny insats. Vad gäller den genomsnittliga avtalslängden har den emellertid ökat för Globala utvecklingsprogram, Forskning, Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet samt U-krediter. Medianen för avtalat belopp per ny insats för alla verksamhetsgrenarna är lägre än det genomsnittliga beloppet. Det samma gäller för medianen för avtalslängden förutom för Asien där den är större, vilket tyder på att majoriteten av de nya insatserna som ligger inom ramen för verksamhetsgren Asien ges mer tid att genomföras.

Tabell 24. Intern effektivitet för alla insatser per verksamhetsgren, utfall

Verksamhetsgren	Genomsnittligt utfall per insats, tkr		
	2005	2006	2007
Afrika	2 714	3 399	3 303
Asien	2 536	2 938	3 671
Mellanöstern och Nordafrika	1 618	2 505	2 782
Latinamerika	2 061	2 134	2 392
Östeuropa och Centralasien	1 482	1 804	1 453
Globala utvecklingsprogram	1 791	2 282	2 484
Forskning	3 994	3 850	5 070
Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet	4 512	5 511	5 513
U-krediter	5 375	167	-3 089
Enskilda organisationer	7 734	8 984	9 792
Information	2 707	2 263	1 184
Genomsnittlig total*	2 559	2 962	3 056

*Sidas samtliga insatser inkluderas i totalen.

Tabell 26. Intern effektivitet för alla insatser per region, utfall

Regioner	Genomsnittligt utfall per insats, tkr		
	2005	2006	2007
Afrika söder om Sahara	3 053	3 647	3 798
Asien inklusive Nordafrika	3 021	3 113	3 342
Latinamerika	2 332	2 677	2 793
Europa ODA-länder*	1 811	2 069	2 073
Europa icke ODA-länder*	1 005	920	677
Globalt	2 364	2 929	2 972
Genomsnittlig total**	2 559	2 962	3 056

* År 2005 räknades Vitryssland och Ukraina som Europa icke ODA-länder.

I 2006 och 2007 års uppgifter räknas de som Europa ODA-länder.

** Sidas samtliga insatser inkluderas. En insats kan räknas under en eller flera regioner men i totalen är inga insatser dubbelräknade.

Tabell 25. Intern effektivitet för nya insatser per verksamhetsgren, avtalat belopp och avtalslängd

Verksamhetsgren	Genomsnittligt avtalat belopp per ny insats, tkr			Median avtalat belopp per ny insats, tkr 2007	Genomsnittlig avtalslängd per ny insats, månader			Median avtalslängd per ny insats, tkr 2007
	2005	2006	2007		2005	2006	2007	
Afrika	13 560	20 364	10 912	3 000	25	26	23	19
Asien	18 774	21 561	13 705	6 750	31	29	26	28
Mellanöstern och Nordafrika	4 868	8 566	8 717	4 148	18	18	17	17
Latinamerika	9 690	7 171	4 839	3 407	24	23	18	17
Östeuropa och Centralasien	5 337	6 994	6 089	1 571	21	25	23	18
Globala utvecklingsprogram	5 554	8 045	6 448	1 100	20	20	21	17
Forskning	13 053	26 202	15 062	4 221	24	23	30	29
Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet	13 928	15 771	16 627	5 000	20	23	23	21
U-krediter	44 106	1 164	32 250	11 500	18	17	36	29
Enskilda organisationer	22 286	40 031	3 274	1 500	19	21	16	13
Information	2 747	1 312	1 939	1 482	10	12	12	11
Genomsnittlig total*	10 293	13 119	8 423	2 092	22	22	21	17

*Sidas samtliga insatser inkluderas i totalen.

Tabell 27. Intern effektivitet för nya insatser per region, avtalat belopp och avtalslängd

Regioner	Genomsnittligt avtalat belopp per ny insats, tkr			Median avtalat belopp per ny insats, tkr	Genomsnittlig avtalslängd per ny insats, antal månader			Median avtalslängd per ny insats, månader
	2005	2006	2007		2005	2006	2007	
Afrika söder om Sahara	14 335	21 475	12 687	4 600	24	25	24	21
Asien inklusive Nordafrika	14 742	15 899	13 263	5 500	40	43	32	24
Latinamerika	9 916	10 158	5 576	3 700	25	23	19	19
Europa ODA-länder*	6 762	8 411	6 254	1 800	20	24	24	18
Europa icke ODA-länder*	3 040	1 986	869	170	22	18	11	10
Globalt	6 155	11 468	6 721	1 457	19	20	21	16
Genomsnittlig total**	10 293	13 119	8 423	2 092	22	22	21	17

* År 2005 räknades Vitryssland och Ukraina som Europa icke ODA-länder. I 2006 och 2007 års uppgifter räknas de som Europa ODA-länder.

** Sidas samtliga insatser inkluderas. En insats kan räknas under en eller flera regioner men i totalen är inga insatser dubbelräknade.

Tabell 28. Uppskattad årsarbetskraft per verksamhetsgren, kostnader i tkr

Verksamhetsgren	Utfall	Årsarbetskraft (ÅAK)	Utfall/ÅAK
Afrika	4 441 083	259,9	17 086
Asien	1 835 422	121,8	15 073
Mellanöstern och Nordafrika	378 399	28,5	13 298
Latinamerika	1 001 612	76,0	13 178
Östeuropa och Centralasien	1 556 163	115,4	13 481
Globala utvecklingsprogram	1 909 427	79,6	23 973
Forskning	978 497	51,0	19 200
Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet	2 063 934	31,1	66 388
U-krediter	-135 930	8,0	-17 090
Enskilda organisationer	1 302 347	37,2	34 981
Information	37 876	9,5	3 974
Summa	15 368 831	818,0	18 788

Tabell 29. Administrativa kostnader per verksamhetsgren, kostnader i tkr

Verksamhetsgren	2007
Afrika	302 063
Asien	136 841
Mellanöstern och Nordafrika	32 597
Latinamerika	81 353
Östeuropa och Centralasien	115 609
Globala utvecklingsprogram	82 641
Forskning	51 601
Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet	31 306
U-krediter	8 085
Enskilda organisationer	37 844
Information	9 688
Summa	889 627

I tabell 26 och 27 påverkas jämförbarheten mellan åren på grund av att Vitryssland och Ukraina räknas som Europa ODA-länder först från och med 2006, innan dess tillhörde de Europa icke-ODA-länder. Det genomsnittliga utfallet per insats har ökat i samtliga regioner förutom Europa icke-ODA-länder. Minskningen är en effekt av nedskärningen av svenskt utvecklingssamarbete till länderna i regionen. Det genomsnittliga avtalade beloppet och avtalslängden per ny insats har minskat. Detta har bland annat att göra med utfasningen av vissa länder och att nya samsamarbetsstrategier inte är fastställda. Medianen för avtalat belopp per ny insats för alla regioner är lägre än det genomsnittliga beloppet, vilket tyder på att ett fåtal dyrare insatser höjer det genomsnittliga beloppet. Det samma gäller för medianen för avtalslängden förutom för regionen Latinamerika där den är oförändrad jämfört med tidigare år.

Sidas årsarbetskrafter

I tabell 28 har fördelningen av personalens tid på verksamhetsgrenar jämförts med hur mycket bistånd som har betalats ut till respektive verksamhetsgren.

Verksamhetsgrenarna Humanitära insatser och konfliktrelaterad

verksamhet samt Enskilda organisationer har förhållandevis högt utfall i relation till antal årsarbetskrafter. Anledningen till detta har med verksamhetsgrenarnas specifika karaktärer att göra, då detta utvecklingssamarbete i stor utsträckning består av direkt ekonomisk stöd snarare än personalresurser.

Administrativa kostnader

Sidas administrativa kostnader är i huvudsak personalkostnader. I syfte att mäta hur personalresurserna har fördelats, har Sida sedan 2001 genomfört en tidsstudie där personalens arbetstid har fördelats på verksamhets-

gren. Fram till 2007 ingick endast personal som arbetade direkt med bistånd. För att få en mer fullständig bild av hur Sida fördelar sina resurser ingår från och med 2007 all Sidas personal i tidsstudien. Det nya urvalet och insamlingsmetoderna har inneburit att cirka 270 årsarbetskrafter har tillkommit.

Resultatet från tidsstudien ligger till grund för fördelningen av kostnaderna per verksamhetsgren som framgår i tabellen 29. Kostnaderna varierar stort vilket beror på att verksamhetsgrenarna omfattar olika typer av verksamheter med olika stor omfattning som kräver olika personalresurser.

Jämställdhet och det personalpolitiska arbetet

Fördelningen mellan män och kvinnor på Sida är idag 63 procent kvinnor och 37 procent män. Det är något över den gräns om 60–40 som man brukar sträva efter i en könsjämsställd organisation. Möjligheten för Sida att påverka denna siffra är relativt liten då myndigheten måste följa lagstiftningen som säger att förtjänst och skicklighet skall ligga till grund vid anställning. Eftersom fler välmeriterade kvinnor än män söker sig till Sida får det konsekvensen att fler kvinnor tillsätts på tjänster. Sida tillämpar positiv särbehandling om lika förtjänst och skicklighet föreligger mellan två kandidater till samma tjänst. Vid externrekryteringar uppmanas män söka tjänster vid myndigheten.

Elva chefer har tillsatts på Sida under året. Av dessa var sex kvinnor och fem män. Antalet kvinnor har under 2007 minskat med två och antalet män har minskat med 17. Under 2007 har, 34 kvinnliga och 15 manliga handläggare externrekryterats.

Sidas arbetsvärdering har legat till grund för att ta fram definitioner för lika och likvärdigt arbete inför den lönekartläggning som genomfördes inför lönerevisionen 2007. Lönekartläggningen visade på ett antal misstänkta osakliga löneskillnader. Efter analys justerades lönen för 29 personer. Arbetsvärderingen har dessutom legat till grund för den interna lönestatistiken för lönerevisionen 2007.

Sida har inkluderat jämställdhet i begreppet mångfald. I mångfaldsbegreppet inbegrips alla grupper som omfattas av antidiskrimineringslagarna

- jämställdhetslagen
- lagen om åtgärder mot diskriminering i arbetslivet på grund av etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning
- lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av sexuell läggning
- lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder

Utifrån dess lagar har Sida arbetat fram ett förslag till

en mångfaldsplan under året som innehåller en definition av mångfaldsbegreppet samt mål för arbetet.

Sidas övergripande mål för mångfaldsarbetet är:

- Sida ska präglas av öppet åsiktsutbyte och respekt för människor med olika personligheter, åsikter och bakgrund.
- Sida ska erbjuda sina medarbetare likvärdiga anställningsvillkor och samma möjligheter att trivas och utvecklas i sina arbetsuppgifter. Osakliga löneskillnader får inte förekomma vid Sida.
- Rekrytering och möjlighet till kompetensutveckling ska bestämmas på sakliga grunder. En utgångspunkt för arbetsgruppens sammansättning ska vara heterogenitet och att olikheter berikar.
- Arbete vid Sida ska vara förenligt med ansvar för hem och barn.
- Personalsammansättningen på Sida ska motsvara den i samhället i övrigt.
- Diskriminering, trakasserier eller annan kränkande särbehandling får inte förekomma på Sida.
- Den fysiska och psykosociala arbetsmiljön ska vara lämplig för alla medarbetare på Sida för att hindra att arbetsrelaterade sjukdoms- och olycksfall uppstår.

Nedan följer några aktiviteter som Sida gjort under 2007:

Sida har under året deltagit i projektet Mångfald.nu som har letts av Inregia AB och som har varit finansierat genom EU-bidrag. Projektet har avslutats under året och deltagarna har fått både verktyg och metoder för att arbeta med dessa frågor. Deltagarna har även kunnat skapa ett nätverk bland andra statliga myndigheter för mångfaldsfrågor.

Under året har ett mångfaldsseminarium med extern föreläsare ägt rum. Seminariet var öppet för all Sida-personal. Målet med seminariet var att öka medvetenheten och kunskaperna om mångfaldsfrågor och ett resultat av seminariet kan vara att några personer på Sida fått en ökad förståelse för behovet av mångfald och jämställdhet.

Kompetensförsörjning

Ett planerat resultat för Sidas övergripande lärande och kompetensutveckling inför 2007 var att Sidas avdelning för personal- och organisationsutveckling skulle »medverka till kompetensutveckling som svarade mot verksamhetens behov«.

I strävan att uppnå detta resultat för organisationens övergripande kompetensförsörjningsarbete fortsatte arbetet med att utveckla sammanhållna utbildningsprogram för olika målgrupper och samordning av avdelningarnas övriga kursverksamhet samt konsultativt stöd

Tabell 30 **Personalstatistik**, antal den 31 december 2007

	2005			2006			2007		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Anställningsform									
Tillsvidareanställda	389	259	648	426	263	689	424	247	671
stationerade i Stockholm	298	186	323	323	192	515	325	191	516
stationerade i Härnösand	6	6	12	7	5	12	6	5	11
stationerade vid utlandsmyndigheter	78	65	143	87	62	149	84	46	130*
övriga (EU, Gotland)	7	2	9	9	4	13	9	5	14
Tidsbegränsad anställning	86	42	128	87	36	123	90	39	129
stationerade i Stockholm	56	30	86	51	28	79	63	30	93
stationerade i Härnösand	2	0	2	2	0	2	4	2	6
stationerade vid utlandsmyndigheter	27	11	38	31	8	39	18	6	24
övriga (EU, Gotland)	1	1	2	3	0	3	5	1	6
Tjänstlediga	70	28	98	61	33	94	68	46	114
annan bistandsverksamhet	7	13	20	11	17	28	16	22	38
studier	5	1	6	2	1	3	4	3	7
övriga	58	14	72	48	15	63	48	21	69
Totalt antal anställda	545	329	874	574	332	906	582	332	914
Befattningar (exkl. tjänstlediga)									
Chefer	52	56	108	61	51	112	52	46	98
Handläggare	322	229	551	363	233	596	371	220	591
Assistenter	99	18	117	89	15	104	90	21	111
Totalt	473	303	776	513	299	812	513	287	800
Utbildningsnivåer									
Forskarutbildning	26	38	64	31	38	69	38	40	78
Akademisk, eftergymnasial utbildning >2år	372	238	610	402	242	644	413	242	655
Eftergymnasial utbildning < 2år	30	13	43	32	13	45	26	15	41
Gymnasieskola	106	29	135	100	32	132	96	28	124
Grundskola	9	8	17	9	7	16	7	7	14
Genomsnittlig ålder									
Anställda	47	49	48	46	49	48	46	48	47

*Tolv administrativa chefstjänster på utlandsmyndigheter överfördes 1 september 2007 till Utrikesdepartementet.

inom pedagogik, lärande och organisationsutveckling. Nedan följer exempel på några åtgärder som vidtagits.

Två nya program till målgruppen »landstrateger« samt »controllers i fält« har utarbetats. Att redan 2007 ha genomfört kompetensförsörjningsprogram för landstrategerna har varit en viktig satsning inför det omfattande arbete som kommer 2008 med utarbetandet av nya samarbetsstrategier. Satsningen har stärkt landstrategen i sin roll att kunna utveckla de nya strategierna utifrån regeringens nya krav och riktlinjer och att hålla samman arbetet med ett flertal aktörer inom organisationen. Som ett led i stärkandet av kvalitetssäkringen i fält har ett program för långsiktigt kompetensutvecklingsstöd påbörjats. Programmet är riktad till personal med controllerfunktion i fält. Inom ramen för detta program genomfördes på Sida Stockholm i december 2007 en kurs med 22 deltagare från utlandsmyndigheter.

Fältets utökade delegering och utökade ansvar avseende utvecklingssamarbetet har ställt högre krav på controllerfunktionen i fält och kompetens inom olika områden har behövt stärkas. Quality Assurance (QA)-missioner har också påvisat att ökad kunskap behövs i fält avseende kvalitetssäkring av utvecklingssamarbetet. Även kunskapen om hur fältpersonal kan söka stöd i hemmaorganisationen avseende exempelvis juridiska frågor, finansiella och resultatfrågor, upphandling, IT-verktyg med mera har visat sig viktigt.

Övriga genomförda program har riktat sig till målgruppen nyanställda, interna utbildare samt nya enhetschefer. Vissa kurser har också riktat sig specifikt till Sidas samarbetspartners i syfte att stärka deras roll som kompetenta partners i utvecklingssamarbetet.

För medarbetare som ska påbörja en utlandstjänstgöring (såväl från Sida som från UD) samt för olika kategorier av lokalt anställda på utlandsmyndigheter, har under 2007 ett intensivt utvecklingsarbete genomförts

tillsammans med Utrikesdepartementet med syfte att skapa gemensamma kompetensutvecklingsinsatser för dessa målgrupper. Bland annat genomfördes en första gemensam utbildningsvecka för utresande i november 2007 där fokus på ett integrerat arbetssätt mellan de två myndigheterna var ett centralt tema.

Ett omfattande arbete har gjorts på att formulera Sidagemensamma strategiska mål och resultat för kommande år inom området strategisk kompetensförsörjning. I syfte att stärka såväl chefers som medarbetares syn på och hantering av kompetensförsörjning har konsultativt stöd erbjudits verksamheten genom exempelvis ett antal seminarier kring planering av strategisk kompetensförsörjning och genomförande av mål och utvecklingssamtal.

Sida har under flera år engagerat sig i det internationella kompetensutvecklingsnätverket Joint Donors' Competence Development Network, även kallat Train4Dev, vars målsättning är att enligt Parisagendan öka harmoniseringen bland organisationer som arbetar med utvecklingssamarbetet genom att samverka inom området kompetensutveckling. Nätverket kan visa att antalet gemensamma aktiviteter bland organisationerna ökat. För att ytterligare stärka fokus på resultatfrågan har Sida 2007 ökat sitt engagemang i arbetet med att sammanställa och mäta effekter av nätverkets aktiviteter. Utöver detta har Sida även varit drivande i arbetet med att ta fram en ny webbplats vars syfte har varit att ytterligare stödja det samlade arbetet med kompetensutveckling. Sida har lett arbetet med att ta fram en ny webbplats för JointDonors' Competence Development Network samt aktivt arbetet inom området utvärdering av kompetensutveckling.

Sammantaget bedömer Sida att ovanstående åtgärder bidragit till att organisationens samlade kompetens ökat med positiva effekter för verksamhetens resultat.

Not till resultatredovisningen

2007

Not till resultatredovisningen

ALLMÄNT

Återrapporteringskraven som finns i »Regleringsbrev för budgetåret 2007 avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)« återrapporteras i denna resultatredovisning. En översikt över Sidas återrapporteringskrav och uppdrag finns att rekvidrera från diariet med ärendenummer 2007-002859. Den finansiella och statistiska informationen är hämtad från Sidas ekonomi- och planeringssystem A+ (PLUS).

Ingen förändring avseende indelningen av verksamhetsgrenarna skedde mellan 2005 och 2006. Däremot har förändringar skett 2007. 2007 delades verksamhetsgrenen Asien, Mellanöstern och Nordafrika upp i två verksamhetsgrenar; Asien respektive Mellanöstern och Nordafrika.

I syfte att mäta hur personalen har fördelat sin tid har Sida sedan 2001 genomfört en tidsstudie där Sidas årsarbetskrafter fördelats på verksamhetsgren och land. En årsarbetskraft räknas som en heltidstjänst. Fram till 2007 ingick endast personal som arbetade med direkt utvecklingssamarbete i studien, medan 2007 års tidsstudie även inkluderade administrativ personal. Uppgifter om antalet årsarbetskrafter i förhållande till utfallet per verksamhetsgren och region presenteras i kapitlet Intern Effektivitet. Jämförbara tidsstudier om tre år kan inte redovisas i och med de förändrade insamlingsrutinerna.

Sida har i årets resultatredovisning fördelat förvaltningskostnader per verksamhetsgren enligt en schablon. Fördelningen har gjorts utifrån de uppgifter som samlats in i tidsstudien över hur Sidas personal har fördelat sin tid på verksamhetsgrenarna. Årsarbetskrafter som arbetade direkt med utvecklingssamarbete har fördelats på respektive verksamhetsgren, medan administrativ personal har definierats som över-headkostnader och fördelats enligt den direkta personalens fördelning. Antalet årsarbetskrafter har sedan satts i relation till förvaltningsanslaget.

Förvaltningskostnaderna samt kostnader för sakanslagsfinansierad personal i fält utgör Sidas administrativa kostnader. Dessa kostnader redovisas från och med 2007 på respektive verksamhetsgrens fem utgiftsmässigt största länder samt huvudsektorer. I och med tidsstudiens förändrade insamlingsrutin kan inte jämförelser om tre år göras.

I totala kostnader för de regionala verksamhetsgrenarna samt Globala utvecklingsprogram ingår utfall för sakanslagsfinansierade tjänster. Total kostnad exklusive dessa redovisas i bilaga 3.

INTÄKTER OCH KOSTNADER

I resultatredovisningen redovisas utfallet på anslaget per verksamhetsgren. I tabell 31 förklaras differensen mellan utfallet i resultatredovisningen och utfallet i resultaträkningen. I tabell 32 fördelas intäkter och kostnader per verksamhetsgren oavsett finansieringskälla.

POLITIKOMRADE INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE

Verksamhetsgrenar

För politikområdet finns elva verksamhetsgrenar vilka tillsammans utgör anslagen för biståndsverksamhet, bilateralt utvecklingssamarbete. Dessa är; Afrika; Asien; Mellanöstern och Nordafrika; Latinamerika; Östeuropa och Centralasien; Globala utvecklingsprogram; Forskning; Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet; U-krediter, Enskilda organisationer samt Information.

Liksom förra året inkluderas även länder som Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) inte räknar som utvecklingsländer och därför inte får offentligt utvecklingsbistånd (ODA). Länder som klassificeras i årsredovisningen som icke ODA-länder och som Sida samarbetar med är Estland, Lettland, Litauen, Polen, Bulgarien, Rumänien, Tjeckien och Ryssland.

Skillnader mellan verksamhetsgren och huvudsektor samt verksamhetsgren och biståndsform

Kostnaderna för verksamhetsgrenen Forskning skiljer sig mot kostnaderna för huvudsektorn forskning. Detta beror på att insatser från samtliga verksamhetsgrenar klassificeras mot huvudsektorn forskning.

På motsvarande sätt skiljer sig kostnaderna för verksamhetsgrenen U-krediter mot kostnaderna för biståndsformen krediter. Insatser från samtliga verksamhetsgrenar kan klassificeras med biståndsformen krediter.

URVALSPRINCIPER

1. Återrapportering mot mål avseende de regionala verksamhetsgrenarna.

Sida återrapporterar resultat mot målen i strategierna genom att de mest centrala målområden väljs ut för respektive region. Detta innebär målområden som finns i huvuddelen av strategierna och som har en betydande och tydlig framtoning i dessa. Årets anslagsutfall har också vägts in. För varje region finns kommentarer om urvalet av målområden.

2. Utvärderingar

De kriterier som gällt för redovisade utvärderingar är

- om resultatet har/har haft stor betydelse för beslut om utvecklingssamarbetets inriktning och utformning
- om resultatet bidrar till att effektivisera Sidas arbete och utvecklingssamarbetet
- om resultatet belyser effekter/resultat, såväl positiva som negativa, av det svenska utvecklingssamarbetet
- om utvärderingen genomförts tillsammans med samarbetspartner och/eller andra givare

3. Redovisade exempel

Urval av redovisade exempel kommenteras i texterna. En begränsning i detta avseende handlar om vilka exempel som kan verifieras, det vill säga vilka resultat som kommit Sida till del och som kan verifieras aktuellt rapporteringsår.

Resultatanalyser

Sida har i avvaktan på regeringens beslut om koncentration av biståndet genomfört ett antal resultatanalyser under året. Även om dessa strategier inte har lämnats till regeringen under 2007 har analyserna använts som underlag till återrapporteringen i årsredovisningen.

Prestationer

Med prestationer avses Sidas insatser.

Region

I bilaga 1, Kostnader per land och verksamhetsgren, visas vilka länder som hör till respektive region.

En insats kan tillhöra en eller flera regioner i de fall då en fördelningsmall har använts. Utfallet fördelas ut procentuellt utifrån den fördelningsmall som använts.

Biståndsform

Redovisningen av biståndsform följer Sidas statistiska begrepp »biståndsform«. Inga förändringar har skett jämfört med 2006.

Kanaler

Redovisningen av kanaler utgår från statistikbegreppet »genomförande kanal« liksom tidigare. Multilaterala

Tabell 31. Avstämning mellan resultatredovisningen och resultaträkningen, tkr

Resultaträkning exkl. anslagsintäkter	
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	55 315
Intäkter av bidrag	4 907
Finansiella intäkter	5 571
Verksamhetens kostnader inkl. avskrivningar	-1 049 138
Uppbörd – intäkter	68 534
Uppbörd – medel som tillförts statsbudgeten	-61 516
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bistånd	23 873
Övriga erhållna medel för finansiering av bistånd	132 611
Lämnat bistånd inkl. finansiella nettot	-15 310 657
Totalt enligt resultaträkningen exkl. anslagsintäkter	-16 130 498
Varav fördelat på verksamhetsgren i resultatredovisningen, inkl. förvaltningskostnader	
Afrika	4 590 959
Asien	1 914 527
Mellanöstern och Nordafrika	401 372
Latinamerika	1 049 645
Östeuropa och Centralasien	1 636 501
Globala utvecklingsprogram	1 990 390
Enskilda organisationer	1 340 191
Forskning	1 030 097
Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet	2 095 240
U-krediter	-127 845
Information	47 563
Freds- och säkerhetsfrämjande och konfliktbyggande verksamhet	8 491
Samarbete inom Östersjöregionen	31 961
Totalt fördelat på verksamhetsgrenar inkl förvaltningskostnader	16 009 091
Övriga politikområden exkl. förvaltn.kostn	23 873
Totalt inkl. förvaltning	16 032 964
Differens mellan resultaträkning och summa fördelat på verksamhetsgren i resultatredovisningen:	-97 534
Differensen består av följande intäkter och kostnader:	
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bistånd	23 873
Medel som tillskjutits från fonder mm för finansiering av bistånd	90 610
Kostnader U-krediter	-325 961
Ränteintäkter U-krediter	58 326
Förändring av befarade kundförluster villkorlån	-13 779
Kostnader biståndskrediter	7 929
Skadefall m.m. Sidas garantier för U-krediter	-40 837
Ränteintäkter Sidas garantier för U-krediter	50 007
Kursdifferenser Sidas garantier för U-krediter	-12 163
Ränteintäkter Fristående garantier	1 388
Uppbörd netto	7 019
Reavinest/förlust försäljning anläggningstillg.	173
Övrigt	-206
Utlåning (påverkan på anslagsutfallet men inte på resultaträkningen)	56 087
Totalt	97 534

organisationer innehåller bland andra FN-organisationer och Världsbanken. Svenska enskilda organisationer innehåller genomförare i Sverige, till exempel myndigheter,

Tabell 32. Posterna i resultaträkningen fördelade per verksamhetsgren

	Totalt	Afrika	Asien	Mellan- östern och Nordafrika	Latin- amerika	Östeuropa och Central- asien	Globala utvecklings- program
Verksamhetens intäkter och kostnader							
Övriga intäkter	65 794	18 868	7 868	1 650	4 314	6 726	8 180
Kostnader	-1 049 138	-300 863	-125 466	-26 303	-68 787	-107 246	-130 438
Uppbördsverksamhet							
Intäkter	68 534	19 654	8 196	1 718	4 494	7 006	8 521
Överfört till statsbudgeten	-61 516	-17 641	-7 357	-1 542	-4 033	-6 288	-7 648
Transfereringar							
Övriga intäkter	156 484	44 875	18 714	3 923	10 260	15 996	19 455
Kostnader	-15 310 657	-4 390 667	-1 831 001	-383 861	-1 003 852	-1 565 104	-1 903 554
Summa	-16 130 498	-4 625 774	-1 929 046	-404 416	-1 057 605	-1 648 911	-2 005 484

Tabell 32. Posterna i resultaträkningen fördelade per verksamhetsgren, forts.

	Enskilda organisationer	Forskning	Humanitära insatser och konfliktrel. verksamhet	U-krediter	Information	Freds- och säkerhets- främjande verksamhet	Samarbete inom Öster- sjöregionen
Verksamhetens intäkter och kostnader							
Övriga intäkter	5 508	4 233	8 611	-525	195	35	131
Kostnader	-87 828	-67 506	-137 309	8 378	-3 117	-556	-2 095
Uppbördsverksamhet							
Intäkter	5 737	4 410	8 970	-547	204	36	137
Överfört till statsbudgeten	-5 150	-3 958	-8 051	491	-183	-33	-123
Transfereringar							
Övriga intäkter	13 100	10 069	20 480	-1 250	465	83	312
Kostnader	-1 281 722	-985 157	-2 003 830	122 267	-45 488	-8 120	-30 567
Summa	-1 350 355	-1 037 909	-2 111 129	128 814	-47 924	-8 555	-32 204

enskilda organisationer samt universitet och skolor. Samarbetsländernas organisationer innehåller genomförare från samarbetsländerna, till exempel Tanzania och övriga länders organisationer innehåller genomförare från övriga världen till exempel Norge. Internationella enskilda organisationer är till exempel Internationella röda kors kommittén (ICRC).

Sektorklassificering

I bilaga 2, Internationellt utvecklingssamarbete per huvudsektor och region/land, fördelas utfallet per region/land och de Sida-specifika huvudsektorerna; hälsa; utbildning; forskning; demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter; konflikt, fred och säkerhet; humanitärt bistånd; infrastruktur; handel, näringsliv och finansiella system; naturresurser och miljö; budgetstöd för fattigdomsbekämpning samt övrigt.

Sektorklassificeringen av respektive projekt ska ske

utifrån vilket område/sektor som projektet syftar till att utveckla.

Redovisning av antalet insatser

Definitionen på antal insatser har inte förändrats jämfört med föregående år. Antalet giltiga insatser för ett enskilt år definieras som de insatser som enligt avtalstiden omfattar minst någon del av året, samt där status på insatsen är avtalad eller avslutad.

Antal nya insatser är det antal insatser som har avtalats under respektive år.

POLITIKOMRADE UTRIKES- OCH SAKERHETSPOLITIK

Inom detta politikområde finns två verksamhetsgrenar som Sida förfogar över; Freds- säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet samt Samarbete inom Östersjöregionen.

Finansiella dokument

2007

Kommentarer

ANSLAG

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2007 uppgår Sidas tilldelade medel inom anslaget 7 8:1 Biståndsverksamhet till 15 704 300 tkr. Sida har ålagts en utgiftsbegränsning för detta anslag som är högre än tilldelade medel eftersom den inkluderar ingående anslagssparande. Utgiftsbegränsningen innebär att totala anslagsbelastningen avseende budgetåret 2007 på anslaget 7 8:1 Biståndsverksamhet inte får överstiga 15 715 979 tkr, varav 271 679 tkr avser medel på anslagsposten 7 8:1.26.2 Östeuropa och Centralasien, Icke ODA-länder¹.

Utfallet för Sidas huvudsakliga anslag uppgår per 2007-12-31 till (belopp i tkr):

7 8:1 Biståndsverksamhet, utfall	15 358 423
Utgiftsbegränsning	15 715 979
Utfall i förhållande till utgiftsbegränsning	97,7 %
varav	
7 8:1.26.2 Östeuropa och Centralasien, Icke ODA-länder, utfall	263 452
Utgiftsbegränsning	271 679
Utfall i förhållande till utgiftsbegränsning	97,0 %
7 8:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	620 723
Disponibla medel	634 344
Utfall i förhållande till disponibla medel	97,9 %

Sida har under 2007 nyttiggjort 97,7% av anslaget för biståndsverksamhet med hänsyn tagen till utgiftsbegränsning och 97,9% av anslaget för förvaltning.

Av utgiftsbegränsningen återstår cirka 357 556 tkr. Återstoden återfinns till största del på anslagsposten U-krediter samt anslagsposten Afrika. Förklaringen till det höga utgående överföringsbeloppet på anslagsposten Afrika är försenade beredningar, utbetalningar som av olika anledningar skjutits upp samt en försenad upphandling. En återföring till U-krediter har resulterat i ett negativt utfall på detta anslag, se not 20 och 33.

1. ODA = Official development assistance. Icke ODA-länder avser länder i Central- och Östeuropa, det vill säga stöd till dessa länder klassificeras inte som utvecklingsbistånd.

GARANTIÅTAGANDEN

Sida ska enligt regleringsbrevet för budgetåret 2007 redovisa garantiåtaganden i enlighet med rekommendationerna i Riksgäldskontorets rapport (2005-03-09, dnr 2004/671) om gemensam kostnads- och riskredovisning för statens myndigheter.

Sida redovisade 2006 garantiåtaganden avseende Sidas garantier för U-krediter i enlighet med rekommendationerna. Däremot redovisades åtaganden för fristående garantier som ansvarsförbindelser. I år redovisas samtliga typer av garantiåtaganden i enlighet med rekommendationerna i Riksgäldskontorets rapport och ansvarsförbindelserna för garantierna har utgått.

Sidas garantier för U-krediter (tkr)	071231	061231
Under året utfärdade:		
– garantiutfästelser	145 000	685 000
– garantier	3 000	130 000
Utestående:		
– utfästelser	992 000	972 000
– garantier	773 000	1 133 000
Summa garantier för U-krediter	1 765 000	2 105 000
Fristående garantier (tkr)	071231	061231
Under året utfärdade:		
– garantiutfästelser	245 000	0
– garantier	0	0
Utestående:		
– garantiutfästelser	245 000	0
– garantier	147 920	153 770
Summa fristående garantier	392 920	153 770

Sidas totala engagemang (utfästelser och garantier) uppgick till 2 157 920 tkr per 2007-12-31. Engagemanget uppgick till 2 258 770 tkr per 2006-12-31.

Sidas garantier för U-krediter

Vid årets slut hade Sida utestående utfästelser och garantier i 24 länder. Störst var engagemanget på Sri Lanka (810,4 mnkr) och Kina (311,8 mnkr) följt av Vietnam (160 mnkr). Under året har inga nya utfästelser utfärdats, däremot har en befintlig utfästelse höjts med 145 mnkr. Under 2007 betalade Sida ut 41 mnkr (53 mnkr 2006) i skadeersättningar till svenska exportörer och långivare, vilka avsåg främst Zimbabwe och Pakistan. Under 2007 fördelades återvinningar om 198 mnkr (främst från Angola), dock minskade nettoåtervinningarna drastiskt under året då en stor del av de fördelade beloppen inkom och schablonmässigt intäktsfördes redan 2006. Resultat för 2007 blev 111 mnkr jämfört med 168 mnkr 2006. Minskningen beror framförallt på den minskade nettoåtervinningen. Riskvärderingen kommenteras i not 23.

Fristående garantier

Regeringen har bemyndigat Sida att bedriva försöksverksamhet med fristående garantier. Försöksperioden startade 11 mars 1999 och löper efter förlängningar till 31 januari 2009. Regeringen har gett Sida en ram för garantierna som uppgår till 1 000 mnkr. Sida har tre förbindelser bestående av African Infrastructure Fund (AIF) för finansiering av infrastrukturinvesteringar i Afrika (70 mnkr), återuppbyggnad av hamnen i Maputo för att underlätta Mocambiques utrikeshandel (12 MUSD ca 77,22 mnkr) och en kursriskgaranti för transmissionsinvesteringar för att förbättra tillgången på elenergi i Namibia (0,7 mnkr). Under 2007 har två utfästelser tillkommit. Den ena avser ett fiberkabelprojekt i Angola för att förbättra telekommunikationerna (200 mnkr) och den andra avser InfraCo som utvecklar och äger infrastrukturprojekt, som sedan säljs till marknaden (45 mnkr). Riskvärderingen kommenteras i not 23.

Resultaträkning (tkr)

	Not	070101 -071231	060101 -061231
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Intäkter av anslag	1	983 818	977 007
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	55 315	61 404
Intäkter av bidrag		4 907	2 895
Finansiella intäkter	3	5 571	3 722
Summa		1 049 612	1 045 028
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Kostnader för personal	4	-646 018	-607 851
Kostnader för lokaler	5	-121 058	-142 800
Övriga driftkostnader		-250 149	-258 773
Finansiella kostnader		-5 291	-4 567
Avskrivningar och nedskrivningar	11,12	-26 622	-34 654
Summa		-1 049 138	-1 048 645
VERKSAMHETSUTFALL		474	-3 618
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av Sida		68 534	52 671
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-61 516	-43 816
Saldo uppbördsverksamhet	35	7 019	8 855
TRANSFERERINGAR	1		
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		15 238 182	15 312 364
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		23 873	23 439
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	6	132 611	456 414
Finansiella intäkter	7	114 764	71 752
Finansiella kostnader	8	-22 580	-31 105
Lämnat bidrag	9	-15 402 841	-15 954 225
Saldo transfereringar		84 010	-121 361
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	10	91 502	-116 123

Balansräkning (tkr)

	Not	2007-12-31	2006-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling		9 289	8 447
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		10 956	16 889
Summa immateriella anläggningstillgångar	11	20 245	25 336
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		16 163	21 542
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		48 364	62 982
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar		0	241
Summa materiella anläggningstillgångar	12	64 528	84 765
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga fordringar hos andra myndigheter		900 000	500 000
Andra långfristiga fordringar		122 389	148 960
Summa finansiella anläggningstillgångar	13	1 022 389	648 960
Utlåning	14	293 394	273 535
Fordringar			
Kundfordringar		1 015	1 225
Fordringar hos andra myndigheter		76 807	188 081
Övriga fordringar		111 140	106 121
Summa fordringar	15	188 962	295 427
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		12 975	20 278
Upplupna bidragsintäkter		602	6
Övriga upplupna intäkter		46 289	22 319
Summa periodavgränsningsposter	16	59 866	42 602
Avräkning med statsverket	17	250 511	196 179
Kortfristiga placeringar	18	174 524	140 220
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		38 244	61 931
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		1 746 357	2 253 168
Kassa, plusgiro och bank		20 587	33 526
Summa kassa och bank	19	1 805 187	2 348 625
SUMMA TILLGÅNGAR		3 879 607	4 055 650

	Not	2007-12-31	2006-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	20	2 304 364	2 606 410
Balanserad kapitalförändring	21	546 282	575 591
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	10	91 502	-116 123
Summa myndighetskapital		2 942 148	3 065 878
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	22	4 120	2 708
Övriga avsättningar	23	400 100	411 200
Summa avsättningar		404 220	413 908
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	24	82 455	108 569
Skulder till andra myndigheter		140 950	117 125
Leverantörsskulder		154 175	160 001
Övriga skulder	25	83 222	139 418
Summa skulder m.m.		460 802	525 112
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		47 097	45 100
Oförbrukade bidrag		7 720	5 652
Övriga förutbetalda intäkter		17 620	0
Summa periodavgränsningsposter	26	72 437	50 752
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		3 879 607	4 055 650
ANSVARSFÖRBINDELSER			
Lån till personal i fält		96	661
Villkorslån		58 117	4 259
Avskrivningslån		0	175
Eventualförpliktelser		7 883	4 283
SUMMA ANSVARSFÖRBINDELSER	27	66 096	9 379

Anslagsredovisning (tkr)

REDOVISNING MOT ANSLAG

Anslag	Benämning	Not	Ingående överförings- belopp	Årets tilldel- ning enligt regler. brev	Omdisp. anslags- belopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
7 8:1	BISTÅNDSVERKSAMHET (Ramanslag, samtliga anslagsposter)		Not 28	Not 29					
7 8:1.1	Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet	30	123 543	2 007 000	100 000	-164 443	2 066 100	2 063 934	2 166
7 8:1.2	Information		12 499	49 000		-10 639	50 860	37 876	12 984
7 8:1.3	Globala utvecklingsprogram	30	226 031	1 857 500	15 000	-171 776	1 926 755	1 909 539	17 216
7 8:1.5	Enskilda organisationer	30	146 342	1 295 000	-100 000	-6 742	1 334 600	1 302 347	32 253
7 8:1.6	Asien	30	150 226	1 750 000	135 000	-161 326	1 873 900	1 835 961	37 939
7 8:1.7	Latinamerika	30	422 103	975 000	-56 000	-297 153	1 043 950	999 263	44 687
7 8:1.9	Afrika	30	233 162	4 854 000	-90 000	-152 312	4 844 850	4 442 121	402 729
7 8:1.17	Mellanöstern och Nordafrika	30	0	384 000	40 000		424 000	378 399	45 601
7 8:1.26	Östeuropa och Centralasien								
7 8:1.26.1	Östeuropa och Centralasien, ODA-länder	30	3 681	1 159 800	210 000	-61 581	1 311 900	1 293 255	18 645
7 8:1.26.2	Östeuropa och Centralasien, icke ODA-länder	30	21 476	257 500	2 500	-9 797	271 679	263 452	8 227
7 8:1.26	Summa Östeuropa och Centralasien		25 157	1 417 300	212 500	-71 378	1 583 579	1 556 708	26 871
7 8:1.32	Forskning	30	105 048	939 000	80 000	-106 248	1 017 800	978 497	39 303
7 8:1.33	U-krediter	20, 30, 33	305 255	5 000	-165 000	-135 755	9 500	-146 221	155 721
7 8:1	SUMMA BISTÅNDSVERKSAMHET	30,31	1 749 366	15 532 800	171 500	-1 277 772	16 175 894	15 358 423	817 471
7 8:2	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Ramanslag)								
7 8:2.1	Sida (förvaltning)	32	34 254	615 713		-15 623	634 344	620 723	13 621
5 5:2	FREDS- OCH SÄKERHETSFRÄMJANDE VERKSAMHET (Ramanslag)								
5 5:2.3	Sida Verksamhet utomlands	30	2 288	5 000	-2 288		5 000	2 194	2 806
5 5:11	SAMARBETE INOM ÖSTERSJÖREGIONEN (Ramanslag)								
5 5:11.1	Samarbete inom Östersjöregionen	34	438	18 168			18 606	17 879	728
24 39:6	NÄRINGS- OCH UTVÄRDERING I ÖSTERSJÖREGIONEN (Ramanslag)								
24 39:6.6	Till Sidas disposition		33 506			-33 506	0	0	0
TOTALSUMMA			1 819 853	16 171 681	169 212	-1 326 902	16 833 844	15 999 219	834 626

REDOVISNING MOT STATSBUDETENS INKOMSTTITLAR

Inkomst-titel	Benämning	Not	Beräknat belopp	Inkomster
		35		
2394	Övriga ränteinkomster			2 663
2511	Expeditionsavgifter			16 750
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet			42 103
4526	Återbetalning av övriga lån			20 650
SUMMA			50 000	82 166

BEMYNDIGANDEN

Anslag	Benämning	Tilldelad bemyndiganderam	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden 071231	Utestående åtagandenas fördelning per år				Totalt
		Not 36	Not 37	Not 38	2008	2009	2010	2011-	Not 38
7 8:1	BISTÅNDSVERKSAMHET (Ramanslag)								
7 8:1.1	Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet	850 000	376 780	527 322	455 640	68 550	560	0	524 750
7 8:1.2	Information	50 000	3 100	7 687	7 487	200	0	0	7 687
7 8:1.3	Globala utvecklingsprogram	2 800 000	1 892 426	1 744 738	1 228 232	388 199	93 666	21 794	1 731 890
7 8:1.5	Enskilda organisationer	3 500 000	2 079 604	883 120	722 536	159 844	0	0	882 380
7 8:1.6	Asien	4 264 000	3 644 187	2 964 781	1 824 660	845 723	215 357	20 600	2 906 340
7 8:1.7	Latinamerika	2 400 000	1 252 638	953 638	712 416	216 964	12 700	0	942 080
7 8:1.9	Afrika	8 454 387	6 482 357	5 569 286	3 736 224	1 069 873	475 822	182 359	5 464 279
7 8:1.17	Mellanöstern och Nordafrika	1 036 000	0	207 152	137 040	39 460	0	0	176 500
7 8:1.26.1	Östeuropa och Centralasien, ODA-länder	2 205 613	1 647 541	1 690 765	1 006 450	417 522	164 987	68 488	1 657 447
7 8:1.26.2	Östeuropa och Centralasien, icke ODA-länder	440 000	511 155	133 833	131 164	1 398	0	0	132 562
7 8:1.32	Forskning	1 500 000	1 148 455	1 139 809	829 239	248 919	60 988	92	1 139 239
7 8:1.33	U-krediter	500 000	133 089	250 197	238 697	7 350	4 150	0	250 197
Summa 7 8:1		28 000 000	19 171 332	16 072 327	11 029 785	3 464 001	1 028 230	293 334	15 815 350
SUMMA BEMYNDIGANDEN		28 000 000	19 171 332	16 072 327	11 029 785	3 464 001	1 028 230	293 334	15 815 350

FINANSIELLA VILLKOR (tkr)

Anslag	Benämning	Villkor	Typ	Högst/ minst	Finansiellt villkor	Utfall 2007
UTGIFTSBEGRÄNSNINGAR						
7 8:1	Biståndsverksamhet	Utgiftsbegränsning budgetåret 2007	Regl.brev	Högst	15 715 979	15 358 423
7 8:1.26.2	varav Östeuropa och Centralasien, icke ODA-länder	Utgiftsbegränsning budgetåret 2007	Regl.brev	Högst	271 679	263 452
7 8:1	BISTÅNDSVERKSAMHET (Ramanslag)					
7 8:1	Biståndsverksamhet	Sakanslagsfinansierade tjänster i fält	Regl.brev	Högst	290 000	289 818
		Sida får disponera 12 000 mnkr för garantier för myndighetens garantiverksamhet	Regl.brev	Högst	12 000 000	2 157 920
		Härav får högst 1 000 mnkr avse fristående garantier samt högst 1 mnkr avse kapitalmarknads- och importgarantier		Högst	1 000 000	392 920
		Minst 270 mnkr avseende handelsrelaterade insatser ska belasta anslagsposterna 3, 6, 7, 9 eller 26.1 *	Regl.brev	Minst	270 000	279 329
		Minst 360 mnkr avseende insatser inom området smittsamma sjukdomar ska belasta anslagsposterna 3, 6, 7, 9 26.1 eller 32	Regl.brev	Minst	360 000	501 205
		– varav 50 mnkr skall, i samråd med Vetenskapsrådet, fördelas till stärkt stöd till deltagande av svenska forskare i utvecklingsrelevant forskning och forskningssamarbeten.	Regl.brev		50 000	56 800
		– varav lägst 100 mnkr skall fördelas till Globala Alliansen för Vacciner och Immunisering (GAVI)	Regl.brev	Minst	100 000	100 000
		– och lägst 70 mnkr till relevanta internationella organisationers program för pandemiförebyggande insatser mot fågelinfluensan (AHI) i fattiga länder	Regl.brev	Minst	70 000	70 000
		Minst 280 mnkr avseende insatser inom området sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) ska belasta anslagsposterna 3, 6, 7, 9 eller 26.1 *	Regl.brev	Minst	280 000	311 529
7 8:1.1	Humanitära insatser och konfliktrelaterad verksamhet	Humanitärt bistånd i Ryssland i anslutning till den väpnade konflikten i Tjetjenien och Internationella rödakorskommitténs regionala delegationer	Regl.brev	Högst	45 000	38 518
		Högst 200 mnkr får användas för den konfliktrelaterade verksamheten	Regl.brev	Högst	200 000	192 695
		Stöd till Internationella rödakorskommitténs (ICRC) fältverksamhet	Regl.brev	Högst	370 000	370 000
		Stöd till insatser som genomförs av Statens räddningsverk i anslutning till väpnade konflikter, naturkatastrofer eller andra katastrofliknande förhållanden	Regl.brev	Högst	160 000	110 000
7 8:1.3	Globala utvecklingsprogram	Lägst 95 mnkr i årligt bidrag till Internationel Planned Parenthood Federation (IPPF)	Regl.brev	Minst	95 000	95 000
		Stöd till MEDEVAC-programmet vid Landstinget i Östergötland	Regl.brev	Högst	10 000	10 000
		Stöd genom de svenska partianknutna organisationerna till demokratiuppbyggnad i utvecklingsländer	Regl.brev	Högst	75 000	74 428
		Stöd till World Maritime University (WMU/Internationella Sjöfarts- universitetet) i Malmö	Regl.brev	Högst	27 000	22 291
		Förstärkning av Sidas medverkan i och uppföljning av multilateralt miljösamarbete	Regl.brev	Högst	3 000	629
		Insatser inom det multilaterala miljöområdet	Regl.brev	Högst	16 500	9 141
		Stöd till Global Water Partnership Organisation (GWPO)	Regl.brev	Lägst	10 000	12 034
		Bidrag till FN:s Volontärprogram, UNV (Special Voluntary Fund)	Regl.brev	Högst	4 000	4 000
		Bidrag till UN System Staff College	Regl.brev	Högst	3 000	3 000
		Lägst 10 mnkr till uppföljningen av och genomförandet av handlings- programmet inom ramen för FN:s befolkningskonferenser, den s k ICPD-agendan	Regl.brev	Lägst	10 000	10 000

Anslag	Benämning	Villkor	Typ	Högst/ minst	Finansiellt villkor	Utfall 2006
		Sida skall utbetala det årliga förhandlade administrativa bidraget (30 542 USD) till International Tropical Timber Organisation (ITTO).	Regl.brev		30 542 USD	30 542 USD
		Stöd till genomförandet av FN:s globala kemikaliestrategi från 2006	Regl.brev	Högst	15 000	15 000
		Stöd till miljösamarbete mellan UNEP och UNDP	Regl.brev	Högst	9 000	9 000
		Bemyndigande för Sida att besluta om stöd till World Conservation Union, IUCN (UD2004/60302/GU)	Reg.beslut	Högst	30 000	30 000
7 8:1.5	Enskilda organisationer	Högst 10% av tilldelade medel får användas för information om utvecklingsländer (tilldeln 071129 1 295 000 tkr)	Regl.brev	Högst	129 500	129 097
7 8:1.6	Asien	Samarbetsavtal med Asiatiska utvecklingsbanken (AsDB) om upprättande av en särskild fond för insatser inom området hiv/aids samt ett svenskt bidrag till fonden (UD2005/8589/GU)	Reg.beslut	Högst	30 000	0
7 8:1.9	Afrika	Utbetalning av resterande och sista bidraget till Afrikanska fonden för kapacitetssuppletering (ACBF)	Regl.brev	Högst	15 000	15 000
		Sida skall utbetala 15 mnkr för 2007 avseende tredje och sista inbetalningen av det svenska bidraget till AWF.	Regl.brev		15 000	15 000
7 8:1.17	Mellanöstern och Nordafrika	Regeringen uppdrar åt Sida att utbetala ett finansiellt bidrag om högst 20 mnkr till "Mirror Single Treasury Account of PLO".	Reg.beslut	Högst	20 000	20 000
7 8:1.26.1	Östeuropa och Centralasien, ODA-länder	Svenskt personaltöd till OSSE:s verksamhet	Regl.brev	Högst	13 000	11 058
7 8:1.26.2	Östeuropa och Centralasien, Icke ODA-länder	Stöd genom enskilda organisationer för information i Sverige	Regl.brev	Högst	4 000	1 049
7 8:2	Sidas BISTÅNDSFÖRVALTNING (ramanslag)					
7 8:2.1	Sidas Biståndsförvaltning	Indikativt belopp för icke ODA-länder 30 mnkr – varav högst 15 miljoner kronor får användas för Sidas Östersjöenhet.	Regl.brev	Högst	15 000	14 078
	Finansiering av återuppbyggnadsinsatser ska enligt regleringsbrevet företrädesvis ske genom bidrag till Förenta nationerna och andra multilaterala institutioner. Sidas anslagsförbrukning enligt detta villkor skall redovisas i årsredovisningen. Sida har 2007 utbetalat 123 747 mnkr till Förenta nationerna och andra multilaterala institutioner för finansiering av återuppbyggnadsinsatser. Utbetalningarna har belastat samtliga anslagsposter.					

*Sida redovisar även utfall på ap. 17, Mellanöstern och Nordafrika inom detta villkor. Orsaken är att tidigare år ingick Mellanöstern och Nordafrika i ap. 6 tillsammans med Asien.

Finansieringsanalys (tkr)

	Not	070101 -071231	060101 -061231
DRIFT			
Kostnader	39	-1 021 102	-1 015 776
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		983 818	977 007
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	40	55 140	60 451
Intäkter av bidrag		4 907	2 895
Övriga intäkter		5 571	3 722
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		1 049 436	1 044 075
Minskning av kortfristiga fordringar		96 220	-155 619
Minskning av kortfristiga skulder		-16 748	117 283
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		107 806	-10 038
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar	-16 561		-52 104
Investeringar i immateriella tillgångar	-3 663		-5 582
Summa investeringsutgifter		-20 224	-57 686
Finansiering av investeringar:			
Lån från Riksgäldskontoret	20 892		63 620
-amorteringar	-47 006		-34 818
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statsbudgeten	131		27
Försäljning av anläggningstillgångar	19 104		1 531
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		-6 879	30 359
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		237	1 620
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-26 866	-25 707
LÅNEVERKSAMHET			
Nyutlåning och nedskrivning	-40 509		136 255
Amorteringar	20 650		11 435
Summa låneutgifter		-19 859	147 690
Finansiering av låneverksamhet:			
Ökning av statskapital med medel som erh. från statsbudgeten	35 437		-133 355
Summa medel som tillförts för finansiering av låneverksamhet		35 437	-133 355
KASSAFLÖDE FRÅN LÅNEVERKSAMHET		15 578	14 335
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter och andra inkomster som inte disponeras av Sida	68 534		52 671
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	-7 019		-8 855
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		61 516	43 816
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-61 516	-43 816
KASSAFLÖDE TILL UPPBÖRDSVERKSAMHET		0	0

	Not	070101 -071231	060101 -061231
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnat bistånd	-15 402 841		-15 897 825
Finansiella intäkter	114 764		71 752
Finansiella kostnader	-22 580		-31 105
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	-17 204		126 449
Förändring av långfristiga fordringar	-373 429		66 187
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-15 701 290	-15 664 542
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bistånd	15 238 182		15 312 364
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bistånd	23 873		23 439
Övriga erhållna medel för finansiering av bistånd	132 611		456 414
Minskning av statskapital med medel som erh. från statsbudgeten	-279 000		210 000
Summa medel som som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		15 115 666	16 002 217
KASSAFLÖDE TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET		-585 623	337 674
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-489 106	316 265

	070101 -071231	060101 -061231
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		
Likvida medel vid årets början	2 544 804	2 228 539
Minskning av kassa och postgiro	-12 940	3 661
Minskning av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret	-530 498	199 235
Ökning av avräkning med Statsverket	54 332	113 368
Summa förändring av likvida medel	-489 106	316 265
Likvida medel vid årets slut	2 055 698	2 544 804

Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

Låneram i Riksgäldskontoret

	2007	2006	2005	2004	2003
Beviljad låneram	147 500	120 000	104 000	110 000	92 000
Utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut	82 455	108 569	79 767	94 178	63 355

Kontokredit hos Riksgäldskontoret

	2007	2006	2005	2004	2003
Beviljad kontokredit hos Riksgäldskontoret	20 000	20 000	20 000	20 000	19 700
Maximalt utnyttjad kontokredit	0	0	0	3 447	0

Räntekostnader och ränteintäkter på räntekonto

	2007	2006	2005	2004	2003
Räntekostnader på räntekonto	0	0	0	2	0
Ränteintäkter på räntekonto	1 805	1 368	1 025	696	1 092

Avgiftsintäkter

	2007	2006	2005	2004	2003
Avgiftsintäkter som myndigheten disponerar:	9 243	18 166	16 526	18 268	19 365
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	50 000	50 000	50 000	–*	–*
* Belopp saknas i regleringsbrev					
Avgiftsintäkter som myndigheten inte disponerar:	61 516	43 816	24 868	30 526	30 166
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000

Beviljad och utnyttjad anslagskredit

	2007	2006	2005	2004	2003
Beviljad anslagskredit	18 666	18 631	0	397 899	7 400
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	0

Anslagssparande (inklusive utgående reservationer t.o.m. 2003) samt intecknade belopp

	Not	2007	2006	2005	2004	2003
Anslagssparande/reservationer		834 626	1 819 853	1 851 444	2 031 338	1 706 699
Därav intecknat	34,36	337	672 745	845 376	1 105 282	1 104 883

Utestående åtaganden

	Not	2007	2006	2005	2004	2003
Tilldelad bemyndiganderam		28 000 000	26 505 000	22 987 000	20 472 000	16 110 000
Utestående åtaganden	37	16 072 327	19 171 332	17 534 199	13 543 713	13 142 701

Antal årsarbetskrafter och medelantalet anställda

	2007	2006	2005	2004	2003
Antal årsarbetskrafter	787	772	749	733	727
Medelantalet anställda	813	794	768	767	764

Driftkostnad per årsarbetskraft

	2007	2006	2005	2004	2003
Driftkostnad	1 017 225	1 009 424	927 219	884 874	858 930
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 293	1 308	1 238	1 207	1 181

Årets kapitalförändring och balanserad kapitalförändring

	2007	2006	2005	2004	2003
Årets kapitalförändring	91 502	-116 123	-62 146	-182 289	-252 208
Balanserad kapitalförändring	546 282	575 591	485 361	458 738	502 817

Noter, belopp i tkr

ALLMÄNT

Sida är bokföringsskyldigt enligt Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring. Årsredovisningen är upprättad enligt Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Fordringar har värderats till högst det belopp varmed de beräknas inflyta.

Fordringar och skulder i utländsk valuta är värderade till balansdagens kurs. Fordringar värderas till balansdagens köpkurs, skulder till balansdagens säljkurs. Utlandsmyndigheternas behållning per den 31 dec har för de icke konvertibla valutorna värderats till december månads valutakurs.

Anläggningstillgångar utgörs av tillgångar för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst tio tusen kronor och en ekonomisk livslängd på minst tre år. För balanserade utgifter för utveckling tillämpas en beloppsgräns på 500 tkr. Anläggningstillgångarna tas upp till anskaffningsvärdet och skrivs av enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivningarna påbörjas från och med den månad då tillgången tas i bruk. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet är tio år, för datorer och immateriella anläggnings-tillgångar tre år och för övriga anläggningskategorier fem år.

Sida tillämpar ett gränsvärde på 100 tkr för periodiseringar.

Avsättning för framtida pensionsåtaganden beräknas till det samlade värdet av samtliga beslut enligt de försäkringstekniska grunder som SPV har fastställt. Värdet inkluderar särskild löneskatt.

Utgifter som klassificeras som transfereringar avräknas anslagen enligt kassamässig princip i de fall utbetalningarna grundar sig på beslut om bidrag eller erhållna rekvisitioner. Erhållna fakturor för levererade varor och tjänster som klassificeras som transfere-ringar avräknas anslagen enligt utgiftsmässig princip.

Villkorslån och biståndskrediter har värderats av EKN i enlighet med beslut 2008-000041, riktlinjer för värdering av Sidas finansieringsinstrument.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Sida ska enligt regleringsbrevet för budgetåret 2007 redovisa garantiåtaganden i enlighet med rekommendationerna i Riksgäldskontorets rapport (2005-03-09, dnr 2004/671) om gemensam kostnads- och riskredovisning för statens myndigheter.

Sida redovisade Sidas garantier för U-krediter i enlighet med dessa rekommendationer fr o m 2006, vilket innebar att ansvarsförbindelserna utgick och åtaganden redovisades i tabellform bland kommentarerna till de finansiella delarna samt att samtliga skuld och tillgångsposter inkluderades i Sidas balansräkning och att ett riskvärderat resultat redovisades. Fr o m 2007 följer Sida Riksgäldskontorets rekommendationer även för fristående garantier.

Sida har gjort en avsättning för den försäkringstekniskt beräknade risken avseende fristående garantier enligt EKNS värdering 2007-12-31. För att öka jämförbarheten har berörda poster i resultat- och balansräkning räknats om per 2006-12-31, motsvarande riskvärderat resultat per 2006-12-31, se not 9 och 23.

De tidigare redovisade ansvarsförbindelserna avseende fristående garantier utgår och ersätts av uppgift som lämnas i tabell bland kommentarerna till de finansiella delarna.

Det som tidigare redovisades som depositioner har omklassificerats till övriga skulder. Jämförelsetalet för övriga skulder har därmed justerats, se not 25.

S.k. fixkassor har tidigare redovisats som kassa, plusgiro och bank, men har omklassificerats från 2007 till övriga fordringar. För att öka jämförbarheten har berörda poster i balansräkning räknats om per 2006-12-31, se not 15 och 19.

Till följd av en regeländring i Förordningen (2006:605) om årsredovisning och budgetunderlag och Anslagsförordningen (1996:1189) beräknas utestående åtaganden på ett nytt sätt från och med 2007. Regeländringen innebär att Sida, för de anslagposter där bemyndiganderam tilldelats, redovisar samtliga per 31 december utestående åtaganden i bemyndiganderedovisningen, se not 36. Tidigare år har del av utestående åtaganden, inom ramen för anslagssparandet, redovisats som in-tecknat anslagssparande.

Undantag från EA-regler

Med undantag från Förordning (1994:14) om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning medges Sida enligt regleringsbrevet att inneha;

Konto i affärsbank för brådskande kontantutbetalningar, för betalningar av rembursor och för överföringar av medel till ambassaderna.

RESULTATRÄKNING

Not 1. Samband mellan intäkter av anslag enligt anslagsredovisning och resultaträkning

	070101 -071231	060101 -061231
Anslagsutfall enligt anslagsredovisningen	15 999 219	16 377 452
Intäkter av anslag enligt resultaträkningen	-983 818	-977 007
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bistånd	-15 238 182	-15 312 364
Redovisat mot Statskapital (utlåning och U-krediter)	222 913	-88 081
Redovisat mot Statskapital (konst)	-131	0
	0	0

Not 2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	070101 -071231	060101 -061231
Intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen	9 177	18 078
Intäkter avgiftsfinansierad verksamhet	66	88
Övriga intäkter i verksamheten	46 072	43 238
Summa intäkter	55 315	61 404

Minskningen i intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen förklaras av att Sida inte har haft några hyresintäkter i Angola från och med 2007.

Not 3. Finansiella intäkter

Finansiella intäkter har ökat med 1 850 tkr. Största delen av ökningen förklaras av ökade intäkter avseende växelkursrabatter och beror på nya villkor för växelkursrabatt i samarbetet med betalningsförmedlarna, SEB och Nordea.

Not 4. Lönekostnader

	070101 –071231	060101 –061231
Summa kostnader för personal	–646 018	–607 851
Varav lönekostnader	–366 942	–347 901

Posten har ökat med 38 167 tkr (6 %) jämfört med föregående år. Förändringen kan framför allt förklaras av att lönerna och socialavgifterna är högre samt att antalet anställda har ökat med 15 årsarbetskrafter.

Ersättningar till styrelsens ledamöter samt uppgift om deras sidouppdrag

Skattepliktiga ersättningar (enligt Förordning (1192:1299) om ersättning för uppdrag i statliga styrelser, nämnder och råd m.m.) och andra förmåner till styrelseledamöter under 2007 samt redovisning av dessas uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter och uppdrag som styrelseledamot i aktieföretag enligt 7 kap 2 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Ledamot	Skattepliktig ersättning	Styrelseuppdrag
Norrfalk, Maria (Generaldirektör t o m maj 2007)	480	Sveaskog AB SwedFund AB
Holmqvist, Göran (tf Generaldirektör fr o m maj 2007)	757	—
Gustafsson, Holger	14	Via Con International AB
Håkansson, Leif	12	Statens Jordbruksverk Energimyndigheten Folksam-LO Fond AB Folksam-LO Fondförsäkrings AB Fora AB AFA Sjukförsäkring AB
Härstedt, Kent	14	Kent Härstedt Information AB
Johansson, Lena	14	Sveriges standardiseringsråd Stiftelsen Svensk Industridesign Sveaskog AB Media Conglomerate AB
Kokko, Ari	14	—
Lundgren, Kerstin	12	Grundlagsutredningen Presstödsnämnden Energiknippet AB i Södertälje
Nordén, Marie	12	Pliktverket
Ohlsson, Birgitta	10	—
Petri Gornitzka, Charlotte	10	Vetenskapsrådet
Öberg Lindevall, Marie	12	Capio Diagnostik AB Capio Diagnostik AS Terapikolonier AB
Summa ersättning	1 361	

Redovisning av myndighetens sjukfrånvaro

I enlighet med 3§ Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, ska uppgifter lämnas om myndighetens sjukfrånvaro. Sjukfrånvaron i tabellen nedan anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid för respektive grupp.

Sjukfrånvaro	070101 -071231	060101 -061231
Totalt	2,30 %	2,73 %
Varav långtidssjuka (≥60 dagar)	57,24 %	59,43 %
Män	0,98 %	1,61 %
Kvinnor	3,06 %	3,41 %
Anställda -29 år	0,55 %	0,87 %
Anställda 30-49 år	1,79 %	2,74 %
Anställda 50 år-	3,09 %	2,89 %

Not 5. Kostnader för lokaler

Posten har minskat med 21 742 tkr jämfört med föregående år. Sida flyttade till nya lokaler hösten 2006 och hyran för lokalerna på Valhallavägen är lägre jämfört med Sveavägen.

Not 6. Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

Posten har minskat med 323 803 tkr jämfört med föregående år. Minskningen beror framförallt på att återvinningar för Sidas garantier för U-krediter har minskat jämfört med 2006 då större delen av återvinningarna från Angola och Pakistan inkom och intäktsfördes.

Not 7. Finansiella intäkter transfereringar

	070101 -071231	060101 -061231
Ränteintäkter U-krediter	59 713	45 929
Ränteintäkter Sidas garantier för U-krediter	50 671	22 973
Valutakursvinster	4 380	2 850
Summa finansiella intäkter transfereringar	114 764	71 752

Ränteintäkterna avseende Sidas garantier för U-krediter har ökat som en naturlig följd av att placeringarna har ökat avsevärt.

Not 8. Finansiella kostnader transfereringar

	070101 -071231	060101 -061231
Räntekostnader Sidas garantier för U-krediter	-665	-413
Valutakursförluster	-21 869	-30 617
Övriga finansiella kostnader	-46	-75
Summa finansiella kostnader transfereringar	-22 580	-31 105

Not 9. Lämnat bidrag

Sida gjorde inga avsättningar för den beräknade risken för fristående garantier 2006 eftersom de redovisades som en ansvarsförbindelse då. För att öka jämförbarheten har jämförelsetalet justerats med -28 200 tkr vilket motsvarar den beräknade risken 2006-12-31 enligt EKNS värdering.

Not 10. Årets kapitalförändring

	070101 -071231	060101 -061231
<i>Verksamhetsavsnittet</i>		
Amorteringar*	47 006	34 818
Personalkostnader	-4 203	-882
Avskrivningar	-26 622	-34 654
Övrigt	-15 599	-2 309
Summa verksamhetsavsnittet	582	-3 027
<i>Uppbördsavsnittet</i>		
Uppbörd	7 019	8 855
<i>Transfereringsavsnittet</i>		
Villkorsslån	-7 314	-13 617
U-krediter – gåvoelement	11 321	19 404
Biståndskrediter	4 163	-64 400
Resultat Sidas garantier för U-krediter	110 094	168 027
Fristående garantier	3 734	4 633
Övrigt**	-38 095	-235 998
Summa transfereringsavsnittet	83 903	-121 951
Årets kapitalförändring	91 502	-116 123

*Amorteringarna har ökat och övrigt i verksamhetsavsnittet har minskat med motsvarande belopp, vilket beror på försäljningen av inventarier till UD, se not 12. Försäljningen påverkar inte resultaträkningen eftersom den har skett till restvärdet.

** Den stora förändringen för övrigt i transfereringsavsnittet beror på att 2006 värderades biståndskrediterna för första gången (95 509 tkr) och det var även första gången som EKN värderade Sidas samtliga villkorsslån (113 269 tkr). Villkorsslånen har värderats tidigare, men EKN har gjort en högre riskbedömning än vad Sida tidigare har tillämpat. Jämförelsetalet för 2006 har justerats med 28 200 tkr se not 9 och 23.

BALANSRÄKNING

Not 11. Immateriella anläggningstillgångar

	071231	061231
Balanserade utgifter för utveckling		
Ingående balans anskaffningsvärde	14 316	14 026
Årets nyanskaffning	3 561	290
Utgående balans anskaffningsvärde	17 877	14 316
Ingående balans ackumulerade avskrivningar	-5 869	-3 198
Årets avskrivning	-2 720	-2 670
Utgående balans ackumulerade avskrivningar	-8 589	-5 868
Bokfört värde	9 289	8 448
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående balans anskaffningsvärde	26 486	21 195
Årets nyanskaffning	102	5 319
Återfört anskaffningsvärde utrangeringar	-350	-28
Utgående balans anskaffningsvärde	26 238	26 486
Ingående balans ackumulerade avskrivningar	-9 597	-4 964
Årets avskrivning	-5 720	-4 633
Återförda avskrivningar	35	0
Utgående balans ackumulerade avskrivningar	-15 282	-9 597
Bokfört värde	10 956	16 889
Utgående balans immateriella anläggningstillgångar	20 245	25 336

Not 12. Materiella anläggningstillgångar

	071231	061231
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående balans anskaffningsvärde	25 814	59 903
Återfört anskaffningsvärde (försäljning/utrangering)	-6 480	-45 379
Årets nyanskaffning	620	11 290
Utgående balans anskaffningsvärde	19 954	25 814
Ingående balans ackumulerade avskrivningar	-4 272	-43 021
Återförda ack avskrivningar (försäljning/utrangering)	2 435	45 199
Årets avskrivning	-1 954	-6 450
Utgående balans ackumulerade avskrivningar	-3 791	-4 272
Bokfört värde	16 163	21 542
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående balans anskaffningsvärde	137 935	158 689
Årets nyanskaffning	16 182	41 859
Återfört anskaffningsvärde (försäljning/utrangeringar)	-44 503	-62 613
Utgående balans anskaffningsvärde	109 614	137 935
Ingående balans ackumulerade avskrivningar	-74 954	-115 985
Årets avskrivning	-16 229	-20 900
Återförda avskrivningar (försäljning/utrangeringar)	29 933	61 932
Utgående balans ackumulerade avskrivningar	-61 250	-74 953
Bokfört värde	48 364	62 982
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar		
Bokfört värde	0	241
Utgående balans materiella anläggningstillgångar	64 528	84 765

I januari 2007 sålde Sida inventarier till UD för restvärdet 18,7 mnkr med anledning av att UD tar över administrationen för Sida-administrerade ambassader i en del av fullföljandet av den administrativa integrationen i fält.

Not 13. Finansiella anläggningstillgångar*Långfristiga fordringar hos andra myndigheter:*

Posten utgörs av långfristiga placeringar i värdepapper hos Riksgäldskontoret som förvaltas av Exportkreditnämnden (EKN) och utgör en del av EKNS garantiverksamhet för Sidas räkning. Under 2007 har EKN gjort omplaceringar så att de långfristiga placeringarna hos Riksgäldskontoret har ökat, medan andra långfristiga fordringar och kassa och bank har minskat. Anledningen till förändringen är att ökad avkastning på portföljen uppnåtts. EKN gör bedömningen att Sidas skadebetalningar inte kommer att öka dramatiskt och därför är det möjligt att göra långfristiga placeringar.

Andra långfristiga fordringar:

Posten utgörs till största delen (90 000 tkr) av det försäkringstekniska beräknade nettovärdet på skadefordringar inom säkerhetsreserven som förvaltas av Exportkreditnämnden (EKN), vilken är knuten till U-kreditsystemet. Resterande del av balansposten är en fordran på Swedfund avseende villkorslån (32 389 tkr). Fordran utgörs av inbetalda amorteringar och räntor som ännu ej redovisats till Sida från Swedfund.

Not 14. Utlåning

	071231	061231
Utlåning biståndskrediter		
Ingående balans	173 057	247 961
Årets nyutlåning	6 271	27 395
Årets amortering	-9 647	-6 789
Årets förändring befarade förluster	3 766	-95 509
Utgående balans	173 448	173 057
Utlåning villkorslån		
Ingående balans	100 477	173 264
Årets nyutlåning	56 087	19 332
Korrigerig tidigare års utlåning		53 749
Årets amorteringar	-11 004	-4 646
Årets nedskrivningar	-5 592	-13 619
Årets förändring kursdifferenser	-4 815	-520
Årets förändring befarade förluster	-13 779	-113 270
Förändring fonderade medel villkorslån *	-1 429	-13 813
Utgående balans	119 946	100 477
Total utgående balans	293 394	273 535

* Avser inbetalda amorteringar och räntor som ännu ej redovisats till Sida från Swedfund. Se även not 13.

Not 15. Fordringar

Fordringar hos andra myndigheter:

Posten har under året minskat med 111 274 tkr. Detta beror på att fordran på EKN inom reserven för Sidas garantier för U-krediter har minskat med 104 624 tkr. Fordran var ovanligt hög 2006 eftersom ersättningar för skuldavskrivningar hade betalats till EKN, men avsåg delvis Sida. Detta reglerades under 2007.

Övriga fordringar:

Posten består till största delen av fordran på garantitagare (95 756 tkr) inom U-kreditsystemet. Jämförelsetalet för 2006 har justerats med +32 tkr pga. en omklassificering från kassa, plusgiro och bank avseende s.k. fixkassor, vilka ska redovisas som övriga fordringar enligt ESvs baskontoplan. Se även not 19.

Not 16. Periodavgränsningsposter

	071231	061231
Förutbetalda hyra *	10 114	17 588
Övriga förutbetalda kostnader	2 861	2 689
Upplupna bidragsintäkter inomstatliga	602	6
Upplupna ränteintäkter **	23 074	16 069
Övriga upplupna intäkter ***	23 215	6 250
Utgående balans	59 866	42 602

* Förutbetalda hyra minskar till följd av att huvuddelen av hyrorna avseende UM övergår till UD from 2008. Statens Fastighetsverk har fakturerat UD direkt för kvartal 1 2008.

** Upplupna ränteintäkter består av räntefordringar avseende UNDP (11 551 tkr), WHO (5 414 tkr), ILO (777 tkr) och FAO (5 332 tkr).

***Övriga upplupna intäkter består av upplupna ränteintäkter för Sidas garantier för U-krediter. Ökningen är en naturlig följd av att placeringarna har ökat kraftigt, se not 7.

Not 17. Avräkning med Statsverket

	071231	061231
Ingående balans	196 179	82 811
<i>Avräknat mot statsbudgeten:</i>		
– Anslag	15 999 219	16 377 452
– Inkomstitlar	–82 166	–55 251
Avräknat mot statsbudgeten totalt	15 917 052	16 322 201
<i>Avräknat mot statens centralkonto i Riksbanken:</i>		
– Anslagsmedel som tillförts räntekonto	–600 090	–621 037
– Uppbördsmedel m.m.	1 669 194	1 420 760
– Transfereringar m.m.	–16 931 824	–17 008 556
Avräknat mot statens centralkonto i Riksbanken totalt	–15 862 720	– 16 208 833
Årets avräkning med statsverket	54 332	113 368
Utgående balans	250 511	196 179

Not 18. Kortfristiga placeringar

Posten utgörs av kortfristiga placeringar i värdepapper som förvaltas av Exportkreditnämnden (EKN) och utgör en del av EKNs garantiverksamhet för Sidas räkning.

Not 19. Kassa och bank

Sida har ett kreditutrymme om 20 000 tkr på räntekontot hos Riksgäldskontoret. Räntekontokrediten har inte utnyttjats.

Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret

Balansposten utgörs av avsättningar för att täcka eventuella förluster inom Sidas verksamhet med U-krediter, biståndskrediter och fristående garantier. Tidigare har de ränteintäkter som uppstår på kontot varit en del av finansieringen av U-krediter. Sedan tre år tillbaka beaktas inte ränteintäkterna vid avsättningstillfället vilket i kombination med valutakursförändringar har fått till följd att det uppstått ett överskott på kontot som uppgår till ca 583 mnkr. Sida har skrivit till regeringen den 18 december 2007 och begärt att få använda 200 miljoner kronor som en reserv för att hantera framtida valutakursförändringar. Sida föreslår även att 350 mnkr ska användas till en utökning av säkerhetsreserven för fristående garantier, som för närvarande är 500 mnkr. Sida föreslår även att ränteintäkterna som uppstår fr o m 2008 ska levereras in till statsbudgeten via inkomstitel. Övriga tillgodohavande avseende Sidas garantier för U-krediter har minskat med 238 mnkr, vilket beror på att EKN har gjort mer långfristiga placeringar, se not 13.

Kassa, plusgiro och bank

Jämförelsetalet för 2006 har justerats med –32 tkr pga. en omklassificering från kassa, plusgiro och bank avseende s.k. fixkassor, vilka ska redovisas som övriga fordringar enligt ESVs baskontoplan. Se även not 15.

Not 20. Statskapital

Sidas statskapital utgörs av medel hänförliga till biståndskrediter, villkorslån, U-krediter, fristående garantier och konst. Sida har inget avkastningskrav på statskapitalet.

Utbetalning av villkorslån avräknas mot anslag och redovisas mot statskapital.

Amortering av villkorslån tillförs inkomsttitel på statsbudgeten och reducerar statskapital.

Biståndskrediter redovisas på samma sätt, men med den skillnaden att redovisningen av fordran och amorteringar mot statskapital och inkomsttitel sker efter justering med hänsyn till lånens avskrivningsgrad.

Fristående garantier har en säkerhetsreserv som består av överskott från U-kreditsystemet.

I samband med avsättning av framtida räntesubventioner för beviljade U-krediter avräknas anslaget och redovisas mot statskapital. Årets räntesubventioner redovisas som kostnader i resultaträkningen och medför en kapitalförändring som nästkommande år avslutas mot statskapital. Statskapitalet har ett överskott på ca 583 mnkr som har uppstått inom U-kreditsystemet, se not 19.

Statskapitalet motsvaras av	
Avsatta medel RGK U-krediter	508 006
Avsatta medel RGK Övriga krediter	68 642
Avsatta medel RGK Fristående garantier	515 839
Fordran Biståndskrediter	265 191
Fordran Villkorslån, exkl orealiserade kursdifferenser	393 127
Konst	158
Kapförändring (mot statskap nästkommande år)	-37 104
Premieint frist garantier (mot statskap nästkommande år)	7 754
Överskott se not 19	582 750
Summa statskapital	2 304 363

	071231	061231
Ingående balans	2 606 411	2 682 115
Årets nyutlåning, villkorslån	56 087	19 332
Korrigerig tidigare års utlåning, villkorslån		53 749
Årets amorteringar, villkorslån	-11 004	-4 646
Årets avslutade kapitalförändring, villkorslån	-13 619	-4 486
Årets avsättning, biståndskrediter	0	15 000
Årets amorteringar, biståndskrediter	-9 647	-6 789
Årets avslutade kapitalförändring, biståndskrediter	-64 400	-16 799
Årets avsättning*, U-krediter*	-279 000	0
Årets avslutade kapitalförändring, U-krediter	19 404	-131 091
Årets inköp, konst	131	27
Total utgående balans	2 304 363	2 606 411

* Anledningen till att beloppet är negativt beror på att en återföring har gjorts för U-krediter på 279 mnkr från Riksgäldskontoret. Avsättningarna gjordes till Riksgäldskontoret 2003 (144 mnkr för en bro i Bangladesh) respektive 2001 (135 mnkr för ett vattenreningsverk i Nepal), men medlen har aldrig utnyttjats varför en återföring gjordes i april. Återföringen har även påverkat utfallet på anslagspost 7.8:1.33 U-krediter i anslagsredovisningen.

Not 21. Balanserad kapitalförändring

	071231	061231
Ingående balans	575 591	485 361
Avslutad kapitalförändring tidigare år	-87 923	-62 146
Tillkommer; avsatt mot statskapital för biståndskrediter	64 400	16 799
Tillkommer; avsatt mot statskapital för villkorslån	13 619	4 486
Tillkommer; avsatt mot statskapital för U-krediter	-19 404	131 091
Utgående balans	546 282	575 591

Not 22. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	071231	061231
Ingående avsättning	2 708	4 777
Årets pensionskostnad	3 474	643
Årets pensionsutbetalningar	-2 062	-2 712
Utgående avsättning	4 120	2 708

Not 23. Övriga avsättningar

	071231	061231
Ingående avsättning Sidas garantier för U-krediter	383 000	287 000
Årets avsättningar	-6 000	96 000
Utgående avsättning	377 000	383 000
Ingående avsättning fristående garantier	28 200	67 890
Årets avsättningar	-5 100	-39 690
Utgående avsättning	23 100	28 200
Total övrig avsättning	400 100	411 200

Posten övriga avsättningar avser avsättningar för försäkringstekniskt beräknad risk i EKNS garantiverksamhet och för fristående garantier.

Den beräknade risken för Sidas garantier för U-krediter fördelar sig så att den förväntade risken uppgår till 145 mnkr medan den oförväntade risken (koncentrationsrisken) beräknas till 232 mnkr pga. den kraftiga koncentrationen i engagemanget på Sri Lanka.

Sida gjorde inga avsättningar för den beräknade risken i balansräkningen för fristående garantier 2006 eftersom de redovisades som en ansvarsförbindelse då. För att öka jämförbarheten har jämförelsetalen för 2006 justerats med + 28 200 tkr, vilket motsvarar EKNS värdering 2006-12-31. Risken är relativt oförändrad eftersom inga nya förbindelser har gjorts under året. Minskningen beror på minskad exponering och valutakursförändringar främst i Maputo hamn garantin. Två nya fristående garantier har beslutats under året, men garantiavtalen var inte undertecknade 2007-12-31, vilket är anledningen till att de inte ingår i riskvärderingen. Regeringen har medgivit en reserv för fristående garantier om 500 mnkr. Beloppet har avsatts av medel som ackumulerats inom U-kreditsystemet.

Not 24. Lån i Riksgäldskontoret

	071231	061231
Ingående balans	108 569	79 767
Årets upptagna lån	20 892	63 620
Årets amorteringar	-47 006	-34 818
Utgående balans	82 455	108 569

Sida har enligt regleringsbrevet en beviljad låneram på 147 500 tkr.

Lånet i Riksgäldskontoret avser anläggningstillgångar. Differensen om 2 318 tkr mellan lån och anläggningstillgångar beror på att lån tas upp per 30 november och därför inte omfattar nyanskaffningar och avskrivningar i december. Lån har ej heller tagits för pågående arbeten eller förskott.

Minskningen i posten förklaras av att lånen för de anläggningstillgångar som såldes till UD i januari 2007 har amorterats.

Not 25. Övriga skulder

	071231	061231
Övriga skulder	83 222	139 416

Posten har minskat med 56 193 tkr jämfört med föregående år. En del av minskningen beror på att samfinansierade insatser har minskat med 12 926 tkr. Saldot för samfinansierade insatser uppgår till 64 413 tkr och består till största delen av en skuld till NORAD för HIV/Aids (34 740 tkr). En annan del av minskningen (49 226 tkr) beror på att Sidas garantier för U-krediter hade en skuld till garantitagarna avseende ännu ej fördelade återvinningar förra året. Dessa har fördelats under 2007.

Det som tidigare redovisades som depositioner har omklassificerats till övriga skulder. Jämförelsetalet för övriga skulder 2006 har därmed justerats med +2 tkr.

Not 26. Periodavgränsningsposter

	071231	061231
Upplupen lön och semesterlön	42 676	39 994
Övriga upplupna kostnader, ej statliga	3 936	4 591
Övriga upplupna kostnader, inomstatliga	485	515
Oförbrukade bidrag inomstatliga*	7 720	5 652
Förutbetalda intäkter**	17 620	0
Utgående balans	72 437	50 752

*De oförbrukade bidragen avser framförallt bidrag från UD avseende TIPH i Hebron (3 244 tkr) och EU missioner (3 501 tkr).

**De förutbetalda intäkterna avser inbetalda medel inom säkerhetsreserven för U-krediter avseende avloppsrening Sri Lanka. Fakturering sker 2008.

ANSVARSFÖRBINDELSER

Not 27. Ansvarsförbindelser

Ansvarsförbindelserna för villkorslån har ökat, vilket beror delvis på ett nytt låneavtal med Guarantco på 15 MUSD (96 525 tkr), varav 7 MUSD (45 117 mnkr) är utbetalda i år.

EVENTUALFÖRPLIKTELSE

Caspian Trading

83 tkr

Caspian Trading Ekonomisk Förening har av Sida beviljats Importgaranti med maximalt 187,5 tkr för marknadsintroduktion av fiskprodukter från Ryssland. På grund av försenad leverans har Caspian Trading inkommit med begäran om utbetalning av garantibeloppet. Med anledning av Caspian Tradings begäran har Sida beslutat att utbetala cirka 104 tkr till föreningen. Caspian Trading har överklagat Sida:s beslut och yrkat att erhålla minst 187,5 tkr. Målet har avgjorts till Sida:s fördel i länsrätten respektive kammarrätten. Caspian Trading har överklagat till regeringsrätten.

CEEN

4 500 tkr

Det österikiska bolaget CEEN har i Stockholms tingsrätt yrkat skadestånd om ca 4,5 mnkr av Sida under påstående att Sida gjort fel i samband med kvalificeringsfasen och utvärderingen i en upphandling av konsulttjänster som CEEN deltagit i, vilket skulle medfört att bolaget inte erhållit kontraktet med Sida. Den yrkade ersättningen avser värdet av kontraktet. Sida har bestritt CEENS påståenden. Målet förbereds för huvudförhandling i tingsrätten.

Akademiska Hus i Stockholm AB

3 300 tkr

Sida hyr sina lokaler i Stockholm av Akademiska Hus i Stockholm AB (AHS). Med anledning av ett antal brister beträffande lokalerna i samband med och efter inflyttningen i september 2006, har Sida yrkat nedsättning av hyran med drygt 3,1 mnkr som ersättning för dels kostnader avseende bristerna, dels som hyresnedsättning. Parterna har inte kommit överens i förda förlikningsförhandlingar. Sida har med anledning därav nedsatt omtvistat belopp hos Länsstyrelsen i Stockholms Län. AHS har i anledning härav väckt talan i Stockholms tingsrätt och yrkat att Sida ska förpliktas att till AHS utge ett belopp om ca 3,3 mnkr jämte ränta. Målet förbereds för huvudförhandling i tingsrätten. Beloppet har anslagsavräknats och kostnadsförts 2007. Beloppet redovisas i balansräkningen under övriga fordringar och övriga skulder.

ANSLAGSREDOVISNINGEN

Not 28. Ingående överföringsbelopp

I ändring av regleringsbrev UD2007/35627/USTYR har regeringen beslutat att Sida får disponera anslagssparande hänförligt till 7 8:1 Bistandsverksamhet med 3 % för anslagsposterna 1, 2, 3, 5, 6, 7, 26.2, 32 och 33. Enligt samma beslut får disponeras 80 850 tkr avseende anslagsposten 9 och 92 100 tkr för anslagsposten 26.

Sida hade vid utgången av 2006 ett anslagssparande på anslaget 8:2 anslagsposten 1, Sida om 34 254 tkr. Enligt ändring av regleringsbrev UD2007/35627/USTYR har regeringen beslutat att Sida får disponera 3 %. Belopp överstigande 3 % har tillsammans med ränta återbetalats till statens centralkonto i Riksbanken.

Sida hade vid utgången av 2006 ett anslagssparande på anslagsposten 5 5:2.3 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet om 2 288 tkr. Enligt regleringsbrev UD2006/61718/PLAN omfördelas det sparandet till anslagspost 5 5:2.5 och disponeras därmed inte av Sida.

Sida hade vid utgången av 2006 ett anslagssparande på anslagsposten 5 5:11.1 Samarbete inom Östersjöregionen om 438 tkr vilket disponeras av Sida 2007 enligt regleringsbrev UD2006/61718/PLAN, UD2006/61719/USTYR.

Sida hade vid utgången av 2006 ett anslagssparande på anslaget 24 39:6 Näringslivsutveckling i Östersjöregionen, anslagspost 6 Till Sidas disposition om 33 506 tkr. Enligt regleringsbrev UD2007/46204/FIM (avseende anslag 39:6) disponerar Sida inte detta anslag 2007, och beloppet har därför redovisats som en indragning.

Till och med budgetår 2006 ingick Mellanöstern och Nordafrika i ap. 6 Asien. Från och med budgetår 2007 har Mellanöstern och Nordafrika en egen anslagspost (ap. 17). Det innebär att Sida inte redovisar något ingående överföringsbelopp för ap. 17 Mellanöstern och Nordafrika i anslagsredovisningen 2007.

Not 29. Årets tilldelning enligt regleringsbrev

Skillnaden mellan tilldelningen i regleringsbrevet och tilldelningen i anslagsredovisningen beror på att Sida har följt rapporteringen i Hermes. Där har regeringskansliet registrerat de omfördelningar mellan anslagsposter som gjorts under året som om disponeringar.

Not 30. Omdisponerade anslagsbelopp

Samtliga nedanstående ändringar framgår av tabellen sist i noten.

I ändring av regleringsbrev UD2007/16116/USTYR, UD2007/6726/GS har Regeringen beslutat om en omfördelning av det utgående anslagssparandet per den 31 december 2006.

Sida hade vid utgången av 2006 ett anslagssparande på anslagsposten 5 5:2.3 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet om 2 288 tkr. Enligt regleringsbrev UD2006/61718/PLAN omfördelas det sparandet till anslagspost 5 5:2.5 och disponeras därmed inte av Sida.

I ändring av regleringsbrev UD2007/24420/PLAN har regeringen minskat Sidas del av anslaget 8:1 Bistandsverksamhet med 360 000 tkr. Enligt detta beslut överförs också 50 000 tkr från anslaget 8:1 anslagsposten 29.1 Organisations- och temastöd till anslaget 8:1 anslagsposten 32 Forskning. Dessutom överförs 30 000 tkr från anslaget 8:1 anslagsposten 29.1 Organisations- och temastöd till anslaget 8:1 anslagsposten 6 Asien.

I ändring av regleringsbrev UD2007/35627/USTYR har regeringen fastställt storleken på det anslagssparande som Sida får disponera. Dessutom överförs 15 000 tkr från anslaget 8:1 anslagsposten 29.1 Organisations- och temastöd till anslaget 8:1 anslagsposten 3 Globala utvecklingsprogram.

I ändring av regleringsbrev UD2007/44135/USTYR har regeringen beslutat om omfördelning mellan anslagsposter för att möjliggöra finansiering av avtalade insatser i Latinamerika och Östeuropa och Centralasien. I samma beslut överförs 2 500 tkr från Regeringskansliet anslaget 8:1, ap 31.2 Östeuropa och Centralasien, icke ODA-länder till anslaget 8:1, ap 26.2 Östeuropa och Centralasien, icke ODA-länder. Dessutom överförs från anslaget 8:1 ap 29.1 Organisations- och temastöd 4 000 tkr till anslaget 8:1 ap 7 Latinamerika, 40 000 tkr till anslaget 8:1 ap 17 Mellanöstern och Nordafrika samt 30 000 tkr till anslaget 8:1, ap 6 Asien.

Anslagspost	Omfördelning oin-tecknat anslagssparande	Omfördelning mellan anslagsposter	Omdispo-neringar	Netto
7 8:1.1 Humanitära insatser och konflikt-relaterad verksamhet	100 000			100 000
7 8:1.3 Globala utvecklingsprogram			15 000	15 000
7 8:1.5 Enskilda organisationer	-100 000			-100 000
7 8:1.6 Asien	75 000		60 000	135 000
7 8:1.7 Latinamerika	-90 000	30 000	4 000	-56 000
7 8:1.9 Afrika		-90 000		-90 000
7 8:1.17 Mellanöstern och Nordafrika			40 000	40 000
7 8:1.26.1 Östeuropa och Centralasien, ODA-länder	150 000	60 000		210 000
7 8:1.26.2 Östeuropa och Centralasien, icke ODA-länder			2 500	2 500
7 8:1.32 Forskning	30 000		50 000	80 000
7 8:1.33 U-krediter	-165 000			-165 000
5 5:2.3 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet			-2 288	-2 288
7 8:1 Summa	0	0	169 212	169 212

Not 31. Utgiftsbegränsningar

I ändring av regleringsbrev UD2007/44135/USTYR har Regeringen beslutat att Sida har en utgiftsbegränsning på 15 715 979 tkr för anslaget 8:1, till Sidas disposition, varav 271 679 tkr avser anslagsposten 26.2 Östeuropa och Centralasien, icke ODA-länder.

Not 32. Anslagskredit

Sida får under budgetåret 2007 enligt regleringsbrevet disponera en anslagskredit på 18 666 tkr på anslag 7 8:2 ap 1 Sida (förvaltningsanslaget).

Not 33. Negativt anslagsutfall

Sida har vid utgången av 2007 ett negativt utfall med -146 221 tkr på anslagsposten 7 8:1.33 U-krediter. Detta beror på att en återföring från Riksgäldskontoret har gjorts med 279 mnkr avseende tidigare år avsatta medel för U-krediter som inte utnyttjats. Se not 20.

Not 34. Utgående överföringsbelopp

Sida har med stöd av Anslagsförordningen 20a § på anslag 5 5:11.1 Samarbete inom Östersjöregionen utestående åtaganden om 337 tkr.

Not 35. Redovisning mot statsbudgetens inkomstitlar

Årets beräknade inkomster som Sida ej disponerar anges till 50 000 tkr i enlighet med regleringsbrevet.

I Uppbördsavsnittet i Resultaträkningen redovisas 61 516 tkr som medel som tillförts statsbudgeten. Beloppet överensstämmer ej med utfallet i Inkomstitelredovisningen (82 166 tkr). Detta förklaras av att återbetalning av villkorslån och biståndskrediter (20 651 tkr) redovisas mot statskapital och inte påverkar resultaträkningen.

Saldot i Uppbördsavsnittet i Resultaträkningen består av förändringen av periodiserade, dvs. ännu ej betalda, inkomster (7 019 tkr).

BEMYNDIGANDEN**Not 36. Definition av bemyndiganden**

Begreppet bemyndiganden avser den befogenhet som Sida tilldelas i regleringsbrevet att göra åtaganden som medför utgifter under följande budgetår och som ska täckas med anslag. Utestående åtaganden utgörs av bindande åtaganden, dvs. undertecknade och fortfarande giltiga avtal/kontrakt eller expedierade beslut om bidrag (när avtal saknas) minskat med ackumulerade bokförda utgifter per 31 december 2007.

Till följd av en regeländring i Förordningen (2006:605) om årsredovisning och budgetunderlag och Anslagsförordningen (1996:1189) beräknas utestående åtaganden på ett nytt sätt från och med 2007. Regeländringen innebär att Sida, för de anslagsposter där bemyndiganderam tilldelats, redovisar samtliga per 31 december utestående åtaganden i bemyndiganderedovisningen. Tidigare år har del av utestående åtaganden inom ramen för anslagssparandet redovisats som intecknat anslagssparande. Beloppen för tidigare års utestående åtaganden har inte räknats om.

Not 37. Ingående åtaganden

Åtaganden som täcks av redan tilldelade anslag ingick inte i bemyndiganderedovisningen 2006. Beloppen i kolumnen för ingående åtaganden har inte räknats om till följd av ovan nämnd regeländring utan motsvarar de belopp som 2006 redovisades som utestående åtaganden.

Till och med budgetår 2006 ingick Mellanöstern och Nordafrika i ap. 6 Asien. Från och med budgetår 2007 har Mellanöstern och Nordafrika en egen anslagspost (ap. 17). Det innebär att Sida inte redovisar några ingående åtaganden för ap. 17 Mellanöstern och Nordafrika i bemyndiganderedovisningen 2007.

Not 38. Summa utestående åtaganden

Utestående åtaganden per bokslutsdatum och totalsumman av per år fördelade belopp uppvisar en viss beloppsmässig skillnad. Skillnaden uppkommer då totalsumman för utestående åtaganden inkluderar skillnaden mellan avtalsbelopp som fördelats före år 2007 och utbetalningar som gjorts före år 2007. Dessa avtalsbelopp är formellt avtalade och är fortfarande giltiga varför de redovisas som utestående åtaganden. Sida gör emellertid bedömningen att denna mellanskillnad med stor sannolikhet inte kommer att utbetalas varför de inte ingår i framtida fördelade belopp.

FINANSIERINGSANALYS**Not 39. Verksamhetens kostnader**

	070101 -071231	060101 -061231
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-1 049 138	-1 048 645
Verksamhetens kostnader enligt finansieringsanalysen	-1 021 102	-1 015 776
Skillnad	-28 036	-32 869

Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen som inte ska påverka finansieringsanalysen:

	070101 -071231	060101 -061231
Realisationsförlust vid försäljning av anläggningstillgångar	-2	-284
Avsättningar för framtida pensionsåtaganden	-1 412	2 069
Avskrivningar av anläggningstillgångar	-26 622	-34 654
Summa	-28 036	-32 869

Not 40. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	070101 -071231	060101 -061231
Intäkter av avgifter m.m. enligt resultaträkningen	55 315	61 404
Intäkter av avgifter m.m. enligt finansieringsanalysen	55 140	60 451
Skillnad	175	953

Skillnaden består av följande post i resultaträkningen som inte ska påverka finansieringsanalysen:

	070101 -071231	060101 -061231
Realisationsvinst vid försäljning av anläggningstillgångar	175	953
Summa	175	953

TVISTER

Med tvist avses här antingen att Sida kräver pengar av annan part eller att part kräver pengar av Sida och att den som krävs på pengar inte är villig att betala. Nedan redovisas tvisterna under rubrikerna osäkra fordringar. Eventualförpliktelserna redovisas under not 27 ansvarsförbindelser. I angivna belopp ingår yrkat kapitalbelopp, men inte ränta på beloppet eller rättegångskostnader.

Osäkra fordringar

Hifab AB m.fl. och NCC AB

93 400 tkr

Hifab International AB och KM International AB (numera WSP) har i konsortium utfört uppdrag som konsult vid en vägbyggnation utförd av NCC i Nicaragua. Sedan fel uppstått i vägbeläggningen, vilket beräknas ha medfört en extra kostnad om 93,4 mnkr, har förhandlingar förts om ersättningsansvar för konsortiet och NCC. Bolagen har bestritt ansvar för felen. Sida har genomfört flera utredningar i syfte att fastställa om motparterna har ett ersättningsansvar och vilka möjligheter Sida i så fall har att få ett sådant ansvar fastställt. Sida har därefter inlett nya förlikningsförhandlingar med konsortiet.

Nepru

1 200 tkr

Den namibiska forskningsorganisationen Namibian Economic Policy Research Unit (Nepru) har erhållit bidrag från Sida. En revision har visat att 1,2 mnkr av bidraget använts på ett sätt som inte överensstämmer med avtalet om bidrag, dock finns inget som talar för att något brott har begåtts. Sida har krävt Nepru på återbetalning av hela det felaktigt använda beloppet. Efter förhandlingar mellan parterna har överenskommit att Nepru ska genomföra det projekt som pengarna ursprungligen var avsedda för utan att Sida tillskjuter ytterligare medel. Nepru ska rapportera till Sida i juni 2008 om projektets genomförande. Skulle projektet inte vara klart kvarstår Sidas krav på återbetalning.

Startprogrammen

50 tkr

Sida har, inom ramen för startprogrammen fram till och med år 2001, beviljat avskrivningslån och villkorlån till ett stort antal företag. Ett av dessa företag har ännu inte reglerat sitt lån i enlighet med avtalen. Den sammanlagda fordran på företagen uppgår till cirka 50 tkr.

CDA

315 tkr

Sida har lämnat bidrag om 800 tkr till organisationen Center for Democratic Advancement (CDA). En revision har visat att CDA dels rapporterat cirka 260 tkr högre kostnader än de faktiska kostnaderna, dels inte har återbetalat oanvända medel om 55 tkr. Sida har krävt återbetalning av det sammanlagda beloppet om 315 tkr. Sida överväger åtalsanmälan och att yrka skadestånd i brottmålsrättegång.

Generaldirektörens fastställande av årsredovisningen

2007

Generaldirektörens fastställande av årsredovisningen

Sidas generaldirektör har den 19 februari fattat beslut om Sidas årsredovisning för 2007.

Anders Nordström, *Generaldirektör*

Bilagor

2007

Bilaga 1. Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren, region/land och världsdel

Bilaga 1:1. Översikt över politikområden, kostnader i tkr

Politikområde	2005	2006	2007
Internationellt utvecklingssamarbete	13 829 917	15 683 532	15 368 831
Utrikes- och säkerhetspolitik	4 673	17 377	20 073
Övriga politikområden	39 410	22 421	23 873
Summa	13 874 000	15 723 330	15 412 776
Förvaltningskostnad	578 335	620 751	620 188
Totalt	14 452 335	16 344 081	16 032 965

Bilaga 1:2. Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren och region, kostnader i tkr

Region	VERKSAMHETSGREN						Forskning
	Afrika	Asien	Mellanöstern och Nordafrika	Latinamerika	Östeuropa och Centralasien	Globala utvecklingsprogram	
Afrika söder om Sahara	4 441 083	0	0	0	0	457	278 181
Asien, Mellanöstern och Nordafrika	0	1 835 422	0	0	0	570	79 491
Latinamerika	0	0	378 399	0	0	785	100 837
Europa	0	0	0	1 001 612	1 556 163	194	0
varav Europa ODA-länder	0	0	0	0	1 294 240	194	0
varav Europa icke ODA-länder	0	0	0	0	261 923	0	0
Globalt	0	0	0	0	0	1 907 421	519 988
Totalt	4 441 083	1 835 422	378 399	1 001 612	1 556 163	1 909 427	978 497

Bilaga 1:2. Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren och region, forts., kostnader i tkr

Region	VERKSAMHETSGREN					Totalt
	Humanitära insatser och konfliktrel. verksamhet	varav konflikt-hantering	U-krediter	Enskilda organisationer	Information	
Afrika söder om Sahara	1 130 157	95 996	14 692	363 927	0	6 228 497
Asien, Mellanöstern och Nordafrika	531 477	15 887	-256 922	218 905	0	2 787 344
Latinamerika	83 853	3 227	0	220 670	0	1 407 756
Europa	62 346	0	0	54 112	0	1 672 815
varav Europa ODA-länder	23 829	0	0	54 112	0	1 372 375
varav Europa icke ODA-länder	38 518	0	0	0	0	300 440
Globalt	256 100	75 187	106 301	444 734	37 876	3 272 419
Totalt	2 063 934	190 297	-135 930	1 302 347	37 876	15 368 831

Bilaga 1:3. Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren och region/land i Afrika, kostnader i tkr

Land och region	Afrika	Globala utvecklingsprogram	Forskning	Humanitära insatser och konfliktrel. verksamhet	varav konfliktrelaterad verksamhet	U-krediter	Enskilda organisationer	Totalt
AFRIKA SÖDER OM SAHARA								
Angola	27 547	0	0	8 408	0	0	9 277	45 232
Benin	0	0	0	0	0	0	2 050	2 050
Botswana	23 002	0	0	0	0	0	0	23 002
Burkina Faso	132 070	0	7 013	0	0	0	8 463	147 546
Burundi	5 640	0	0	30 937	2 950	0	3 867	40 444
Centralafrikanska republiken	0	0	0	39 153	6 187	0	1 895	41 048
Elfenbenskusten	15 000	0	0	23 019	0	0	237	38 256
Eritrea	0	0	0	2 920	-301	0	2 438	5 358
Etiopien	226 651	0	33 559	38 745	815	0	11 270	310 225
Gambia	0	0	0	0	0	0	5 618	5 618
Ghana	7 373	0	0	2 220	96	0	1 576	11 169
Guinea	0	0	0	2 691	0	0	62	2 754
Guinea-Bissau	-85	0	0	0	0	0	0	-85
Kamerun	0	0	0	0	0	0	1 595	1 595
Kap Verde	3 225	0	0	0	0	0	0	3 225
Kenya	281 387	0	0	6 716	432	0	30 810	318 913
Kongo Brazzaville	0	0	0	18 201	4 177	0	2 578	20 779
Demokratiska republiken Kongo	36 776	0	0	171 368	19 578	0	12 102	220 245
Djibouti	0	0	0	0	0	0	284	284
Lesotho	0	0	0	0	0	0	1 160	1 160
Liberia	45 000	0	0	61 199	7 288	0	5 270	111 469
Madagaskar	0	0	0	2 072	288	0	1 323	3 395
Malawi	125 000	0	0	-6	0	0	8 422	133 415
Mali	176 158	0	0	0	0	0	5 255	181 413
Mauretanien	0	0	0	-25	0	0	5 553	5 528
Mauritius	0	0	0	0	0	0	-7	-7
Moçambique	670 661	0	32 144	1 210	528	2 119	11 899	718 032
Namibia	22 529	0	1	1 605	0	0	6 044	30 179
Niger	0	0	0	7 352	0	0	879	8 231
Nigeria	2 555	0	0	3 664	0	0	1 087	7 305
Rwanda	116 297	0	25 768	4 080	0	0	4 135	150 280
Senegal	402	0	0	0	0	0	894	1 297
Sierra Leone	192	0	0	6 716	0	0	2 158	9 066
Somalia	52 861	0	0	115 368	12 660	0	7 496	175 725
Sudan	127 884	0	0	254 341	16 355	0	11 764	393 989
Sydafrika	101 027	0	-618	0	0	0	34 428	134 837
Tanzania	668 878	0	50 007	513	0	0	20 645	740 044
Tchad	0	0	0	39 122	288	0	517	39 639
Togo	0	0	0	220	96	0	5 360	5 580
Uganda	238 189	0	28 524	108 613	10 701	474	15 736	391 536
Zambia	360 488	0	0	2 785	0	0	9 889	373 162
Zimbabwe	80 400	0	0	46 451	0	0	13 030	139 882
Regionalt Afrika	893 976	457	101 782	130 498	13 859	12 100	96 870	1 235 683
TOTALT AFRIKA SÖDER OM SAHARA	4 441 083	457	278 181	1 130 157	95 996	14 692	363 927	6 228 497

Bilaga 1:4. Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren och region/land i Asien, kostnader i tkr

Land och region	Asien	Mellan- östern och Nordafrika	Globala utvecklings- program	Forskning	Hum. insatser och konflikt- relaterad verksamhet	varav konflikt- relaterad verksamhet	U-krediter	Enskilda organisa- tioner	Totalt
ASIEN									
Asien									
Afghanistan	338 782	0	0	0	22 673	-960	0	19 228	380 682
Bangladesh	200 010	0	0	0	16 696	0	-144 000	11 624	84 329
Bhutan	4 968	0	0	0	0	0	0	0	4 968
Filippinerna	16 497	0	0	0	9 836	0	0	11 608	37 942
Indien	69 748	0	0	0	-130	0	47	25 236	94 901
Indonesien	64 099	0	0	0	7 869	0	0	3 477	75 445
Kambodja	113 805	0	0	0	1 012	0	0	7 914	122 731
Kina	58 825	0	0	0	4 536	0	0	7 371	70 732
Korea, nord	967	0	0	0	51 256	0	0	181	52 404
Laos	126 204	0	599	9 897	0	0	0	2 055	138 755
Malaysia	0	0	0	0	0	0	0	2 961	2 961
Mongoliet	14 161	0	0	0	220	96	350	439	15 170
Myanmar/Burma	69 804	0	0	0	5 750	0	0	1 329	76 884
Nepal	3 094	0	0	0	9 642	0	-135 000	2 307	-119 957
Pakistan	61 257	0	0	0	19 081	0	0	15 454	95 792
Papua Nya Guinea	0	0	0	0	1 113	0	0	237	1 350
Salomonöarna	0	0	0	0	556	0	0	0	556
Sri Lanka	98 787	0	0	11 735	20 865	1 247	19 432	8 331	159 149
Thailand	4 476	0	0	0	43 590	0	2 243	11 383	61 692
Vietnam	285 977	0	-28	24 214	2 285	0	5	17 721	330 174
Östtimor	32 982	0	0	0	4 989	0	0	474	38 444
Asien Totalt	1 564 444	0	570	45 846	221 838	383	-256 922	149 329	1 725 105
Mellanöstern och Nordafrika									
Algeriet	0	0	0	0	2 734	0	0	0	2 734
Egypten	0	7 844	0	0	0	0	0	8 506	16 349
Irak	0	77 191	0	0	32 680	8 240	0	1 342	111 213
Iran	0	0	0	0	-30	0	0	-13	-43
Jemen	0	0	0	0	2 573	0	0	2 813	5 387
Jordanien	0	549	0	0	0	0	0	512	1 062
Libanon	-33	37 004	0	0	22 220	6 929	0	2 465	61 656
Marocko	0	7 989	0	0	0	0	0	717	8 706
Syrien	0	6 529	0	0	0	0	0	651	7 180
Tunisien	0	3 395	0	0	2 040	0	0	355	5 790
Västbanken och Gaza	0	171 757	0	0	150 216	336	0	26 022	347 995
Mellanöstern och Nordafrika totalt	-33	312 258	0	0	212 433	15 505	0	43 371	568 029
Regionalt Asien, Mellanöstern och Nordafrika	271 011	66 142	0	33 645	97 206	0	0	26 205	494 209
TOTALT ASIEN, MELLAN- ÖSTERN OCH NORDAFRIKA	1 835 422	378 399	570	79 491	531 477	15 887	-256 922	218 905	2 787 344

Bilaga 1:5. Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren och region/land i Latinamerika, kostnader i tkr

Land och region	Latin-amerika	Globala utvecklings-program	Forskning	Humanitära insatser och konfliktrel. verksamhet	varav konfliktrelaterad verksamhet	Enskilda organisationer	Totalt
LATINAMERIKA							
Argentina	0	0	0	0	0	5 884	5 884
Bolivia	118 730	0	29 497	1 216	288	32 384	181 828
Brasilien	3 270	0	0	0	0	23 870	27 140
Chile	208	0	0	0	0	1 952	2 160
Colombia	98 237	0	0	24 880	0	6 028	129 145
Costa Rica	2 016	0	0	0	0	5 293	7 309
Dominikanska republiken	0	0	0	625	0	390	1 015
Ecuador	73	0	0	0	0	3 292	3 365
El Salvador	15 991	0	0	-2	0	12 102	28 091
Guatemala	189 165	0	0	-10	0	11 155	200 311
Haiti	4 606	0	0	10 709	0	118	15 433
Honduras	120 666	0	9 116	220	96	10 448	140 450
Jamaica	1 316	0	0	330	144	0	1 646
Kuba	1 572	0	0	0	0	172	1 744
Mexiko	0	0	0	990	432	355	1 345
Nicaragua	238 479	0	27 024	12 000	0	12 180	289 683
Panama	0	0	0	0	0	918	918
Paraguay	310	0	0	0	0	12 005	12 315
Peru	16 763	0	0	14 873	767	7 820	39 455
Uruguay	0	0	0	0	0	2 179	2 179
Venezuela	2	0	0	0	0	0	2
Regionalt Latinamerika	190 207	785	35 200	18 022	1 500	72 126	316 340
TOTALT LATINAMERIKA	1 001 612	785	100 837	83 853	3 227	220 670	1 407 756

Bilaga 1:6. Internationellt utvecklingssamarbete per verksamhetsgren och region/land i Europa, kostnader i tkr

Land och region	Östeuropa och Centralasien	Globala utvecklingsprogram	Humanitära insatser och konfliktrel. verksamhet	varav konfliktrelaterad verksamhet	Enskilda organisationer	Totalt
EUROPA						
ODA-länder						
Albanien	83 179	0	220	96	1 030	84 429
Armenien	21 088	0	2 040	0	907	24 035
Azerbajdzjan	7 118	0	2 040	0	-8	9 150
Bosnien och Hercegovina	232 549	0	4 138	0	5 765	242 452
Georgien	68 593	112	2 040	0	709	71 342
Kazakstan	3 699	0	0	0	662	4 361
Kirgizistan	47 940	0	0	0	1 025	48 965
Kosovo	68 098	0	0	0	880	68 978
Kroatien	43 094	0	0	0	132	43 226
Makedonien	94 693	0	1 430	623	855	96 978
Moldavien	106 127	0	0	0	6 514	112 641
Montenegro	36 569	0	0	0	0	36 569
Serbien	122 801	0	-43	0	4 887	127 645
Tadzjikistan	90 275	0	5 655	1 679	0	95 930
Turkiet	32 680	0	0	0	1 763	34 443
Ukraina	109 270	0	0	0	8 021	117 292
Uzbekistan	5 051	0	0	0	396	5 447
Vitryssland	51 636	0	0	0	2 108	53 744
Regionalt Europa	69 780	194	6 309	0	18 465	94 748
ODA-länder Total	1 294 240	194	23 829	2 398	54 112	1 372 375
Icke ODA-länder						
Bulgarien	2 733	0	0	0	0	2 733
Estland	605	0	0	0	0	605
Lettland	64	0	0	0	0	64
Litauen	172	0	0	0	0	172
Polen	101	0	0	0	0	101
Rumänien	2 096	0	0	0	0	2 096
Ryssland	255 678	0	38 518	0	0	294 196
Barents	17 889	0	0	0	0	17 889
Övriga Ryssland	237 789	0	38 518	0	0	276 307
Tjeckien	210	0	0	0	0	210
Regionalt Central- och Östeuropa	264	0	0	0	0	264
Icke ODA-länder	261 923	0	38 518	0	0	300 440
TOTALT EUROPA	1 556 163	194	62 346	2 398	54 112	1 672 815

Bilaga 1:7. De 20 största samarbetsländerna 2007, kostnader i tkr

Land	Kostnad		
	2005	2006	2007
Tanzania	680 499	819 093	740 044
Moçambique	570 682	663 825	718 032
Sudan	317 368	326 616	393 989
Uganda	358 287	461 384	391 536
Afghanistan	328 981	335 028	380 682
Zambia	250 886	356 306	373 162
Västbanken och Gaza	260 619	359 155	347 995
Vietnam	312 212	315 218	330 174
Kenya	299 831	382 942	318 913
Etiopien	380 078	305 885	310 225
Ryssland*	340 851	359 289	294 196
Nicaragua	305 494	244 665	289 683
Bosnien och Hercegovina	329 494	284 070	242 452
Demokratiska republiken Kongo	167 483	259 585	220 245
Guatemala	113 623	240 622	200 311
Bolivia	152 787	134 036	181 828
Mali	162 120	187 180	181 413
Somalia	93 450	94 868	175 725
Sri Lanka	386 463	151 608	159 149
Rwanda	174 131	127 297	150 280
Totalt	5 985 339	6 408 671	6 400 035

*Icke ODA-land.

Bilaga 2. Internationellt utvecklingssamarbete per huvudsektor (Sidas indelning)

Bilaga 2. Internationellt utvecklingssamarbete per huvudsektor och region/land, kostnader i tkr

Land och region	Hälsa	Utbildning	Forskning	Demokratisk samhälls- styrning och männsliga rättigheter	Konflikt, fred och säkerhet	Humanitärt bistånd
AFRIKA SÖDER OM SAHARA						
Angola	11 935	853	18	10 794	9	8 408
Benin	289	978	0	555	18	0
Botswana	20 000	0	0	2 820	0	0
Burkina Faso	25 612	23 694	7 013	10 211	217	0
Burundi	546	1 788	0	1 971	7 733	27 987
Centralafrikanska republiken	328	314	0	923	6 344	32 966
Djibouti	0	0	0	275	9	0
Elfenbenskusten	41	15 039	0	115	20	23 019
Eritrea	117	236	0	946	-227	3 221
Etiopien	18 824	19 811	33 559	36 145	1 118	37 930
Gambia	687	752	0	3 049	14	0
Ghana	56	56	0	4 862	133	2 124
Guinea	0	0	0	61	2	2 691
Guinea-Bissau	0	0	0	-85	0	0
Kamerun	271	264	0	770	118	0
Kap Verde	0	0	0	3 225	0	0
Kenya	31 946	3 691	0	130 827	886	6 284
Kongo Brazzaville	395	382	0	1 385	4 363	14 024
Demokratiska republiken Kongo	1 394	15 535	0	25 260	19 854	151 790
Lesotho	56	0	0	1 055	0	0
Liberia	25 371	549	0	1 742	7 445	73 911
Madagaskar	16	0	0	440	288	1 785
Malawi	77 726	180	0	51 058	87	-6
Mali	35 524	51 028	0	10 478	235	0
Mauretanien	627	2 004	0	1 538	100	-25
Mauritius	-1	0	0	-6	0	0
Moçambique	40 566	6 260	32 144	149 125	644	682
Namibia	10 031	611	1	5 104	8	1 605
Niger	116	321	0	328	6	7 352
Nigeria	81	39	0	3 444	20	3 664
Rwanda	574	2 638	25 768	19 273	8 071	4 835
Senegal	46	47	0	611	33	0
Sierra Leone	290	900	0	927	26	6 716
Somalia	16 161	1 120	0	4 493	31 738	117 975
Sudan	2 536	2 787	0	20 704	16 906	237 986
Sydafrika	35 177	10 398	-618	58 655	2 391	0
Tanzania	40 092	41 007	50 044	100 961	124	513
Tchad	81	116	0	224	308	38 834
Togo	754	1 290	0	2 471	353	124
Uganda	94 161	1 259	28 524	35 900	16 881	97 912
Zambia	134 876	705	0	37 119	606	2 785
Zimbabwe	31 657	1 079	0	46 892	1 875	46 451
Regionalt Afrika	260 754	13 729	108 107	194 939	71 440	116 639
TOTALT AFRIKA SÖDER OM SAHARA	919 712	221 460	284 561	981 588	200 195	1 070 183

Bilaga 2 forts. Internationellt utvecklingssamarbete per huvudsektor och region/land, kostnader i tkr

Land och region	Infrastruktur	Handel, näringsliv och finansiella system	Naturresurser och miljö	Budgetstöd för fattigdoms- bekämpning	Övrigt	Totalt
AFRIKA SÖDER OM SAHARA						
Angola	10 357	24	1 792	0	1 039	45 232
Benin	0	53	74	0	82	2 050
Botswana	132	0	0	0	50	23 002
Burkina Faso	8	118	13 968	60 000	6 706	147 546
Burundi	0	101	162	0	155	40 444
Centralafrikanska republiken	25	36	112	0	0	41 048
Djibouti	0	0	0	0	0	284
Elfenbenskusten	3	4	14	0	0	38 256
Eritrea	0	209	109	0	748	5 358
Etiopien	29	5 961	91 936	0	64 913	310 225
Gambia	0	149	751	0	215	5 618
Ghana	3 775	11	58	0	94	11 169
Guinea	0	0	0	0	0	2 754
Guinea-Bissau	0	0	0	0	0	-85
Kamerun	18	32	113	0	8	1 595
Kap Verde	0	0	0	0	0	3 225
Kenya	47 442	814	86 949	0	10 074	318 913
Kongo Brazzaville	28	46	155	0	3	20 779
Demokratiska republiken Kongo	23	226	456	0	5 707	220 245
Lesotho	0	0	0	0	49	1 160
Liberia	0	453	372	0	1 626	111 469
Madagaskar	167	72	628	0	0	3 395
Malawi	477	287	1 831	0	1 776	133 415
Mali	23	74	903	80 000	3 147	181 413
Mauretanien	0	272	210	0	803	5 528
Mauritius	0	0	0	0	0	-7
Moçambique	104 110	3 497	58 785	300 000	22 218	718 032
Namibia	2 489	2 548	1 492	0	6 290	30 179
Niger	0	21	51	0	36	8 231
Nigeria	3	4	14	0	36	7 305
Rwanda	4 132	327	542	80 000	4 120	150 280
Senegal	2	8	438	0	111	1 297
Sierra Leone	2	50	73	0	82	9 066
Somalia	9	211	1 082	0	2 936	175 725
Sudan	68	298	480	0	112 225	393 989
Sydafrika	13 477	3 188	6 524	0	5 644	134 837
Tanzania	91 288	39 830	14 463	350 000	11 720	740 044
Tchad	3	13	47	0	12	39 639
Togo	35	105	352	0	94	5 580
Uganda	5 973	35 717	65 125	0	10 084	391 536
Zambia	20 729	9 134	62 736	96 250	8 222	373 162
Zimbabwe	1 457	422	6 236	0	3 813	139 882
Regionalt Afrika	66 227	87 409	267 187	0	49 252	1 235 683
TOTALT AFRIKA SÖDER OM SAHARA	372 511	191 728	686 218	966 250	334 090	6 228 497

Bilaga 2 forts. **Internationellt utvecklingssamarbete per huvudsektor och region/land, kostnader i tkr**

Land och region	Hälsa	Utbildning	Forskning	Demokratisk samhälls- styrning och människliga rättigheter	Konflikt, fred och säkerhet	Humanitärt bistånd
ASIEN, MELLANÖSTERN OCH NORDAFRIKA						
Asien						
Afghanistan	18 566	131 169	2 000	146 048	14 323	23 632
Bangladesh	129 520	28 963	10 000	24 449	470	16 696
Bhutan	0	0	0	0	0	0
Filippinerna	283	689	0	14 403	277	9 836
Indien	24 547	3 188	75	29 211	909	-130
Indonesien	69	28	0	44 379	31	7 869
Kambodja	602	47 068	0	71 726	257	1 012
Kina	10 932	4 628	100	13 250	458	4 536
Korea, nord	0	0	0	175	5	51 256
Laos	1 975	8 382	22 247	39 785	59	0
Malaysia	42	0	0	792	0	0
Mongoliet	65	998	0	6 543	125	124
Myanmar/Burma	39 739	70	0	15 912	31	5 750
Nepal	66	159	0	1 975	3 100	9 642
Pakistan	1 271	2 102	0	8 852	192	19 081
Papua Nya Guinea	41	39	0	115	20	1 113
Salomonöarna	0	0	0	0	0	556
Sri Lanka	323	1 665	11 735	48 289	10 093	19 615
Thailand	1 032	2 574	0	6 248	280	43 590
Vietnam	30 525	1 034	24 335	77 392	276	2 285
Östtimor	82	15 079	0	18 059	-7	4 989
Asien totalt	259 680	247 836	70 492	567 602	30 900	220 895
Mellanöstern och Nordafrika						
Algeriet	0	0	0	0	0	2 734
Egypten	654	1 443	0	8 260	211	0
Irak	140	111	0	36 416	8 239	24 440
Iran	0	0	0	-13	0	-30
Jemen	133	430	0	1 635	58	2 573
Jordanien	297	244	0	139	5	0
Libanon	151	163	0	1 606	13 773	15 291
Marocko	101	342	0	644	6	0
Syrien	108	106	0	1 524	39	0
Tunisien	61	59	0	1 294	29	2 040
Västbanken och Gaza	20 744	2 703	0	72 481	56 223	149 880
Mellanöstern och Nordafrika totalt	22 390	5 602	0	123 985	78 584	196 929
Regionalt Asien, Mellanöstern och Nordafrika	26 769	2 592	33 645	89 406	1 003	108 211
TOTALT ASIEN, MELLANÖSTERN OCH NORDAFRIKA	308 839	256 030	104 137	780 994	110 487	526 591

Bilaga 2 forts. **Internationellt utvecklingssamarbete per huvudsektor och region/land, kostnader i tkr**

Land och region	Infrastruktur	Handel, näringsliv och finansiella system	Naturresurser och miljö	Budgetstöd för fattigdoms- bekämpning	Övrigt	Totalt
ASIEN, MELLANÖSTERN OCH NORDAFRIKA						
Asien						
Afghanistan	36 027	515	2 555	0	5 847	380 682
Bangladesh	-143 960	9 813	2 433	0	5 946	84 329
Bhutan	4 215	0	753	0	0	4 968
Filippinerna	2	53	11 580	0	819	37 942
Indien	612	4 032	27 205	0	5 252	94 901
Indonesien	2 543	5	18 115	0	2 406	75 445
Kambodja	23	132	667	0	1 244	122 731
Kina	1 348	3 510	26 864	0	5 107	70 732
Korea, nord	0	967	0	0	0	52 404
Laos	42 048	16	20 791	0	3 452	138 755
Malaysia	0	0	1 774	0	352	2 961
Mongoliet	2 836	42	4 432	0	4	15 170
Myanmar/Burma	0	27	15 064	0	290	76 884
Nepal	-1	33	-134 971	0	39	-119 957
Pakistan	61 163	223	994	0	1 914	95 792
Papua Nya Guinea	3	4	14	0	0	1 350
Salomonöarna	0	0	0	0	0	556
Sri Lanka	22 031	18 537	19 072	0	7 790	159 149
Thailand	20	163	6 989	0	796	61 692
Vietnam	24 070	4 356	75 694	0	90 205	330 174
Östtimor	6	9	28	0	200	38 444
Asien totalt	52 986	42 441	100 053	0	131 664	1 724 549
Mellanöstern och Nordafrika						
Algeriet	0	0	0	0	0	2 734
Egypten	3 853	234	200	0	1 493	16 349
Irak	40 304	22	116	0	1 426	111 213
Iran	0	0	0	0	0	-43
Jemen	0	16	22	0	519	5 387
Jordanien	275	13	18	0	70	1 062
Libanon	30 327	27	21	0	296	61 656
Marocko	3 248	19	4 317	0	29	8 706
Syrien	5 322	14	57	0	8	7 180
Tunisien	1 621	7	679	0	0	5 790
Västbanken och Gaza	25 747	4 535	2 056	0	13 625	347 995
Mellanöstern och Nordafrika totalt	110 697	4 888	7 488	0	17 466	568 029
Regionalt Asien, Mellanöstern och Nordafrika	33 233	25 384	170 711	0	3 254	494 209
TOTALT ASIEN, MELLANÖSTERN OCH NORDAFRIKA	196 916	72 713	278 252	0	152 383	2 787 344

Bilaga 2 forts. Internationellt utvecklingssamarbete per huvudsektor och region/land, kostnader i tkr.

Land och region	Hälsa	Utbildning	Forskning	Demokratisk samhälls- styrning och männsliga rättigheter	Konflikt, fred och säkerhet	Humanitärt bistånd
LATINAMERIKA						
Argentina	836	1 191	0	2 607	8	0
Bolivia	9 511	48 534	29 497	54 061	3 158	929
Brasilien	2 264	4 626	0	12 345	206	0
Chile	54	16	0	1 370	0	0
Colombia	476	473	0	61 338	38 605	24 880
Costa Rica	184	226	0	1 737	107	0
Dominikanska republiken	9	0	0	368	6	625
Ecuador	139	419	0	2 180	7	0
El Salvador	640	623	0	22 156	163	-2
Guatemala	16 214	954	0	115 287	1 845	14 309
Haiti	20	20	0	4 664	10	10 709
Honduras	8 713	733	9 116	75 733	151	124
Jamaica	0	0	0	0	144	186
Kuba	12	28	0	652	0	0
Mexiko	52	56	0	163	432	558
Nicaragua	59 528	953	28 024	74 525	132	12 000
Panama	120	391	0	311	7	0
Paraguay	184	342	0	6 264	174	0
Peru	378	1 010	0	18 331	2 733	14 105
Uruguay	10	0	0	541	9	0
Venezuela	0	0	0	2	0	0
Regionalt Latinamerika	31 273	6 598	35 200	148 319	3 967	16 522
TOTALT LATINAMERIKA	130 616	67 193	101 837	602 953	51 865	94 945

Bilaga 2 forts. **Internationellt utvecklingssamarbete per huvudsektor och region/land**, kostnader i tkr

Land och region	Infrastruktur	Handel, näringsliv och finansiella system	Naturresurser och miljö	Budgetstöd för fattigdoms- bekämpning	Övrigt	Totalt
LATINAMERIKA						
Argentina	0	172	813	0	255	5 884
Bolivia	534	6 790	21 796	0	7 017	181 828
Brasilien	362	509	5 845	0	982	27 140
Chile	0	211	374	0	135	2 160
Colombia	0	93	865	0	2 414	129 145
Costa Rica	1 477	352	2 445	0	781	7 309
Dominikanska republiken	0	0	0	0	8	1 015
Ecuador	0	27	264	0	329	3 365
El Salvador	708	347	2 761	0	695	28 091
Guatemala	20 537	306	22 645	0	8 212	200 311
Haiti	2	2	7	0	0	15 433
Honduras	12 854	414	20 062	0	12 552	140 450
Jamaica	0	1 316	0	0	0	1 646
Kuba	0	5	29	0	1 018	1 744
Mexiko	0	11	58	0	16	1 345
Nicaragua	7 924	378	68 353	0	37 865	289 683
Panama	0	21	30	0	37	918
Paraguay	868	391	3 292	0	800	12 315
Peru	0	163	1 576	0	1 159	39 455
Uruguay	100	43	1 311	0	166	2 179
Venezuela	0	0	0	0	0	2
Regionalt Latinamerika	12 583	10 066	37 428	0	14 384	316 340
TOTALT LATINAMERIKA	57 949	21 619	189 953	0	88 827	1 407 756

Bilaga 2 forts. Internationellt utvecklingssamarbete per huvudsektor och region/land, kostnader i tkr.

Land och region	Hälsa	Utbildning	Forskning	Demokratisk samhälls- styrning och människa rättigheter	Konflikt, fred och säkerhet	Humanitärt bistånd
EUROPA						
ODA-länder						
Albanien	11 881	664	0	52 234	127	124
Armenien	58	196	0	10 003	1 952	3 110
Azerbajdzjan	0	0	0	6 110	1 000	2 040
Bosnien och Hercegovina	4 909	6 301	0	104 630	2 649	4 138
Georgien	521	111	0	26 861	7 006	2 040
Kazakstan	95	202	0	3 136	812	0
Kirgizistan	28 882	949	0	4 575	872	0
Kosovo	2 746	961	0	41 522	5 325	0
Kroatien	8 508	668	0	26 314	0	0
Makedonien	2 088	1 668	0	47 699	1 267	807
Moldavien	12 502	3 971	1 141	46 714	532	0
Montenegro	1 199	332	0	28 507	0	0
Serbien	3 567	2 450	0	73 734	161	-43
Tadzjikistan	24 840	460	0	21 563	1 679	3 976
Turkiet	80	0	0	32 961	-1	0
Ukraina	9 524	662	0	48 492	6 050	0
Uzbekistan	5 057	196	0	148	3	0
Vitryssland	15 595	498	0	21 853	410	0
Regionalt Europa	5 278	12 942	0	21 533	1 089	6 309
ODA-länder totalt	137 329	33 230	1 141	618 590	30 932	22 501
Ikke ODA-länder						
Bulgarien	0	0	870	1 143	0	0
Estland	0	0	0	0	0	0
Lettland	-109	0	0	0	0	0
Litauen	0	0	0	130	0	0
Polen	0	0	0	101	0	0
Rumänien	0	0	0	2 096	0	0
Ryssland	58 286	6 567	0	78 180	1 656	38 518
Barents	3 439	2 500	0	8 013	0	0
Övriga Ryssland	54 847	4 067	0	70 167	1 656	38 518
Tjeckien	0	0	0	210	0	0
Regionalt Central- och Östeuropa	202	0	0	-231	0	0
Ikke ODA-länder totalt	58 379	6 567	870	81 629	1 656	38 518
TOTALT EUROPA	195 708	39 798	2 011	700 218	32 587	61 018
Globalt	419 119	111 944	551 143	571 420	84 550	180 913
TOTALT	1 973 995	696 426	1 043 689	3 637 173	479 686	1 933 651

Bilaga 2 forts. Internationellt utvecklingssamarbete per huvudsektor och region/land, kostnader i tkr

Land och region	Infrastruktur	Handel, näringsliv och finansiella system	Naturresurser och miljö	Budgetstöd för fattigdoms- bekämpning	Övrigt	Totalt
EUROPA						
ODA-länder						
Albanien	6 055	0	9 141	0	4 204	84 429
Armenien	0	11	8 690	0	16	24 035
Azerbajdzjan	0	0	0	0	0	9 150
Bosnien och Hercegovina	71 277	7 463	35 464	0	5 622	242 452
Georgien	0	22	31 714	0	3 066	71 342
Kazakstan	0	19	69	0	28	4 361
Kirgizistan	0	27	13 475	0	185	48 965
Kosovo	9 302	-105	5 273	0	3 953	68 978
Kroatien	0	0	5 714	0	2 022	43 226
Makedonien	500	-14	39 566	0	3 399	96 978
Moldavien	16 835	178	28 240	0	2 529	112 641
Montenegro	5 084	0	1 448	0	0	36 569
Serbien	11 357	4 501	24 138	0	7 780	127 645
Tadzjikistan	0	2 897	37 256	0	3 259	95 930
Turkiet	0	0	1 318	0	85	34 443
Ukraina	20 267	18 933	10 630	0	2 735	117 292
Uzbekistan	0	11	15	0	16	5 447
Vitryssland	1 944	7 265	6 153	0	26	53 744
Regionalt Europa	552	269	45 959	0	816	94 748
ODA-länder totalt	143 174	41 475	304 262	0	39 743	1 372 375
Ikke ODA-länder						
Bulgarien	0	720	0	0	0	2 733
Estland	0	0	605	0	0	605
Lettland	0	175	-2	0	0	64
Litauen	0	0	42	0	0	172
Polen	0	0	0	0	0	101
Rumänien	0	0	0	0	0	2 096
Ryssland	9 244	4 784	95 905	0	1 057	294 196
Barents	2 282	0	1 356	0	300	17 889
Övriga Ryssland	6 962	4 784	94 548	0	757	276 307
Tjeckien	0	0	0	0	0	210
Regionalt Central- och Östeuropa	0	0	293	0	0	264
Ikke ODA-länder totalt	9 244	5 679	96 842	0	1 057	300 440
TOTALT EUROPA	152 417	47 154	401 104	0	40 800	1 672 815
Globalt	177 761	295 423	451 571	0	428 572	3 272 419
TOTALT	957 555	628 637	2 007 098	966 250	1 044 671	15 368 831

Bilaga 3. Total kostnad exklusive sakanslagsfinansierad personal, kostnader i tkr.

De fem största länderna per verksamhetsgren 2007	Afrika	Asien	Mellan- östern och Nordafrika	Latinamerika	Östeuropa och Centralasien	Globala utvecklings- program
Mocambique	651 927					
Tanzania	654 823					
Zambia	350 103					
Kenya	270 008					
Uganda	228 773					
Övriga länder/regioner Afrika	2 133 263					
Totala kostnader	4 288 896					
Afghanistan		333 907				
Vietnam		273 062				
Bangladesh		195 379				
Laos		121 196				
Kambodja		111 913				
Övriga länder/regioner Asien		742 228				
Totala kostnader		1 777 685				
Västbanken - Gaza			165 450			
Irak			75 796			
Libanon			37 004			
Marocko			7 989			
Egypten			7 844			
Övriga länder/regioner MENA			74 692			
Totala kostnader			368 775			
Nicaragua				232 134		
Guatemala				183 032		
Honduras				120 666		
Bolivia				113 030		
Colombia				94 538		
Övriga länder/regioner Latinamerika				224 891		
Totala kostnader				968 292		
Ryssland					255 678	
Bosnien-Hercegovina					227 372	
Serbien					116 362	
Ukraina					106 783	
Moldavien					103 651	
Övriga länder/regioner Östeuropa och Centralasien					710 908	
Totala kostnader					1 520 754	
Huvudsektorer*						
Hälsa	857 199	266 365	19 018	114 099	188 904	401 805
Utbildning	172 385	227 611	0	42 882	34 391	88 040
Forskning	4 996	22 877	0	806	2 011	30 618
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	765 299	493 377	134 184	471 051	648 957	293 150
Konflikt, fred och säkerhet	95 155	25 443	62 325	43 773	28 821	1 735
Humanitärt bistånd	29 614	10 117	0	13 954	1 070	0
Infrastruktur	347 825	224 783	108 851	50 861	150 382	176 866
Handel, näringsliv och finansiella system	165 525	50 863	14 309	15 356	40 668	231 087
Naturresurser exkl. miljö	600 649	342 358	18 128	149 978	386 136	436 356
Budgetstöd för fattigdomsbekämpning	953 289	0	0	0	0	0
Övrigt	296 958	114 396	13 711	66 624	39 415	248 092
Totala kostnader	4 288 895	1 778 190	370 525	969 384	1 520 754	1 907 748

* Kostnaden för sakanslagsfinansierad personal bygger på en schablon utifrån hur personalens tid har fördelats på huvudsektor.
Har schablonen lett till negativa siffror har dessa ändrats till noll, därav att totalen mellan land och huvudsektor inte överensstämmer.

Förkortningar

2007

Förkortningar – ett urval

AAN	Nätverk för afrikanska arkeologer
ADB	Asian Development Bank (Asiatiska utvecklingsbanken)
AERC	African Economic Research Consortium
AFEW	Aids Foundation East-West
AFSC	American Friends Service Committee (Kvåkarna)
AHPSR	Alliance for Health Policy and Systems Research
AIT	Asian Institute of Technology
ALA	EU:s verkställighetskommitté för Asien och Latinamerika
AMM	Aceh Monitoring Mission (Europeiska unionens övervakningsuppdrag i Aceh)
ASYCUDA	Automated Systems for Customs Data Administration
AWEPA	European Parliament for Africa
APWLD	Asia-Pacific Forum on Women, Law and Development
ARTF	Afghanistan Reconstruction Trust Fund
AU	Afrikanska unionen
AVS	Afrika, Västindien och Stillhavsområdet (på engelska ACP)
BBE	Bilaterala biträdande experter
BEHTRUWC	Basic Education for Hard to Reach Urban Working Children Project
BEST	Business Environment Strengthening for Tanzania (BEST Programme)
BIO-EARN	Bioteknik, biosäkerhet och biopolicy i Östafrika
BNP	Bruttonationalprodukt
BRAC	Bangladesh Rural Advancement Committee
CAC	Codex Alimentarius Commission
CARDS	Community Assistance for Reconstruction Development and Stabilisation
CBDC	Community Biodiversity Development and Conservation Programme
CEP	Core Environmental Programme
CEPRESI	Centre for Education and Prevention of Aids
CGAP	Consultative Group to Assist the Poor
CIP	International Potato Centre
CIVICUS	Worldwide alliance for Citizen Participation
CLACSO	Consejo Latinoamericano de Ciencias Sociales
CODESRIA	Council for the Development of Social Science Research In Africa
CPDC	Conflict Peace and Development Cooperation
DAC	Development Assistance Committee (OECD:s biståndskommitté)
DDG	Danish Demining Group
DESO	Avdelning för demokrati och social utveckling (Sida)
DGDEV	Generaldirektoratet för utveckling

DFID	Department for International Development (Storbritanniens biståndsmyndighet)
DI	Dramatiska institutet
DRK	Demokratiska republiken Kongo
EAR	Europeiska byrån för återuppbyggnad
EAC	Östafrikanska gemenskapen
EBRD	Europeiska utvecklingsbanken
ECCP	EU:s klimathandlingsprogram
ECHO	Humanitarian Aid Department of the European Commission (Kontoret för humanitärt bistånd)
ECLAC	Economic Commission for Latin America and the Caribbean
ECOWAS	De västafrikanska staternas ekonomiska gemenskap (Economic Community of West African States)
EDF	EU:s kommitté för utvecklingsländerna i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet
EIDHR	Europeiska initiativet för demokrati och mänskliga rättigheter
EIB	Europeiska investeringsbanken
EKN	Exportkreditnämnen
EME	Enheten för miljöekonomi vid Göteborgs universitet
EMVI	European Malaria Vaccine Initiative
EO	Enskild organisation
EPA	Ekonomiska partnerskapsavtalen
ESAMI	Eastern and Southern African Managment Institute
ESCAP	Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
EU	Europeiska unionen
EUEI	EU:s energinitiativ
EU-ESDP	EU:s säkerhets- och försvarspolitik
EUROPA	Avdelning för Europa (Sida)
EVU	Avdelningen för ekonomi- och verksamhetsutveckling (Sida)
FAO	FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation
FBA	Folke Bernadotte-akademin
FIAS	Foreign Investment Advisory Service
FIDH	International Federation for Human Rights
FIGO	Federation of International Gynecologists and Obstetricians
FIRST	Financial Sector Reform and Strengthening Initiative
FLACSO	Facultad Latinoamericana de Ciencias Sociales (nätverk för samhällsvetenskap i Centralamerika)
FN	Förenta nationerna
FORUM SYD	Enskilda organisationers biståndssamverkan, över 100 medlemsorganisationer
FONDEAGRO	Fondo de Desarrollo Agropecuario (en fond för att utveckla jordbrukssektorn, med fokus på små och medelstora producenter i norra Nicaragua)
FTI	Fast-Track Initiative
GAM	Rörelsen för ett fritt Aceh

GATT	General Agreement on Tariffs and Trade
GAVI	Global Alliance for Vaccines and Immunization
GD	Generaldirektör
GICHD	Geneva International Center for Humanitarian Demining
GOVNET	Network on Governance (ett internationellt forum för biståndsfrågor)
GSO	General Statistics Office (Vietnam)
GWP	Global Water Partnership
HABITAT	United Nations Human Settlements Programme
HAC	Humanitarian Aid Committee (EU:s verkställighetskommitté för humanitära frågor)
HBT	Homosexuella, bisexuella och transpersoner
HELCOM	Åtgärdsprogrammet för Östersjön
HIPC	Heavily Indebted Poor Countries (Skuldtyngha fattiga länder)
HIV	Human Immunodeficiency Virus
IA	International Alert
IADB/IDB	Inter American Development Bank (Interamerikanska utvecklingsbanken)
ICFTU	International Confederation of Free Trade Unions
ICIPE	International Centre of Insect Physiology
ICMA	International Consortium for Medical Abortions
ICRAF	International Centre for Research in Agroforestry
ICRC	International Commission of the Red Cross (Internationella röda korskommittén)
ICT	Informations- och kommunikationsteknik
ICT4D	ICT for Development
ICTP	International Centre for Theoretical Physics
ICTSD	International Center for Trade and Sustainable Development
IEA	Integrerad Ekonomisk Analys
IF	The Integrated Framework for Trade-Related Capacity Buildings in LDC:s (En process för att stödja de minst utvecklade ländernas arbete med att integrera handel i sina utvecklingsstrategier.)
IFAD	International Fund for Agricultural Development
IFC	International Foundation For Science
IFEX	International Freedom of Expression Exchange
IFRTD	International Forum for Rural Transport and Development
IIED	International Institute for Environment and Development
IIEP	International Institute for Educational Planning
IGAD	Intergovernmental Authority on Development
IFRC	Internationella röda kors- och röda halvmånefederationen
ILO	International Labour Organization (Internationella arbetsorganisationen)
IMF	Internationella valutafonden
INEC	Avdelning för infrastruktur och ekonomiskt samarbete (Sida)
INDEPTH	Internationellt nätverk för att övervaka smittspridning och hälsa

IOGT/NTO	Sveriges största nykterhetsorganisation
IOM	International Organization for Migration (Organisationen för migration)
IPA	Instrument Of Pre-Accession Assistance
IPGRI	International Plant Genetic Resources Institute
IPPF	International Planned Parenthood Federation
ISAF	Internationell säkerhetsstyrka i Afghanistan
ISDR	International Strategy for Disaster Reduction
ISO	International Organization for Standardization
ISP	International Science Program
ISS	Institute for Social Studies
IT	Information Technology (informationsteknik)
ITC	International Trade Centre
ITP	International Training Program (Sidas internationella utbildningsprogram)
IUCN	Internationella naturvårdsunionen
IUF	International Union of Food, Agriculture, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers Association
IVI	International Vaccine Institute
KEMI	Kemikalieinspektionen
JED	Junior Experts to the Delegation
JPO	Junior Professional Officer
KRIS	Kriminellas revansch i samhället
KTS	Kontraktsfinansierat tekniskt samarbete
KTK	Kvinna till kvinna
KYIV	Institutet för ekonomisk forskning i Ukraina
LFA	Logical Framework Approach (ett verktyg för att planera och administrera projekt)
LMD	Labour Market Dialogue
LRA	Herrens motståndarmé (Lord's resistance army, Uganda)
LSU	Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer
LTTE	Liberation Tigers of Tamil Eelam (motståndsrörelsen i Sri Lanka)
MAG	Mine Advisory Group
MAMTA	Health Institute for Mother and Child. New Delhi, India
MANIAC	Mainstreaming in action
MDG	Millennieutvecklingsmålen
MDF	Multi Donor Fund
MEDA	EU:s kommitté för Medelhavsregionen
MIF/IFAD	Multilateral Investment Fund/International Fund for Agricultural Development
MIM	Multilateral Initiative on Malaria
MNKR	Miljoner kronor
MINUGUA	FN:s kommission för verifiering av fredsavtalen i Guatemala
MR	Mänskliga rättigheter

MRC	Mekong River Commission (Mekongkommissionen)
MSM	Män som har sex med män
MUL	Minst utvecklade länder
NAFRI	National Agriculture and Forestry Research Institute
NALEP	National Agriculture and Livestock Extension Programme
NALF	Namibia Agriculture Labour Forum
NATUR	Avdelning för naturresurser och miljö (Sida)
NBV	Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet
NDEP	Nordic Dimension Environmental Partnership (EU:s miljöprogram i Ryssland)
NEC	National Environment Committee
NEFCO	Nordic Environment Finance Corporation
NEPAD	New Partnership for Africa's Development
NETROPICA	Centralamerikanskt nätverk för forskning om tropiksjukdomar
NHA	National Health Accounts
NIB	Nordiska investeringsbanken
NIR	Näringslivets internationella råd
NORAD	Norwegian Agency for Development Cooperation (den norska biståndsmyndigheten)
NORDIC+	En grupp med de nordiska länderna plus Irland, Nederländerna och Storbritannien
NSEDP	National Socio Economic Development Plan
NV	Naturvårdsverket
OAS	Organization of American States
ODA	Official Development Assistance (utvecklingsländer enligt OECD:s klassificering)
ODHIR	Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development
OFS	Offentlig finansiell styrning
OPT	Ockuperade palestinska områden
OSSE	Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSCE på engelska)
OSSREA	Organization for Social Science Research in Eastern and Southern Africa
PA	Personaladministration
PAHO	Pan American Health Organization
PARPA	Strategy Document for the Reduction of Poverty and Promotion of Economic Growth
PEAP	Poverty Eradication Action Plan
PEDP II	Utbildningssektorprogram i Bangladesh
PEFA	Public expenditure and financial accountability
PEO	Avdelningen för personal- och organisationsutveckling (Sida)
PGU	Politik för global utveckling
PMU Interlife	Pingstmissionens utvecklingssamarbete
POM	Policy- och metodavdelningen (Sida)
PRISED	Poverty Reduction through Integrated Small Enterprise Development
PPP	Public-private partnership

PRS	Strategi för fattigdomsbekämpning (Poverty Reduction Strategy)
REDES	UNDP:s freds- och utvecklingsprogram
RELA	Avdelning för Latinamerika (Sida)
RFSU	Riksförbundet för sexuell upplysning
RGK	Riksgäldskontoret
RHSC	Reproductive Health Security Commodities
RNS	Riksförbundet narkotikafritt samhälle
RIATT	Regional Inter-Agency Task Team
RWI	Raoul Wallenberg-institutet
SADC	Southern Africa Development Community (en organisation för 14 afrikanska länder)
SAK	Svenska Afghanistankommittén
SAMOUZA	Towards safer motherhood in southern Africa in the era of aids (ett projekt för att minska mödradödligheten med hänsyn till hiv/aidsepidemin i Sydafrika (SA), Moçambique (MO), Uganda (U), Zambia (Z) och Angola (A), vars initialbokstäver bildar projektnamnet.
SAREC	Sidas avdelning för forskningssamarbete
SARK	Special Assistant to the Resident Coordinator
SCB	Statistiska centralbyrån
SCSC	Sida Civil Society Centre
SDC	Swiss Development Cooperation
SEAL	Support to the Establishment of the Afghan Legislature
SEI	Stockholm Environment Institute
SEKA	Avdelning för samverkan med enskilda organisationer och humanitärt bistånd (Sida)
SEMLA	Strengthening Environmental Management and Land Administration
SENSA	Swedish Environment Secretariat in Asia
SEWA	Self-Employed Women's Association
SHIA	Svenska handikapporganisationers internationella biståndsförening
Sida	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete
SIPRI	Stockholm International Peace Research Institute
SIWI	Stockholm International Water Institute
SLU	Sveriges lantbruksuniversitet
SLMM	Sri Lanka Monitoring Mission (den fredsbevarande styrkan i Sri Lanka)
SMI	Smittskyddsinstitutet
SNF	Svenska naturskyddsföreningen
SPE	Swedish Project Export
SPS	Avtalet om sanitära och fytosanitära åtgärder
SPV	Statens pensionsverk
SRHR	Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter
SSATP	Sub-Saharan Africa Transport Policy Program
STDF	Standard and Trade Development Facility
STEPS	Social Transformation and Empowerment Projects

SWEDBIO	Swedish Biodiversity Centre
SWENTEC	Sveriges miljöteknikråd
SYKE	Finlands miljöcentral
TACIS	EU:s stödprogram för länderna i det forna Sovjetunionen
TCO	Tjänstemännens centralorganisation
TDR	Tropical Disease Programme (WHO:s program för nya vacciner och läkemedel inom både malaria och tuberkulos.)
TEC	Tsunami Evaluation Coalitions
TI	Transparency International
TIPH	Temporary international presence in the City of Hebron
TPTCA	Trade Policy Training Centre in Africa
TRALAC	Trade Law Centre for Southern Africa
TWAS	Third World Academy of Sciences
TWOWS	Third World Organisation for Women in Science
UD	Utrikesdepartementet
U-KREDITER	En typ av lån med mycket fördelaktiga villkor som kan lämnas till fattiga länder för angelägna investeringar. OECD avgör vilka länder som kan få u-krediter.
UN	United Nations
UNAIDS	The joint United Nations Programme on HIV/Aids (FN:s samlade program för hiv/aids-insatser)
UNCHR	United Nations Commission on Human Rights
UNCTAD	United Nations Conference on Trade and Development
UNDCP	United Nations Drug Control Programme (FN:s narkotikakontrollprogram)
UN-DHA	United Nations Department of Humanitarian Affairs
UNDP	United Nations Development Programme (FN:s utvecklingsprogram)
UNECA	United Nations Economic Commission for Africa
UNECE	United Nations Economic Commission for Europe (FN:s ekonomiska kommission för Europa)
UNEP	United Nations Environment Programme (FN:s miljöprogram)
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (FN:s organisation för utbildning, vetenskap och kultur)
UNESCAP	United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
UNFPA	United Nations Population Fund (FN:s befolkningsfond)
UNHCHR	United Nations High Commissioner for Human Rights
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees (FN:s flyktingkommissariat)
UNICEF	United Nations Children's Emergency Fund (FN:s barnfond)
UNI	Union Network International
UNIDO	United Nations Industrial Development Organization
UNIFEM	United Nations Development Fund for Women (FN:s utvecklingsfond för kvinnor)
UNISDR	United Nations International Strategy for Disaster Reduction
UN-LIREC	United Nations centre for Peace, Disarmament and Development in Latinamerica and the Caribbean)

UNMAS	United Nations Mine Action Service
UNOC	United Nations Office for Drugs and Crime (FN:s kontor för narkotikakontroll och brottsbekämpning)
UNOCHA	United Nations Office for the Coordination of Human Affairs (FN:s kontor för humanitära frågor)
UNOPS	United Nations Office for Project Services
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime (FN:s organisation mot brott och narkotika)
UNRISD	United Nations Research Institute for Social Development (FN:s organisation för social utveckling)
UNRWA	United Nations Relief and Work Agency for Palestine Refugees in the Near East
UNSC	United Nations System Staff College
UNTCA	United Nations Technical Cooperation Activities
UNV	United Nations Volunteers
UN/WIDER	World Institute for Development Economics Research (FN:s universitet)
USAID	U.S. Agency for International Development (den amerikanska biståndsmyndigheten)
USD	USA-dollar
UTV	Sekretariatet för utvärdering och intern revision (Sida)
UWONET	Uganda Women's Network
VL	Verksledningen
WABA	World Alliance for Breastfeeding Action
WARDA	West Africa Rice Development Association
WB	World Bank (Världsbanken)
WCO	World Custom Organization (Internationella tullorganisationen)
WFP	World Food Programme (FN:s livsmedelsprogram)
WHO	World Health Organization (Världshälsoorganisationen)
WIEGO	Women in Informal Employment: Globalizing and Organizing
WMU	World Maritime University
WRI	World Resources Institute
WTO	World Trade Organization (Världshandelsorganisationen)
WWF	Världsnaturfonden
ZAMCOM	Flodkommissionen för Zambezifloden
ZOA	Zuid Oost Azie Refugee Care
YEN	Youth Employment Network
YK	Yngre konsultprogram
ÖEK	Hälsö- och sjukvårdens Östeuropakommitté

ISBN: 978-91-586-8065-4

SIDA HAR I ÅR VALT ATT TRYCKA
ÅRSREDOVISNINGEN DIGITALT

PRODUKTION: ATELJÉ IDÉ

SPRÅKGRANSKNING: CITAT JOURNALISTGRUPPEN
TRYCK: EDITA SVERIGE, VÄSTERÅS, FEBRUARI 2008

ARTIKELNUMMER:SIDA41113SV

Årsredovisning 2007

Årsredovisning 2007

Vill du veta mer?

Besök Sidas webbplats www.sida.se
eller skicka din fråga till sida@sida.se

Besöksadress Valhallavägen 199, Stockholm

Telefon 08-698 50 00

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE
105 25 STOCKHOLM

